29307

Nihil obstat,
quominus imprimatur.

Tergesti, die 19. Novembris 1945.

Dr. Jacobus Ukmar
censor.

Imprimatur!

Tergesti, 22. Novembris 1945.

L. S.

† **Antonius,**
episcopus.

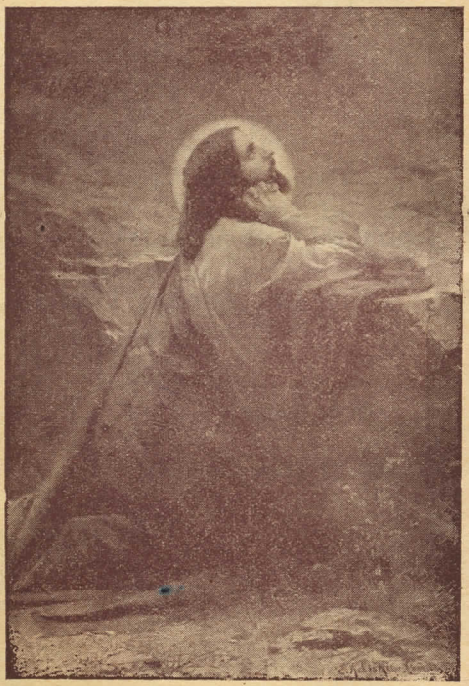

Oče... ne kako ja hoću, nego kako
Ti hoćeš, onako neka bude! (L. 22, 42.)

Oče, budi volja tvoja!

MOLITVENIK

S POUKAMA I UPUTAMA
ZA BOGOLJUBAN ŽIVOT.

Sabrao i uredio

Dr. Juraj Dobrila
biskup.

Novija izdanja priredio
sveć. Božo Milanović

PETNAESTO IZDANJE.

Izdalo
Književno društvo sv. Mohora za Istru.
God. 1946.

Br. 18 Praes. — 1924.

ČASNOM SVEĆENSTVU
I BOGOLJUBNOM PUKU SJEDINJENIH BISKUPIJA

Pozdrav u Gospodinu!

Pročitali smo novo izdanje molitvenika „Oče, budi volja tvoja!" i uvjerili smo se, da on bogatom sadržinom molitava, obrazaca i pobožnih misli daleko natkriljuje prijašnja izdanja istoimenog molitvenika.

Zato naredjujemo časnom svećenstvu, da taj molitvenik upotrebljava u bogoslužju, u koliko se to ne protivi općim crkvenim propisima, diecezanskim naredbama i mjesnim običajima; a časno svećenstvo neka ga toplo preporuči svojim vjernicima, eda mu bude mjesta u svakoj kući, kao dobrom prijatelju i vjernom drugu u svim potrebama duhovnog života.

U Trstu, dne 15. svibnja 1924.
† **Alojzij,** biskup tršćansko-koparski.
U Poreču, dne 17. svibnja 1924.
† **Trifun,** biskup porečko-puljski.

Predgovor.

Mili narode!

Evo ti, mili rode, novog izdanja obljubljenog ti molitvenika:

"Oče, budi volja tvoja".

Prva četiri izdanja tiskala su se već za života onoga, čije je pobožno srce, tvrda vjera i bistri razum zlatnim perom ovaj molitvenik napisao.

Otkada si ti, rode, pred tisuću i trista godina došao u milu Istru, najobljubljenija je to tebi posvećena knjiga. Koji ti ju je poklonio, iz tebe je niknuo, tebi ga je dobri Bog dao, da za te u ime njegovo živi, djeluje i sve svoje sile i sva svoja dobra posveti.

Da ti bude na pouku milo čitati poglavitije crtice iz njegova života, evo ti ih na prvom mjestu podajemo.

Biskup **dr. Juraj Dobrila** rodi se dne 16. travnja 1812. na Ježenju u tinjanskoj župi od veoma siromašnih, ali poštenih roditelja. Pošto je izučio pučke škole i latinske, svršio je i bogoslovne nauke — uvijek i posvuda s odličnim uspjehom. Hvala kapelanu Radetiću, čč. oo. franjevcima pazinskim i karlovačkim, što je mogao djak

Dobrila napredovati i srećno svršiti svoje nauke. Po milosti Božjoj bio je on dobre glave, čista srca, ustrajne marljivosti, postojane volje i u svakom obziru uzorna ponašanja. Uz te kreposti nije čudo, što si je on svuda i svagda našao dobročinitelje, premda se nije zanašao toliko na njih, koliko na Svemogućega, koji ne zapušta one, koji se uzdaju u njega.

Juraj Dobrila prikazao je svoju prvu svetu nekrvnu žrtvu u svojoj domaćoj župnoj crkvi na blagdan Majke Božje od Ružarija godine 1837. Pošto je služio nekoliko mjeseci kao kapelan i učitelj, posla ga blage uspomene biskup Mate Ravnihar u Beč na više bogoslovne nauke, koje je srećno svršio stekav si doktorski vijenac. Vrativši se u biskupiju, služio je marljivo najprije kao kapelan i propovjednik, zatim kao ravnatelj i vjeroučitelj djevojačke pučke škole u Trstu, a poslije kao ravnatelj i profesor u tršćanskom sjemeništu za bogoslove IV. tečaja. Godine 1854. bio je imenovan kanonikom i župnikom stolne crkve sv. Jušta u Trstu. Da je sve te službe vrsno i savjesno vršio i da se je to spoznalo i priznalo, svjedoči nam najbolje to, što je bio brzo zatim god. 1857. imeno - van biskupom porečko-puljskim.

God. 1852. i 1853. zavladao je medju seljacima tršćansko-koparske i porečkopuljske biskupije veliki glad. Vapaj za kruhom bijaše općenit. Dobrilinu je blagu i plemenitu dušu to bolno ranilo, ali on nije samo zaplakao, već je uznastojao i pomoći. On i od njega potaknute milosrdne osobe dale su se na sabiranje milodara za puk, koji je stradao. Sabralo se preko 100 tisuća kruna, kojima se je na tisuće vreća žita i soćiva nabavilo i porazdijelilo medju gladni narod. Koliko se je suza time otrlo, koliko gladnih nahranilo! Dobročinitelje, a osobito Jurja Dobrilu, je narod blagoslivljao.

Nasitio je narodu tijelo, ali i duša njegova gladovaše, pa se i za nju pobrinu brižljivi Juraj. On sastavi i izda ovu zlatnu knjigu **"Oče, budi volja tvoja!"**, punu duševne hrane.

Dne 2. svibnja 1858. bio je Juraj posvećen za biskupa, a dne 17. istog mjeseca zasjede biskupsku stolicu u Poreču. Svoje biskupovanje započe lijepom poslanicom. U njoj dade puku lijepi nauk i završi divnom molitvom, preporučujući Bogu sebe i svoje drago stado.

Pošto je započeo biskupsko djelovanje, išao je odmah na svoje apostolsko putovanje po biskupiji. Činio je to skoro svake godine kasnije. Obilazeći biskupiju spoznavao je sve dublje mane naroda i potrebe njegove, pa je sam i pomoću svojih svećenika nastojao, da istrijebi, što je trebalo istrijebiti, i da gradi, što i kako se dalo graditi. I otuda ono ljubezno očinsko nagovaranje puka u svakoj prigodi, da skrbi za vječni život, da posluša svoje najvjernije prijatelje svećenike, da se čvrsto drži vjere svojih otaca, da ne posluša bogumrskog govora.

Tužnim je srcem opažao, kako nestaje sve više svećenika, osobito za seljačke župe. Danju i noću je uzdisao zbog te nevolje te je razmišljao kako bi mogao vjernomu puku pomoći. Gdje bi našao valjana dječaka siromašnih, ali bogoljubnih roditelja, uzeo bi ga pod svoje očinsko okrilje, te bi ga u višim školama uzdržavao, da odgoji Božjega blagovjesnika. Na stotine je on takovih mladića pomogao odgojiti. Prema njegovim bilješkama potrošio je u tu svrhu preko 80 tisuća kruna, a to je u ono vrijeme bila preogromna svota. Videći pak da su mladići sami sebi prepušteni i u većim gradovima izvrgnuti velikoj pogibli, odluči, kako i sv. Crkva preporučuje, utemeljiti zavod, u kojem bi se nadobudni mladići pripravljali za svećenički stalež. Dobrila je žrtvovao u tu svrhu svoj

biskupski položaj, odrekao se biskupije s nakanom, da se sa dobro uredjenim dohocima porečke biskupije štedi dotle, dok se nakupi svota, kojom bi se mogao podignuti pristojan zavod za odgoj svećenika za cijelu pokrajinu, ali njegova plemenita zamisao, koju je ponovno predložio god. 1875. nije bila prihvaćena. Otada je biskup Dobrila još više štedio za odgoj mladeži, koja je malne u svakom pogledu bila zanemarena.

Zato se je posebice brinuo, da svojom prištednjom ustanovi štipendije za školsku mladež. Tako je utemeljio glavnicom od 40 tisuća kruna osam štipedija za školsku mladež iz porečko-puljske biskupije, glavnicom od 16 tisuća K tri štipendije po K 224 (za svoje rodjake), glavnicom od K 140 tisuća (od kojih je dobio u tu svrhu 46 tisuća K od bogoljubne osobe) toliko štipendija po K 200 i po K 160 pod uvjetom, da štipendiste tih zaklada idu u dječačko biskupsko sjemenište. Time je taj naumljeni zavod stupio u život. Napokon i na smrtnoj postelji poklo-ni i ostalo svoje imanje školskoj mladeži. Tada je naime ustanovio glavnicu od 40 tisuća K za štipendije po 200 K. Blažena li biskupovanja ! Sam je dakle Dobrila utemeljio preko 50 štipendija ! Blagoslovi, Bože, svetu nakanu svoga biskupa !

Uzato nije Dobrila nikada uskratio pomoćnicu ruku ni drugima; siromasima, udovama, sirotama, nevoljnim svećenicima, potrebnim crkvama itd. Bio je pravi otac sirota u apostolskom smislu. Naručivao je korisne knjige, novine i spise te ih dijelio medju narod, da širi prosvjetu. Kako je svećenika bilo premalo, pomagao je ispovijedati u svojoj stolnoj crkvi i u bližnjim župama. Bio je u pravom smislu biskup, odan svim srcem svomu stadu, pun vjere i ufanja u Oca nebeskoga, kojega je ljubio svim žarom svoje duše.

Dobrila je imao i svojih neprijatelja, koji su ga crnili i iskrivljivali njegove plemenite nakane. Katkada su mu prijetili i samom smrti. Ali Juraj nije zdvajao.

Tješio se je molitvom i razmišljanjem. A tješili su ga i njegovi vjerni svećenici ponavljajući mu u svojim pismima ljubav i odanost.

God. 1875. poslije smrti blage uspomene biskupa Bartula Legata dovede Providnost Božja Dobrilu u rodnu mu biskupiju tršćansko-koparsku. Dne 20. rujna rastade se sa porečkom biskupijom, u kojoj je apostolovao punih 17 godina. Kako je neumorno i blagoslovno radio u porečkoj biskupiji, tako se je trudio i u tršćanskoj. U svojim bilješkama zabilježio je dne 13. studenoga godine 1877. ovako o sebi: „Da bi me Bog uzeo sada iznenada s ovoga svijeta, reklo bi se, da sam bio pohlepan i tvrdica ili, kako se govori kod nas, „žmukljar". Nu što sam god imanja nabrao, sve je namijenjeno istarskim kmetovima, ne bih li im kako pomogao othraniti kojega dobroga svećenika i činovnika, bez kojih će siromašni zapasti u još veću nevolju".

I u Poreču i u Trstu uvijek mu je gorjelo plemenito srce za cijelu Istru. Naumio je ustanoviti konvikt za cijelu Istru, a za to mu se je najprikladnijim mjestom činio Pazin, gdje je bila najviše njegovim nastojanjem utemeljena (poslije njegove smrti) velika hrv. državna gimnazija. Dobrili nije bilo dano doživjeti otvorenje djačkog doma. Ustanovio ga je u Trstu poslije njegove smrti presvj. biskup Ivan Nepomuk Glavina. Dogodilo mu se je kao i Mojsiju, koji je od Boga izabrani narod doveo sve do granica obećane zemlje, pred kojom je umro, pošto ju je vidio i obradovao joj se, zadovoljan, što je mogao po Božjoj odredbi toliko za nj učiniti.

Dvadeset i četiri godine njegova biskupovanja shrvaše mu zdravlje. Tjelesne mu sile započeše malaksati. Bez koristi se je liječio u Slatini i u Karlovim Varima. Opetovano okrijepljen sv. pričešću i predan u volju Božju podnašao je sve boli uzornom strpljivosti. Urediv sve svoje stvari, usnu dne 13. siječnja 1882. mirno u Gospodu, blagoslivljajući svoje stado i preporučujući se njegovim molitvama.

„Oče, budi volja tvoja!" tiskao se je prvi put u Trstu god. 1854. na Dobriline troškove (4 godine prije nego li je on postao biskupom). Drugi i treći put god. 1862. i 1875. u c. kr. nakladi školskih knjiga u Beču. God. 1881., kad je Dobrila već opažao, da ga napuštaju tjelesne sile, počeo je sam popravljati svoj molitvenik i priredjivati ga za novo izdanje. Milo bijaše gledati ga, kako je blijed, pognut i shrvan, popravljao jezik, dodavao neke molitvice i sve spremao za tisak, a poslije je tiskane arke sam previjao. Od 4 tisuće istisaka četvrtoga izdanja nije bilo malne nijednoga, kojega se nijesu dotakle njegove blagodarne ruke.

Žao nam je, da ne možemo kazati broj istisaka prvih triju izdanja ove zlatne knjige. Nu sudeći po istiscima, koji se još sada nalaze malone u svakoj kući istarskih Hrvata, i znajući, da su se 4000 istisaka četvrtoga izdanja raspačale u malo više od 4 godine, lako se može uzeti, da se je kod prvih triju izdanja tiskalo najmanje deset tisuća primjeraka. A tako brzo i mnogobrojno raspačanje najsjajniji je dokaz, kako je žarko prigrlio istarski puk taj molitvenik. On je vjerni drug istarskih seljaka i seljakinja i pouzdani pratilac istarskih mornara. Prvi se iz njega mole Bogu kod sv. mise, u nj proviruju tražeći prikladnu molitvu u raznim zgodama, iz njega mole kod umirućih, a pastiri i pastirice ga nose sa sobom. Drugi,

mlateći more po svim stranama svijeta sve do starosti, krijepe se njime u vjeri, hrabre u pogiblima te si blaže srce i milinom materinskoga jezika i utjehom slatkih molitava. Otac ga dariva marljivom sinčiću, majka poslušnoj kćerci, zaručnik ga poklanja zaručnici, a učitelji i vjeroučitelji nagradjuju njime uzorne djake.

Otkada je taj molitvenik ugledao svijetlo, služio je uvijek takodjer kao liturgička knjiga u istarskim crkvama, naročito kod popodnevne javne pobožnosti.

Više puta odobrili su to tršćanski biskupi kao n. pr. Ivan Nep. Glavina i Andrija Šterk za hrvatski dio biskupije.

I time rekosmo, što smatrasmo potrebnim, pa te šaljemo, dična knjigo, medju hrvatski puk u Istri. Idi mu u svaku i najsiromašniju kućicu, hrabri ga u nevoljama, bodri ga na čast Božju, učvrsti ga u svetoj vjeri, vodi ga k svakomu dobru! Pomozi mu, da mirne duše sprovede svoj mukotrpni zemaljski život, ublaži mu zadnje uzdahe života te mu otvori vrata nebeska, kako je molio na zemlji i kako moli na nebu sastavljač tvoj, nezaboravni i veliki biskup **JURAJ DOBRILA**!

U Trstu, na Vazam, dne 18. travnja 1897.

P. F.

Predgovor k XV. izdanju.

Gornji predgovor, ovdje nešto skraćen i jezikovno popravljen, napisao je poslije Dobriline smrti kanonik Petar Flego, ravnatelj biskupske kancelarije u Trstu i prijatelj velikoga biskupa.

God. 1924., kad je bila Istra u posve novim prilikama, priredio sam novo, deseto, izdanje. Obzirom na nova vremena i da bi izgledao molitvenik takodjer izvana što ljepši, nastojao sam ga onom prigodom s jedne strane nešto skratiti, ali tako da ne smanjim njegovu osebujnost i vrijednost, a s druge strane upotpuniti, jezikovno

ispraviti i izjednačiti obrasce molitava, litanija itd. sa onima, što su se upotrebljavali u drugim hrvatskim zemljama. Izmijenjen je bio križni put, a mnoge pjesme i psalmi večernja glavnih blagdana (u lat. i hrv. jeziku su bili - uz razne slike - nadodani.

U ovom XV. izdanju izjednačen je tekst molitava, litanija i izvadaka iz Sv. Pisma sa onim u novom hrvatskom prijevodu „Rimskog obrednika" (odobrenog za sve hrvatske krajeve i tiskanog u Zagrebu god. 1929.), i sa Evandjelistarom od prof. dr. Žuvića. Mjesto sv. mise „Presvetog Trojstva" izabrao sam ljepše dijelove iz drugih misa, većinom iz misala, prevedenog od dr. Kniewalda. Nadodao sam i molitve kod „sv. mise za pokojne" (kako ih govori svećenik), devetnicu za Božić, molitve Sv. Obitelji, na blagdane Rodjenja i Uznesenja Marijina, „Djelo zadovoljštine bezgrešnom Srcu Marijinu", „Posvetu prečistom Srcu Marijinu", drugi način moljena sv. krunice i molitvu sv. Antunu za koju posebnu milost. Razne litanije sam prenesao u poglavlja, u koja spadaju, dok sam „ophodne i druge razne molitve" uvrstio zajedno sa litanijama Svih Svetih u posebno poglavlje. Nadodao sam molitve kod pogreba, a tako i razne „antifone" Majke Božje kod „blagoslova". Kod „Večernja", prenesenih pred „Pjesme", donio sam psalme samo u hrvatskom jeziku, a nadodao sam antifone, poglavlja, pjesme (himne) i molitve. Tekst psalama uzeo sam iz hrv. prijevoda spomenutog Obrednika, a one, kojih ondje nema, iz Šarićeva prijevoda Sv. Pisma, nakon što sam ih popravio u toliko, koliko je bilo potrebno, da se slažu sa tekstom u latinskom psalteriju, izdanom g. 1945. od Papinskog Biblijskog zavoda u Rimu i odobrenom za čitanje u časoslovu.

Žalibože u ovom se je izdanju slovo **d** prekriženo moralo tiskati posvuda kao **dj**, jer ga tiskara nije imala na raspolaganje. Čitaoci će sami znati, kako treba izgovarati.

Zahvaljujem svećenicima, naročito veleč. gg. Ivanu Paviću i Leopoldu Jurci, koji su mi kod tog izdanja pomogli svojim savjetima.

Dok se je X. izdanje tiskalo u 6000 primjeraka, tiskalo se je XI, XII, XIII i XIV izdanje, svako u 10.000, a ovo petnaesto u 50.000 primjeraka ! Dao Bog, da bude i to novo izdanje služilo što više dušama na korist i Bogu na slavu !

B. M.

O molitvi.

"Molite se bez prestanka". (I. Sol. 5, 17).

Što je disanje tijelu, to je molitva duši. Molitva nalikuje nebeskim ljestvama, po kojima duh naš uzlazi k Bogu, da milost i blagoslov Božji na nas sadje. — »Molite i dat će vam se«. Nijesmo li svi potrebni i siromašni, nevoljni i grešni? — Molimo dakle bez prestanka. Prorok Danijel je volio umrijeti nego li propustiti molitvu, koju je triput na dan klečeći ovršivao. — Ne reci: nemam vremena moliti. Vrijeme, koje molitvi posvetiš, bit će ti blagoslovom nebeskim obilno naplaćeno. Nemoj govoriti: nije me volja moliti, jer sam rastresenih misli itd. Skupi najprije svoje misli te svladaj srčano svoju mlačnost i zlovolju, pa ćeš imati to veću zaslugu, što manju nasladu budeš bez vlastite krivnje u molitvi ćutio. Moleći uči se moliti.

Nemoj reći: molitva ništa ne koristi i tako se ništa ne isprosi. A zašto mnogoput ništa ne isprosimo? Jer često molimo samo za zemalj-

ske ili škodljive stvari; ili molimo bez skrušenog srca i bez tvrde vjere, bez sinovljega pouzdanja u volju Oca nebeskoga i bez prave ljubavi prema iskrnjemu i prema samim neprijateljima svojima. Želiš li, dušo kršćanska, da te Bog usliši, a ti si očisti najprije savjest od svakoga i najmanjega grijeha barem istinitim pokajanjem, oprosti svojim neprijateljima pa moli s krepkom vjerom i sa stalnim pouzdanjem, ponizno i u ime Isusovo, neprestano pa opet i opet te pusti sve na volju Bogu, koji više puta hoće da nam podijeli što bolje mjesto onoga, za što ga molimo. — Moli i uz pristojno držanje tijela, a ne nemarno i lijeno, jer si pred licem Božjim, pred kojim i sami andjeli dršću. Ne srami se ruke sklopiti i uzdignuti, pred presvetim tijelom Isukrstovim na oba koljena kleknuti, glavom se nakloniti, u prsa se udarati itd. — Ali ne moli samo ustima, nego i srcem, u duhu i u istini. — Kršćanine predragi, daj, počni pravo moliti pa ćeš iskusiti, kako utješljiva je molitva. »Tko pravo moli, pravo će i živjeti«, veli sv. Augustin.

Molitva
za dar bogoljubnosti.

Bože moj ! Ti si svagdje sa mnom i vazda slušaš moje molitve. Sve stvari morale bi me na te spominjati, na hvalu i na slavu tvoju, i poticati, da se u tebe uzdam. Zato prije nego što počnem, neka bude moja prva misao, je li to i dobro i tebi milo, a kad što svršim, tebi ću sve zahvalnim srcem izručiti. Kad mi bude dobro, hvalu ću ti uzdavati, i u tebi ću se radovati. Ako li se nadjem u nevolji i u opasnosti, zašto bih zdvajao ? Ti, o Bože i oče moj, jesi vazda i svagdje sa mnom !

Ti ne zahtijevaš od mene dugih molitava; ne treba mi, da mučno ištem riječi, jer smijem s tobom priprosto govoriti kao dijete sa svojim milim ocem; ti ni nećeš, da mnogo govorim, kad ti se molim.

Po tomu, što mi je vrlo teško od stvari vidljivih k nevidljivim, od dobara zemaljskih k nebeskima pamet uzdizati, što mi se misli vazda k vremenitim stvarima vraćaju i što mi se radjaju želje za taštinom, upravo po tomu razumijem, da tebe, moj nebeski Oče, još premalo poznam i ljubim. Ufam se, da ću s pomoću tvojom, predobri Bože, ovo zlo nagnuće

nadvladati, ako si u molitvi svagda živo pretstavim i ako pravo promislim tvoje neizmjerno veličanstvo, svetost i dobrotu tvoju, i zatim, što činim, kada molim i s kim govorim. To razmišljanje napunit će me dubokim štovanjem, krepkim pouzdanjem i vrućom ljubavi. Time ću tvoju svetu nazočnost ćutjeti i od mrske se opačine čuvati, da ti ne rečem, što mi iz srca ne dolazi, ili da ne ištem od tebe koje dobro, kad ne bih imao prave odluke, da si ga pribavim i da se služim njime po tvojoj volji.

Rastresenosti u molitvi, koja je i proti mojoj volji, ne uzimaš mi za grijeh; a kad opazim svoju rastresenost, odmah ću nastojati, da si misli saberem i da ih na molitvu upravim. A kad mi srce u molitvi ne osjeća slatke utjehe i svete revnosti, neka me to ne zadrži, da pamet svoju k tebi uzdignem i da zazivljem tvoje sveto ime; jer ti paziš samo na dobru volju, i sve je dobro, kad je ona iskrena i dobra.

Oče moj ! Ti mi zapovijedaš, da se tebi molim, a ja i sam znam, koliko mi je molitva spasonosna i potrebita; ali pravu svrhu i krepost molitve ipak premalo razmišljam. Ti nijesi potreban moje molitve ni za povećanje tvoje slave, ni da te ja svojim plačnim prošnjama na smilovanje ganem; ti znaš takodjer, što želim, još prije nego li ti svoju želju riječju izjavim; ali ti hoćeš, da ti se molim za svoju vlastitu korist, da mi srce postane sinovlje prema tebi i da se ponizno, prostodušno i ljubezno sve više tebe držim, i da na te nikada ne zaboravim.

— Što se dakle više puta s tobom, predobri i presveti Oče, u molitvi razgovaram, to bolji i svetiji postajem. Što življe si u molitvi tvoju svetu nazočnost u srce utisnem, to sigurnije neću u vrijeme napasti tebe zaboraviti. Ti me svaki čas vidiš, krijepiš i svakim dobrom darivaš.

Uzdizanjem moje pameti k tebi, Oče predobrostivi, uči me sve bolje poznavati moju pravu domovinu, moju istinitu otadžbinu; ja se neću nijednomu zemaljskomu dobru previše radovati ni malodušno radi ikoje stvari tugovati niti ću išta previše željeti ili se česa bojati, i tako ću dobra, koja imam ili ih želim, istom onda kao tvoj dar pravo cijeniti te spasiteljno i uz iskrenu zahvalnost uživati. Tako neću biti u sreći i u blagostanju nesmotren i obijestan, a u nevolji i u nezgodi malodušan i zdvojan. A kako bih mogao biti okrutan, nenavidan i zloban na iskrnjega svojega, ako pravo promišljam, kako si ti, naš otac, prema meni blag i dobar ?

Radosnim srcem latit ću se poslije molitve djela, koje mi ti odrediš. Kad mi se to bude činilo mučno, tada će me pouzdani pogled k tebi na nebesima opet okrijepiti. Djelu mojemu, ako ga prije pravo promotrim i sa dobrom namjerom počnem, podijelit ćeš ti milostivo uspjeh i potrebne pomoći, kojima ću se po tvojoj volji služiti. Tako je i vremeniti blagoslov plod bogoljubne molitve, ako po tvojoj svetoj volji pravo i pomnjivo nastojim oko tvoje slave i oko blagostanja iskrnjega svojega.

U potrebama i u tugama ištem u tebe utjehu i pomoć ! Zaista, ti činiš sve dobro i sve upravljaš na moje vječno spasenje. Ako mi u žalosti postane lakše, kad se prijatelju svojemu potužim, koliko je veća moja utjeha, što mogu tebi, svemogući premilostivi Bože, svoje srce očitovati, i na svekolike se nevolje pritužiti ! Toliko će mi biti bolje, i strpljivije ću podnašati ono, što mi tvoja očinska ljubav naloži.

Gospodine i Bože moj ! Kad te zazovem, prosvijetli, obrati i vladaj me; podijeli mi milost tvoju; podaj mi mudrosti i kreposti; učini me pobožnim, zadovoljnim i blaženim; ne daj, da sagriješim, i daj mi, da budem strpljiv, krotak i čist; očuvaj me svake zlobe i opačine; izbavi me i spasi od svake tjelesne i duševne pogube. Tako ispovijedam tom molitvom, da ništa ne mogu bez tebe, a da je samo od tebe svako dobro, i sva moć, kojom dobro činimo. Ali ipak, ako se tvojom pomoću ne služim vjerno, nećeš i ne možeš me svetim i blaženim učiniti; ali milošću tvojom i svojom slobodnom voljom i naporom svoje vlastite snage valja da svetost i blaženost postignem.

Sve želje i prošnje izručujem sa sinovljim pouzdanjem tvojoj presvetoj volji pa se ufam, da se po Isusovoj obavijesti molim na način, koji je tebi mio, a za me spasonosan. Amen.

I.

Svagdanje pobožnosti

Jutarnja bogoljubnost.

»Kao što se vrata okreću oko točkova svojih, tako lijenčina na postelji svojoj« (*Priče* 26, 14).

Predugo spavanje zdravlju je škodljivo i duši pogibeljno, osobito kada tko budan u postelji leži. Odredi si dakle vrijeme, kad ćeš leći i ustati, jer je red duša svim stvarima. *Rano uvečer leći i ujutro uraniti, to je duši i tijelu vrlo korisno. Ustani hitro, i ne odgadjaj ni trenutka; neugodnost pri ustajanju je lijepa jutarnja žrtva, koja će ti blagoslovom Božjim uroditi. Kad se probudiš, prekriži se, i upravi k Bogu prve svoje misli. — Obuci se hitro i spomeni se, da te vidi Bog i tvoj andjeo čuvar. Odjeven i umiven klekni pred propelom pa ovrši pobožno jutarnju molitvu. Nemoj je nikada propustiti; jer tko dana s Bogom ne počne, neće ga ni dobro dovršiti. Ne pjevaju li ujutro i ptice nebeske svoje mile pjesme Bogu na slavu? — Niti svojoj obitelji ne dopusti, da se posla lati, dok se Bogu ne pomoli. Kako bi bilo lijepo i Bogu milo, kad bi se svaka obitelj*

ujutro zajedno na glas Bogu molila! Kad ne bi mogao moliti ujutro iz knjige ovu podulju prvu jutarnju molitvu, moli barem onu kraću iza nje, a zato treba, da je naučiš napamet.

PRVA JUTARNJA MOLITVA.

„Tebi ću se moliti, o Bože, ujutro ćeš glas moj uslišati" (Ps. 5, 3).

U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Andjeo Gospodnji... v. str. 25. ili u uskrsno vrijeme **Kraljice neba.....** str. 27.

Poklon. - Svemogući, vječni trojedini Bože! preponizno ti se klanjam, hvalim i slavim te srcem i ustima, jer si ti Gospodin i Bog moj. Svet, svet, svet je Gospodin Bog vojska. Puna su nebesa i zemlja veličanstva slave tvoje! Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu; kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Zahvala. - Predobri Bože! Kolika dobra i milosti još uvijek podjeljuješ meni nevrijednomu grešniku! Tvoja dobrota me je noćas uzdržala i od zla očuvala, dok si ti ovu istu noć mnoge duše na sud svoj pozvao, i možda na vijeke osudio. Kako da ti, Oče moj nebeski, dostojno zahvalim, što si mi opet jedan dan darovao, da se njime služim na spasenje svoje duše?

Posveta. - Oče preljubeznivi! Današnji dan neka bude tebi posvećen. Prvi uzdah mojega ljubećega srca neka k tebi uzadje. Tebe želim onoliko puta slaviti i uzvisivati, koliko puta danas dahnem, koliko mi puta srce kucne. Posvećujem ti tijelo i dušu; sve, što je u meni, neka slavi presveto ime tvoje. Štogod danas pomislim i poželim, rečem, učinim i pretrpim: sve neka bude iz čiste ljubavi prema tebi, na tvoju čast i po tvojoj svetoj volji! Primi milostivo, Oče nebeski, ovaj srdačni dar, koji ti ponizno prikazujem zajedno sa žrtvom tvojega preljubljenoga Sina, Gospodina i Otkupitelja našega Isukrsta.

Odluka. - Premilostivi Isuse! Ti si početak, svrha, put, istina i život! Evo, ja stalno odlučujem, da ću se danas po

tvojim svetim zapovijedima vladati, i sve ovršivati, što se pravom kršćaninu pristoji; a navlastito ti obećajem, da ću ovo bogoljubno djelo... učiniti, i u ovoj se kreposti... vježbati. Okrijepi, o početniče milosti, moju mlohavu volju, da svaku napast na grijeh srećno predobijem! Ne, neću opet danas svoju dušu oteti iz naručja svojega preljubeznivoga Spasitelja, da je predam u klete ruke neprijatelja paklenoga. Neću više znano i svojevoljno onaj grijeh učiniti, kojim sam te više puta uvrijedio. Ah, previše puta sam ga učinio, ali sada tvrdo odlučujem, da ću se ga čuvati.

Prošnja. - Sveti Bože, sveti, jaki Bože, sveti, neumrli Bože! Preporučujem se tvojoj svemogućoj obrani. Prosvijetli tmine mojega neznanja, okrijepi moju mlohavost, izbavi me od svakoga grijeha i od smrti vjekovječne. Prosite za me svi andjeli i sveci Božji, a navlastito ti, o preblažena Djevice i Bogorodice Marijo, moja premila majko i pomoćnice, zajedno sa svojim čistim zaručnikom Josipom; i ti andjele, vjerni

moj čuvaru, i svi zagovornici moji: podajte meni slabomu pomoć vašu, te mi od Boga isprosite čistoću tijela i duše i stalnost u svakom dobru. Ove milosti prosim i za svoju rodbinu, za dobročinitelje, prijatelje i za neprijatelje svoje, osobito za...., a tako se i ja preporučujem molitvi svih pravovjernih, i udioništvovanju u žrtvi sv. mise, koja ti se danas po cijelom svijetu prikazuje. Blagoslovio me Bog Otac i Sin † i Duh Sveti. Amen.

—

DRUGA JUTARNJA MOLITVA.

U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Bože, u pomoć mi priteci.

Gospodine, pohiti da mi pomogneš.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

Jedinomu Bogu, neumrlomu i nevidljivomu Kralju vjekova, svaka čast i slava u vjekovječne vjekove. Amen.

Kriste, sine Boga živoga, smiluj nam se !

Kriste, sine Boga živoga, smiluj nam se !

Gospodine Bože svemogući, koji si dao, da nam osvane ovaj dan, čuvaj me svojom moći, da danas ne padnem ni u koji grijeh, već da uvijek budu pravedne pred tobom moje misli, riječi i djela.

Sveta Marijo i svi sveci! Zagovarajte me kod Gospodina, da zaslužim njegovu pomoć i spasenje.

Andjele Božji, čuvaru moj,
Danas i uvijek uza me stoj,
Ruku mi pruži, vodi me ti,
Ti me od zala očuvaj svih.

Andjeo Gospodnji...str. 25.

ili od Velike subote popodne do subote pred Presv. Trojstvom :

Kraljice neba...str. 27.

POZDRAV ANDJEOSKI.

(Ujutro, o podne i uvečer)

Triput na dan se je prorok Danijel licem prema hramu jeruzalemskomu obraćao i Bogu se molio. Triput na dan opominje nas sv. Crkva glasom zvona na utjelovljenje Isukrstovo u prečistoj utrobi blažene Djevice Marije. Kršćani braćo ! Sin Božji je s neba sašao na zemlju, da čovjekom postane i da nas otkupi svojom smrću, a mi pak da bismo zanemarili pokloniti se vječnoj Riječi, koja je iz ljubavi prema nama postala čovjek ? Blažena Djevica Marija je na pozdrav arkandjela Gabrijela radi našega spasenja privoljela biti Majkom Božjom, a mi da bismo propustili pozdraviti nju, od andjela pozdravljenu ?

Molimo dakle i mi molitvu »*Andjeo Gospodnji*« ili u vazmeno vrijeme »*Kraljice neba*«.

Andjeo Gospodnji navijestio Mariji.

I ona začela po Duhu Svetom.

Zdravo Marijo...

Evo službenice Gospodnje.
Neka mi bude po riječi tvojoj.
Zdravo Marijo...

I Riječ tijelom postala.
I prebivala medju nama.
Zdravo Marijo...

R. Moli za nas, sveta Bogorodice!

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Milost svoju molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po andjelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Uvečer nadodaj još za pokojne :

Oče naš... Zdravo Marijo...
Pokoj vječni daruj im, Gospodine —
I svjetlost vječna svjetlila njima.
Počivali u miru. — Amen.

U vrijeme uskrsno, to jest od Velike subote do subote pred nedjeljom presvetoga Trojstva, može se moliti ovako :

Kraljice neba, raduj se. Aleluja.
Jer koga si bila dostojna nositi, Aleluja.
Uskrsnu, kako je rekao, Aleluja.
Moli za nas Boga! Aleluja.

R. Raduj se i veseli se, Djevice Marijo, Aleluja.

O. Jer uskrsnu Gospodin uistinu. Aleluja.

Pomolimo se.

Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrsnućem Sina svoga, Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci Djevici Mariji postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Kad se moli „Andjeo Gospodnji" ili „Kraljice neba", dobiva se oprost od 10 godina, a mjesečno potpuni oprost, ako se moli redovito.

Uzdizanje pameti preko dneva.

»Oči su mi vazda upravljene ka Gospodinu«. (*Ps.* 21).

Kad nas sv. Pavao opominje, da bez prestanka molimo, ne govori o dugim usmenim molitvama, nego o kratkom i čestom podizanju pameti k Bogu, to jest o pobožnim mislima i ćutima, koje valja da preko dana katkada probudjujemo, takodjer kad radimo i trudimo se. Ne treba da svagda riječi izgovaramo; dosta je, da pamet k Bogu upravljamo, i da se u srcu s njim razgovaramo; i upravo to su pobožna uzdisanja ili uzdasi svete ljubavi. Možemo se služiti i riječima, kako nam ih srce nariče i kratkim izrekama iz Sv. Pisma. Takove se riječi zovu strelovite molitvice, *jer ih srce u svojem žaru kao strijele k nebu šalje. Ovakve molitvice su vrlo korisne; jer su kratke i izviru iz srca, zato su to čvrstije i pobožnije. Njihovom pomoću čovjek misli uvijek na nazočnost Božju i uči se moliti pameću; za njih ne treba posebnog vremena; mogu se svaki čas činiti, ako ima čovjek i još toliko posla; po njima biva djelo lakše i Bogu milije; duh kršćanski se oživljuje i kano nebeskom rosom okrepljuje; u napastima su one izvrsne pripomoći. Bolesnicima su neophodno potrebne te im služe mjesto drugih molitava. Bez takova čestog podizanja pameti k Bogu biva čovjek u svagdanjim poslovima rastresen, mlačan i svjetovan. Najpo-*

glavitije uzdignuće pameti jest: djelo vjere, ufanja, ljubavi, pokajanja, ponovljenje dobre odluke, spominjanje nazočnosti Božje, vječnosti itd. Evo ti nekoliko primjera strelovitih molitvica.

Kajanje. — Oče! Nijesam dostojan nazvati se sinom tvojim! — Gospodine, budi milostiv meni grešniku.

Probuda dobre nakane. — Neka bude sve na veću slavu Božju! — Gospodine, iz ljubavi prema tebi ću ovo učiniti! — Budi volja tvoja, a ne moja!

Spomen na nazočnost Božju. — Bog me vidi, Bog me čuje, Bog je svagdje sa mnom. — U Bogu živimo, mičemo se i jesmo. — Oko Gospodinovo gleda me vazda; kako bih koje zlo učinio?

Djelo vjere. — Gospodine, ja vjerujem; okrijepi moju mlohavu vjeru! — Ja sam sin Katoličke crkve; u toj vjeri želim živjeti i umrijeti.

Djelo ufanja. — U Gospodina se ufam; zato se neću smutiti na vijeke. — Kad je Bog sa mnom, tko da bude proti meni! — Zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smetaš? Ufaj se u Boga, jer je on tvoj Spasitelj.

Djelo ljubavi. — Za čim da hlepim nego za tobom, o Bože? Ti si Bog moj i nasljedstvo moje na vijeke. — Gospodine! Ti znaš, da te ljubim.

U tugama i nevoljama. — Pripravno je srce moje, pripravno je za sve, što ti, Gospodine, odlučiš. — Oče ! neka mi ne bude, kako ja hoću, nego kako ti hoćeš. — Gospodine! sada reži, sada žeži, sada bodi, samo po smrti oprosti mi i smiluj mi se !

U napastima. — Gospodine, spasi nas, jer pogibamo ! — Isuse i Marijo, budite mi na pomoć! — Volim umrijeti nego li Boga uvrijediti. — Odlazi sotono ! Boga samoga hoću ljubiti, i samo njemu služiti !

Kad ure tuku. — Gospodine, daj mi blaženu uru za života i u čas moje smrti. — Još je vrijeme milosti, još je dan spasenja; hoću raditi i truditi se, dok je dan, jer će doći smrtna noć, kad se neće moći više činiti dobro.

Kad se prodje mimo križa. — Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te, jer s po svojem svetom križu svijet otkupio.

Pozdrav pri susretu. — „Hvaljen Isus !" ili „Hvaljen Bog !" ili „Hvaljen Isus i Marija !" — Odgovor: „Vazda budi !" ili „Na vijeke !" „Pomozi Bog!" — Odgovor: „Od Boga ti dobra sreća bila !" — „S Bogom !" — Odgovor: „Idi u Božjem miru !".

Prije djela.

Djela naša, molimo Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću prati, da svaka naša molitva i radnja s tobom vazda počinje i početa da se s tobom dovršuje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Poslije dovršena djela.

Oprosti mi, predobri Oče, ako sam što odviše ili premalo i nemarno učinio pri ovom radu. Upravi ovo djelo k dobru, da bude sve, što činim, na tvoju slavu i na moje spasenje. Amen.

U petak na spomen i čast muke i smrti Isusove.

Kad bijahu Židovi Isusa raspeli, nastale su tmine. Oko devete ure (treće popodne) vapijaše Isus : „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio ? — Oče ! u ruke tvoje izručujem duh svoj". Zatim prignu glavu pa ispusti dušu.

Tako razmišljajući izmoli na čast muke i smrti Isusove pet puta **Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu,** a na koncu nadodaj:

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te, jer si po svojem svetom križu svijet otkupio.

Pomolimo se. Isukrste propeti, molim te za pregorku muku, koju si na križu za me podnio: smiluj mi se sada i vazda i u vrijeme smrti moje. Amen.

Kad zvoni za onoga, koji umire ili je već umro.

Premilostivi Spasitelju: za pregorku muku, koju si iz ljubavi za nas podnio, viseći tri sata na križu, a osobito kad se je odijelila tvoja presveta duša: smiluj se ovoj duši, koja se sada iz ovoga svijeta dijeli **(odijelila)**, i privedi je u život vječni. Amen.

MOLITVE PRIJE I POSLIJE JELA.

»Ako dakle jedete, ako li pijete ili što drugo činite, sve na slavu Božju činite.«

(*I. Kor.* 10, 31).

Kakvu li nezahvalnost pokazuje čovjek, ako za stolom, koji nam dobrostivi Bog pripravlja, zaboravi na dobročinitelja svojega! Ne bi li ružno bilo, kad bi tudji čovjek za naš stol sjeo pa sit otišao, a ne bi nam prije svojega poštovanja pokazao. — Molimo dakle rado prije i poslije blagovanja! Nasljedujmo preslavnoga Spasitelja, koji je Ocu svojemu na hrani zahvaljivao i poslije zadnje večere njemu na slavu pjevao. Gdjegod budeš gost, barem se prekriži i tako ispovjedi svoju vjeru bez straha i srama pred ljudima. — U vrijeme blagovanja pomišljaj, da Isus kao nevidljivi gost s tobom za stolom sjedi. Čuvaj se, da previše ne jedeš i ne piješ ili da Boga i iskrnjega jezikom ne uvrijediš. Razveseli se nevinim i pobožnim razgovorom, da ti se duša nebeskim pićem okrijepi, dok ti se tijelo hrani.

Molitva prije jela.

Oče naš...

Gospodine, blagoslovi nas i ove tvoje darove, koje ćemo sada po tvojoj dobroti uživati: Po Kristu Gospodinu našem. — Amen.

Molitva poslije jela.

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sve dobro, koje si nam podijelio: koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. — Amen.

Kralj vječne slave učinio nas dionicima gozbe nebeske. — Amen.

VEČERNJA BOGOLJUBNOST.

«Dolazi noć, kad nitko ne može raditi«. (*Iv.* 9, 4.)

Kako si molitvom dan počeo, tako ga i molitvom dovrši. Opet je prošao jedan dan, koji se neće nikad više povratiti. Ne znaš, hoćeš li do sutra živjeti; jer ovu istu noć može ti Bog dušu na sud svoj pozvati. Jesi li pripravan? Zato se moli Bogu svaku večer, prije nego u postelju kano u grob legneš. Najprije ispitaj si savjest i potanko prosudi stanje svoje duše. A poslije toga probudi svagda pravo, savršeno kajanje. Pomišljaj, da si uvrijedio Boga, svojega predobroga oca, najvećega dobročinitelja, i svoje neizmjerno dobro. Pogledaj raspelo, i razmišljaj, koliko je Isukrst za te trpio, i poljubi njegove svete rane. Po takovom kajanju, ako si u smrtnom grijehu, možeš se odmah s Bogom pomiriti, i ako bi noću smrt iznenada na te navalila, mogao bi postignuti

i vječno blaženstvo. Ali moraš ujedno i tvrdu odluku stvoriti, da ćeš smrtni grijeh kod prve sv. ispovijedi ispovjediti i da ćeš se poboljšati, jer tko svoj popravak odgadja, ne može se ufati, da se je savršeno pokajao. A kako pak može kršćanin bez savršenog kajanja u postelju leći, ako neće da mu bude duša u najvećoj pogibli?

Ne izostavi dakle nikada večernje molitve. A kako bi spasonosno bilo, kad bi se u svakoj obitelji svi skupa Bogu molili! Poslije molitve svuci se pristojno i tiho; bavi se tada mislima o Bogu, o smrti i o vječnosti. Uzmi blagoslovne vode, i kako se možeš ujutro po njoj domisliti na vodu sv. kršćenja, tako se spomeni uvečer, da će te jednom mrtva njom kropiti. Kad si već u postelji, dok ne zaspiš, razgovaraj se u mislima s Bogom i s andjelom čuvarom. Ako se noću probudiš, moli takodjer štogod; jer je i noć Gospodinova. Spomeni se, koliko puta je Isus trpio u skrajnjoj noći svojega života, koliko i sad još trpe bolesnici i oni, koji umiru, i duše u čistilištu, pa moli za njih.

Cvdje su tiskane dvije večernje molitve, jedna podulja, a druga kraća. Nauči kraću napamet, da je ovršiš, kad ne bi mogao moliti iz knjige.

PRVA VEČERNJA MOLITVA.

U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Zahvala. - Bože moj! Opet je prošao jedan dan, koji se neće na vijeke više povratiti. — Jednom, a možda skoro će doći noć, kad neću moći činiti pokoru. Zato ti se još na svršetku današnjega dana preponizno klanjam, o trojedini Bože, Oče, Sine i Duše Sveti! Hvalim i slavim te sa svim andjelima i izabranima i zahvaljujem ti na svim dobročinstvima duhovnim i tjelesnim, koja si mi danas i sve dane mojega življenja milostivo podijelio. Kako da ti, Bože moj, dostojno zahvalim?

Molitva Duhu Svetomu. - Dodji, o Duše Sveti! Prosvijetli mi pamet, i užgaj mi srce zrakom svoje vječne svjetlosti, da sve grijehe i svaki nemar današnjega dana u gorčini svoje duše pravo spoznam, tebi ponizno sve ispovjedim, istinito se pokajem, i time tebi, Bože premilosrdni, opet omilim. Tvoje

oči su vidjele grijehe i pomanjkanja moja, i na svaki moj korak su pazile. Pokaži mi, o Gospodine presveti, zloću moju, daj mi spoznati sve moje krivnje !

Sad ispitaj svoju savjest. Misli, čim si se od jutra do večera zanimao i bavio, i što ti se je dogodilo; gdje i s kim si bio; kako si se ponašao u molitvi, pri djelu, u družbi i zabavi, u crkvi i kod kuće — prema Bogu — samomu sebi — i bližnjemu, u mislima, željama itd.

Pokajanje. - Gospodine, Bože moj ! Koliku nezahvalnost sam ti vratio za mnoga i velika dobročinstva tvoja ! Sram me je, kada pomislim na tolika zla, što sam ih učinio, i na dobro, što sam ga zanemario. Priznajem svoju opačinu, i iz svega srca se kajem navlastito za ovaj grijeh... a i za sve ostale grijehe, jer sam njima tebe, moj Bože, kojega nada sve ljubim, ljuto uvrijedio. O kamo sreće, da nijesam nikad sagriješio ! Oprosti mi, Oče premilosrdni, za uzdahe i suze, za muku i smrt Sina svoga premiloga Isukrsta ! — Ti, blagostivi Isuse, ti si jedino moje ufanje;

operi svojom krvi sve moje grijehe i opačine; izbriši krivnje moje, o Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta!

Odluka. - Božanstveni Spasitelju ! Tvrdo odlučujem, da neću više sagriješiti, da neću opet tvoje svete rane povrijediti, ni tvoju neprocijenjenu, za me prolivenu krv opet pogrditi. Istinito ti obećajem, da ću početi samoga sebe i svoje zle navade predobivati, čuvati se one zle družbe... uklanjati se onoj prigodi... bježati od onoga grijeha, što sam ga toliko puta učinio...Dà, volim tebe, preslatki moj Isuse, negoli kojugod grešnu nasladu... „I rekoh: Sada ću započeti" (Ps. 76, 11). Isuse ! Podijeli mi svoju svemoguću milost, i potvrdi moju istinitu odluku.

Prošnja i prizivanje. - Molim te, Gospodine, pohodi milostivo ovò prebivalište, pa odbij iz njega sve nasrtaje neprijatelja paklenoga. Uzdrži me ovu noć čista na duši i tijelu; podaj dobrostivo, da na tvoju čast, o Bože, i na spasenje svoje duše zdrav i krepak sutrašnji dan doživim. — Blagoslovi, Go-

spodine, mene i moju rodbinu, moje prijatelje i dobročinitelje, a i neprijatelje moje, kojima iskreno opraštam! Svrni svoje milostive oči na siromahe i na sužnje, na putnike i na brodare, na bolesnike i na umiruće; obrati grešnike i krivovjerce, prosvijetli neznabošce i nevjernike. Smiluj se takodjer i dušama u čistilištu te im podaj pokoj vjekovječni. Amen.

Preblažena Djevice i Majko Božja Marijo, ti uz Boga moje najveće ufanje! Pod tvoju obranu i zaštitu se utječem. Sa svojim me Sinom pomiri, svojemu me Sinu preporuči, svojemu me Sinu izruči! — Sveti andjele čuvaru, sveti zagovornici moji... i svi sveti izabranici Božji, molite za me sada i u vrijeme smrti moje. Amen.

Oče naš... Zdravo Marijo...Vjerujem...

Prije nego legneš, poškropi se blagoslovljenom vodom i čineći križ na čelu reci:

Isuse Nazarenče, Kralju židovski! Očuvaj me od nagle i nenadane smrti!

— Oče, u tvoje ruke izručujem dušu svoju! — Isuse, tebi živim! Isuse, tebi umirem! Isuse, tvoj sam živ i mrtav! Amen.

Molitvu za srećnu smrt — imaš na str. 343.

DRUGA VEČERNJA MOLITVA.

Zrake dana već se gase,
Stvoritelju, čuj nam glase,
Milostivo, Bože mili,
Pogledaj nas i zakrili.

U Tvoje ruke, Gospodine, predajem duh svoj.

Dostoj se, Gospodine, ovu noć očuvati me od grijeha.

Spasi me, Gospodine, kada bdijem, i čuvaj me, kada spavam, da bdijem sa Kristom te počivam u miru.

Pohodi, molim te, Gospodine, ovaj stan i sve neprijateljske zasjede daleko od njega odagnaj. Tvoji sveti andjeli stanovali u njemu, oni me čuvali u miru; i tvoj blagoslov bio vazda nada mnom.

Blagoslovio me i očuvao svemogući i milosrdni Gospodin — Otac, Sin i Duh Sveti. Amen.

Večernji pohod Isusu.

Tiha noć se eto spusti,
sad ću na počinak poć.
Moja zadnja riječ nek bude:
„Moj Isuse, laku noć !"

Pred svetištem na oltaru
bdije vječnog svijetla moć.
I andjelima šapćem tiho:
„Moj Isuse, laku noć !"

Moj Isuse, daj me čekaj,
sutra ću ti opet doć.
Podaj svojim blagoslovom
mojoj duši laku noć !

II.

Molitve kod službe Božje

Sveta misa.

Posvuda će se žrtvovati imenu mojemu i prinosit će se čist prinos. (Mal. 1, 11)

Sveta misa je prava i nekrvna žrtva novoga zavjeta, u kojoj Isukrst pod prilikama kruha i vina po rukama svećenika prikazuje na oltaru samoga sebe svojemu Ocu nebeskomu, kako mu se je za nas krvnim načinom jednoć na križu prikazao. Isukrst je za nas na križu umrô, i svojom smrću Bogu vječnu žrtvu posinovljenja za naše grijehe prikazao. Isukrst ne umire sada na oltaru (jer je uskrsnuo pa živi i kraljuje s Ocem na vijeke), ali ipak se žrtvuje za nas nekrvnim načinom, a ujedno spominje nas na svoju smrt na križu, koja nam se po svetoj misi pretstavlja.

Naša majka sveta Crkva prikazuje beskrvnu žrtvu sv. mise na vazdašnji spomen muke i smrti Isukrstove, da mi Boga kao svoga svevišnjega Gospodara dostojno častimo i slavimo, da ga utažimo i umirimo, jer smo ga svojim grijesima uvrijedili, da mu zahvalimo za sve podijeljene nam milosti i dobročinstva i napokon da isprosimo od njega sve milosti i darove, koji su potrebiti živima i mrtvima. Sveta misa je ona ista žrtva, koja je bila na križu, jer je isti svećenik Isukrst na križu i na oltaru i isti se jaganjac prikazuje, naime Isukrst; samo način prikazivanja je različan. Po sv. misi nam se takodjer podjeljuju zasluge, koje nam je Isus na križu pribavio. Isukrst je za sve ljude umrô; radi toga prikazuje se sv. misa za sve vjerne; za sve žive na zemlji, za duše pokojnih u čistilištu, i na štovanje svetih. Sveta misa ne koristi samo svećeniku, nego svim pravovjernima, a osobito onima, koji sv. misu pobožno slušaju i kojih se misnik u njoj posebno spominje. Sam Isus moli za nas u sv. misi, i prikazuje svoju pregorku muku i smrt Ocu nebeskomu.

Kolike i kako dragocjene darove i milosti možemo po sv. misi postignuti! — Dakle, dušo kršćanska, slušaj pomnjivo sv. misu i to ne samo u nedjelju i blagdan, kad je smrtni grijeh izostaviti je, osim ako se to dogodi iz zakonita uzroka, nego i u radni dan,

ako ti druge dužnosti dopuštaju. Pazi na sve, što misnik čini, a osobito na poglavite dijelove svete mise. Kad se čita evandjelje, ustani i prekriži se u znak, da si svagda pripravan riječ Božju slušati, ovršivati i slobodno ispovijedati, takodjer kad bi morao zato poruge i progonstvo od svijeta trpjeti. Na prikazanje, kad misnik Bogu prikazuje kruh i vino, stavi u misli tijelo i dušu svoju na oltar, i združi svoje prikazanje sa žrtvom Isukrstovom. Kad je posvećenje, poklekni na oba koljena, pokloni se Isusu, i skrušeno se udaraj u prsa. Na pričest pričesti se duhovnim načinom, to jest probudi u srcu vruću želju, da bi rado primio Isusa; žaluj što ne možeš s misnikom blagovati kruh andjeoski, i učini krepku odluku, da ćeš nastojati, da se do malo vremena dostojno pričestiš. — Poslije svete mise zahvali Bogu i ne idi prebrzo iz crkve.

Kod sv. mise možeš moliti molitve s razmišljanjem muke i smrti Isusove (v. str. 45.) ili one druge, kako ih moli svećenik (v. str. 62. ili 92.).

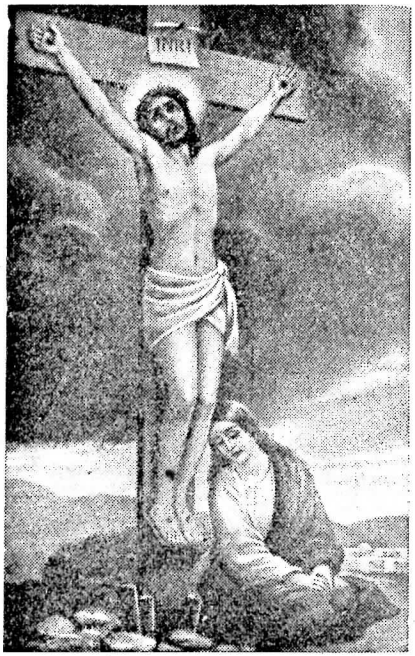

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!

1. MISNE MOLITVE
S RAZMIŠLJANJEM MUKE I SMRTI ISUSOVE.

Molitva prije nego misnik pristupi k oltaru.

Misli, kao da si u Jeruzalemu s Isusom i s učenicima njegovim na posljednjoj večeri. — Prikaži sv. misu za koju posebnu namjenu i potrebu.

Gospodine, Bože moj! Kako je veliko i slavno tvoje ime medju svim narodima na zemlji! Od istoka do zapada prikazuje se čista žrtva imenu tvojemu. Isuse, vječni nadsvećeniče po redu Melkizedekovu! Dodji te prikaži pod prilikama kruha i vina presveto tijelo i krv svoju za otpuštenje naših grijeha.

O Jaganjče Božji, koji si prolio za nas svoju presvetu krv na drvu križa, sadji u ruke svećenika, sluge svojega, kao žrtva nekrvna, hrana nebeska du-

šama našima ! Sveti, neizgovorivi Bože! Ja nevoljan grešnik pristupam k oltaru tvojemu, da budem pri ovoj slavnoj žrtvi. Združujem svoju namjenu s preizvrsnom namjenom, s kojom se je tvoj preljubljeni Sin na posljednjoj večeri i na križu za nas tebi prikazao, i prikazujem ovu sv. misu na poklon preuzvišenomu veličanstvu tvojemu, na uspomenu pregorke muke i smrti našega Spasitelja, na dužnu zahvalu za sva duhovna i tjelesna dobročinstva, na zadovoljštinu za svoje grijehe, da izmolim potrebne mi milosti i pomoći, a osobito... za pomoć i utjehu onima, za koje sam dužan moliti, posebno za ove...žive, i za ove... pokojne.

Na početak sv. mise.

Kad misnik ide pred oltar i ondje prignut moli, razmišljaj, kako je Isus išao na Maslinsku goru i ondje se molio Ocu nebeskomu te se je, padnuvši licem na tlo, potio krvavim znojem, a to radi tvojih grijeha.

Tko će dati potoke suza mojim očima, da oplačem svoje grijehe, sve svoje

prevelike grijehe ! Oče, ja sam sagriješio proti nebu i proti tebi: nijesam dostojan nazvati se sinom tvojim. Ne odbaci me, Gospodine premilostivi, od lica svojega, i ne uzmi od mene Svetoga Duha svojega. Pogledaj milostivo na me, Bože moj, i smiluj mi se ! Radi Sina svojega preljubeznivoga, koji ti je po volji, oprosti mi sve krivnje ! Isuse, Gospodine i Spasitelju moj ! Krvnim svojim znojem, kojega si na Maslinskoj gori i za me prolio, operi me od svih mojih grijeha ! Amen.

Na „Slava na višnjih" ili "Gloria".

(Ako je misnik moli).

Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima, koji su pravedna srca, i drugo ne ištu nego da tebi, Bože moj, uvijek i u svemu ugode. Mi te hvalimo, Gospodine, blagoslivljamo te, klanjamo ti se sa svim osjećajima, koje nam vjera, ljubav i štovanje udahnjuju. Zašto te ne mogu slaviti, kako je dostojno; zahvaljivati ti na dobročinstvima, kako sam

dužan ! Oče svemogući, Kralju neba i zemlje ! Isuse prečasni, jedinorodjeni Sine, jednobitni s vječnim Ocem ! Bože pravi ! Jaganjče Božji, koji si se prikazao na žrtvu za naše grijehe: s prijestolja tvoje slave smiluj nam se i svrni na nas svoj pogled. Ti si sam neizmjerno svet, neizmjerno moguć, neizmjerno uzvišen nad svim stvorovima, s Duhom Svetim u slavi Boga Oca. Amen.

Kad ide misnik od sredine oltara na desnu stranu, razmišljaj, kako su Isusa od Ane, nadsvećenika, vodili ka Kaifi i krivo ga tužili, udarili ga i u obraz mu pljuvali.

Božanstveni Otkupitelju ! S kolikom krotkosti i strpljivosti si ti trpio, kad su te od suca do suca nemilo vukli, psovali i mučili ! A ja neću da nijedne uvredljive riječi tebi za ljubav strpljivo i mučeći krotko podnesem ! Podijeli mi, milostivi Bože, vjeru časnih patrijarha, gorljivost svetih proroka i ljubav tvojih apostola, da mi bude tvoja Božanstvena riječ na vječno spasenje: po Isukrstu Gospodinu našem. Amen.

Na evandjelje.

Kad ide misnik na stranu evandjelja, razmišljaj, kako su Isusa vodili k Pilatu i opet ga krivo optužili.

Ah, ja vrlo malo marim za nauk svetoga evandjelja, koji si ti, Isuse moj, tolikim trudom navještavao ! Kako rijetko i nepomnjivo ga slušam ! Kako mlačno i lijeno ga ovršujem ! Kako malo nastojim, da bi ga drugi sve bolje učili te ga izvršivali ! Božanstveni učitelju, koji si s neba sašao, da se ne bih nikada tvojega svetoga evandjelja stidio, ili da ga ne bih iz obzira na svijet zatajio, pače daj mi milost, da se uvijek riječju i djelom kao pravi kršćanin vladam, eda i ti mene jednoć na sudu za učenika svojega priznaš, i k sebi u raj vječni primiš. Amen.

Na vjerovanje.

Kad se svećenik povrati od strane evandjelja na sredinu oltara i moli vjerovanje, razmišljaj, kako je Pilat poslao Isukrsta k Irudu, koji je želio od njega vidjeti čudesa zato, da

bi vjerovao. Moli: Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, itd., ili ovako:

Blaženi, koji ne vide, a ipak vjeruju ! — Gospodine, ja vjerujem; pomozi mojoj nevjeri. Zahvaljujem ti, milostivi Bože, da si me izmedju toliko milijuna ljudi, koji u tminama nevjerstva i bludnje žive, dobrostivo izabrao i na pravu, samospasujuću vjeru pozvao ! Ja sam sin Katoličke crkve, i u njezinoj svetoj vjeri želim živjeti i umrijeti. Amen.

Na prikazanje.

Kad misnik otkriva kalež i prikazuje kruh i vino, razmišljaj, kako se je Isus, pošto je bio opet od Iruda doveden k Pilatu, dragovoljno podvrgao krutom šibanju i krunidbi, jer se je htio sasvim za nas žrtvovati.

Srce moje je pripravno, o Bože, pripravno je srce moje na sve, što je tebi milo. — Sve, što jesam i što imam, stavljam sada kao dragovoljnu žrtvu na oltar. Tijelo i duša, osjećaji i sve moje duševne i tjelesne sile neka budu tebi darovane i posvećene ! — Bože moj,

sve dobro moje ! Evo ja sam tvoj: ja sam sasvim tvoj; budi i ti sav moj ! Amen.

Na umivanje ruku.

Razmišljaj, kako je licemjerni Pilat krivo mislio, da će se opravdati time, što je umivao svoje ruke, premda je Sina Božjega krivo osudio.

Gospodine Bože ! Ah koliko puta nastojim samo oko izvanje pobožnosti i kreposti, a vrlo malo skrbim za istinitu, nutarnju pobožnost. Koliko puta sam kao Pilat iz srama ili straha pred ljudima prekršio tvoje svete zapovijedi ! Ah Bože moj, očisti me od mojih tajnih grijeha, i tudje grijehe oprosti slugi svojemu ! Operi me većma od moje zloće, i pravi duh obnovi u srcu mojemu. Amen.

Na „sanctus" ili „svet".

Razmišljaj, kako su Židovi slavili Isusa pjevajući mu veselo „hozana", kad bijaše nekoliko dana prije došao svečano u Jeruzalem, a malo poslije su Pilatu kao omamljeni vikali: Raspni ga ! raspni ga !

O nezahvalnosti čovječje ! Sad skrušeno vapijem: na vijeke neću više sagriješiti; a malo kasnije opet vrijedjam svojega Boga i na križ ga pribijam svojim grijesima. — Ah Bože moj, ja sam slab i nevoljan. Daj, budi i pomoć i jakost moja !

Svet, svet, svet je Gospodin Bog vojskâ ! Puna su nebesa i zemlja tvoje veličanstvene slave ! Hozana na visini ! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodinovo ! Hozana na visini !

Na posvećenje.

Razmišljaj, kako je Isus, osudjen od Pilata na smrt, uzeo na se teški križ i uzašao na goru Kalvariju. — Spomeni u molitvi sve žive, za koje se imaš Bogu moliti.

Zašto da ne bih i ja u svojim tugama i nevoljama hodio s Isusom ustrpljivo i veselo putem križa ? On je sam rekao: Tko hoće da bude moj učenik, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ pa neka ide za mnom. O Ljubitelju moje duše ! Ja sam pripravan po

tvojem primjeru trpjeti i s tobom umrijeti !

Spomeni se, Oče nebeski, svojih sluga i službenica... za koje ti ovu presvetu žrtvu prikazujem. Usliši ih u njihovim potrebama i budi im milostiv !

Na podizanje presv. Tijela.

Razmišljaj, kako je bio Isus na križ pribijen i uzdignut za naše spasenje.

Klanjam ti se, Isuse, koji si pod prilikom kruha istinito nazočan te se žrtvuješ Ocu svojemu za grijehe svijeta.

Zdravo, Tijelo Isusovo, na oltaru posvećeno !

Zdravo, Tijelo Isusovo, za nas na križ pribijeno !

Isuse, tebi živim ! Isuse, tebi umirem ! Isuse, tvoj sam živ i mrtav ! Amen.

Na podizanje presv. Krvi.

Razmišljaj, kako je premilostivi Isus prolio svoju dragocjenu krv za oproštenje naših grijeha.

Klanjam ti se, prava i živa krvi mojega preslavnoga Otkupitelja !

Zdravo, Krvi Isusova, na oltaru posvećena !

Zdravo, Krvi Isusova, za nas grešne prolivena !

Isuse, tebi živim ! Isuse, tebi umirem ! Isuse tvoj sam živ i mrtav ! Amen.

Poslije podizanja.

Razmišljaj strahovite tmine, koje su pokrivale sav svijet, kad je Isus visio na križu. — Spomeni se pokojnih u čistilištu.

Premilosrdni Gospodine ! Nemoj me zabaciti u vječne tmine, gdje je plač i škripanje zubiju. Očuvaj mi dušu od smrti vjekovječne.

Smiluj se, Gospodine Isukrste, dušama vjernih pokojnih, koji su u mrkoj čistilišnoj tamnici, a navlastito N. N.... Daj, da ih sv. Mihovil arkandjeo privede u svjetlost vječnu, da licem k licu gledaju tebe, za kim željno uzdišu. Amen.

Na „Oče naš".

Moli s misnikom očenaš pa razmišljaj sedam riječi Isusovih na križu.

„Oče, oprosti im, jer ne znadu, što čine". — Ne treba li, da i ja oprostim onima, koji su mene uvrijedili, eda i meni Bog oprosti ?

„Zaisto, zaisto ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju". — O utješljive riječi ! Da bih te i ja čuo u čas svoje smrti !

Isus reče svojoj materi: **„Evo ti sina !"** a učeniku: **„Evo ti matere!"** Zahvaljujem ti, predobri Isuse, da si mi dao tako ljubeznu majku, preblaženu Djevu Mariju. Ah da bih i ja bio Mariji poslušan sin !

„Bože moj ! Bože moj ! Zašto si me ostavio ?" — Tako vapijem i ja u svagdanjim tugama i nevoljama. O da bih i ja imao ustrpljivost nebesku, kojom je trpio Jaganjac Božji !

„Žedan sam !" — Isuse premilostivi ! Ti si žedan spasenja moje duše,

a duša moja da ne bude žedna vode žive svojega spasenja? Nema ništa na nebu ni na zemlji, što bi me moglo okrijepiti, osim tebe, Bože moj, i osim milosti tvoje.

„Svršeno je!" — Zaista brzo nestane svake vremenite i zemaljske stvari; brzo prodje svako trpljenje na ovom svijetu. Blago onima, koji ustraju u bogoljubnosti sve do smrti.

„Oče, u ruke tvoje izručujem duh svoj!" — To neka bude i na mojoj smrti zadnji moj uzdah. — „Tebi, Bože, živim; tebi umirem; tvoj sam na vijeke". Amen.

Na: „Jaganjče Božji".

Razmišljaj, kako se je duša Isukrstova odijelila od tijela.

Ah, kako će biti mojoj duši, kad se bude odijelila od tijela? Isuse moj, sve ufanje moje! Tvoja smrt je moj život. O da bih smrću pravednih umro!

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine! —

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine! — Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!

Na pričest.

Razmišljaj, kako je bio Isus postavljen u grob. Isus želi doći u tvoje srce kao u novi grob. — Ako se ne možeš činom pričestiti, pričesti se barem duhovnim načinom, to jest moli Isusa, da s milošću svojom unidje u tvoje srce i da uvijek stanuje u njemu.

Gospodine, nisam dostojan, da unidješ pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja. Ah, Isuse predragi, da bi srce moje bilo pristojno prebivalište tvojega živoga tijela! Srce moje ti je otvoreno; ono čezne za tobom; daj, unidji u nj, Gospodine, i ustanovi u njemu svoje prebivalište!

Dušo Kristova, posveti me.
Tijelo Kristovo, spasi me.
Krvi Kristova, napoj me.
Vodo iz prsi Kristovih, operi me.
Muko Kristova, okrijepi me.

O dobri Isuse, usliši me.
Medju rane svoje sakrij me.
Ne daj, da se odijelim od tebe.
Od neprijatelja zlobnoga brani me.
Na času smrti moje zovni me.
I zapovjedi mi da dodjem k tebi,
da te sa svetima tvojim hvalim
u vijeke vjekova. Amen.

Poslije pričesti.

Razmišljaj o Isusovu slavnom uskrsnuću.

Kad ću ja, moj Isuse, kao i ti uskrsnuti na život vječni? Duša moja čezne za tobom, Bogom živim i jakim! Kad ću doći i prikazati se pred tvojim licem? Želim umrijeti i biti s Isusom!

Na blagoslov.

Spomeni se, kako je Isus prije svojega uzašašća na nebo blagoslovio svoje učenike.

Spasi o Bože, svoj puk i blagoslovi nasljedstvo svoje! Blagoslovi me, blagostivi Isuse, da ištem, što je na nebu, a ne što je na zemlji. Blagoslovio nas

svemogući Bog Otac † i Sin i Duh Sveti. Amen.

Na posljednje evandjelje.

Poslije blagoslova govori još misnik obično početak evandjelja po Ivanu. Kršćani su ga nekada molili kao ispovijedanje katoličke vjere. Moli ga, kako ga nalaziš na koncu drugih misnih molitava na str. 90. ili pak ovako:

Vječna Riječi, jedinorodjeni Sine, jednobitni s Ocem! Po tebi je sve stvoreno i po tebi je sve spašeno. Ti si prava svjetlost, koja prosvjetljuje one, koji vjeruju u tebe. Izvan tebe su samo tmine nevjerja i neznanja. Ti si istina i pravi put, kojim se jedino ide u blaženi raj. Daj, da slijedim svjetlost tvoje svete vjere i put tvoga primjera. Prosvijetli i sav svijet, da svi ljudi spoznaju tebe Boga i Spasitelja svoga. Amen.

MOLITVE POSLIJE TIHE SV. MISE.

Svećenik neka s narodom moli triput:

Zdravo Marijo, *itd.*

Zatim:

Zdravo, Kraljice, Majko milosrdja, živote, slasti i ufanje naše, zdravo ! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo ! *)

Sveć.: Moli za nas, sveta Bogorodice !

Puk: Da dostojni postanemo obećanja Kristovih !

Pomolimo se ! Bože, utočište naše i kreposti, pogledaj milostivo na puk, koji k tebi vapije; te po zagovoru slavne i neoskvrnjene Djevice Bogorodice Marije s blaženim Josipom, njezinim Zaručnikom i blaženim apostolima tvojim Petrom i Pavlom i svim Svetima, molitve, koje prinosimo za obraćenje grešnika, za slobodu i uzvišenje svete Matere Crkve, milosrdno i dobrostivo usliši ! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

*) Po želji pape Lava XIII. imadu prisutni vjernici moliti molitvu „Zdravo, Kraljice" zajedno sa svećenikom.

Sveti Mihovile Arkandjele, brani nas u boju: proti pakosti i zasjedama djavolovim budi zaklon ! **Neka mu zapovjedi Bog,** ponizno molimo: i ti, vojvodo vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast duša, Božanskom krepošću u pakao protjeraj! Amen.

Svećenik (tri puta) :

Presveto Srce Isusovo.

Puk :

Smiluj nam se !

Tko izmoli pobožno ove molitve, dobiva svaki put oprost od 7 godina i 300 dana.

2. MISNE MOLITVE,
KAKO IH GOVORI SVEĆENIK.

Svetu misu možeš pobožno slušati takodjer ako čitaš one molitve, koje govori svećenik. Nekoje se molitve govore kod svih ili kod mnogih sv. misa, a nekoje se kod pojedinih sv. misa mijenjaju.

Početak sv. mise.

Na dnu stepenica pred oltarom moli svećenik zajedno sa poslužnikom psalam 42. i druge molitve, da počasti Boga te isprosi od njega pomoć i oproštenje.

Svećenik. U ime † Oca i † Sina i † Duha Svetoga. Amen.

Pristupit ću k Božjem žrtveniku.

Poslužnik. K Bogu, koji razveseljuje moju mladost.

S. Sudi mi,*) Bože, i raspravi moju parnicu protiv bezbožnog naroda; izbavi me od nepravednih i lukavih ljudi.

P. Nijesi li ti, Bože, jakost moja? Zašto me dakle odbacuješ i zašto idem sjetan, dok me rastužuje neprijatelj?

S. Pošalji svoju svjetlost i svoju istinu: neka me izvedu na tvoju svetu goru i u tvoje šatore.

P. I pristupit ću k Božjem žrtveniku, k Bogu, koji razveseljuje moju mladost.

S. I slavit ću te uz kitaru, Bože, Bože moj! Zašto si dakle žalosna, moja dušo i zašto se uznemiruješ?

P. Uzdaj se u Boga, jer ću ga još slaviti: on je moje spasenje i moj Bog!

S. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

P. Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

S. Pristupit ću k Božjem žrtveniku.

*) Psalam 42, od riječi **„Sudi mi"** ...do riječi **„Pomoć je naša"...** izostavlja se u misama za mrtve (sa crnom bojom) i od Gluhe nedjelje do Velikog petka.

P. K Bogu, koji razveseljuje moju mladost.

S. Pomoć je naša u ime Gospodina.

P. Koji je stvorio nebo i zemlju.

Zatim moli najprije svećenik, a onda poslužnik očitu ili općenitu ispovijed :

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji, vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkandjelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svim Svetima i tebi, oče, da sam vrlo mnogo sagriješio mišlju, riječju i djelom: moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh! — Zato molim blaženu Mariju, vazda Djevicu, blaženoga Mihovila arkandjela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve Svete i tebe, oče, da se molite za me Gospodinu Bogu našemu.

S. Smilovao vam se svemogući Bog, oprostio vam grijehe vaše i doveo vas u život vječni.

P. Amen.

S. Oproštenje, † odrešenje i otpuštenje naših grijeha podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.

P. Amen.

S. Bože, obazri se na nas i oživi nas.

P. I narod će se tvoj veseliti u tebi.

S. Pokaži nam, Gospodine, svoje milosrdje!

P. I daj nam svoje spasenje!

S. Gospodine, usliši molitvu moju!

P. I vapaj moj k tebi da dodje!

S. Gospodin s vama!

P. I s duhom tvojim!

Svećenik uzlazi k oltaru i moli :

Pomolimo se. Uzmi od nas, molimo, Gospodine, naša bezakonja, da budemo dostojni čistih srdaca ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Kada cjeluje oltar :

Molimo te, Gospodine, po zaslugama tvojih svetih, kojih moći su ovdje, i svih svetih, da se dostojiš otpustiti sve moje grijehe. Amen.

Ulaz.

Svećenik ide na desnu stranu oltara i čita **ulaz (introitus)**, odredjen za misu onoga dana. Pritom može tebi poslužiti kao molitva ovaj ulaz, koji se čita na prvu nedjelju došašća (iz psalma 24, 1-3) :

K tebi, Gospodine, uzdižem dušu svoju; Bože, u tebe se uzdam, da neće zavladati nada mnom moji neprijatelji, jer tko čeka pomoć tvoju, ne će ostati postidjen.

Pokaži mi, Gospodine, svoje putove, nauči me ići tvojim stazama.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

K tebi, Gospodine.... (**kao gore do riječi „postidjen"**).

Gospodine, smiluj se (Kyrie eleison).

Svećenik se vraća na sredinu oltara i zazivlje naizmjence sa poslužnikom Božje smilovanje:

Gospodine smiluj se ! Gospodine smiluj se ! Gospodine, smiluj se !

Kriste smiluj se! Kriste smiluj se! Kriste smiluj se!

Gospodine smiluj se ! Gospodine smiluj se! Gospodine, smiluj se!

Slava („Gloria").*)

Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje. Hvalimo te. Blagoslivljamo te. Klanjamo ti se. Slavimo te. Zahvaljujemo ti, radi velike slave tvoje, Gospodine Bože, Kralju nebeski, **Bože Oče** svemogući. Gospodine, **Sine jedinorodjeni,** Isuse Kriste; Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Očev. Koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. Koji odnimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu! Koji sjediš s desne Ocu, smiluj se nama. Jer ti si jedini svet. Ti si jedini Gospodin, ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste; sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

S. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

---

*) U nedjelje od Sedamdesetnice do Vazma i u Adventu, a isto tako na misama za mrtve ne moli se Slava.

Molitva.

Svećenik ide opet na desnu stranu oltara te čita jednu ili više molitava, odredjenih za misu onoga dana i prema potrebama. Ti možeš moliti ovu **molitvu za žive i mrtve** :

Svemogući, vječni Bože, koji vladaš zajedno nad živima i nad mrtvima te se smiluješ svima, za koje znaš, da će vjerom i djelom biti tvoji, molimo te ponizno, da oni, za koje smo odlučili moliti — bilo da još sada žive na ovome svijetu, bilo da su se već preselili u vječnost — po zagovoru svih svetih tvojih milostivo zadobiju oproštenje svih svojih grijeha. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. — Amen.

Čitanje.

Poslije molitava pruža Crkva vjernicima usred sv. mise poduku čitanjem iz Sv. Pisma, ponajviše iz koje poslanice sv. Pavla apostola i poslije iz evandjelja. Kad ne čuješ **čitanja** iz one sv. mise, kojoj prisustvuješ, pročitaj i promisli ono, ovdje tiskano, koje se čita na **blagdan Sv. Obitelji** (u nedjelju u osmini Bogojavljenja) — iz **poslanice bl. Pavla apostola Kološanima** (3, 12-17) :

Braćo! Kao Božji izabranici, sveti i ljubljeni, budite od srca milosrdni, blagi, ponizni, čedni, strpljivi. Podnosite jedan drugoga, i kao što je i Gospodin vama oprostio, tako i vi praštajte jedan drugomu, ako tko ima kakvu tužbu protiv drugoga. Nada sve pak imajte ljubav, koja je veza savršenstva. I Kristov mir na koji ste pozvani, neka zavlada u vašim srcima kao u jednom tijelu. Budite i zahvalni! Kristova riječ neka se u vama nastani obilno, u svakoj mudrosti, da se učite i opominjete jedan drugoga psalmima, himnama i duhovnim pjesmama zahvalno pjevajući Bogu u svojim srcima. I sve štogod govorite ili činite, sve neka bude u ime Gospodina Isusa Krista zahvaljujući Bogu i Ocu po njemu.

P. Hvala Bogu.

Odmah poslije „čitanja" čita svećenik riječi, uzete obično iz psalama i nazvane :

Na stepeni:ama (graduale).

U misi Sv. Obitelj idolaze pod tim naslovom ove riječi:

(Ps. 26,4). Za jedno samo molim Gospodina, samo to ištem, da stanujem u domu Gospodnjem sve dane života

svoga. (Ps. 83,5). Blago onima, koji prebivaju u kući tvojoj, Gospodine; oni te hvale u vijeke vjekova. Aleluja, aleluja*). (Iz. 45,15). Doista, ti si tajnoviti kralj, ti si Izraelov Bog i Spasitelj, aleluja.

Zatim podje misnik na sredinu oltara i moli prignut:

Očisti moje srce i moje usne, svemogući Bože, koji si usne proroka Izaije očistio ognjenim kamenom, da očišćen tvojom milosrdnom dobrotom dostojno naviještam tvoje sveto evandjelje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti me! Gospodin neka bude u mom srcu i na mojim usnama, da dostojno i prikladno navijestim njegovo evandjelje. Amen.

Evandjelje.

Svećenik polazi na lijevu stranu oltara i ondje čita evandjelje. Ako ga pročita ili ispjeva na glas, slušaj ga pobožno, inače možeš razmisliti ovo evandjelje, koje se čita na blagdan Svih svetih:

S. Gospodin s vama!

P. I s duhom tvojim.

*) U nedjelje od Sedamdesetnice do Vazma i u misama za mrtve ne kaže se „aleluja", to jest: „hvalite Boga".

† Slijedi sveto Evandjelje
po Mateju (5, 1—12)

U ono vrijeme vidje Isus mnogo naroda, uspne se na goru, i kad je sjeo, pristupiše mu njegovi učenici i poče ih poučavati: Blago siromašnima u duhu, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago krotkima, jer će oni naslijediti zemlju. Blago žalosnima, jer će se utješiti. Blago onima, koji gladuju i žedjaju pravde, jer će se nasititi. Blago milosrdnima, jer će postići milosrdje. Blago čistima u srcu, jer će vidjeti Boga. Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji. Blago progonjenima radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas radi mene budu proklinjali i progonili i lažno govorili svako zlo protiv vas. Radujte se i veselite se, jer je obilna vaša plaća na nebu.

P. Slava tebi, Kriste!

S. Riječi sv. evandjelja neka izbrišu u nama naše pogreške.

Propovijed

Bog nam je progovorio u čitanju i evandjelju. Ako poslije toga govori svećenik propovijed, slušaj je pobožno. Nemoj tražiti u njoj čovječje umjetnosti i mudrosti, nego je prihvati kao riječi, koje ti Bog progovara kroz usta svoga namjesnika. Ni u drugo vrijeme ne valja izostaviti propovijed. „Blago onima, koji slušaju riječ Božju i drže je." (L. 11,28).

Vjerovanje ili „Credo" *)

Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svih vidljivih i nevidljivih stvari. I u jednoga Gospodina Isusa Krista, **jedinorodjenoga** Sina Božjega, **rodjenoga** od Oca prije svih vjekova. Boga od Boga, svjetlost od svjetlosti, pravoga Boga od pravog Boga. Koji nije bio stvoren nego rodjen, jedne biti s Ocem, po kojemu je sve stvoreno. Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa **): **i utjelovio se po Duhu Svetom u Djevici Mariji i postao čovjekom** ***). Raspet takodjer za nas, mučen pod

*) Vjerovanje se ne govori svaki dan, nego kad je odredjeno.
**) Sada poklekni.
***) Ustani.

Poncijem Pilatom, umro i pokopan. I uskrsnuo treći dan, kako kaže Sv. Pismo. I **uzašao** na nebo, sjedi s desne Ocu. I opet će doći sa slavom, da sudi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti kraja. I u Duha Svetoga, Gospodina i davaoca života, koji izlazi od Oca i Sina. Koji se s Ocem i Sinom zajedno časti i slavi, koji je govorio po prorocima. I u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. Ispovijedam jedno krštenje za otpuštenje grijeha i iščekujem uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka. Amen.

Prikazanje.

Svećenik poljubi oltar, okrene se i kaže :

S. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

Zatim pročita „prikazanje", koje na III. nedjelju po Uskrsu glasi ovako (Ps. 145, 2):

Hvali, dušo moja Gospodina; hvalit ću Gospodina za života svojega, psalme ću pjevati Bogu svojemu, dok me bude, aleluja.

Prikazanje kruha.

Zatim uzdigne svećenik obim rukama pliticu (patenu) i na njoj prikaže Bogu hostiju (kruh) ovim riječima:

Primi, sveti Oče, svemogući, vječni Bože, ovu neoskvrnjenu žrtvu, koju ja, nedostojni tvoj sluga, prikazujem tebi, Bogu svojemu živomu i pravomu Bogu, za nebrojene grijehe, uvrede i nemarnosti svoje, i za sve prisutne kao i za sve vjerne kršćane, žive i mrtve, da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na ulijevanje vode.

Svećenik ulije u kalež vino i zatim par kapljica vode govoreći :

Bože, koji si divno sazdao dostojanstvo čovječjeg bića i još ga divnije obnovio, daj, da po tajni ove vode i vina budemo dionici Božanstva Onoga, koji se je udostojao biti dionikom našega čovječanstva, Isus Krist, Sin tvoj, Gospodin naš, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Prikazanje vina.

Prinosimo ti, Gospodine, kalež spasenja, moleći tvoju blagost, da uzidje s ugodnim mirisom pred lice tvoga Božanskoga veličanstva za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Duhom ponizne i srcem skrušene primi nas, Gospodine, i takva neka bude naša žrtva danas pred licem tvojim, da ti bude mila, Gospodine Bože.

Dodji, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovu žrtvu, pripravljenu tvojemu svetomu imenu.

Umivajući ruke

na desnoj strani oltara moli svećenik (Ps. 25, 6-12) :

Umivam medju nevinima ruke svoje i obilazim oltar tvoj, Gospodine:

Da čujem glas hvale i pripovijedam sva čudesa tvoja.

Gospodine, ljubim ures doma tvojega i mjesto, gdje boravi tvoja slava.

Ne pogubi, Bože, duše moje s bezbožnicima ni života mojega s krvnicima.

U njihovim su rukama bezakonja i njihova je desnica puna mita.

A ja hodam u nevinosti svojoj; izbavi me i smiluj se meni.

Noga moja stoji na pravome putu; u skupštinama ću te blagoslivljati, Gospodine.

Slava Ocu... Kako bijaše...

(Na sredini oltara).

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos, koji ti prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista, Gospodina našega, i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla, i tih i svih svetih, da bude njima na čast, a nama na spasenje, i da se oni dostoje posredovati za nas na nebesima, kojih se spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svećenik se okrene k narodu i kaže:

Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu.

Poslužnik odgovara u ime puka:

Neka primi Gospodin žrtvu iz tvojih ruku na hvalu i slavu svojega imena, takodjer na korist našu i svekolike svoje svete crkve.

S. Amen.

Tajna molitva.

Dok svećenik čita tiho jednu ili više „tajnih molitava", koje pripadaju onoj sv. misi, možeš ti izmoliti ovu iz mise presv. Srca Isusova:

Molimo te, Gospodine, pogledaj na neizrecivu ljubav Srca svoga ljubljenoga Sina i podaj, da naša žrtva bude tebi prijatan dar i pomirenje za naše grijehe. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Svećenik nastavlja glasno:

S. Po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

S. Gospodin vama.

P. I s duhom tvojim.

S. Gore srca.

P. Imamo kod Gospodina.

S. Zahvaljujmo Gospodinu Bogu našemu.

P. Dostojno je i pravedno.

Na te riječi, kojima počinje svečaniji dio mise, nadovezuje se posebni ili ovaj obični

Slavospjev (prefacija):

Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da tebi uvijek i svagdje zahvaljujemo, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, po Kristu, Gospodinu našem, po kome veličanstvo tvoje hvale andjeli, klanjaju ti se gospodstva, tresu se vlasti, Nebesa te i nebeske moći i blaženi serafini zadružnim klicanjem zajedno slave. Zapovjedi, molimo, da se i naši glasovi združe s njihovima, smjernim ispovijedanjem govoreći:

Svet, svet, svet Gospodin Bog nad vojskama. Puna su nebesa i zemlja tvoje slave.

Hosana na visini! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje, hosana na visini!

Skrovni dio mise.

Tebe dakle, preblagi Oče, smjerno molimo i ištemo po Isusu Kristu, Sinu tvojemu. Gospodinu našemu, da milostivo primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane žrtve, koje ti prinosimo prije svega za tvoju svetu Katoličku crkvu, da se dostojiš po svemu svijetu umiriti je, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom tvojim Papom našim *N* i biskupom našim *N* i sa svim pravovjernim priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomeni se, Gospodine, svojih sluga i službenica....

(ovdje se sjeti onih živih osoba, koje naročito želiš preporučiti)

i sviju prisutnih, kojih ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje ti prinosimo ili koji ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkup svojih duša, za nadu svojega spasenja i zdravlja, i tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu, prikazuju svoje želje.

U istoj zajednici i poštujući spomen najprije slavne Marije, vazda Djevice, ko-

ja je rodila Boga i Gospodina našega Isusa Krista, a i tvojih blaženih apostola i mučenika: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Hrizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana, i svih tvojih Svetih, molimo, da po njihovim zaslugama i molitvama dopustiš, da se u svemu utvrdjujemo pomoću tvoje zaštite. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo te dakle, Gospodine, da umilostivljen primiš ovaj prinos naše službe i sve svoje obitelji i da naše dane razrediš u svome miru i izbaviš nas od vječnoga osudjenja i pribrojiš stadu tvojih izabranih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo te, Bože, udostoj se učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljenim, namijenjenim, odobrenim, razložnim i prijatnim, da nam postane Tijelo i Krv preljubaznoga Sina tvoga, Gospodina našega, Isusa Krista.

Posvećenje.

Otajstvenim riječima, koje su ovdje deblje tiskane, pretvara sada svećenik kao namjesnik Isusov kruh u pravo Tijelo i vino u pravu Krv Gospodina našega Isukrsta. Stoga se pristoji, da te riječi, ovdje nadodane, **ne izgovara nitko osim samoga svećenika.** A ti, bogoljubni kršćanine, pokaj se i pokloni se kod toga posvećenja preponizno svojemu Bogu i Spasitelju, koji pod prilikom kruha i vina dolazi iz ljubavi k tebi s neba na oltar te se prikazuje Ocu nebeskomu za naš spas, kako se je jednom žrtvovao za nas na križu.

Koji u predvečerje svoje muke uze kruh u svoje svete i časne ruke i podigavši oči prema nebu, k tebi, Bogu, svomu svemogućemu Ocu; tebi zahvali, blagoslovi, prelomi i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i blagujte od ovoga svi:

Jer ovo je tijelo moje.

(Podizanje presvetoga Tijela).

Tako isto po večeri uzevši i ovaj preslavni kalež u svoje svete i časne ruke opet tebi zahvali, blagoslovi i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi:

Jer ovo je čaša krvi moje, novoga i vječnoga zavjeta, tajna vjere, koja će se proliti za vas i za mnoge za oproštenje grijeha. Kolikogod puta budete to činili, činit ćete meni na spomen.

(Podizanje presv. Krvi.)
Poslije podizanja presvete Krvi moli sa svećenikom :

Zato sjećajući se, Gospodine, mi sluge tvoje, ali i tvoj sveti narod, blažene muke istoga Krista, tvojega sina, našega Gospodina, kao što i njegova uskrsnuća od mrtvih, a i njegova slavnoga uzašašća, prinosimo tvojemu preslavnomu Veličanstvu od tvojih darova i poklona, žrtvu čistu, žrtvu svetu, žrtvu neokaljanu, sveti kruh vječnoga života i čašu vječnoga spasenja.

Dostoj se milostivim i vedrim licem pogledati ove žrtvene darove i primiti ih, kao što si se dostojao milostivo primiti poklone svojega sluge pravednoga Abela i žrtvu patrijarha našega Abrahama i onu, koju ti prinese tvoj veliki svećenik Melkizedek — svetu žrtvu, neokaljani prinos.

Smjerno te molimo, svemogući Bože, zapovjedi, da ovu žrtvu donesu ruke tvoga svetoga andjela na tvoj uzvišeni oltar, pred tvoje Božansko Veličanstvo, da se svi, koji uzblagujemo od pričešća ovoga žrtvenika presveto Tijelo i Krv tvojega Sina, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Spomeni se, Gospodine, i sluga i službenica svojih,

(ovdje se sjeti pokojnika, koje naročito želiš preporučiti),

koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i spavaju u snu mira. Njima, Gospodine, i svima, koji u Kristu počivaju, molimo, da podaš mjesto rashlade, svjetlosti i mira. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se podati i **nama grešnicima,** tvojim slugama, koji se uzdamo u mnoštvo Tvojih pomilovanja, neki dio i zajednicu s tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom,

Cecilijom, Anastazijom i sa svim tvojim Svetima. Molimo te, dovedi nas u njihovu družbu ne procjenjujući naših zasluga, nego darivajući nam oproštenje — po Kristu Gospodinu našem, po kojemu, Gospodine, vazda sva ova dobra stvaraš, posvećuješ, oživljavaš, blagoslivljaš i podaješ nama: po njemu, s njime i u njemu je tebi svemogućemu Bogu Ocu, u jedinstvu Duha Svetoga svaka čast i slava po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

Oče naš.

Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usudjujemo se govoriti:

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dodji kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast.

P. Nego izbavi nas od zla.

S. Amen.

Izbavi nas, molimo, Gospodine, sviju prošlih, sadanjih i budućih zala, i podaj milostivo mir u naše dane po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih tvojih apostola Petra i Pavla i Andrije i sviju svetih, da budemo pomoću tvojega milosrdja i od grijeha vazda slobodni i od svakoga nemira sigurni. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

S. Mir Gospodnji bio vazda s vama.

P. I s duhom tvojim.

Ovo sjedinjenje i posvećenje Tijela i Krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama, koji ga primamo, za vječni život. Amen.

Jaganjče Božji (Agnus Dei).

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir !

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao svojim apostolima: Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem, ne gledaj na moje grijehe nego na vjeru svoje Crkve, i dostoj se njoj po svojoj volji darovati mir i jedinstvo: koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj sudjelovanjem Duha Svetoga svojom smrću oživio svijet, izbavi me ovim svojim presvetim Tijelom i Krvlju od svih mojih bezakonja i od svakoga zla, i daj da uvijek prijanjam uz tvoje zapovijedi i ne dopusti, da se ikada odijelim od tebe, koji s istim Bogom Ocem i s Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog u vijeke vjekova. Amen.

Gospodine Isuse Kriste, neka mi primanje tvojega Tijela, koje se ja nedostojan usudjujem blagovati, ne bude na osudu i propast, nego neka mi po tvojoj blagosti brani i liječi dušu i tijelo:

koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Pričest.

Uzet ću nebeski kruh i prizvat ću ime Gospodnje.

Gospodine, nijesam dostojan, da unideš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja.

(Moli tako triput bogoljubno udarajući se u prsa).

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista neka čuva dušu moju za život vječni. Amen.

Svećenik se pričesti sv. Tijelom.

Što da uzvratim Gospodinu za sve, što mi je učinio ?

Uzet ću čašu spasenja i prizvat ću ime Gospodnje. Hvaleći prizvat ću Gospodina i izbavit će me od mojih neprijatelja.

Krv Gospodina našega Isusa Krista neka čuva dušu moju za život vječni. Amen.

Svećenik se pričesti iz kaleža i zatim kaže :

Gospodine, daj, da čistim srcem čuvamo ono, što smo primili ustima, i taj vremeniti dar neka nam bude na vječni spas.

Ako ne ideš k sv. pričesti, pričesti se duhovnim načinom pa reci :

Gospodine, neka tvoje Tijelo, koje sam primio, i krv, koju sam pio, prionu uz moje srce. Ne daj, da u meni, koji sam okrijepljen čistim i svetim tajnama, ostane ikakva grešna ljaga, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pričesna molitva.

Pokrivši kalež moli svećenik na desnoj strani oltara **pričesnu molitvu,** koju donašamo ovdje iz mise Presv. Trojstva (Tob. 12, 6) :

Blagoslivljajmo Boga nebeskoga i slavimo ga pred svima, što žive, jer učini s nama milosrdje svoje.

Zatim se okrene svećenik k narodu te ga pozdravi riječima :

Gospodin s vama !

Poslužnik odgovara u ime naroda :

I s duhom tvojim !

Poslije toga moli svećenik opet (na desno strani oltara) i to jednu ili razne:

Popričesne molitve.

Medjutim ti možeš izmoliti ovu iz mise Krista Kralja :

Primivši hranu neumrlosti molimo te, svemogući Bože, da mi, koji ovdje na zemlji vojujemo pod barjakom Krista Kralja, u nebeskim dvorovima uzmognemo neprestano kraljevati s njime, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

S. Gospodin s vama !

P. I s duhom tvojim !

S. Idite, misa je svršena !

P. Bogu hvala !

Tada moli svećenik prignut :

Neka ti bude milo, sveto Trojstvo, djelo moje službe i daj, da žrtva, koju sam nedostojan prinio očima tvojega

Veličanstva, bude tebi prijatna, a meni i svima, za koje sam je prinio, neka po tvome milosrdju bude pomirbena. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik blagoslivlja vjernike :

Blagoslovio vas (**nas**) svemogući Bog Otac † i Sin i Duh Sveti.

P. Amen.

Posljednje evandjelje.

S. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

S. † Početak svetoga evandjelja po Ivanu (**Iv.** 1, 1 - 14).

P. Slava Tebi, Gospodine !

U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše kod Boga u početku. Sve postade po njoj, i bez nje ne postade ništa, štogod postade. U njoj bijaše život, i život bijaše svijetlo ljudima. A svijetlo u tami svijetli, i tama ga nije obuhvatila. Bog posla čovjeka imenom Ivana. Ovaj dodje da svjedoči o svijetlu kao svjedok, da

svi vjeruju po njemu. On nije bio svijetlo, nego da svjedoči o svijetlu. Bilo je pravo svijetlo, koje obasjava svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet. Bio je na svijetu, i svijet je postao po njemu, i svijet ga nije upoznao. Dodje k svojima, ali ga njegovi ne primiše. A onima, koji ga primiše, koji vjeruju u njegovo ime, dao je moć, da postanu djeca Božja: Ovi nijesu rodjeni ni od krvi ni od požude tijela ni od muževlje volje, nego od Boga. *(Ovdje se poklekne).* I Riječ je postala tijelo, i stanovala je medju nama, i vidjeli smo njezinu slavu, kao slavu Očeva Jedinorodjenca, puna milosti i istine.

P. Bogu hvala !

Molitve poslije tihe sv. mise — v. na str. 60 i 61.

3. MOLITVE KOD SV. MISE ZA POKOJNE, KAKO IH GOVORI SVEĆENIK.

Sveta je, dakle, i spasonosna misao moliti za pokojne... (II. Mak. 12, 44).

Svaku sv. misu može námijeniti misnik bilo za žive bilo za mrtve osobe. Ali sv. Crkva je dozvolila, da u nekojim radnim danima čitaju svećenici sv. mise, ako su namijenjene za pokojne, u misnom odijelu **crne boje.** Te su mise za pokojne sastavljene različito — sa posebnim molitvama za razne prigode: za dušni dan, za dan smrti ili pogreba, za treći, sedmi i trideseti dan poslije pogreba, za ljetnicu smrti ili pogreba i za sve ostale dane, u kojima se čita („općenita") misa za pokojne.

Kao što kod drugih tako i kod pokojničkih misa možeš moliti prve ili druge misne molitve (str. 45. ili 62). Ali ako budeš molio ove treće misne molitve, moći ćeš točnije pratiti svećenikove riječi i ujedno izravno moliti za duše u čistilištu ili za kojeg odredjenog pokojnika ili pokojnicu.

Početak sv. mise.

Svećenik: U ime † Oca † i Sina † i Duha Svetoga. Amen.

Pristupit ću k Božjem žrtveniku.

Poslužnik: K Bogu, koji razveseljuje moju mladost.

S. Pomoć je naša u ime Gospodina.

P. Koji je stvorio nebo i zemlju.

Ispovijedam se...

i ostalo kao na str. 64. i 65.

Ulaz.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima. (**Ps. 64, 2 - 3**). Tebi pjevamo, Bože, na Sionu, Tebi prinosimo naše zavjete u Jeruzalemu; usliši molitvu moju; k tebi će doći svaki smrtnik. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima.

U sredini oltara izgovaraju svećenik i poslužnik izmjenice:

Gospodine, smiluj se (*tri puta*).

Kriste smiluj se. (*tri puta*).
Gospodine smiluj se. (*tri puta*).
S. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

S desne strane:

Molitva.

Dok svećenik čita jednu ili više molitava, izmoli i ti jednu od ovih **molitava**: ili za sve pokojne ili za dušu one osobe, koju želiš posebice Bogu preporučiti. Tako učini i kasnije kod **tajne** i **pričesne** molitve.

Za sve pokojne:

Bože, stvoritelju i otkupitelju svih vjernih, udijeli dušama sluga i službenica svojih otpuštenje sviju grijeha, da oproštenje, koje su vazda željele, pobožnim molitvama postignu. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. — Amen.

Za kojeg pokojnika ili koju pokojnicu:

Molimo, Gospodine, dostoj se dušu sluge svojega **N.** (službenice svoje **N.**) pridružiti Svecima i odabranicima svojim i orosi je trajnom rosom milosrdja svojega. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Čitanje.

Kod druge sv. mise na Dušni dan i na obljetnicu (godišnjicu) smrti ili pogreba čita se:

Čitanje Knjige Makabejske (II, 12, 43 - 46).

U one dane junački muž Juda skupi dvanaest tisuća srebrnih drahmi i posla u Jeruzalem, da se prinese žrtva za grijehe mrtvih, jer je dobro i pobožno mislio o uskrsnuću (jer da se nije nadao uskrsnuću onih, koji su pali, bilo bi suvišno i uzalud moliti za mrtve) i jer je držao, da je najbolja plaća sačuvana onima, koji su pobožno umrli. Sveta je, dakle, i spasonosna misao moliti za pokojne, da im se oproste grijesi *).

P. Hvala Bogu !

*) Tu se misli na vremenitu kaznu za grijehe.

Na stepenicama (graduale):

Pokoj vječni daruj im Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima. (**Ps.** 111, 7) U vječnom će spomenu živjeti pravednik i neće se bojati osude.

Odriješi, Gospodine, duše svih vjernih mrtvih od svake spone grijeha. I daj, da s pomoću tvoga milosrdja zavrijede umaći sudu osvete i uživati blaženstvo vječnoga svijetla.

Posljednica. *)

1. **Dan od gnjeva** strašnom silom
   Razorit će svijet pepelom,
   Kaže David sa Sibilom.
2. Koliki će trepet biti,
   Kada sudac bude priti,
   Sve potanko razviditi.
3. Trublja čudnim zvečeć zvukom
   Po grobovih strašnom bukom,
   Zvat će na sud sve jaukom.
4. Smrt i narav čudit će se,
   Kada mrtvi probude se,
   Da im djela razvide se.
5. Knjige će se otvoriti,
   U kojima sve će biti,
   O čem će se svijet suditi.

*) Kod tihe i to „općenite" mise za pokojne „posljednica" se ispušta.

6. Sudac dakle kada side,
   Sve otajne tad se vide,
   Ništ' bez kazni ne otide.
7. Što ću tužan tada reći,
   Komu ću se moć uteći,
   Gdje će drhtat mnogo veći?
8. Kralju strašne veličnosti
   Koj' spasavaš po blagosti.
   Spas' me, vrelo od milosti.
9. Blag' Isuse, spomeni se,
   Da ti za me uputi se;
   U dan onaj smiluj mi se.
10. Tražeć mene trudan side.
    Rad grešnika na križ ide;
    Taj trud zaman nek ne ide!
11. Pravi suče osvećenja,
    Dar mi podaj otpuštenja,
    Prije dana rasudjenja.
12. Kano krivac uzdahnjujem,
    Radi grijeha problijedjujem,
    Oprosti mi, jer tugujem.
13. Ti s' Mariju odriješio,
    Razbojnika uslišio,
    Men' si nadu udijelio.
14. Što ne vrijedi molba moja,
    Nek učini milost tvoja,
    Da ne gorim bez pokoja.
15. Med ovcama mjesto daj mi,
    Med kozlići stat ne daj mi:
    Postavi me k desnoj strani.
16. Kad osudiš jur proklete,
    Ognjem oštrim vječne štete,
    Zovni mene medju svete.

17. Molim ti se priklonito,
Gledaj srce sad skrušito,
Čuvaj mene vjekovito.

18. Plačni dan će onaj biti,
Kad se s praha probuditi,
I na sud će krivac iti.

19. Ovom dakle, Bože, prosti!
Blag' Isuse, pun milosti,
Pokoj daj im u vječnosti. Amen

Drugi način:

1. **Strašni sud** će u dan cvila — spalit cio svijet bez mila, — kažu David i Sibila.

2. Kolik trepet bit će tude, — kada sudac stigo bude, — da po pravdi sudi ljude!

3. Gromki glas će truba dati, — iznad svih će raka zvati, — sve pred prijesto prinukati.

4. Smrt i narav ù čudu će — gledat mrtvih uskrsnuće — i sud, koji biti tu će.

5. Knjiga će se izvaditi, — svaki čin će tu se štiti, — s kojeg svijet će sudjen biti.

6. I kad Sudac sudit sjedne, — otkrit on će sve, što htjedne, — platit zloće sve do jedne.

7. Što ću jadan tada moći? — Komu ću se molit poći, — gdje će jedva dobri proći?

8. Divan Kralju strašne slave, — koji daješ spas badàve, — spasi mene u dan strave.

9. Blagi Kriste, o, sjeti se, — da rad mene uputi se, — milosrdni, smiluj mi se.

10. Ja sam uzrok tvome trudu, — za me podje u smrt hudu, — nek ne bude to zalúdu.

11. Ti, što kazniš ljudske zlosti, — višnji Suče, po milosti — prije suda meni prosti.

12. Uzdišući gledam nice, — grijeh mi stidom žari lice, — očisti me od krivice.

13. S Magdalene breme skinu, — razbojnik se u raj vinu, — pa i meni nada sinu.

14. Molbe su mi jadne toli, — al ti dobar ne dozvoli, — da me more vječne boli.

15. Daj mi mjesto s ovcam svojim, — s vjernim tvojim da se brojim, — s desne strane da ti stojim.

16. Kad u oganj prokletnike — survaš medju paklenike, — zovni me uz blaženike.

17. Klečeć smjerno dižem glase, — molim srca skrušena se: — u skrajne me čuvaj čase.

18. U dan onaj teška cvila — budit svijet će Božja sila, — sudit će se čovjek krivi — ti mu praštaj, Bože živi!

19. Isukrste blagi, čuj, — vjerne mrtve pomiluj! Amen.

Zatim izmoli svećenik na sredini oltara ovu molitvu:

Očisti moje srce i moje usne, svemogući Bože, koji si usne proroka Izaije očistio ognjenim kamenom, da očišćen tvojom milosrdnom dobrotom dostojno naviještam tvoje sveto evandjelje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Evandjelje,

koje se čita na dan smrti ili pogreba i na 3., 7. i 30-i dan poslije toga.

Slijedi sveto evandjelje
po Ivanu (11, 21 - 27)

U ono vrijeme reče Marta Isusu: Gospodine, da si ti bio ovdje, ne bi bio umro moj brat. Ali znam. da će ti i sada Bog dati, štogod zaištеš od Boga. Isus joj kaže: Uskrsnut će tvoj brat. Odgovori mu Marta: Znam, da će uskrsnuti na sudnji dan. Reče joj Isus: Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, i ako umre, živjet će. I tkogod živi i vjeruje u mene, ne će umrijeti nikada. Vjeruješ li ovo? Odgovori mu: Dà, Gospodine, ja vjerujem, da si ti Krist Sin živoga Boga, koji je došao na ovaj svijet.

Prikazanje.

Sve kao na str. 73. do 77., samo kod umivanja ruku se na koncu mjesto **Slava Ocu...** kaže **Pokoj vječni...** itd.

Tajna molitva.

Izmoli jednu od ovih molitava:

Za sve pokojne.

Obazri se, molimo, Gospodine, na žrtve, što ti ih prinosimo za duše službenika i službenica tvojih, kojima si dao zaslugu kršćanske vjere, da dadeš i plaću istog vjerovanja. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog.

Za kojeg pokojnika ili koju pokojnicu.

Pogledaj, molimo, Gospodine, milostivo, na darove, što ti ih prinosimo za dušu sluge tvoga **N.** (službenice tvoje **N.**), da, očišćena nebeskim ljekarijama, počiva u tvojoj očinskoj ljubavi. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog.

S. Po sve vijeke vjekova...**i dalje kao na str. 77. i 78.**

Slavospjev (prefacija).

Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da tebi uvijek i svagdje zahvaljujemo, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, po Kristu, Gospodinu našem. Jer nam je u njemu zasjala nada blaženoga uskrsnuća, te premda nas ožalošćuje sigurni udes umiranja, ipak nas tješi obećanje budućega uskrsnuća. Jer tvojim se vjernicima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzimlje; i kad se razori kuća ovoga zemaljskoga boravka, pripravi se vječni stan u nebesima. I zato pjevamo pjesmu slave tvoje s andjelima i arkandjelima, s prijestolima i gospodstvima i sa svom silom nebeske vojske govoreći bez prestanka:

Svet, svet, svet,...itd. **kao na dnu str. 78.**

Skrovni dio mise. - Posvećenje Oče naš.

Sve kao na str. 79. do 85.

Jaganjče Božji.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj im pokoj.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj im pokoj.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj im pokoj vječni.

Gospodine Isuse Kriste, sine Boga živoga...**itd. kao na sredini str. 86. pa do str. 88.**

Pričesna molitva.

Svjetlost vječna svijetlila njima, Gospodine, s tvojim svetima u sve vjekove, jer si ti blag. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima s tvojim svetima u sve vjekove, jer si ti blag.

S. Gospodin s vama !

P. I s duhom tvojim !

Popričesna molitva.

Dok svećenik moli jednu ili više popričesnih molitava, izmoli ti jednu od ovih:

Za sve pokojne.

Molimo, Gospodine, da molitve onih, koji ti se mole, budu na korist dušama službenika i službenica tvojih te ih i od svih grijeha oslobodiš i učiniš dionicima svojega otkupljenja. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Za kojeg pokojnika ili koju pokojnicu.

Primi, Gospodine, molitve naše za dušu sluge svoga N. (**službenice svoje N.**), da joj tvoje milostivo oproštenje očisti ljage zemaljskog oskvrnjenja, ako joj se još prilijepiše. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

S. Gospodin s vama !
P. I s duhom tvojim !
S. Počivali u miru !
P. Amen.

Neka ti bude milo...**itd. kao na dnu str. 89.**

Posljednje evandjelje.

Kao na str. 90. i 91.

Molitve poslije tihe sv. mise - **v na str. 60. i 61.**

⊛ ⊛

ODREŠENJE NAD ODROM.

Poslije pjevane sv. mise, a katkada i poslije večernje za pokojne, obavlja se često odrešenje nad odrom (katafalkom) moleći ili pjevajući ove molitve:

Izbavi me, Gospodine, od smrti vječne u dan onaj strašni: * Kad se potresu nebesa i zemlja:

O. Kada dodješ suditi svijetu ognjem.

R. *) Zatrepetah ja i bojim se od istrage, što dolazi, i iduće srdžbe.

O. Kad se potresu nebesa i zemlja.

R. Dan onaj, dan srdžbe, nevolje i bijede, dan velik i vrlo gorak.

O. Kada dodješ suditi svijetu ognjem.

*) R. = redak. O = odgovor.

R. Pokoj vječni daruj im, Gospodine: i svjetlost vječna svijetlila njima.

O. Izbavi me, Gospodine od smrti vječne u dan onaj strašni: Kad se potresu nebesa i zemlje: Kada dodješ suditi svijetu ognjem.

R. Gospodine, smiluj se.

O. Kriste, smiluj se.

R. Gospodine, smiluj se.

Oče naš...

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, duše njihove **(dušu njegovu, njezinu).**

R. Počivali **(počivao, počivala)** u miru.

O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dodje.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Dok svećenik moli ili pjeva molitvu, možeš ti izmoliti jednu od onih na str. 94. ili na str. 110. sa kraćim završetkom na kraju:

Po Kristu, Gospodinu našem.

R. Pokoj vječni daruj mu **(joj, im)**, Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu **(joj, njima)**.

R. Počiva-o **(-la, -li, -le)** u miru.

O. Amen.

R. Duša njegova **(njezina, duše njihove)** i duše svih vjernih mrtvih po milosrdju Božjem počivale u miru *).

O. Amen.

Molitva
za sve vjerne mrtve.

Kad se odrešenje nad odrom obavi za dušu jednog ili više pokojnika ili pokojnica, pomoli se svećenik, vraćajući se u sakristiju, takodjer za sve vjerne mrtve. Tada i u drugo vrijeme možeš i ti moliti za njih ovako:

*) Taj se redak (Duša njegova...) ne izgovara, ako se obavlja odrešenje za sve vjerne mrtve.

Psalam 129.

Antifona: **Ako gledaš.**

Iz dubina vapijem k tebi, Gospodine, * Gospodine usliši glas moj !

Neka slušaju uši tvoje * glas molitve moje.

Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, * Gospodine, tko će opstati ?

No u tebe je oproštenje: * i radi zakona tvoga čekam tebe, Gospodine !

Čeka duša moja riječ njegovu, * ufa se duša moja u Gospodina.

Od straže jutarnje sve do noći * neka se ufa Izrael u Gospodina.

Jer je u Gospodina milosrdje, * i obilno je u njega otkupljenje.

I on će otkupiti Izraela * od sviju bezakonja njegovih.

Pokoj vječni * daruj im, Gospodine !

I svjetlost vječna * svijetlila njima.

Ant. **Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, Gospodine, tko će opstati ?**

Gospodine, smiluj se ! Kriste, smiluj se ! Gospodine, smiluj se ! — Oče naš...

R. I ne uvedi nas u napast.
O. Nego izbavi nas od zla.
R. Od vrata paklenih.
O. Izbavi, Gospodine, duše njihove.
R. Počivale u miru.
O. Amen.
R. Gospodine, usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dodje.
R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, stvoritelju..**itd. kao na str. 94.**

R. Pokoj vječni daruj im, Gospodine.
O. I svjetlost vječna svijetlila njima.
R. Počivali u miru.
O. Amen.

Tako možeš moliti ne samo za sve vjerne mrtve nego i za dušu jednog ili više pokojnika ili pokojnica. Ako moliš samo za jednu osobu, mjesto **im, njima, počivali** kaži **mu, joj, počivao** ili **počivala** itd., a mjesto **molitve za sve pokojne** izmoli **molitvu za kojeg**

pokojnika ili **koju pokojnicu** — v. na str. 94. ili koju od ovih molitava ovdje:

Molitva za pokojnu braću, rodjake i dobrotvore.

Bože, oproštenja djelitelju i ljudskoga spasenja ljubitelju, molimo blagost tvoju, da braći, rodjacima i dobrotvorima našega zbora, koji su preminuli s ovoga svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice, i svih svetaca tvojih dopustiš doći u zajednicu vječnoga blaženstva. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za pokojnog oca i majku.

Bože, koji si nam zapovjedio poštovati oca i majku, smiluj se milostivo dušama oca i majke moje i oprosti njihove grijehe, te učini, da ih vidim u radosti vječnoga svijetla. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Po toj molitvi možeš moliti takodjer samo za oca ili samo za majku, ako mjesto **„dušama mojega oca i majke"** kažeš **„duši moga oca"** ili **„moje majke"** itd.

III.

Molitve

kod kršćanskog nauka.

Kao što treba pobožno kao riječ Božju slušati propovijed, koju nam govori svećenik obično u nedjelju usred sv. mise poslije evandjelja, tako je potrebno pažljivo prisustvovati takodjer kršćanskom nauku, u kojem se — obično u nedjelju i blagdan popodne — razlažu kršćanske istine i dužnosti. Velika je šteta, što mnogi gospodari i gospodarice ni sami na taj nauk ne idu niti svoju djecu i svoje podložnike na nj ne šalju. Kako će se oni jednom opravdati pred Bogom? O takvima je rekao Isus: «Tko je od Boga, riječi Božje sluša. Zato vi ne slušate, jer nijeste od Boga» (Iv. 8, 47). U mnogim bi mjestima bilo mnogo manje vjerskog nehaja i bezvjerstva, da su ljudi više podučeni u kršćanskom nauku.

Ovdje su tiskane molitve, koje bi svaki kršćanin morao znati i dobro razumjeti.

Molitve i obraznice

(koje treba znati napamet).

a) NAJOBIČNIJE MOLITVE.

1. Znak svetoga križa.

U ime † Oca i † Sina i † Duha Svetoga. Amen.

2. Oče naš.

Oče naš, koji jesi na nebesima!
Sveti se ime tvoje.
Dodji kraljevstvo tvoje.
Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas.
I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim.
I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amen.

3. Zdravo Marijo.

Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom! Blagoslovena ti medju ženama, i blagosloven plod utrobe tvoje Isus.
Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike sada i na čas smrti naše. Amen.

4. Slava Ocu.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. — Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

5. Andjeo Gospodnji i Kraljice neba — v. na str. 25 - 27.

b) KRŠĆANSKE ISTINE I MILOSTI.

6. Vjerovanje.

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje.
I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega,
koji je začet po Duhu Svetom, rodjen od Marije Djevice,
mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan;
sašao nad pakao; treći dan uskrsnuo od mrtvih;
uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve.
Vjerujem u Duha Svetoga,
svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih,
oproštenje grijeha,
uskrsnuće tijela,
život vječni. Amen.

7. Šest glavnih istina naše sv. vjere.

1. Da je jedan sam Bog;
2. da je Bog pravedan sudac, koji nadari dobro, a kazni zlo;
3. da su tri Božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti;
4. da se je druga Božanska osoba, to jest Sin Božji učinio čovjekom, da nas otkupi svojom smrću na križu i da nas za uvijek spasi;
5. da je duša čovječja neumrla;
6. da je milost Božja potrebita za spasenje.

8. Četiri posljednje stvari.

1. Smrt, 2. sud, 3. pakao, 4. raj.

9. Sedam svetih sakramenata.

1. Krst, 2. potvrda, 3. presveti oltarski sakramenat, 4. pokora, 5. posljednje pomazanje, 6. sveti red, 7. ženidba.

10. Sedam darova Duha Svetoga.

1. Mudrost,
2. razum,
3. savjet,
4. jakost,
5. znanje,
6. bogoljubnost,
7. strah Božji.

c) ZAPOVIJEDI.

11. Deset zapovijedi Božjih.

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemaj drugih bogova uz mene.

2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga isprazno.
3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.
9. Ne poželi žene bližnjega svoga.
10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

12. Pet zapovijedi crkvenih.

1. Svetkuj zapovjedane blagdane.
2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapovjedane blagdane.
3. Posti zapovjedane poste i u odredjene dane ne mrsi.
4. Svake se godine najmanje jedamput ispovjedi i o Uskrsu pričesti.
5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

13. Dvije zapovijedi naravi.

1. Ne čini drugomu, što bi bilo tebi žao, da drugi tebi učini.
2. Čini drugomu, što bi bilo tebi drago, da drugi tebi učini.

d) GRIJESI.

14. Sedam glavnih grijeha.

1. Oholost,
2. škrtost,
3. bludnost,
4. zavist,
5. proždrljivost
6. srditost,
7. lijenost.

15. Devet tudjih grijeha.

1. Svjetovati na grijeh,
2. zapovijedati grijeh,
3. privoliti na tudji grijeh,
4. nagovarati na grijeh,
5. hvaliti tudji grijeh,
6. šutjeti na grijeh,
7. ne pokarati grijeha,
8. pomagati grijeh,
9. braniti tudji grijeh.

16. Četiri grijeha, koja u nebo vapiju.

1. Hotimično ubojstvo,
2. sodomski grijeh,
3. tlačenje siromaha, udovica i sirota;
4. zaustavljanje i uskraćivanje zasluženе plaće.

17. Šest grijeha proti Duhu Svetomu.

1. Ufati se preuzetno u milosrdje Božje;
2. zdvajati o milosti Božjoj;
3. protiviti se priznatoj istini kršćanske vjere;
4. zavidjeti bližnjemu milost Božju;

5. odbijati tvrdokorno spasonosne opomene;
6. ustrajati u nepokori.

e) MOLITVE ZA SVETU ISPOVIJED I ZA SV. PRIČEST.

18. Petoro, potrebno za dobru ispovijed.

1. Ispitati savjest;
2. pokajati se za grijehe;
3. čvrsto odlučiti čuvati se u buduće grijeha;
4. ispovjediti se pravo i čisto;
5. zadovoljiti za grijehe ili ovršiti pokoru.

19. Molitve, koje se mole u ispovijedaonici.

V. na str. 124. do 127.

20. Djelo kajanja.

Bože moj, ja se kajem za sve svoje grijehe. Žao mi je, da sam griješeći izgubio raj i zaslužio pakao; a najviše mi je žao, da sam uvrijedio tebe Boga, predobroga Oca svoga. Odlučujem, da ću se u buduće čuvati grijeha i svake grešne prigode te volim umrijeti, nego tebe opet uvrijediti. Amen.

Drugi način „Djela kajanja" v. na str. 127.

21. Općenita ispovijed.

(Moli se prije sv. pričesti.)

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji, vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkandjelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svim Svetima i tebi, oče, da sam vrlo mnogo sagriješio mišlju, riječju i djelom: moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh! — Zato molim blaženu Mariju, vazda Djevicu, blaženog Mihovila arkandjela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve Svete i tebe, oče, da se molite za me Gospodinu Bogu našemu.

22. Troje, potrebno za dostojnu sv. pričest.

1. Treba biti natašte od ponoći do sv. pričesti.

2. Treba biti čiste savjesti, to jest barem bez ikakva smrtnoga grijeha.

3. Treba misliti, da se prima u svetoj pričesti pravo i živo Tijelo i prava i živa Krv Gospodina našega Isusa Krista pod prilikom kruha.

f) KREPOSTI I DOBRA DJELA.

23. Djelo vjere.

Bože moj, ja vjerujem, da si ti Bog jedini, u tri Božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Vjerujem, da je Isukrst, tvoj Sin jedinorodjeni, postao čovjekom i umro na križu za spasenje

svih ljudi. Vjerujem, da ćeš ti naplatiti dobro, a kazniti zlo. Vjerujem napokon sve, što vjeruje i uči sveta katolička Crkva, jer si sve to objavio ti, koji si sama mudrost i istina. O Bože, umnoži moju vjeru!

24. Djelo ufanja.

Bože moj, ja se ufam, da ćeš mi dati po zaslugama Isusovim i po dobrim djelima, koja odlučujem, da ću učiniti s tvojom milošću, oproštenje svih mojih grijeha i vječnu slavu u raju: jer si to obećao ti, o Bože, koji si neizmjerno milosrdan i vjeran u obećanjima. O Bože, potkrijepi moje ufanje!

25. Djelo ljubavi.

Bože moj, ja te ljubim svim srcem svrhu svega, jer si ti najveće dobro, dostojno svake časti i ljubavi, i radi ljubavi tvoje ljubim svojega bližnjega kao samoga sebe. O Bože, ražeži tu ljubav u meni!

26. Osam blaženstava.

1. Blaženi siromašni u duhu, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.

2. Blaženi krotki, jer će posjedovati zemlju.

3. Blaženi žalosni, jer će se utješiti.

4. Blaženi, koji gladuju i žedjaju pravde, jer će se nasititi.

5. Blaženi milosrdni, jer će postići milosrdje.

6. Blaženi, koji su čista srca, jer će Boga vidjeti.

7. Blaženi mirotvorci, jer će se zvati sinovi Božji.

8. Blaženi, koji trpe progonstvo radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.

27. Najizvrsnija dobra djela.

1. Molitva, 2. post, 3. milostinja.

28. Sedam tjelesnih djela milosrdja.

1. Nahraniti gladne; 2. napojiti žedne; 3. primiti na stan putnike; 4. zaodjeti gole; 5. pohoditi bolesnike; 6. otkupiti sužnje; 7. pokopati mrtve.

29. Sedam duhovnih djela milosrdja.

1. Grešnike pokarati; 2. neuke poučiti; 3. dvoumne dobro savjetovati; 4. žalosne tješiti; 5. nepravdu strpljivo podnositi; 6. uvredu oprostiti; 7. za žive i mrtve Boga moliti.

30. Tri evandjeoska savjeta.

1. Dobrovoljno siromaštvo; 2. savršena čistoća; 3. potpuna poslušnost duhovnim poglavarima.

* * *

Kršćanski pozdrav.

Hvaljen Isus!
Odgovor:
Na vijeke! ili Vazda budi!

VI.

Bogoljubnost za svetu ispovijed i pričest

—

Nauk o sv. sakramentu pokore.

"Idi i pokaži se svećeniku"
(Mat. 8, 4)

O neizmjernoga bogatstva milosrdja Božjega! Bog neće da se grešnik pogubi, nego da se povrati od svojih zlih puteva pa da živi na vijeke. — Poslije svoga uskrsnuća reče Isus svojim apostolima: „Primite Duha Svetoga; kojima oprostite grijehe, opraštaju im se, a kojima zadržite, zadržani su". Kolika je to utjeha za nas nevoljne grešnike! Ako smo nesrećom oskvrnuli grijehom bijelu odjeću svete nedužnosti, koju primismo na svetom krštenju, podjimo k nasljednicima svetih apostola, k biskupima i svećenicima, i pokažimo im svoju duševnu bolest, da nam se duša njihovim odrešenjem u ime Boga premilosrdnoga opet očisti.

Ispovijedaj se često i dobro !

Draga dušo ! Ne odgadjaj za dugo vremena svetu ispovijed, navlastito ako si u stanju smrtnoga grijeha. Kako bi mogao čekati do Vazma, ako si već danas u pogibli smrti vjekovječne ? Ako si pak kriv samo oprostivih ili malenih grijeha, ispovijedaj i njih više puta, jer naše samoljublje nam često veli, da je maleno i lako ono, što je katkada teški ili smrtni grijeh. A maleni nas grijesi, ako ih se pomnjivo ne čuvamo, vode s vremenom i u velike grijehe. Ne odgadjaj ispovijedi više od tri, četiri mjeseca; dapače nastoj, ako ti je moguće, da se svaki mjesec ispovjediš. Bogoljubne duše, koje nastoje oko prave savršenosti, još se češće ispovijedaju.

Poštuj ispovjednika kano andjela, kojega ti je Bog dao; očituj mu posve i sa sinovljim pouzdanjem svoje srce i izruči mu svoju dušu u poniznosti i posluhu. Ne mijenjaj ispovjednika, ako ne s vrlo važnoga uzroka.

Ispitaj svoju savjest !

Valja da pomnjivo ispituješ svoju savjest, ali ne istom onda, kad se ispovijedaonici približuješ, nego već u večer prije. O smrtnim grijesima nastoj se domisliti, koliko puta si ih učinio, koliko puta preko ljeta, mjeseca ili nedjelje dana. Na ispovijedi kaži i ostale okolnosti, koje grijeh znatno povećavaju ili vrst njegovu promjenjuju. Tako je n. pr. veći grijeh ozloglasiti svoje vlastite roditelje, nego li druge ljude.

Pokaj se !

Najglavnije je u svetoj pokori pokajanje. Bez pravog skrušenja ne možemo nikada dobiti od Boga oproštenje grijeha. Moli dakle Boga, da ti gane srce na pravo kajanje, jer bez njega nema oproštenja.

Kajanje mora biti takvo, da odvraća od grijeha, a obraća ponovno k Bogu. Da nam Bog oprosti, mora biti naše kajanje **nadnaravno.** Treba da mislimo na Boga, koji je pravedan te kazni grijeh na ovom i na drugom svijetu. Ko je u smrtnom grijehu, neka mu bude žao, **što je griješeći izgubio raj i zaslužio pakao.**

Premda je kod sv. ispovijedi dovoljno kajanje **iz straha pred Bogom,** da se postigne oproštenje, ipak je bolje, da se kajemo **iz ljubavi prema Bogu.**

Tako se kajemo, kad nam je žao, što smo uvrijedili Boga, koji je ne samo naš najbolji Prijatelj i Otac, nego već sam po sebi vrijedan sve ljubavi. Takvo se kajanje zove **savršeno** te nam po njemu oprašta Bog grijehe odmah — već prije sv. ispovijedi. Još se više preporučuje takvo kajanje onomu, koji je u smrtnoj pogibli, a ne može se ispovjediti. U takvom se slučaju može spasiti savršenim kajanjem svaki grešnik.

Odluči, da ćeš se popraviti !

Učini tvrdu odluku, da nećeš više sagriješiti. Ako si u zlom društvu, moraš ga ostaviti i kloniti se ga; ako imaš s kim grešno ili pogibeljno znanje ili prijateljstvo, treba da ga od-

mah ostaviš; ako imaš tudju stvar, moraš je što prije povratiti; ako živiš u neprijateljstvu, moraš se pomiriti; ako si zlo govorio o iskrnjemu svojemu, valja da mu dobar glas ili poštenje povratiš; ako si zao primjer dao, treba da se brineš popraviti ga; ako si koga u grijeh zaveo, moraš nastojati, da mu opomenama na pokoru, dobrim primjerom i molitvom dušu spasiš. Valja da se unaprijed proti grešnim nagnućima i putenim požudama hrabro boriš, da se pogibeljnih prigoda čuvaš, da se pomnjivo Bogu moliš i svom snagom trudiš za poboljšanje svoga života. Ukratko — treba da postaneš posve novi čovjek. Eto, kršćanine predragi, to znači učiniti tvrdu odluku, da ćeš se poboljšati.

Ali da nam se grijesi oproste, treba jošte da nas krv i milost Isukrstova od grijeha opere i očisti: **moramo se ispovjediti,** to jest, moramo svoje grijehe ispovjedniku potanko očitovati, da nas od njih odriješi.

Molitve u ispovijedaonici.

Podji ponizno i stidljivo k ispovijedaonici, jer si nevoljan grešnik. Poklekni i pozdravi svećenika riječima:

Hvaljen Isus !

Svećenik će ti dati blagoslov, a ti se prekriži govoreći:

U ime oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Zatim reci:

Zadnji put sam se ispovjedio (ispovjedila)...

Tu kaži kada ili pred koliko dana ili mjeseci si bio (bila) kod svete ispovijedi.

Ispovijedam se Bogu svemogućemu i Vama, oče duhovni, koji ste mjesto Boga, da sam učinio (učinila) ove grijehe...

Sada ispovjedi svoje grijehe. Kaži takodjer i broj smrtnih grijeha i jesi li na zadnjoj ispovijedi ovršio pokoru. Ne izgovaraj se oholo i ne krivi druge. Ako ne znaš sigurno, jesi li koji grijeh učinio, ispovjedi i to. O mislima i željama kaži, jesi li se dragovoljno njima bavio i na njih privolio. Otkrij ispovjedniku i napasti na grijeh, koje te uznemiruju. Navlastito ako ti što iz prošloga života ne da mira, kaži iskreno, da ti se pomogne.

Neka te ne bude sram ni strah sve svoje grijehe ispovjediti i bistro govoriti, da te ispovjednik dobro razumije. Nije li te sveznajući i presveti Bog vidio, kad si sagriješio? Bolje je, da svoje grijehe tajno misniku ispovjediš, nego da budeš na sudnji dan osramoćen pred svim svijetom. Sve, što kažeš ispovjedniku, ostaje na vijeke tajno i zamučano.

Da bi koji smrtni grijeh, od čega te Bog očuvao, hotimice ili s grešne nemarnosti zatajio, ispovijed ti ne bi ništa valjala, i nedostojno bi

se pričestio: učinio bi novi preteški grijeh **svetogrdja.** Zato bi morao zatajeni grijeh ispovjediti i kazati, zašto si ga zamučao, koliko puta si se poslije ispovjedio, i jesi li od toga vremena i koji drugi sveti sakramenat primio. U takovoj žalosnoj prigodi bi bilo najbolje da učiniš **općenitu ispovijed** od svega prošloga života.

Općenita ispovijed i onda je potrebna, kad i ne bi koji teški grijeh zatajio, ali ako se ne bi bio nikada popravio, nego vazda, možda i više godina u grijehu napredovao. Takove ispovijedi bi bile vjerojatno bez pravoga skrušenja, bez tvrde odluke i zato nevaljane.

Općenita ispovijed je vrlo korisna osobito onda, kada tko stupi u koji novi stalež (n. pr. u ženidbeni stalež) ili kada tko dovrši dugotrajnu službu ili kada tko tvrdo odluči, da će se odreći mlačnoga življenja i postati savršeniji.

Kada ispovjediš svoje grijehe, pazi, što ti svećenik kaže. Odgovori mu iskreno, ako te što upita. Misli kao da Isus s tobom govori, jer je svećenik u ispovijedaonici namjesnik Božji. Ako te pokara, ponizno ga slušaj.

Kada rečeš svoje grijehe, kaži:

Molim da mi date pokoru i odrešenje od grijeha.

Tada poslušaj i zapamti, što ti reče ispovjednik, a onda se opet pokaj moleći od srca djelo kajanja, **kako ga imaš na str. 117. ili pak ovako:**

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio (*uvrijedila*) Boga, svoje najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da neću više griješiti.

Kad ispovjednik učini nad tobom znak križa, prekriži se i ti. Kada ti reče: **„Hvaljen Isus",** odgovori mu:

„Na vijeke!" ili **„Vazda budi!"** i otidi na svoje mjesto te moli molitve, koje se mole poslije sv. ispovijedi.

Izvrši pokoru!

Obavi potanko **odredjenu pokoru.** Istina je, da ti Bog po odrešenju oprašta krivnju i vječnu kaznu, ali ti ne oprašta svu vremenitu kaznu, pa moraš još da zadovoljiš Božjoj pravdi. O kako stroge su bile pokore u starodavno vrijeme! — Zato ne misli, da si sve učinio i Bogu dostojno zadovoljio, ako izvršiš onu malu pokoru, koju ti naloži otac duhovni. Moli dakle još više; čini djela milosrdja, posti, podnašaj ustrpljivo i u duhu pokore svagdanju nevolju, nemoć, trud, uvrede itd. O kako se i andjeli na nebu raduju grešniku, koji čini pokoru!

Ispitivanje savjesti.

Najprije se sjeti, kada si se zadnji put ispovjedio, i kakva ti je bila ta ispovijed. Jesi li i kako si naredjenu pokoru izvršio?

Zatim promisli, jesi li i koliko si puta sagriješio.

I. Proti deset zapovijedima Božjim griješi:

1. Tko u koju kršćansku istinu ne vjeruje — tko svetu vjeru zataji, stidi se je, o njoj svojevoljno sumnja — tko potpomaže ili širi protuvjerske knjige ili novine — tko stupi u protuvjersko ili protucrkveno društvo — tko sv. nauk i obrede grdi ili proti pogrdama ne brani, ako mu je to moguće.

2. Tko kune ili bez poštovanja izgovara ime Boga, Isusa, Marije, kojega sveca — tko krivo prisiže ili se bez potrebe, nedostojno, možda i za zlo zaklinje — tko nesmotreno čini zavjete ili učinjene ne izvrši.

3. Ako tko obavlja sam ili zapovijeda, da drugi obavlja težačke poslove u nedjelju ili u zapovjedni blagdan — ako tko takav dan provodi samo u zlim zabavama, možda zanemaruje sv. misu ili druge dužnosti.

4. Kada **djeca** svoje roditelje ne poslušaju, ne poštuju, ne ljube, zlo o njima govore, zlo s njima postupaju, za njih se Bogu ne mole, njihovu posljednju volju ne izvrše. — Kada se **roditelji** ne skrbe za život, zdravlje, za pravi kršćanski uzgoj i za budućnost svoje djece. — Kad se **podložnici** zlo ponašaju prema poglavarima. — Kada **poglavari** sa svojim podložnicima zlo postupaju, kad im ne daju pravednu plaću, kad na njihovo ponašanje ne paze, kada im daju zao primjer ili se njima služe za grešna djela.

5. Ako tko ubije bližnjega ili samoga sebe ili to odluči ili se takovim mislima svojevoljno bavi. — Ako tko svojemu bližnjemu zlo želi ili mu nanese štetu na tijelu ili na duši. — Ako si tko skraćuje život neumjerenošću, zlim zabavama, bludnošću, dugotrajnom srditošću, žalošću ili na koji drugi način.

6. Tko ide svojevoljno u prigodu, gdje mu prijeti pogibao bludnosti. — Tko ide na nepristojni ples, tko ide u kino ili kazalište gledati nepristojne pretstave ili čita sablažnjive knjige ili novine; tko gleda nečiste slike; tko zalazi u nepošteno društvo ili se s osobama drugoga spola bez potrebe druži ili šali; tko bestidnim odijelom druge sablažnjuje. — Tko sa bludnim željama druge gleda ili tko sebe ili druge besramno takne ili što takovo dopusti. — Tko se sam sa sobom ili s drugim besramno ponaša itd.

7. Ako tko tudje stvari ukrade ili silom uzme ili nadjene ne povrati ili ukradene kupi, primi, sakrije. — Ako tko može, a neće da siromasima i nevoljnicima pomogne ili dade milostinju. — Ako tko komu zasluženu plaću uskraćuje ili ako tko drugoga pri kupovanju ili prodavanju prevari. — Ako tko igrom ili pijanstvom ili dangubom svojoj obitelji škodi. — Ako tko zakonitim nasljednicima u njihovu dijelu čini štetu.

8. Tko krivo priseže, ili krivo svjedoči, tko druge kleveće; tko laže ili je himben ili licemjer; tko drugomu laska. — Tko pogreške drugih razglašuje; tko povjerene tajne očituje: tko

tudje pismo nepravedno primi i pročita itd.

9. Tko ima **svojevoljno** nečiste misli i želje ili tko na njih privoli.

10. Kada tko želi, da komu što ukrade ili uzme; kada je tko lakom ili pohlepan za tudjim stvarima.

II. Proti pet zapovijedima crkvenim griješi:

1. Tko u nedjelju ili zapovjedani blagdan obavlja težačke poslove.

2. Tko bez dovoljna uzroka u nedjelju ili zapovjedani blagdan ne ide k sv. misi ili se kod nje zlo ponaša.

3. Kada oni, koji su navršili 21. godinu, a nijesu još započeli 60. godinu, mogu postiti u odredjene dane, a ipak toga ne čine. Ako tko poslije navršene 7. godine jede meso ili pije mesnu juhu u petak ili u koji drugi dan, kada to zabranjuje sv. Crkva.

4. Tko se pravo ne ispovjedi i dostojno ne pričesti barem u vrijeme vazmene sv. ispovijedi.

5. Ako tko svečano svadbuje (piruje) u vrijeme od prve nedjelje došašća (adventa) do Božića ili od Pepelnice do Vazma; ako tko u to vrijeme bučne zabave priredjuje ili na njih ide.

OPASKA. Još možeš ispitivati savjest, da li si učinio koji grijeh od onih, nabrojenih na str. 116.

MOLITVE PRIJE ISPOVIJEDI.

Misli kao da bi ti ispovijed, na koju se pripravljaš, bila posljednja u životu. Moli Boga, da spoznaš svoje grijehe onako, kako ih želiš spoznati u času svoje smrti.

Molitva za prosvjetljenje pameti.

O Bože i oče svjetlosti! Ti prosvjetljuješ svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet; prosvijetli višnjom zrakom svoje svjetlosti moju pamet, da pravo spoznam sve svoje grijehe. Daj mi potanko spoznati sve moje opačine i bistro

razvidjeti sve i najtajnije misli i želje mojega srca. Ne dopusti, da me samoljublje zaslijepi, nego stavi mi pred oči sve nemarnosti u tvojoj službi; daj mi takodjer razumjeti, koliko puta i kako sam sagriješio proti samomu sebi i proti bližnjemu svojemu, i kako sam se ogriješio o dužnosti svojega staleža.

Dodji, Duše Sveti! Rasvijetli tmine mojega neznanja. Daj mi milost, da se za sve svoje grijehe tebi za ljubav pravo i potpuno pokajem i da ih cjelovito ispovjedim pa da time postignem smilovanje i željeni oprost: po Isukrstu Gospodinu našem. Amen.

Sveta Marijo, Majko Božja, Majko znanja, moli za me!

Sada ispitaj svoju savjest, pokaj se i zatim nastavi.

Djelo kajanja.

Tko će dati potoke gorkih suza mojim očima, da danju i noću oplakujem svoje mnoge i teške grijehe, kojima sam tebe, predobri moj Isuse, uvrijedio! Kako bih rado s pokornicom Magdalenom

prao svojim suzama tvoje presvete noge! Ti si me čudnovato stvorio na svoju sliku i priliku, a ja se učinih jednakim bezumnoj životinji! Ti si zapovjedio svojim andjelima, da me svuda slijede i čuvaju, a ja se za sužnja predadoh paklenomu neprijatelju! Koliko puta si ti, predobrostivi Isuse, svojim milostivim nagovaranjem kucao na vrata moga srca; ti si, predobri Pastiru, nebrojenim milostima i dobročinstvima mene, izgubljenu ovčicu, neprestano pozivao k sebi, a ja sam bježao od tebe! O milosrdja Božjega! O nezahvalnosti i zlobe grešnikove! Koliko puta i kako pravedno si me mogao baciti u pakleni jaz, a ipak si me tako dobrostivo pomilovao! Ali uza sve to je moje srce još tvrdo kao kamen i ne ćuti svojih smrtnih rana! — Gospodine! Na tvoju zapovijed je jednom tvoj sluga Mojsije palicom udario po stijeni, pa je iz nje obilno protekla voda. Ah, Isuse moj, udari onako svojim tvrdim svetim križem po mojem tvrdom srcu, da mi se niz lice obilno toče suze pravoga skrušenja. S grešnicom

Magdalenom padam ti pred noge i vapijem: Isuse, Spasitelju grešnika, ne odbaci me od sebe! Isuse, ljubavi moja, ne daj nipošto, da se rastavim od tebe! Gospodine, skrušeno i poniženo srce nećeš prezreti! Opet me milostivo primi, Oče smilovanja, pa me pogledaj blagim okom svoga milosrdja. Sagriješio sam ti i zlo sam učinio; nijesam dostojan zvati se tvojim sinom, ali u tebe je, vječni Bože, milosrdje i obilno pasenje. Odvrati svoje lice od mojih grijeha, i oprosti mi sve krivnje. Tada ću veselo slaviti tvoje sveto ime. Amen.

Odluka i prikazanje.

Ja sam rekao: sad ću početi! — Razmišljao sam svoje krive puteve, te sam upravio svoj hod na put vječnoga spasa. U gorčini svoje duše spominjem se prošlih vremena i tvrdo odlučujem, da ću unaprijed poboljšati svoj život i vjeran tebi biti do same smrti. Gospodine, što hoćeš da činim? Pripravno je moje srce, moje je srce pripravno za sve, što je

tvoja sveta volja. Oče nebeski, prikazujem ti samoga sebe sa svim, što jesam i što imam. Tebi želim služiti, tebe slaviti sad i na vijeke. Na tvoju slavu želim unaprijed truditi se i trpjeti, živjeti i umrijeti.

Ali kako je nepotpuno i nesavršeno sve, što ti mogu prikazati, kad sam siromašan i nevoljan i kad nemam nikakva dobra sam po sebi! Nu ja ću poći te ću pokucati na vrata prebogatoga Sina tvoga Isukrsta pa ću prositi milostinju od neizmjernog dostojanstva pregorke muke njegove, da ti je poklonim kao dostojnu žrtvu. Oče nebeski, pogledaj predragoga Sina svoga, koji ti je po volji. Prikazujem ti njegovu gorku žalost i smrtnu bol za sve svoje grijehe i za kazne, koje sam njima zaslužio. Prikazujem ti njegov krvni znoj mjesto suza, koje neće da rane moje otvrdnuto srce. Prikazujem ti nebrojena i preteška djela njegova, oštri život, veliku tugu i muku njegovu, da se nadopuni moja nepotpuna pokora njegovom potpunom i prebolnom zadovoljštinom.

Svrni svoj milostivi pogled, o Božanstveno Veličanstvo, na tu ugodnu žrtvu i po dostojanstvu jedinorodjenog Sina svoga podijeli mi milost, da svoj grešni život popravim i da na putu pravde i spasenja do konca napredujem. — Amen.

Molitva malo prije ispovijedi.

Isuse, moj blagi Spasitelju! Ja tužan grešnik, opterećen nebrojenim grijesima, preponizno i sav skrušen padam pred tobom na koljena, moleći te, da se dostojiš očistiti me svojom svetom krvi, koju si prolio na križu za naše grijehe.

Ti nećeš smrti grešnikove nego da se obrati i da živi. Ta zato su ti svete noge na križ tvrdo pribite, što ustrpljivo čekaš na moje obraćenje; raširene su ti ruke, jer hoćeš da mene grešnika primiš i zagrliš; prignuta ti je glava, da mi dadeš poljubac mira i da uslišaš moju molitvu.

„Dodjite k meni", govoriš mi, „dodjite k meni vi svi, koji ste nevoljni i

grijesima opterećeni, i ja ću vas okrijepiti." Zato se k tebi, Isuse moj, pouzdano približujem, da položim breme svojih grijeha pod križ k tvojim nogama.

Sveta Marijo, utočište grešnika! Moli za me, da se pravo i čisto ispovjedim kao da bi mi bila ova ispovijed posljednja u mojem životu.

Sveti andjele čuvaru, vjerni moj drugaru, sprovedi me k ispovijedaonici, sjeti me svih mojih grijeha i moli se Bogu za me, da bih unaprijed činio takovu pokoru, kakovoj bi se ti zajedno sa svim andjelima na nebu mogao radovati. — Amen.

OPASKA: Molitve, koje se mole u ispovijedaonici, imaš na strani 124. do 127.

MOLITVE POSLIJE ISPOVIJEDI.

Slavi, dušo moja, Gospodina; i sve, što je u meni, neka hvali sveto ime njegovo!

On ti je oprostio sve nepravde; on ti je sve rane iscijelio.

Milosrdje tvoje, o Bože, oprostilo mi je grijehe, očistilo je sve moje krivnje. Ti si, o Bože, ljubav, i smilovanje je tvoja radost. Nećeš smrti grešnikove, dapače hoćeš da se obrati i da živi na vijeke. O neizreciva ljubavi! Užgaj moje srce ognjem tvoje ljubavi, da i ja tebe ljubim, i iz ljubavi k tebi da na svako zlo mrzim te se ga pomnjivo čuvam. Zaista, odsada ću te uvijek ljubiti, Oče premilosrdni. Cijenit ću tvoju milost i prijateljstvo iznad svih stvari, koje bi me mogle navesti na grijeh.

Tvrdo odlučujem, da će moja djela biti dostojni plodovi pokore. Mnogovrsne tuge i nevolje ovoga života i sve poteškoće svoga staleža podnašat ću dragovoljno za pokoru svojih grijeha.

Ja ću bdjeti i moliti, da me nijedna napast ne nadjača. Tebi, vječni Kralju neba i zemlje, hoću do konca svoga života vjerno služiti. Ništa neka me od tebe ne razdruži.

Gospodine! Ti znaš sve tajne mojega srca, ti znaš sve stvari; ti znaš, da istinito želim svoj život poboljšati. Ali što koriste mlohavu čovjeku i najtvrdje odluke, ako mu ti ne pomogneš? Ah dodji na pomoć mojoj nemoći; podupri me u žestokoj borbi proti grijehu; oboružaj me svojom kreposti, da si kraljevstvo nebesko na silu prisvojim.

Premilostivi Isuse! Ti si po odrešenju ispovjednikovu očistio mene nedostojnog od svih grijeha svojom dragocjenom krvlju; ah daj mi još svoj božanstveni blagoslov, da podjem u miru te ne sagriješim nikada više. Amen.

O oprostu.

„Štogod razriješite na zemlji, bit će razriješeno i na nebu." (Mat. 18, 18).

Po valjanom odrešenju na svetoj ispovijedi oprašta se grešniku krivnja i vječna kazna; ali više puta ostane još vremenita kazna, koju ima grešnik pretrpjeti na ovom ili na drugom svijetu. Zato odredjuje ispovjednik pokorniku nekoja dobra djela za pokoru. Ali uz tu pokoru treba da pokornik nastoji po mogućnosti zadovoljiti pravdi Božjoj kroćenjem svojega tijela i drugim dobrim djelima, koja su po nauku svetoga tridentinskoga sabora (sjed. 14. pogl. 8.) najsigurnije sredstvo za odvraćanje zaslužene kazne Božje.

Koji je mnogo i teško sagriješio, onomu bi moglo ostati još toliko vremenite kazni, da bi imao trpjeti i poslije smrti. Zato pomaže sveta Crkva, naša milostiva majka. Budući da je Isukrst svojom mukom i smrću za sve naše grijehe i kazne potpuno zadovoljio, to nam sveta Crkva od neizmjernoga bogatstva Isusovih zasluga podaje oprost, to jest oprašta nam jedan dio ili sve vremenite kazne, koje bismo morali trpjeti za učinjene grijehe već na ovom svijetu ili poslije smrti u čistilištu. I zasluge preblažene Djevice Marije i ostalih Svetih nam pri tom koriste.

Oproštenje svih vremenitih kazna zove se potpuni oprost. Ako se oprosti samo jedan dio kazne, tada je oprost nepotpun. Takav je n. pr. oprost od 40 dana, od jedne ili više godina, jer su crkveni poglavari u starodavna vremena odredjivali za nekoje grijehe teška pokornička djela kroz nekoliko dana, mjeseca ili godina; a kad bi bio grešnik vrlo skrušen i revan u pokori, skraćivali bi mu pokoru za više dana, mjeseca ili godina. Tako n. pr. oprost od 40 dana znači, da se pokorniku, koji ga dobije, oprosti toliko od vremenite kazne, koliko je Bog oprostio kršćaninu, kad je u staro doba činio 40 dana javnu pokoru. Dok se ne oprosti grijeh, ne može se oprostiti niti kazna, koja se za taj grijeh zaslužuje. Tko dakle zna, da ima jedan ili više smrtnih grijeha, mora se prije pravo pokajati i ispovjediti da dobije oprost.

Da se uzmogne dobiti oprost, odredjuju se različne molitve, post, milostinja, posjećivanje crkava, i (navlastito za potpuni oprost) pričest. Za potpuni oprost treba ovršiti propisane molitve i dobra djela, a usto valja još moliti — obično 5 očenaša, 5 zdravomarija i vjerovanje — na nakanu svetoga oca Pape (obično zato, da bi se raširila sveta vjera, da se istrijebi krivovjerstvo, da bi sv. Crkva uživala mir, da se obrate grešnici i da se postigne koje drugo dobro prema okolnostima).

Nekoji se oprosti, takodjer potpuni, mogu namijeniti za koju dušu u čistilištu, kao n. pr. na porcijunkulu ili ako se misi za kojega pokojnika ili koju pokojnicu na Dušni dan, a u druge dane, ako se sv. misa obavi na privilegovanom oltaru. Oproste dobivaju posve sigurno samo oni, koji žive na ovom svijetu, jer je Isus dao svojoj Crkvi vlast samo nad živima. Zato treba spomenute oproste za pokojne shvatiti kao **molitvu** sv. Crkve, da oprosti Bog kojoj duši čistilišne muke. To je razlog, što se može potpuni oprost namijeniti više puta istoj duši. Ipak se možemo s pouzdanjem nadati, da će Isus uslišati želju i molitvu svoje Crkve te da će podijeliti oprost duši, kojoj je namijenjen.

O sv. pričesti.

Isus je naredio presveti Sakramenat tijela i krvi svoje na zadnjoj večeri prije svoje muke, kad je uzeo kruh i čašu s vinom u svoje svete i prečasne ruke, te je rekao: »Ovo je tijelo moje«, i: »Ovo je krv moja«. Po učinku ovih riječi, koje i svećenik u sv. misi govori u ime Isusovo, pretvara se kruh i vino u pravo tijelo i krv Isusa Krista.

Raduj se, dragi moj kršćanine, ovomu prevelikomu čudu! Isus je kod nas! On vazda stanuje medju nama kao Bog i čovjek. On nam je pripravio gozbu, na kojoj nas hrani svojim vlastitim tijelom i krvlju! O preslatka hrano dušama našim! Zašto te kršćani u sadanje vrijeme tako rijetko blaguju? Tako li naplaćujemo ljubav Isukrstovu? Sveta mati Crkva želi, da bi se kod svake svete mise ne samo svećenik nego i prisutni vjernici pričešćivali.

Pristupi dakle, bogoljubni čitaoče, često — ako možeš svaki dan ili barem na veće blagdane k stolu Gospodnjemu.

Pripravljaj se za pričest što bolje možeš. Ova nebeska hrana postane škodljiva onomu, koji je u smrtnom grijehu užije. Očisti si dakle svagda prije pričesti savjest od teških grijeha svetotajstvom pokore i prije pričesti probudi savršeno pokajanje. Promišljaj i tvrdo vjeruj, da primaš kod pričesti Isusa —

Gospodina i Boga, Otkupitelja i suca svoga. Ipak te ne smije odvraćati od sv. pričesti strah i misao, da si premalo pripravan. Dovoljno je, da si bez smrtnoga grijeha i da imaš dobru nakanu.

Potrebno je takodjer da si od pol noći natašte, to jest ne smiješ ništa jesti ni piti, ako nijesi teško bolestan.

Odmah poslije pričesti časti Boga svim srcem, i ne bježi hitro od oltara, neka ti se srce s Isusom slatko razgovara. Moli se Isusu, da ti pomogne u tvojim potrebama, a navlastito da ti dade jakost, da nadvladaš svoju glavnu strast i grijeh, u koji najviše upadaš. Moli takodjer za obraćenje nevjernika i za pokojne, osobito za svoje roditelje i dobročinitelje.

* * *

Kad se pričešćuješ usred sv. mise, dovoljno je, ako moliš misne molitve. U tom slučaju možeš, ako imadeš vremena, izmoliti ovdje tiskane pričesne molitve prve prije, a druge poslije sv. mise.

MOLITVE PRIJE SV. PRIČESTI.

Djelo poniznosti.

Uzvišeni, veličanstveni Bože! Sveti, svemogući Bože! Zar ti hoćeš da dodješ k meni? Ti, koga neizmjerna nebesa i sva zemlja obujmiti ne mogu, zar ti hoćeš da stanuješ u mojem tijesnom srcu? O slavni Kralju neba i zemlje! Svemogući, neizrecivi, neizmjerni! Što je čovjek, da ga se spominješ? A što sam osobito ja, da hoćeš k meni doći! Isti andjeli i vlasti nebeske nijesu ništa prema tebi, a ja da se smijem približiti tebi, vjekovječni Bože? Kad bi me ti trpio pred nogama svojima i kad bi mi dopustio pobirati mrvice sa stola tvoga, već bi i to bila za me siromaha prevelika milost. Ti me pak zoveš i na samu gozbu svoju,

pa hoćeš da me pogostiš istim tijelom i krvi svojom! Ja nijesam vrijedan niti da bi ti na me pomislio ili da bi me pogledao, a ti hoćeš da unidješ u moje srce! Gospodine, o Gospodine! Ja nijesam dostojan, nijesam dostojan!

Djelo posluha.

Ali ti sam zoveš sinove ljudske: „Dodjite k meni svi, koji ste nevoljni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti". Bih li se smio protiviti tvomu milomu pozivu, kad sam tako slab i nevoljan, da sam više od svih drugih potreban tvoje pomoći i milosti? Idem dakle k tebi, preljubeznivi Isuse, kad me ti sam zoveš. Idem k tebi nemoćan, da me okrijepiš; nevoljan, da me utješiš; siromašan i potreban, da me obogatiš. Ta ti si sam rekao: „Ako ne budete blagovali tijelo Sina čovječjega, nećete imati života u sebi." Pokoravajući se dakle tvojoj riječi idem k tebi, preblagi Isuse! Ponizno te molim, dostoj se pripraviti moje srce, da ti bude pristojan stan.

Djelo vjere.

O moj preljubezni Spasitelju! Daj, da živo vjerujem u tvoju nazočnost pod prilikama kruha i vina. Isuse! Ja vjerujem, da si ti u presvetom Sakramentu istinito prisutan, onaj isti Bog i čovjek, kojega je preblažena Djevica Marija po kreposti Duha Svetoga začela i rodila, koji je za nas na križu trpio i umro, a sada poslije svoga slavnoga uskrsnuća i uzašašća sjedi Ocu na desno kao budući sudac živih i mrtvih. To vjerujem stalno i nesumnjivo, jer si ti sam, vjekovječna istino, rekao: „Uzmite i jedite: ovo je tijelo moje. Pijte... jer ovo je krv moja". Vjerujem, Isuse moj, umnoži moju vjeru!

Djelo ufanja.

Probudi u meni, Božanski Spasitelju, tvrdo ufanje u neizmjerno milosrdje i dobrotu tvoju. Isuse, izvore svih dobara, početniče svih milosti! Ti sam možeš dati svako dobro, jer si svemoguć; ti sam hoćeš svako dobro udijeliti,

jer si neizmjerno dobar. Blažen, koji u tebe ufa; on neće na vijeke ostati osramoćen. Gospodine, ufam se u tebe; učvrsti moje ufanje!

Djelo ljubavi.

Užeži u meni, Gospodine, žarku ljubav gozbom ljubavi, koju si na moje oči čudnovato pripravio. Isuse! Kako da ne bih ljubio ja tebe, kad i ti mene toliko ljubiš? Nije ti bilo dosta veličanstvo nebesko ostaviti, u slici sluge na ovaj svijet doći, sve tuge i muke, dapače i samu pregorku smrt na križu trpjeti za moje spasenje: ti si htio još i ovo svetotajstvo ljubavi ustanoviti, da se sasvim meni daruješ i da se sa mnom nevoljnim i nezahvalnim posve združiš. O neizmjerne ljubavi! Ah kolike ljubavi si dostojan! Zato ću te ljubiti, najljubeznivije i najveće moje dobro! Ništa neka me ne razdvoji od ljubavi Isusove.

Djelo kajanja.

Jedno je samo, što mi radost smeta: što tako kasno počinjem tebe pravo

poznati i ljubiti. Isuse, ljubavi moja, ah da te nijesam nikada uvrijedio! Ali srca skrušena i ponižena nećeš prezreti. Evo, Gospodine, ja poznam svoju zloću; kajem se za svoje grijehe. Ufam se, da ću po vrijednosti tvoje muke i smrti postignuti oproštenje svojih grijeha. Kako pak je srce čovječje dubok jaz, koji samo ti, Sveznajući, poznaš, to te ponizno molim, očisti me od svih, i najmanjih grijeha, da te dostojno primim — ne na vječnu osudu, nego na vjekovječno spasenje moje duše.

Djelo želje.

Isuse! Ah kako želi srce moje da te primi! Kao što teži jelen za vodom živom, tako čezne duša moja za tobom, o Bože! Izmučio sam se po grešnim putevima, a srce moje nije se nasitilo zemaljskih dobara. Ti si sam, o Bože, moj pokoj, moja potpuna radost i moje zadovoljstvo. Dodji dakle, Spasitelju moj, i ne kasni više. Dodji, premili moj, moja utjeho i jakosti, i najveća radosti moja!

Zaziv.

Sveta Djevice! Ti si bila dostojna nositi Isusa pod srcem svojim: isprosi mi milost, da ga i ja u ovom presvetom Otajstvu dostojno primim i u svojem srcu nosim. — Sveti andjele čuvaru! Moli za me, da kruh andjeoski blagujem na spasenje svoje duše. Svi Sveti i Svetice Božje, koji licem u lice gledate onoga, kojega ću ja sada ovdje pod prilikom kruha sakrivena primiti: pomozite mi vašim zagovorom, da u ovoj suznoj dolini Isusa vrijedno uživam pa da se jednom u njemu na vijeke radujem.

Posveta.

Bože moj! Prikazujem ti ovu svetu pričest na uspomenu pregorke muke i smrti Spasitelja svoga, za oproštenje mojih grijeha i kazni, koje za nje zaslužujem; za spasenje svoje, rodbine i prijatelja svojih; za utjehu svima, a osobito onim pokojnicima, za koje sam više dužan moliti. Prikazujem ti ovu svetu

pričest navlastito zato, da bih se po njoj mogao očuvati onoga grijeha... koji tako često činim. Daj milostivo, da ja i svi, za koje ti ovu svetu pričest prikazujem, primimo dio od onih blaženih plodova, koje ovaj presveti Sakramenat po namjeri tvoje beskonačne ljubavi sada i na vjekove ima tvoriti. Amen.

Malo prije pričesti.

Pristupam k oltaru kao bolesnik k lijeku životvornomu, nečist k vrelu milosrdja, kao slijep k svjetlosti vječnoj, kao siromah i potreban ka Gospodaru neba i zemlje. Isuse, daj da primim tvoje presveto Tijelo sa vjerom sv. Petra, s ufanjem sv. Pavla i s ljubavlju sv. Ivana.

Evo dušo moja! Tvoj zaručnik ti se približava! Idi mu ususret! Gospodine moj i Bože moj! — O Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta! — Gospodine, nijesam dostojan, da unidješ pod krov moj, nego reci samo riječ, i ozdravit će duša moja. — Tijelo Gospodina našega Isusa Krista neka čuva dušu moju na život vječni. Amen.

MOLITVE POSLIJE SV. PRIČESTI.

Pobožni uzdasi.

Sad si dakle, Isuse moj, u meni! O daj, da te milo zagrlim! Ne odijeli se nikada više od mene.

Ostani sa mnom, slatki vjereniče duše moje! — Tebi se sasvim izručujem!

Srce moje neka bude prijesto tvojoj ljubavi, o slavni kralju čistih duša!

Ne odbaci, Gospodine i Bože moj, dušu moju, svoju zaručnicu; ne ostavi je nikada.

Ah da bih bio s tobom u prelijepom rajskom dvoru!

Isuse, tvoj sam na vijeke, tebe ljubim vrhu svega. Daj, da ti čistim i nevinim životom sve više omilim. Amen.

Očuti radosti.

Našao sam onoga, koga ljubi duša moja. Čvrsto ga držim i nikad ga neću pustiti iz svoga srca. Duša moja neka slavi Gospodina i neka se obraduje duh moj u Bogu, Spasitelju mojemu. On je pogledao na mene nevrijednika, on mi je učinio velike stvari. Ja živim, ali ne

ja, već Isus živi u meni! Sada, Isuse, otpusti u miru slugu svoga, jer oči moje vidješe Spasitelja svojega. Bože, o Bože moj! Ostani uvijek sa mnom, budi svagda preslatki gost duši mojoj!

Djelo poniznosti i poklona.

Bože ljubavi! Vrelo milosti i svjetlosti! Ti si u meni — u meni nevoljnom grešniku. Otkuda mi tolika milost, da me je pohodio kralj svih kraljeva? Predubokim poštovanjem padam ničice pred tobom. Gospodine i Bože moj, budi slavljen na vijeke. Hvali, dušo moja, Gospodina i svom snagom slavi njegovo sveto ime!

Djelo zahvale.

Kako bih ti mogao, Isuse moj, dostojno zahvaliti na prevelikoj milosti, što si danas došao k meni i sam sebe dao meni za hranu? O neizreciva ljubavi! Gdje je pastir, koji hrani svoje ovce vlastitim tijelom i krvlju? Ti si pastir dobri, koji si dao svoj život za svoje ovce i koji si našim dušama pripravio rajsku hranu.

Kako bih ti naplatio, Gospodine, sve, što si mi učinio?

Posveta.

Preljubeznivi Spasitelju! Budući da si se ti sav za me žrtvovao i sa mnom združio, hoću da se i ja tebi posve izručim. Prikazujem ti tijelo i dušu svoju, sve oćute i sve moći svoje. Daj da samo tebi za ljubav i po tvojoj svetoj volji sve radim i trpim! Ti si za me umro, da sada u meni živiš. I ja hoću da tebi živim i umrem.

Prošnja.

Sveti Bože! Ti si sada u mojem grešnom srcu odabrao prijesto svoje milosti. Ah daj da svagda tebi živim i umrem u tvojoj ljubavi. Daj da dosadanjega grešnoga čovjeka svučem, a osobito da onaj grijeh... nikada više ne učinim! Napuni me duhom svojim, posveti moje misli i želje, riječi i djela, da ti svagda bolje ugodim. Daj mi poniznost u sreći, ustrpljivost u nesreći, stalnost u napastima, istinitost u govoru, vjernost u djelovanju i ljubav u ponašanju prema bližnjemu. Stvori u meni srce čisto i

očuvaj mi tijelo neoskvrnjeno i neozlijedjeno. Daj mi, o Bože ljubavi, sve milosti, potrebne za sadašnji i za budući vijek. To te molim i za sve one, za koje sam dužan moliti i koje ti po toj sv. pričesti osobitim načinom preporučujem. Podaj nama svima svoju milost, nevjernicima blagu svjetlost sv. vjere, grešnicima obraćenje, a vjernim dušama pokoj vječni. Amen.

★

Dušo Kristova, posveti me !
Tijelo Kristovo, spasi me !
Krvi Kristova, napoj me !
Vodo iz prsi Kristovih, operi me !
Muko Kristova, okrijepi me !
O dobri Isuse, usliši me !
Medju rane svoje sakrij me !
Ne dopusti, da se odijelim od tebe !
Od neprijatelja zlobnoga brani me !
U času smrti moje zovni me !
I zapovjedi mi, da dodjem k tebi,
da te sa svetima tvojim hvalim u vijeke vjekova ! Amen.

(Kada se god moli ta molitva "Dušo Kristova...", dobiva se oprost od 300 dana, a kad se moli poslije sv. pričesti, od 7 godina i 7 četrdesetnica).

Molitva, kojom se dobiva oprost.

Evo, o dobri i preslatki Isuse, pred licem tvojim bacam se na koljena i s najvećim žarom srca molim te i zaklinjem: utisni mi u srce živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi, pravu pokoru za moje grijehe i čvrstu odluku, da ih popravim. To molim promatrajući u sebi i gledajući u pameti tvojih pet rana i imajući pred očima ono, što je prorok David rekao o tebi, o dobri Isuse: „Proboli su ruke moje i noge moje; izbrojili su sve kosti moje".

⊙

Potpun oprost poslije sv. pričesti, ako se ta molitva skrušeno izmoli pred slikom Raspetog Isusa te se nekoliko moli na nakanu sv. Oca Pape, n. pr. jedan očenaš, zdravomarija i slavaocu. (Pio IX. 31. VII. 1858. - Pio XI. 20. IX. 1933.).

V.

Poklon presvetomu Trojstvu

„Trojica su, koji svjedoče na nebu: Otac, Riječ i Duh Sveti; i ova trojica jedno su". (I. Iv. 5, 7.)

Jedan je Bog, a tri Osobe. Otac je Bog, Sin je Bog, i Duh Sveti je Bog; a ipak su sva trojica samo jedan Bog, jer svim trim Osobama pripada samo jedna Božanska narav. Otac je sam od sebe i početak svemu; Sin je od Oca rodjen od vijeka; a Duh Sveti izlazi od Oca i Sina zajedno. — To preuzvišeno otajstvo htjeti razumom shvatiti, bila bi velika drzovitost. Što je Božanstveno i neizmjerno, ono ne može slabašni čovječji razum pojmiti.

Naš postanak, otkupljenje i posvećenje je djelo triju Božanskih Osoba. Trojedinoga Boga hvalimo uvijek, kada se prekrižimo. Zato blagoslivljajmo se rado i često tim sv. znakom. — U ime triju Božanskih Osoba bijasmo takodjer kršteni. Zato ponavljajmo često ono obećanje,

koje učinismo na svetom krštenju. Svetom Trojstvu je posvećena svaka nedjelja i posebice blagdan presvetoga Trojstva.

TEBE BOGA HVALIMO.

(Pjesma zahvalna sv. Ambrozija i sv. Augustina)

Tebe Boga hvalimo: * Tebe Gospodinom priznajemo.
Tebe vječnog Oca * sva zemlja poštuje.
Tebi svi andjeli * tebi nebesa, i sve vlasti,
Tebi kerubini i serafi * kliču bez prestanka:
Svet, svet, svet * Gospodin Bog Sabaot.
Puna su nebesa i zemlja * veličanstva slave tvoje.
Tebe hvali * slavni apostola zbor,
Tebe proroka * dična četa,
Tebe mučenika * svijetla vojska,
Tebe po svem svijetu * sveta uzvisuje Crkva,
Oca * neizmjernog veličanstva;
Časnoga tvojeg istinog * i jedinoga Sina;
I Svetoga * Tješitelja Duha.
Ti Kralju slave, * Kriste.
Ti si Očev * vjekovječni Sin.
Ti, da za naše spasenje postaneš čovjekom, * nisi se stražio krila Djevice.
Ti, svladavši oštrinu smrti, * otvorio si vjernima kraljevstvo nebesko.
Ti sjediš zdesna Bogu * u slavi Očevoj.
Vjerujemo da ćeš doći * kao Sudac.

(Ovdje se klekne)

Tebe dake molimo, pomozi svojim slugama, * **koje si otkupio dragocjenom krvlju.**

U vječnoj slavi daj, * da se ubrojimo medju svete tvoje.

Spasi puk svoj, Gospodine, * i blagoslovi baštinu svoju.

I vladaj njima * i uzdiži ih u sve vijeke.

Iz dana u dan * blagoslivljamo tebe.

I hvalimo ime tvoje u vijeke * i u vijeke vjekova.

Dostoj se, Gospodine, u dan ovaj * sačuvati nas od grijeha.

Smiluj se nama, Gospodine, * smiluj se nama.

Nek bude milosrdje tvoje, Gospodine, nad nama, * kako se ufamo u tebe.

U tebe se, Gospodine, ufam * o da ne budem postidjen dovijeka!

★

Sveć. Blagoslivljajmo Oca i Sina sa Svetim Duhom.

Puk. Hvalimo, i uzvisujmo ga uvijeke.

Sveć. Blagoslovljen si, Gospodine, na svodu nebeskom.

Puk. I dostojan hvale i slavan i uzvisivan dovijeka.

Sveć. Gospodine, usliši molitvu moju.

Puk. I vapaj moj k tebi da dodje.

Sveć. Gospodin s vama.

Puk. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, koji si slugama svojim u ispovijedanju prave vjere dao, da spoznaju slavu vječnoga Trojstva, i u mogućstvu veličanstva da se klanjaju jedinstvu: molimo, da čvrstoćom iste vjere vazda se od svih protivština obranimo.

Bože, čijemu milosrdju nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago: premilostivomu veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu. Po Kristu Gospodinu našem. — **Puk.** Amen.

ZAHVALNICA.

1. **Tebe Boga hvalimo** * Vjerno ispovijedamo * Vječnog Oca slavimo * Složnim glasom pjevamo * Na nebu te andjeli * Štuju vjek s arkandjeli.

2. Kerubini složno svi * Duboko se klanjaju, * Serafini smjerno ti * Jednoglasno pjevaju: * Svet, svet, svet je Gospod Bog, * Kralj preslavni puka svog.

3. Svijet i nebo prepuno * Veličanstva tvojega; * Apostoli potpuno * Hvale Boga svojega; * Proroci gospodstvu tvom * klanjaju se vječitom.

4. Mučenici hvale te * S crkvom Boga pravoga; * Neprestano slave te * Oca svoga

dobroga, * Sina Duha svetoga, * Trojstvo, Boga jednoga.

5. Isus slavni kralj i Bog, * Rodjeni od Djevice, * Sin od vijeka Oca svog, * Oprav naše krivice * Silu pakla obori, * I nebo nam otvori.

Sveć. Blagoslivljajmo...

itd. kao sprijeda na str. 158.

Obnova krsnoga zavjeta.

KOD PRVE SVETE PRIČESTI.

Drži upaljenu svijeću i obnovi krsni zavjet, što su ga mjesto tebe na svetom krštenju učinili kumovi Bogu.

S oltara pita djecu:

svećenik: Što ste kod svetoga krštenja zaprosili od Božje Crkve?

Djeca: V j e r u.

Sveć.: Što vam daje vjera?

Djeca: Ž i v o t v j e č n i.

Sveć.: Ako hoćete imati život vječni, vršite zapovijedi: Ljubite Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe. O tim dvjema zapovijedima visi sav zakon i proroci. A vjera je, da jednoga Boga štujete u Trojstvu i Trojstvo u jedinstvu, a da ne pomiješate osoba i ne rastavite bistva. Jer druga je osoba Očeva, druga Sinova, druga Duha Svetoga; a u njih Trojice jedno je bistvo i jedno je samo Božanstvo.

Sveć.: Odričete li se sotone?

Djeca O d r i č e m o.

Sveć.: I svih djela njegovih?

Djeca: O d r i č e m o.

Sveć.: I svega sjaja njegova?

Djeca: O d r i č e m o.

Sveć.: Vjerujete li u Boga Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje?

Djeca: V j e r u j e m o.

Sveć.: Vjerujete li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, rodjena i mučena?

Djeca: V j e r u j e m o.

Sveć.: Vjerujete li i u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni?

Djeca: V j e r u j e m o.

Sveć.: Vjerujete li, da je Isus Krist u presvetom Oltarskom Sakramentu s dušom i tijelom i krvlju, s Božjom i čovječjom naravi?

Djeca: V j e r u j e m o i i s p o v i j e d a m o.

Sveć.: Vjerujete li i sve drugo, što nam sveta Mati Crkva katolička vjerovati nalaže?

Djeca: V j e r u j e m o.

Sveć.: Obećajete li svetoj i nepogrešivoj Crkvi vjernost i poslušnost?

Djeca: O b e ć a j e m o.

Sveć.: Hoćete li, kao prava djeca svete Matere Crkve, uvijek obdržavati njezine zapovijedi? Hoćete li kao pravi katolici do posljednjeg časa živjeti i umrijeti?

Djeca: Hoćemo kao dobra i poslušna djeca / vršiti sve zapovijedi / naše svete Majke Crkve; / hoćemo živjeti i umrijeti / kao pravi katolici.

Sveć.: Kleknite i pobožno molite!

Djeca: (klečeći mole): Hvalimo ti iz dna srca, / Bože Oče nebeski, / što si nam milostivo dao / da vjerujemo u te / i u tvojega Sina Isusa Krista, Gospodina našega, / i u Duha Svetoga, / i što si nam dobrostivo udijelio, / da smo se u tvojoj svetoj / i nepogrešivoj Crkvi rodili. / Klečeći pred tobom / obećajemo ti pred svim andjelima i svecima / vjernost na vijeke, / koju su ti u ime naše / drugi kod našega krštenja zavjetovali. / Ojačaj nas, Gospodine, svojom milošću! / Čuvaj nas u svim našim napastima! / Daj, da prije umremo, nego li ti nevjerni budemo! / Udijeli nam milost, / da riječju i činom / svoju vjeru uvijek zasvjedočavamo, / te nas k sebi uzmi u život vječni, / kada bude sveta volja tvoja.

Iza toga moli svećenik sam ovu molitvu:

Milostivi, vječni Bože! Pogledaj dobrostivo na ovu svoju djecu, i usliši milostivo njihovu smjernu molitvu. Daj, da izvrše, što žele. Ne dopusti nikada, da se ove nejake sirote, koje su tvoja djeca, ikada od tebe rastave. Ne daj, da duše njihove, otkupljene dragocjenom krvlju jedinorodjenoga Sina tvojega, zaplijeni neprijatelj, koji na njih vreba. Svijetlo prave vjere vijekom im svijetlilo, i u tom svijetlu poznali

uvijek tvoju volju i vjerno je vršili. Neka rastu u mudrosti i dobi; vodi ih od kreposti do kreposti, dok ne ugledaju svjetlost vječnu, gdje će tebe, svoga nebeskoga Oca, i tvojega jedinorodjenoga Sina i Duha Svetoga licem u lice gledati i hvaliti te i slaviti sa svim andjelima i svecima od vijeka do vijeka. Amen.

Na kraju zapjevaju djeca prigodnu pjesmu, na primjer «Spasitelju, dobri Isukrste!» (str. 437.) ili ovu:

Čist da si, krsni zavjete,
Ja Crkvu slušat hoću
I majčine joj savjete,
A vijek ću bježat zloću.
Bože, na daru hvala ti,
Što s Crkvom sveza žiće mi;
Njoj vjeran bit ću vazda.

Gospodin moj kô Čovjek-Bog
Najveće dobro moje,
Moj pastir, čuvar bića mog,
Prikaza tijelo svoje.
Ta vjera, to je život moj,
Jer nauk, Majko, svet je tvoj —
Njoj vjeran bit ću vazda.

Ti znaš da ja sam jadan crv
Na bijednom svijetu tome,
Pa daješ meni Tijelo, Krv,
Tu snagu duhu mome.
To ufanje, to spas je moj,
Jer nauk, Majko, svet je tvoj —
Njem vjeran bit ću vazda.

Preporučuje se, da poslije podne toga dana budu svi prvopričesnici zajedno kod svečane večernjice i da se tada svečanom posvetnom molitvom posvete Majci Božjoj (v. na str. 289.).

Opaska. Kao što djeca, koja primaju prvu sv. pričest, tako i svi drugi, koji prisustvuju obredu prve sv. pričesti, dobivaju potpuni oprost, ako se ispovjede i pričeste i ako mole na nakanu Sv. Oca Pape (Pio XI., 17. V. 1927).

Poklon presvetomu Oltarskomu Sakramentu.

„Žedja duša moja Boga jakoga, živoga: kad ću doći i pokazati se pred licem Božjim?" (Ps. 41).

Marljivo pahadjati i častiti presv. Tijelo Isusovo — to je glavna dužnost pravoga kršćanina, i izvrsna pripomoć za napredovanje u bogoljubnosti. Kad imaš kojega prijatelja, podješ više puta k njemu, da se s njim razgovoriš. A kako da ne bi dolazio k svomu najmilijemu prijatelju Isusu? Ah koliko vremena su sveci stajali pred presvetim Sakramentom! Koliko puta su i noću ustajali i pošli pred Isusa u svetohraništu! Ondje je Bog kao na prijestolu svoga milosrdja; ondje sluša svoje sinove, ondje dijeli preobilne milosti. Pohadjaj dakle često presveti Sakramenat.

Kadgod stupiš u crkvu, poklekni i pokloni se presvetomu tijelu Isusovu. Čini to i prije nego iz crkve izadješ. Idi dragovoljno poslije podne na blagoslov i prati rado Tijelo Gospodinovo u procesiji ili kad se nosi bolesnicima. Svakomu, koji pobožno prisustvuje svečanoj procesiji sa sv. Tijelom, podjeljuje se potpuni oprost uz obične uvjete: ispovijed, pričest i molitvu na nakanu sv. Oca Pape (Pio XI. 25. IX. 1933).

Da se ponukaju pravovjerni na pomnjivo klanjanje presvetomu Sakramentu, nastao je godine 1534. običaj svečane molitve od 40 sati na spomen 40 ura, za kojih je presveto Tijelo Isusovo počivalo u grobu.

Kad ideš mimo crkve, pokloni se Otkupitelju svojemu barem strelovitom molitvicom. I kod kuće možeš se katkada okrenuti prema crkvi pa u srcu proslaviti preuzvišeno Otajstvo u svetohraništu.

MOLITVA PRESVETOMU OLTARSKOMU SAKRAMENTU.

Klanjam ti se, pod obličjem kruha otajstveno sakriveni Bože, i ničice padam pred prijestolom tvoga neizmjernoga veličanstva. koje svi andjeli i sveci bez prestanka hvale i slave. Svet, svet, svet si ti, Gospodine, Bože vojska! Nebesa i zemlja su puna tvoje veličanstvene slave!

Isuse, Bože i Otkupitelju moj! Vjerujem, da si ti u Oltarskom Svetotajstvu pravo i istinito nazočan. Ti si sam ovdje s tijelom, s krvlju i s dušom kao Bog i čovjek. Ovo tvrdo i nesumnjivo vjerujem, premda te tjelesnim očima ne mogu vidjeti, jer si ti sam rekao: Blaženi, koji ne vide, a ipak vjeruju. Zato padnuvši tebi pred noge ponizno i sa stalnom vjerom vapijem govoreći: „Gospodine moj i Bože moj!"

Isuse, Bože moj i Otkupitelju moj! Ah da bih mogao svim narodima po cijelom svijetu navijestiti tvoje slavno ime, obratiti na pravu vjeru sve krivovjerce, koji te u ovom Svetotajstvu pogrdjuju, i zapriječiti svaku uvredu i svetogrdje, koje ti se čini! Ali samo malo te mogu častiti i slaviti, jer sam slabašan, umrli stvor i nevoljan grešnik. Skrušenim srcem ispovijedam ti sve svoje krivnje, preponizno ti se moleći, da mi milostivo oprostiš. Ne daj, da ubuduće uvrijedim tebe, o Bože ljubavi, Oče milosrdja, koji si mi nebrojene milosti podijelio! Vladaj,

o Bože moj, vladaj me po svojoj premudroj blagohotnosti.

Isuse, ljubitelju duša, koji svim svojim vjernicima govoriš: „Dodjite k meni svi, koji ste nevoljni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti!" ne zabaci ponizne prošnje svoga najnedostojnijega sluge, koji pred prijestolom tvoga milosrdja skrušen kleči. Dopusti mi, Gospodine, da ti svoje srce sasvim otkrijem i da ti povjerljivo očitujem sve svoje nevolje i potrebe. Usliši me navlastito u ovoj potrebi... izbavi me od ove nevolje... ako je to korisno za spas moje duše.

Isuse, moja ljubavi, daj da te sve to više ljubim. O beskonačno, preljubezno dobro! Iz ljubavi za nas prebivaš dan i noć u svetohraništu, da nam u svako vrijeme podaješ potrebne milosti i da nam nebeskom hranom okrijepiš dušu. Zato ću te svim srcem ljubiti i želim samo zato živjeti, da tebe jedinoga ljubim. Istina je, o davna i uvijek nova ljepoto, da te kasno, ah prekasno počinjem ljubiti. Ali zato će ta moja ljubav biti toliko veća, o Bože srca mojega i živote moj! Nitko neka me ne razdvoji od tvoje ljubavi.

Blagoslovi me, Gospodine Isuse, s Ocem i s Duhom Svetim i daj mi obilnu milost, da u svemu i u svako vrijeme, sad i u moju smrtnu uru ispunim tvoju presvetu volju. Amen.

(Još druge molitve i pjesme na čast presvetoga Tijela naći ćeš otraga kod svetkovine Tijela Isusova i kod „Popodnevne javne pobožnosti".

⊙ ⊙

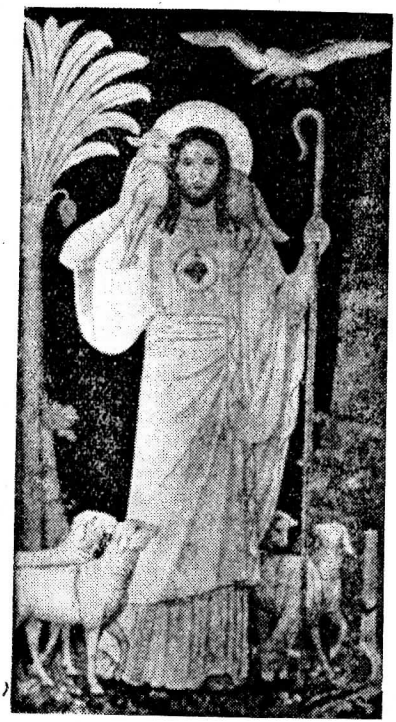

Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po srcu svojem !

Pobožnost k presvetom Srcu Isusovu.

Srce Isusovo častimo kao sjedište njegove beskrajne ljubavi prema ljudima. Sv. Crkva odredila je, da se svetkuje svetkovina Božanskog Srca Isusova u petak poslije osmine Tijelova.

U nekojim je mjestima osnovano društvo ili bratovština Božanskoga Srca Isusova. Svaki član toga društva moli svaki dan jedan očenaš, jednu zdravomariju i vjerovanje, *i ovaj uzdah:* Slatko Srce mog Isusa, daj da te ljubim sve to više ! *Glavna je svrha tog društva, da se daje Bogu zadovoljština za uvrede, koje mu se čine nedostojnim pričestima na druge načine. U mnogim je mjestima hvalevrijedan i Bogu ugodan običaj, da se pobožnost k presv. Srcu Isusovu obavlja svaki prvi petak u mjesecu, kada mnogi pobožni kršćani hvalevrijedno pristupaju k sv. pričesti.*

Kad se je prikazao Isus sv. Margareti Alakok, obećao je mnoge milosti za one, koji štuju njegovo Presveto Srce. Onima, koji obave pobožnost devet prvih petaka *(koji se pričeste svaki prvi petak redom kroz devet mjeseci), obećao je Isus, da neće umrijeti u smrtnom grijehu bez sv. sakramenata i da će im njegovo Božansko Srce biti sigurno zaklonište u onom posljednjem času.*

MOLITVA BOŽANSKOMU SRCU ISUSOVU.

(Od svete Gertrude).

Pozdravljam te, presveto Srce Isusovo, Srce moga Spasitelja, živi i neiscrpljivi izvore radosti i vječnoga života, neizmjerna riznica Božanstva, gorljivi ognju Božanske ljubavi! Ti si moje utočište, moje prebivalište, moje sve. Srce, puno ljubavi, rasplamti moje srce ognjem, koji tebe usplamćuje. Ulij sve milosti u moje srce, koje iz tebe kano iz svoga izvora istječu. Daj, da moja duša bude s tobom vazda sjedinjena, i da se moja volja tvojoj vazda potpuno podlaže. Samo jedno te molim: tvoja volja neka bude jedino pravilo i jedini cilj svih mojih misli, svih mojih želja i svih mojih djela. Tomu se pouzdano nadam od tebe. Amen.

LITANIJE O PRESVETOM SRCU ISUSOVU.

(300 dana oprosta. Lav XIII. 2. IV. 1899.)

Gospodine smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski Bože, smiluj se nama!

Sine, otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo jedan Bože,
Srce Isusa, Sina Oca vječnoga,
Srce Isusovo, u krilu Djevice Matere od Duha Svetoga sazdano,
Srce Isusovo, s Riječju Božjom bitno sjedinjeno,
Srce Isusovo, Veličanstva beskrajnoga,
Srce Isusovo, hrame Božji sveti,
Srce Isusovo, šatore Višnjega,
Srce Isusovo, kućo Božja i vrata nebeska,
Srce Isusovo, žarko ognjište ljubavi,
Srce Isusovo, pravde i ljubavi posudo,
Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno,
Srce Isusovo, kreposti sviju bezdno,
Srce Isusovo, svake hvale predostojno,
Srce Isusovo, kralju i središte sviju srdaca,
Srce Isusovo, u kojem je sve blago mudrosti i znanja,
Srce Isusovo, u kojem prebiva sva punina božanstva,
Srce Isusovo, koje je Ocu vrlo omiljelo,
Srce Isusovo, od kojega punine svi mi primismo,
Srce Isusovo, željo bregova vječnih,
Srce Isusovo, strpljivo i mnogoga milosrdja,
Srce Isusovo, bogato za sve, koji zazivaju tebe,
Srce Isusovo, izvore života i svetosti,
Srce Isusovo, pomirište grijeha naših,
Srce Isusovo, nasićeno pogrdama,
Srce Isusovo, satrveno zbog opačina naših,

smiluj se nama!

Srce Isusovo, do smrti poslušno,
Srce Isusovo, kopljem probodeno,
Srce Isusovo, izvore sve utjehe,
Srce Isusovo, živote i uskrsnuće naše,
Srce Isusovo, mire i pomirenje naše,
Srce Isusovo, žrtvo za grijehe,
Srce Isusovo, spasenje onima, koji se u te ufaju,
Srce Isusovo, ufanje onima, koji u tebi umiru,
Srce Isusovo, milino sviju Svetih,
} smiluj se nama!

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Sveć. Isuse krotki i ponizni Srcem.
Puk. Učini srce naše po Srcu svojem.

Pomolimo se.

Svemogući, vječni Bože, pogledaj na Srce preljubljenoga Sina svojega i na hvale i zadovoljštine, koje u ime grešnika tebi prikazuje, i njima, koji milosrdje tvoje mole, ti oproštenje udijeli umilostivljen, u ime istoga Sina svojega Isusa Krista, koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova.

O. Amen.

POMIRNA MOLITVA
NA ČAST PRESV. SRCA ISUSOVA.

(Moli se javno u crkvama na svetkovinu presv. Srca Isusova.)

Premili Isuse! Ti si neizmjerno ljubio ljude, a oni tu tvoju ljubav tako nezahvalno zaboravljaju, zanemaruju i preziru. Klečeći pred oltarom tvojim hoćemo evo mi da ti iskažemo osobito poštovanje i njime popravimo toliki opaki nemar i uvrede, kojima ljudi odasvud udaraju na ljubezno Srce tvoje.

Znamo nažalost, da smo se i mi katkad tako nevrijednima pokazali, pa žalimo to sa najdubljom boli i molimo milosrdje tvoje ponajprije za sebe. Spremni smo okajavati svojevoljnom pokorom ne samo grijehe, koje smo počinili sami, već i zla djela onih, koji su daleko odlutali s puta spasenja i otvrdnuli u svojoj nevjeri, pa neće da idu za tobom vodjom i pastirom, ili su pogazili krsni zavjet i odbacili slatki jaram Tvoga zakona.

Sve te žalosne opačine hoćemo da okajemo. No napose kanimo naknadjivati za nečedno i ružno življenje i odijevanje, za tolike zamke, što ih stavlja pokvarenost nevinim dušama, za oskvrnjivanje blagdana, za mrske psovke, izbacivane protiv tebe i tvojih svetaca, za napadanje na tvoga namjesnika i svećenstvo, za nemar i strašna svetogrdja, kojima se pogrdjuje sam Sakramenat Božanske ljubavi, i napokon za javne prestupke naroda, koji se dižu na

prava Crkve, što si je ti osnovao, i na njezino učiteljstvo.

O da možemo oprati te opačine krvlju svojom!

Medjutim da naknadimo za pogrdjenu Božansku čast, prinosino ti onu zadovoljštinu, što si je negda na križu ti sam prikazao Ocu, i koju obnavljaš svaki dan na oltarima. Tomu pridružujemo pokore Djevice Majke, svih svetaca i pobožnih kršćana. — Obećajemo ti od svega srca, da ćemo grijehe, što smo ih počinili mi i drugi, i nemar za toliku ljubav, koliko bude do nas, s pomoću tvoje milosti popravljati tvrdom vjerom, čestitim življenjem i točnim vršenjem evandjeoskoga zakona, osobito zakona ljubavi. Obećajemo, da ćemo svim silama sprečavati uvrede, što ti se nanose, i da ćemo poticati sve, koje bude moguće, da nasljeduju tebe.

Primi, molimo te, dobrostivi Isuse, po zagovoru naše pomiriteljice blažene Djevice Marije ovu dragovoljnu naknadu i daj nam veliki onaj dar postojanosti, da te do smrti vjerno slušamo i služimo, pa svi napokon stignemo u onu domovinu, gdje ti s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

POSVETNA MOLITVA PRESVETOMU SRCU.

(Moli se javno u crkvama skupa sa litanijama presv. Srca Isusova pred izloženim Presv. Sakramentom **na blagdan Krista Kralja.** — Koji toj svečanosti skrušeno

prisustvuju i mole na nakanu sv. Oca Pape (6 očenaša, 6 zdravomarija i 6 slavaocu), dobivaju oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica, a potpuni oprost, ako se k tomu još ispovjede i pričeste.)

Isuse preslatki, Otkupitelju ljudskoga roda, pogledaj na nas pred oltarom tvojim preponizno prostrte. Tvoji smo, tvoji hoćemo da budemo; a da mognemo s tobom što čvršće biti sjedinjeni, evo se danas svaki od nas drage volje posvećuje presvetomu Srcu tvojemu. Tebe istina, mnogi nijesu nikada spoznali; tebe su, prezrevši zapovijedi tvoje, mnogi odbacili. Smiluj se na jedne i na druge, predobrostivi Isuse; i sve ih pritegni k svetomu Srcu svojemu. Kralj budi, Gospodine, ne samo vjernima, koji nijesu ni u jedno vrijeme odmetnuli se od tebe, nego i rasipnim sinovima, koji su te ostavili; učini, da se oni u kuću očinsku brzo povrate, da od bijede i glada ne poginu. Kralj budi onima, koje ili kriva mnijenja zavaravaju, ili nesloga rastavlja, i prizovi ih natrag k luci istine i k jedinstvu vjere, da naskoro bude jedno stado i jedan pastir. Kralj budi svim onima, koji se još u tami krivoboštva ili islama nalaze, i ne krati se privesti ih u svijetlo i kraljevstvo tvoje. Svrni napokon milosrdne oči svoje na potomke onoga naroda, koji je tako dugo bio narod izabrani; a krv, nekoć na njih izazvana, neka sada i na njih sadje kao otkupnina i vrelo života. Udijeli, Gospodine, Crkvi svojoj sigurnu, potpunu slobodu: udijeli svima narodima mir i red: učini, da s obadva stožera zemlje jedan odjekuje glas: Budi hvala Božanskomu Srcu, po

kojem nam je stečeno spasenje: njemu slava i čast u vijeke. Amen.

POSVETA OBITELJI PRESV. SRCU.

Posveta obitelji presvetomu Srcu je dogodja od velike važnosti po kršćansku obitelj. Dan je to njezine obnove i preporoda. Stoga neka se za to odabere ili blagdan Srca Isusova ili koji prvi petak u mjesecu. Pripravit će se obitelj za taj dan devetnicom ili barem trodnevnicom, a na sam dan će se ispovjediti i primiti svetu pričest kao naknadu za prije nanesene uvrede. Sliku Srca Isusova nabavit će sebi obitelj što može ljepšu. Ako je ikako moguće, zamolit će svećenika, da prije posvete blagoslovi sliku u kući. Ako to ne bi mogao, donijet će sliku u crkvu, pa će je ondje svećenik blagosloviti po običnom obrascu za blagoslov slika. Kada se dakle sva obitelj sabere pred slikom presvetoga Srca, izmole svi zajedno i glasno Vjerovanje, a glava obitelji ili, ako on ne zna čitati, koji drugi od starijih molit će pred svima, dok će ostali glasno za njim pobožno ponavljati ovu od svetog Oca pape odredjenu posvetnu molitvu.

Posveta.

Presveto Srce Isusovo, / ti si očitovalo svetoj Margareti svoju želju, / da zavladaš kršćanskim obiteljima. / Stoga evo dolazimo danas, / da priznamo otvoreno / tvoje neograničeno gospodstvo nad svojom obitelji. / Hoćemo da unapredak živimo tvojim životom. / Hoćemo,

da u nama procvatu kreposti, / kojima si ti obećao mir već ovdje na zemlji. / Hoćemo, da duh ovoga svijeta, / kojeg si ti osudio, / što dalje od sebe protjeramo. /

Zavladaj dakle našim razumom, / da tvrdo vjerujemo u tebe. / Zavladaj našim srcem, / da usplamtimo gorećom ljubavi prema tebi. / Žar ove ljubavi podržavat ćemo / čestim primanjem svete pričesti. /

Udostoj se, o Božansko Srce Isusovo, / biti uz nas, kad se okupimo; / udostoj se blagosloviti naša duhovna i vremenita poduzeća; / udostoj se raspršiti naše brige, / posvetiti naše radosti, / ublažiti naše nevolje. / Ako bi tko od nas bio ikada tako nesrećan, / da bi te žalostio, / onda se sjeti, o presveto Srce Isusovo, / da si prema raskajanim grešnicima / dobrostivo i milosrdno. / I kad kucne posljednji čas, / kada dodje smrt, / onda ćemo se mi svi: / i oni, kojima je poći u vječnost, / i oni, koji još ostaju ovdje, / podvrći tvojim vječnim odlukama. / Tješit će nas pomisao, / da će osvanuti dan, / kad će se sva naša obitelj / naći zajedno u nebu, / da ondje po sve vijeke / hvali tvoje Veličanstvo / i slavi tvoja dobročinstva. /

Bezgrešno Srce Marijino / i slavni patrijarh sveti Josip / neka ti prinesu ovu našu posvetu, / i neka nas / sjećaju na nju / u sve dane našega života. / Da živi Srce Isusovo, / Srce našega Kralja / i Oca našega!

Potom će se izmoliti jedan očenaš i jedna zdravomarija za pokojne članove obitelji, da i oni osjete kap

utjehe, kad evo Spasitelj preuzima gospodstvo u kući, u kojoj su i oni prebivali.

U zahvalu, što se Božansko Srse udostojilo uzeti obitelj pod svoju osobitu zaštitu, izmolit će se zatim ova

molitva:

Slava i čast Božanskom Srcu Isusovu, koje nam se tako milostivim ukazalo, te je obitelj našu učinilo malim kraljevstvom svojim i pod našim krovom podiglo prijestolje svoje, da dijeli s nama radost i žalost, te da nas vodi neiskazanom ljubavlju svojom. O Božansko Srce, udijeli milost slaboj djeci svojoj, da zahvalno i vjerno slijedimo vodstvo tvoje. Upali srca naša plamom ljubavi svoje i učini ti, koji si krotak i ponizan Srcem, da svim srcem svojim zamrzimo na grijeh i taštinu ovoga svijeta. Neka ti bude naša kuća milo prebivalište, kako ti je nekoć bila ona u Betaniji, a obitelj našu čini sličnom svetoj obitelji u Nazaretu. Amen.

Hvaljeno, čašćeno i ljubljeno neka bude vazda u našoj kući preljubezno Srce Isusovo! Kraljevstvo njegovo neka dodje k nama! Amen.

Presveto Srce Isusovo, štiti obitelji naše!

Prečisto Srce Marijino, moli za nas!

Sveti Josipe, moli za nas!

Sad bi se mogla zapjevati koja pjesma u čast presvetomu Srcu. Ako je prisutan svećenik, podijelit će obitelji blagoslov. Taj način i obred posvete odobrio je sveti Otac Papa Benedikt XV. pa je dobro da ga se držimo.

APOSTOLSTVO MOLITVE.

Apostolstvo molitve *je savez kršćana, koji donamice namijenjuju svoje molitve, djela i trpljenja da isprose napredak i pobjedu Isusova kraljevstva na zemlji i spasenje besmrtnih duša.*

Da pristupiš k tomu savezu, *dosta je, ako te svećenik upiše u imenik članova.*

Članovi se dijele u tri stupnja ili skupine.

Svaki, koji se upiše, obaveže se na dužnosti prvog stupnja: *da će svako jutro vezati svoje misli s Isusovim i s njim zajedno prikazati nebeskomu Ocu sve molitve, djela i trpljenja onoga dana.*

Tko želi biti u drugoj skupini, *izmoli povrh toga svaki dan jedan očenaš i 10 zdravomarija na posebnu nakanu, koju Sv. O. Papa preporuča Apostolstvu molitve za onaj mjesec.*

Koji žele pristupiti u treći stupanj, *oni se osim jutarnjeg prikazanja takodjer pričeste jedamput na mjesec u naknadu za uvrede, nanesene presv. Srcu Isusovu.*

Tko ne izvrši tu ili druge obveze, ne sagriješi nego samo ostane bez zasluga.

Članovi »Apostolstva molitve« dobivaju mnoge oproste.

Svagdanje prikazanje

može se učiniti ovom molitvom:

Božansko Srce Isusovo, prikazujem ti po bezgrešnom Srcu Marijinu sve molitve, djela

i trpljenja ovoga dana u naknadu za naše uvrede, i na sve one nakane, na koje se ti neprestano prikazuješ na oltaru. Osobito ti ih prikazujem na one nakane, koje su ovoga mjeseca i dana preporučene članovima apostolstva molitve.

Ili kraće: Božansko Srce Isusovo, posvećujem ti ovaj dan i prikazujem ti ga po bezgrešnom Srcu Marijinu na sve nakane tvoje.

Ili još kraće: Sve za tebe, o presveto Srce Isusovo!

—

ZLATNA KRUNICA.

Moli se običnom krunicom i to ovako:

U ime Oca i Sina *itd.*

Slatko Srce mog Isusa, — daj, da te ljubim sve to više!

Mjesto očenaša moli:

Vječni Oče, prikazujem ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehe i za potrebe sv. Crkve.

Mjesto zdravomarije:

Isuse blaga i ponizna Srca — učini srce moje po Srcu svojem.

Mjesto slavaocu:

Slatko Srce Marijino — budi spasenje moje!

Na koncu izmoli:

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

OPASKA. Kad se moli zlatna krunica, dobivaju se mnogi oprosti. - Pjesme na čast presv. Srca Isusova naći ćeš prema kraju molitvenika medju pjesmama.

Pobožnost na čast muke i smrti Isusove.

"Vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li boli kakva je moja."
(Tužaljka Jerem. 1, 12)

Pogledaj Isusa propetog na križu, svega izranjenog. Tko mu je toliko zlo učinio? Ah, to smo mi učinili, mi grešnici! Klekni dakle pod križem i skrušeno razmišljaj muku Isusovu, koju imaš ovdje tiskanu i koja se čita u crkvi na Cvijetnu nedjelju (na Uličnicu). Čitaj je često i rado, a navlastito uvečer, prije sv. pričesti i u bolestima i nevoljama, da se tim bogoljubnim štivom utješiš i okrijepiš.

Sveta Crkva te opominje svaki petak glasom zvona na muku i smrt Isusovu. Ne zaboravi tada moliti.

Kad ne možeš hodočastiti u Sv. Zemlju na mjesto Isusova trpljenja, obavljaj dragovoljno pobožnost križnoga puta, osobito u petak i u korizmi. Nasljeduj takodjer Isusa na putu križa i trpljenja, da tim njegovim putem dodješ jednom k njemu u slavu nebesku.

⊙ ⊙

MUKA GOSPODINA NAŠEGA ISUKRSTA PO MATEJU.

(Mat. 26, 1-75 i 27, 1-66).

U ono vrijeme reče Isus svojim učenicima:

† Znate, da će do dva dana biti Vazam i predat će Sina čovječjega, da ga razapnu.

Pjevač: Tada se sabraše svećenički poglavari i narodni starješine u dvoru velikoga svećenika, koji se zvao Kaifa, i dogovoriše se, da Isusa prevarom uhvate i ubiju. Ali su govorili:

Zbor: Ne na blagdan, da se ne bi narod pobunio.

P. A kad je Isus bio u Betaniji u kući Šimuna gubavca, pristupi k njemu žena s posudom od alabastra, punom dragocjene pomasti, koju mu izli na glavu, dok je sjedio za stolom.

A kad to vidješe učenici, rasrde se i reknu:

Z. Čemu ta šteta? Jer se ovo moglo skupo prodati i dati siromasima.

P. Isus je to znao i reče im:

† Što smetate ovoj ženi? Ona je prema meni učinila dobro djelo, jer siromaha imate uvijek sa sobom, a mene nemate uvijek. Kad je izlila ovu pomast na moje tijelo, učinila mi je to za ukop. Zaista vam kažem: Gdjegod se bude po cijelomu svijetu propovijedalo ovo evandjelje, govorit će se, i što je učinila, njoj na uspomenu.

P. Tada jedan od dvanaestorice, Juda Iškariotski, otidje k svećeničkim poglavarima i reče im:

Z. Što ćete mi dati, ako vam ga ja izdam?

P. Oni mu odrede trideset srebrnjaka. I od tada je tražio zgodu, da ga izda. I u prvi dan beskvasnih hljebova pristupiše učenici k Isusu i upitaše:

Z. Gdje hoćeš, da ti pripravimo da jedeš Vazam?

P. Isus im odgovori:

† Idite u grad k tomu i tomu i recite mu: Učitelj kaže: Vrijeme je moje blizu, kod tebe ću svetkovati Vazam sa svojim učenicima.

P. I učenici učine, kako im je naredio Isus i priprave Vazam. Kad bi uvečer, sjedio je za stolom s dvanaestoricom svojih učenika. I dok su jeli, on reče:

† Zaista vam kažem: Jedan će me od vas izdati!

P. Oni su vrlo ožalošćeni pitali jedan za drugim:

Z. Jesam li ja, Gospodine?

P. A on odgovori:

† Izdat će me, koji umače sa mnom rukom u zdjelu. Sin čovječji istina ide, kako je o njemu pisano, ali teško onomu čovjeku, koji izda Sina čovječjega: bilo bi mu bolje, da se ni rodio nije taj čovjek.

P. Juda, njegov izdajica, upita:

Z. Jesam li ja, Učitelju?

P. On mu odgovori:

† Da, ti si!

P. Kod večere uze Isus kruh, blagoslovi ga, prelomi i dade svojim učenicima govoreći:

† Uzmite i jedite: Ovo je moje tijelo.

P. I uze kalež, zahvali, i dade im govoreći:

† Pijte iz njega svi, jer je ovo moja krv Novoga Zavjeta, koja će se proliti za mnoge na oprost grijeha. Kažem vam: Od sada neću piti od ovog trsova ploda sve do onoga dana, kad ga nova budem pio s vama u kraljevstvu svoga Oca.

P. I kad su otpjevali zahvalnu pjesmu, izadju na Maslinsku goru. Tada im reče Isus:

† Vi ćete se svi noćas sablazniti nada mnom, jer je pisano: Udarit ću pastira i razbjeći će se

stado ovaca. Ali kad uskrsnem, poći ću pred vama u Galileju.

P. A Petar mu reče:

Z. I ako se svi sablazne nad tobom, ja se nikada ne ću sablazniti.

P. Reče mu Isus:

† Zaista ti kažem: noćas ćeš me triput zatajiti prije nego zapjeva pijetao.

P. Reče mu Petar:

Z. Ne ću te zatajiti, ako bi trebalo i umrijeti s tobom.

P. Tako reknu i svi drugi učenici. Isus tada dodje s njima u zaselak Getsemani, i reče svojim učenicima:

† Sjedite ovdje, dok ja odem onamo i pomolim se.

P. I uze Petra i oba Zebedejeva sina i poče se žalostiti i plašiti. Tada im reče:

† Moja je duša žalosna do smrti; ostanite ovdje i bdijte sa mnom!

P. I malo se udalji, padne na lice i molio je:

† Oče moj, ako je moguće, neka me mimoidje ovaj kalež; ali ne, kako ja hoću, nego kako hoćeš ti!

P. I dodje k svojim učenicima, te ih nadje, gdje spavaju. I reče Petru:

† Tako! Zar nijeste mogli čas probdjeti sa mnom? Bdijte i molite, da ne padnete u napast! Duh je, istina, pripravan, ali tijelo je slabo.

P. Podje opet po drugi put i molio je:

† Oče moj, ako me ne može mimoići ovaj kalež, da ga ne pijem, neka bude tvoja volja!

P. I kad se povrati, nadje ih, gdje spavaju, jer su im se sklapale oči. Ostavi ih i podje treći put, pomoli se govoreći one iste riječi. Tada dodje k svojim učenicima i reče im:

† Spavajte samo i počivajte! Evo, približilo se vrijeme i Sin čovječji bit će predan grešnicima u ruke. Ustanite, idimo! Evo, stigao je moj izdajica.

P. I dok je on još govorio, dodje Juda, jedan od dvanaestorice, i s njim velika četa s mačevima i toljagama, poslana od svećeničkih poglavara i narodnih starješina. A njegov im je izdajica dao znak govoreći:

Z. Onaj je, kojega ja poljubim. Držite ga!

P. I odmah pristupi k Isusu i reče:

Z. Zdravo, Učitelju!

P. I poljubi ga. Isus ga nato upita:

† Prijatelju, zašto si došao?

P. Tada pristupiše, digoše ruke na Isusa i uhvatiše ga. A jedan od onih, koji su bili s Isusom, potеže rukom, trže svoj mač, te udariv slugu velikoga svećenika odsječe mu uho. Tada mu Isus reče:

† Vrati svoj mač na njegovo mjesto, jer svi oni, koji se mača hvataju, poginut će od mača. Ili misliš, da ja ne mogu umoliti svoga Oca, da mi odmah dade više od dvanaest legija andjela?

Ali kako bi se ispunila Pisma, jer tako mora biti?

P. U taj čas reče Isus mnoštvu:

† Izišli ste na me kao na razbojnika s mačevima i toljagama, da me uhvatite. Svaki sam dan sjedio kod vas u hramu i učio, i nijeste me uhvatili.

P. A sve se ovo dogodilo, da se ispune pisma proroka. Tada ga ostave svi učenici i pobjegnu. A oni, koji su uhvatili Isusa, odvedu ga k velikom svećeniku Kaifi, gdje su se bili sabrali književnici i starješine. A Petar je izdaleka išao za njim do dvora velikoga svećenika, te je ušavši unutra sjedio sa slugama, da vidi svršetak. A svećenički poglavari i cijelo vijeće tražili su lažno svjedočanstvo protiv Isusa, da ga osude na smrt. Ali nijesu našli, iako je pristupilo mnogo lažnih svjedoka. Najposlije dodju dva lažna svjedoka i kažu:

Z. Ovaj je rekao: Mogu razvaliti Božji hram i sagraditi ga opet za tri dana.

P. Tad ustane veliki svećenik i reče:

Z. Zar ništa ne odgovaraš na to, što ovi svjedoče protiv tebe?

P. A Isus je šutio. Tada mu veliki svećenik reče:

Z. Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin Božji?

P. Isus mu odgovori:

† Dà, jesam! A kažem vam: Odsada ćete vidjeti Sina čovječjega, gdje sjedi s desne strane Svemogućega i dolazi na oblacima nebeskim.

P. Tada veliki svećenik razdere svoje haljine i reče:

Z. Pohulio je ! Što će nam više svjedoci ? Evo čuli ste hulu ! Što vam se čini ?

P. Oni svi odgovore:

Z. Zaslužio je smrt !

P. Tada su mu pljuvali u lice, ćuškali ga, a drugi su ga tukli po licu i govorili:

Z. Proreci nam, Kriste, tko te je udario ?

P. A Petar je sjedio u dvorištu. I k njemu pristupi jedna sluškinja i reče mu:

Z. I ti si bio s Isusom Galilejcem.

P. A on zataji pred svima:

Z. Ne znam, što govoriš !

P. I kad je izlazio na vrata, ugleda ga druga sluškinja i prisutnima reče:

Z. I ovaj je bio s Isusom Nazarećaninom !

P. I opet zataji sa zakletvom:

Z. Ne znam toga čovjeka !

P. A malo kasnije pristupiše prisutni k Petru i rekoše mu:

Z. Zaista i ti si jedan od njih, jer te odaje i tvoj govor.

P. Tada poče proklinjati i zaklinjati se:

Z. Ne poznam toga čovjeka !

P. I odmah zapjeva pijetao. A Petar se sjeti Isusovih riječi: Prije nego pijetao zapjeva, ti ćeš me zatajiti triput. Izadje van i zaplače.

A čim je svanulo, ugovore svi svećenički poglavari i starješine protiv Isusa, da ga usmrte. I odvedu ga svezana i predadu upravitelju Ponciju Pilatu. Kad je Juda, njegov izdajica, vidio, da su ga osudili, pokaja se i povrati trideset srebrnjaka svećeničkim poglavarima i starješinama i reče:

Z. Sagriješio sam, što sam izdao nevinu krv.

P. A oni odgovoriše:

Z. Što se nas tiče ? To je tvoja stvar.

P. I baci srebrnjake u hram, izidje i otidje, te se objesi. A svećenički poglavari uzeše srebrnjake i rekoše:

Z. Ne smijemo ih metnuti medju darove, jer su cijena krvi. Dogovore se i kupe za njih lončarevu njivu, da bude strancima za groblje. Zato se ona njiva sve do sada zove Hakeldama, to jest, njiva krvi. Tada se izvršilo, što je kazao prorok Jeremija: I uzeše trideset srebrnjaka, cijenu procijenjenoga, kojega su procijenili sinovi Izraelovi, i dadoše ih za lončarevu njivu, kako mi je naredio Gospodin. A Isusa staviše pred upravitelja. I upita ga upravitelj:

Z. Jesi li ti židovski kralj ?

P. Isus mu odgovori:

† Dà, jesam !

P. I ništa nije odgovarao dok su ga tužili svećenički poglavari i starješine. Tada mu rekne Pilat:

Z. Zar ne čuješ, što ovi svjedoče protiv tebe ?

P. I ne odgovori mu ni na jednu riječ, tako da se upravitelj silno čudio. A bio je običaj da o blagdanu upravitelj pusti narodu jednoga utamničenika, koga oni htjednu. Tada je imao zloglasnog utamničenika Barabu. I kad se sabraše, upita ih Pilat:

Z. Koga hoćete, da vam pustim: Barabu ili Isusa, koji se zove Krist ?

P. A znao je, da su ga predali iz zavisti. Dok je on sjedio u sudnici, poruči mu njegova žena:

Z. Ne miješaj se ti ništa u stvari toga pravednika, jer sam danas u snu mnogo pretrpjela radi njega.

P. A svećenički su poglavari i starješine nagovorili narod, da traži Barabu, a Isusa da pogube. Tada ih upravitelj upita:

Z. Koga od ove dvojice hoćete, da vam pustim ?

P. Oni odgovore:

Z. Barabu !

P. Pita ih Pilat:

Z. Što ću učiniti s Isusom, koji se zove Krist ?

P. Oni odgovore:

Z. Neka se razapne !

P. Reče im upravitelj:

Z. A kakvo je zlo učinio ?

P. Oni su još više vikali:

Z. Neka se razapne !

P. Kad je Pilat vidio, da ništa ne pomaže, nego da nastaje još veća buna, uzme vode, opere ruke pred narodom i reče:

Z. Ja sam nevin u krvi ovoga pravednika. Vi ćete odgovarati !

P. I odgovori sav narod:

Z. Njegova krv na nas i na našu djecu !

P. Tada im pusti Barabu, a Isusa dade bičevati i preda im, da ga razapnu. A upraviteljevi vojnici uzeše Isusa u sudnički dvor, skupe oko njega cijelu četu, svuku ga i ogrnu skrletnim plaštem. I spletu vijenac od trnja, metnu mu na glavu i dadu mu trstiku u desnicu. I klanjali su se pred njim, rugali mu se i govorili:

Z. Zdravo, židovski kralju !

P. I pljuvali su na njega, uzeli mu trstiku i udarali ga po glavi. I kad su mu se narugali, skinu s njega plašt, obuku ga u njegove haljine i povedu, da ga razapnu. I na izlazu iz grada našli su Šimuna Cirenca, kojega su prisilili, da mu ponese križ. I kad su došli na mjesto, koje se zove Golgota, što znači Kalvarija, dadnu mu piti vino pomiješano sa žuči. Kad je okusio, ne htjede piti. I kad ga razapeše, razdijeliše njegove haljine baciv kocke, da se ispuni, što je rekao prorok: Razdijeliše si moje haljine, a za moju odjeću baciše kocke. I sjedili su i čuvali ga. A nad njegovu glavu metnuli su natpis o njegovoj krivici: Ovo je Isus, židovski kralj. Tada s njim razapeše dva razbojnika, jednoga s desne strane, a drugoga s lijeve. A prolaznici su ga psovali, mahali su svojim glavama i govorili:

Z. Ti, koji razvaljuješ Božji hram i za tri ga dana opet sagradjuješ, pomozi sam sebi; ako si Sin Božji, sidji s križa !

P. Tako su mu se rugali i svećenički poglavari s književnicima i starješinama i govorili:

Z. Drugima je pomogao, a sebi ne može pomoći. Ako je Izraelski kralj, neka sada sidje s križa, pa ćemo mu vjerovati. Uzdao se u Boga, neka ga sada oslobodi, ako mu je po volji, jer je rekao: Ja sam Sin Božji.

P. Isto tako rugali su mu se i razbojnici, koji su bili s njim razapeti. A nastala je tama po svoj zemlji od šeste sve do devete ure. A oko devete ure povika Isus jakim glasom:

† Eli, Eli, lama sabaktani ?

P. Što znači:

† Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio ?

P. A neki od onih, koji su ondje stajali, kad su čuli, rekoše:

Z. Ovaj zove Iliju.

P. I jedan od njih potrči, uzme spužvu, napuni je octom, natakne na trstiku i davao mu da pije. A ostali reknu:

Z. Pusti, da vidimo, hoće li doći Ilija da ga spasi.

P. A Isus ponovno povika jakim glasom i ispusti dušu (**Ovdje se poklekne i učini kratka stanka**). I zastor se u hramu razdere na dvoje od vrha do dna, zemlja se potrese, pećine se raspukoše, grobovi se otvoriše i uskrsnuše mnoga tjelesa svetih, koji su bili usnuli. I izadju iz grobova, a po njegovu uskrsnuću dodju u sveti grad i pokažu se mnogima. A stotnik i koji su s njim čuvali Isusa, kad su vidjeli, da se zemlja trese i sve što se dogadja, vrlo se prestraše i reknu:

Z. Zaista je ovaj bio Sin Božji.

P. I ondje su izdaleka stajale mnoge žene, koje su išle za Isusom iz Galileje i služile mu. Medju njima bila je Marija Magdalena i Marija, majka Jakovljeva i Josipova, i majka Zebedejevih sinova. A uvečer dodje bogati čovjek, Josip iz Arimateje, koji je i sam bio Isusov učenik. On pristupi k Pilatu i zamoli ga za Isusovo tijelo. Pilat tada zapovjedi, da mu dadu tijelo. A Josip uze tijelo, zavi ga u čisto platno i položi u svoj novi grob, što ga je bio isjekao u stijeni. Navali veliki kamen na ulaz groba i otide. Marija Magdalena i druga Marija bile su ondje i sjedile su prema grobu.

(Što slijedi, pjeva se napjevom evandjelja):

Drugi dan, koji je poslije Priprave, sabraše se svećenički poglavari i farizeji kod Pilata i rekoše: Gospodaru, sjetili smo se, da je onaj zavodnik rekao još za života: Poslije tri dana ću uskrsnuti ! Zato zapovjedi, da se čuva grob do trećega dana, da ne bi došli njegovi učenici i ukrali ga i kazali narodu: Uskrsnuo je od mrtvih; i posljednja će zabluda biti gora od prve. Pilat im odgovori: Imate stražu, idite, čuvajte, kako znate. A oni odu i utvrde grob stražom i zapečate kamen.

Križni put.

—

Pripravna molitva.

Klečeći pred velikim oltarom.

U ime Oca i Sina i Duha svetoga. Amen.

Premilostivi Bože Isuse Kriste ! Evo duša moja sa rastuženom Majkom tvojom Marijom ide za tobom i prati te na teškom putu tvoje pregorke muke. Okrijepi me svojom milošću, da mogu strpljivo nositi svoj križ, što sam ga svojim grijesima zaslužio. Daj mi jakost, da ne klonem i ne iznemognem na tom putu. Daj, da mi svaka postaja bude korak u nebo. Amen.

Puna tuge Majka staše
Uz križ plačuć, dok trpljaše
Sin na križu viseći.

Ili: Stala plačuć tužna Mati,
Gledala je, kako pati
Sin joj na Križ uzdignut.

Sveta Majko, daj, da tvoga
Rane Sina propetoga
Moje srce ranjuju.

PRVA POSTAJA.

Razmišljaj, kako Pilat osuđuje Isusa na smrt.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Gledaj nedužnoga Isusa, gdje stoji pred sucem ! Slušaj, kako ga krivo potvaraju i tuže, a on ni ne otvara svojih usta ! Razdraženi narod, koji ga je prije nekoliko dana slavio kao kralja, mahnito viče: „Propni ga, propni ga !" Osuđuje ga; a on prima drage volje osudu;

samo da nas oslobodi od osude vječnoga prokletstva.

Pomolimo se. Gospodine Isuse! Na tu nepravednu osudu pristao sam i ja po grijehu. Ah, i ja sam te zlim življenjem svojim osudio. Oprosti mi ! Daj mi milost da i ja krotko i strpljivo primam krivi sud, te da se riješim osude na vječne muke. Amen.

Oče naš. - Zdravo Marijo. - Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Koje dušu rastuženu,
Svu žalosnu, i smućenu,
Mač preoštri probode.

Ili: Dušom njenom razboljenom,
Rastuženom, ražaljenom,
Prolazio mač je ljut.

Sveta Majko...

DRUGA POSTAJA.

Razmišljaj, kako Isus prima na se križ.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Gledaj teški križ, što ga navališe na Isusa njegovi neprijatelji. Ne nosi ga on za sebe, već za tebe i za čitav svijet. Grijesi tvoji i grijesi sviju ljudi tište sveta ramena njegova, a ti još nećeš da se popraviš ! Skini sa sebe što prije teško breme svojih grijeha u skrušenoj valjanoj ispovijedi.

Pomolimo se. Preblagi Spasitelju, Isuse Kriste ! Ti si dragovoljno primio na se križ, što ga prirediše grijesi moji i grijesi svega svijeta. Daj mi milost, da oćutim teško breme svojih grijeha, i da ih skrušeno oplačem. Amen.

Oče naš. - Zdravo Marijo - Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Koli tužna, ucviljena
Bješe ona preblažena,
Mati Sina Jedinog.

Ili: O koliko ucviljena
Bješe ona uzvišena
Majka Sina jedinog!

Sveta Majko...

TREĆA POSTAJA.

Razmišljaj, kako je Isus pao prvi put pod križem.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Kako su teški naši grijesi ! Pod njihovim teretom pada onaj, koji sve drži svemoćnom riječju svojom; a pada zato, da se mi podignemo iz svojih zloća. Gledaj, kako Isus strpljivo podnosi sve pogrde i nemile udarce ! A ti se tužiš

na svaku malenkost i nepromišljeno mrmljaš; ti, koji si i više toga zaslužio !

Pomolimo se. Nedužni Isuse Kriste ! Pod težinom grijeha mojih padaš ti, da mene bijednika podigneš. Okrijepi me, dragi Isuse, da nikada više ne padnem u grijeh. Daj mi milost, da me nikakvo zlo ne odijeli od ljubavi tvoje. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Koja gorko tugovaše
Mila Majka, kad gledaše
Muke Sina slavnoga.

Ili: Bol bolova sve to ljući,
Blaga Mati gledajući,
Muke slavnog Čeda svog.

Sveta Majko...

ČETVRTA POSTAJA.

Razmišljaj, kako Isus susreće svoju svetu Majku.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Gledaj žalosnu Majku Isusovu, kako rasplakana ide za Sinom svojim. Oh, kolika joj bol obuze srce, kad ga vidje onako nagrdjena i izmučena? A tko joj je prouzročio toliku bol? Mi i grijesi naši. Hoćemo li i nadalje svojim

grijesima zadavati bol svetoj Majci Spasiteljevoj? Ne, nikada više!

Pomolimo se. Predragi Isuse! Molim te za onu tugu, što si je podnio, kad si sreo Majku svoju: podijeli mi pravu pobožnost prema svetoj Majci svojoj. A ti, prežalosna Majko, pomozi mi, da se uvijek spominjem muke Sina tvoga, i da po njoj dodjem u nebo. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Ah tko ne bi proplakao,
Kad bi Majku tu gledao
U tolikoj nevolji?

III: Koji čovjek ne bi plako
Majku Božju videć tako
U tjeskobi tolikoj?

Sveta Majko...

PETA POSTAJA.

Razmišljaj, kako sile Šimuna Cirenca, da pomaže Isusu nositi križ.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Spasitelj je tako iznemogao, da već ne može nositi križa; ali tvrdo ljudsko srce nema smilovanja. Isus je mnogoga bolesnika ozdravio, mnogomu mrtvacu povratio život: sada sam treba pomoći; ali mu nema nikoga u pomoć. Ne preo-

staje dakle drugo neprijateljima njegovim, već da prisile Šimuna te pomogne Isusu nositi križ. O sretna li Šimuna! A kako ti nosiš križ?

Pomolimo se. Premili moj Isuse! Prosvijetli me milošću svojom, da spoznam, kolika je vrijednost tvojega križa, i daj mi milost, da križ, od tebe meni poslani, zagrlim i nosim drage volje, doklegod ti hoćeš. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Tko će suze uzdržati
Gledeć, kako Krista Mati
Bol sa Sinom podnosi.

Ili: Tko protužit neće s Čistom,
Kada vidi gdje za Kristom,
Razdire se srce njoj?

Sveta Majko...

ŠESTA POSTAJA.

Razmišljaj, kako pruža Veronika Isusu rubac.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Medju silnom svjetinom, koja se je nasladjivala mukama Isusovim, našla se je jedna pobožna žena, te je požalila Isusa. Ona mu je pružila rubac, da otare svoje krvavo lice. A za nagradu vraća joj Spasitelj sliku svoga presvetoga obraza, utisnutu u rubac. Kako je lijepo

ogledalo dobila sveta Veronika ! Ogledaj se u to ogledalo često !

Pomolimo se. Predobri Isuse, koji si smrtnim znojem svojega lica spasio meni život: o daj, povrati duši mojoj ljèpotu, koju je na krštenju primila ! Daj mi onako nježno srce, kakovim ti je sveta Veronika pružila rubac, pa i meni utisni u srce biljege svoje muke. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Radi grijeha svoga puka
Isusa joj bič i muka
Na nje oči umori.

Ili: Zarad grijeha svoga puka
Gleda njega usred muka,
I gdje bičem bijen bi.

Sveta Majko...

SEDMA POSTAJA.

Razmišljaj, kako Isus pade drugi put pod križem.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Eto, i opet pada Isus, da iz gliba grijeha podigne tebe i sve ljude. Kako ga moraju boljeti rane na presvetom tijelu! Ali još više negoli rane bole ga tvoji grijesi, u koje jednako padaš. Prigni već jednom svoju oholu glavu, budi do

srca ponizan i nauči se Bogu za ljubav i za pokoru svojih grijeha strpljivo podnositi svaki križ !

Pomolimo se. Ljubljeni Isuse ! Ti opet padaš pod teškim bremenom križa. Molim te za boli, što si ih oćutio kod ovoga pada, uzdigni me iz mojih grijeha, i ne daj, da se ikada više u njih povratim. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Vidje slatkog Sina svoga
Zapuštena od svakoga
Gdje umiruć izdiše.

Ili: Gleda svojeg milog Sina
Ostavljenog sred gorčina,
Gdje se s dušom podijeli.

Sveta Majko...

OSMA POSTAJA.

Razmišljaj, kako Isus tješi žene Jeruzalemske.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Bogoljubne su žene požalile Isusa, kad su ga vidjele svega krvava i izranjena; i zato su počele nad njim plakati. A Isus im reče: „Kćeri Jeruzalemske ! ne oplakujte mene, nego oplakujte sebe i svoju djecu!" I tebi Isus veli isto, što je rekao ženama. „Ne oplakuj, sinko,

mene, nego oplakuj sebe i svoje grijehe!" A gdje su tvoje suze da oplačeš svoje grijehe ?

Pomolimo se. Premili Isuse, koji voliš, da oplakujem svoje grijehe, negoli muke tvoje: daj mi milost, da skrušenim srcem oplačem grijehe i uvrede, što sam ti ih nanio i da zavrijedim veseliti se s tobom u kraljevstvu nebeskom. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

O ti Majko, vir ljubavi,
U srce mi bol postavi,
Daj da s tobom tugujem.

Ili: Vrelo milja, slatka Mati,
Bol mi gorku osjećati
Daj, da s tobom procvilim.

Sveta Majko...

DEVETA POSTAJA.

Razmišljaj, kako Isus pade treći put pod križem.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Po treći put pada Isus pod križem, ali ga ne prestaje nositi, dok ne dovrši djelo ljudskoga spasenja. Zašto ti nećeš da nosiš križ, koji te vodi u nebo? U križu je spasenje, u križu je zaštita i obrana, u križu je život. Zato prigrli križ, da živiš u vijeke.

Pomolimo se. Premili Isuse, koji si od silne muke i po treći put pao pod križem, ali si se opet pridigao i prigrlio teški križ, da dovršiš za me žrtvu: daj mi jakost i ustrajnost, da sa strahom i trepetom mislim na spasenje svoje duše, i da me breme grijeha ne obori u ponor vječni, odakle nema spasenja. **Amen.**

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Daj da ljubim Krista Boga
Sa svim žarom srca svoga
Ter mu tako ugodim.

Ili: Neka ljubav srca moga
Gori svedj za Krista Boga.
Da mu u svem omilim.

Sveta Majko...

DESETA POSTAJA.

Razmišljaj, kako je bio Isus svučen i žučju napojen.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Gledaj, kako krvnici Isusovi i odijelo s njega svukoše. Oh, strahote! Gol stoji Bog, koji sve odijeva! Njegovo presveto i prečisto tijelo izvrgava se ruglu: Zbog naše tašte gizde i puste taštine mora on podnositi toliku sràmotu; mora biti bez odijela, da nas zaodjene odjećom nedužnosti, koju smo izgubili sramotnim mislima, riječima i djelima.

Pomolimo se. Nedužni Isuse, koji si na Kalvariji bio sramotno svučen: daj mi milost, da i ja svučem sa sebe staru zlu ćud i zle požude. Daj, da sve, što je taštim ljudima slatko, meni bude gorko, a ti jedini da mi budeš prava slast i utjeha. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Tvog Jedinca izranjena,
Tako za me izmučena,
Bol da s tobom podijelim. —

Ili: Rane drage, Majko sveta,
Spasa za me razapeta,
Tisni usred srca mog.

Sveta Majko...

JEDANAESTA POSTAJA.

Razmišljaj, kako je bio Isus pribit na križ.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Promisli, kako oštrim čavlima pribijaju na križ svete ruke Isusove, koje su toliko dobra učinile ljudima! Promisli, kako mu probijaju noge, koje su koracale jedino za spasenje ljudsko. Što si ti zaslužio, koji si rukama svojim tolike nepravde počinio; koji si često

stupao po zabranjenom i krivom putu! Pravdi se Božjoj mora svakako udovoljiti: bolje na ovom svijetu, negoli na drugom.

Pomolimo se. Klanjam ti se, Isuse moj, i molim te za tvoju svetu muku: daj da mi protrnu sva uda od svetoga straha; daj da razapnem grešne požude svoga tijela, i da vazda budem tvoj. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Sa Propetim bol da združim
i da s tobom vazda tužim,
Dok je daha u meni.

Ili: Neka dodju i na mene
Patnje za me podnesene
Sina tvojeg ranjenog.

Sveta Majko...

DVANAESTA POSTAJA.

Razmišljaj, kako je Isus umro na križu.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

U groznim mukama visi Spasitelj na križu, a njegovi ga neprijatelji još ruže i grde. Ali on ih ne proklinje, već za njih moli: „Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine!" Opraštaš li i ti svojim neprijateljima? Moliš li za one, koji te mrze i progone? Isus je umro da mi

živimo. Svojom smrću pobijedio je Isus smrt.

Pomolimo se. Strpljivi Isuse, koji si na križu izdahnuo: molim te, pritegni me k sebi na sveti križ! Zaslužio sam nesretnu smrt, ali te molim za pregorku tvoju smrt, smiluj mi se, i daj da jednoć umrem s križem u ruci u tvojoj milosti. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Blizu križa s tobom biti,
Tvom se plaču pridružiti
Želja mi je najveća.

Ili: Daj mi s tobom suze livat,
Raspetoga oplakivat,
Dokle diso budem ja.

Sveta Majko...

TRINAESTA POSTAJA.

Razmišljaj, kako je Isus skinut s križa.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Promisli, koliku je bol morala oćutjeti blažena Djevica Marija, kad joj mrtvo tijelo predragoga sina položiše u krilo ! Grijeh probode mačem prevelike žalosti njezino majčino srce. Oplači svoje grijehe i žali Majku, koja za te toliko trpi ! Čuvaj se ponovnoga pada, da je i opet ljuto ne ucviliš.

Pomolimo se. Rastužena majko Isusova i Majko moja ! Molim te za onu preljutu bol, što si je pretrpjela, kad si primila u krilo mrtvo tijelo Božanskoga Sina. Primi i moju dušu na samrti u svoje materinsko krilo ! Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O. Smiluj nam se.

Da me mine žar pakleni,
Ti priskoči Djevo meni
Na dan suda Božjega.

Ili: U tvom društvu uz križ stati,
S tobom jade jadovati
Želja mi je jedina.

Sveta Majko...

ČETRNAESTA POSTAJA.

Razmišljaj, kako je Isus postavljen u grob.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.

O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.

Pobožni Josip Arimatejac i Nikodem iskazali su Spasitelju posljednju počast, položivši mu sveto tijelo u novu grobnicu, u kojoj nije bio još nitko ukopan. No tijelo Isusovo nije ostalo u grobu; domalo je ustalo slavno iz groba i združilo se opet s dušom. I tebe će jednoć

položiti u grob. Gledaj, da ti tijelo bude izmučeno trudom i naporom dobrih djela, da tako ustane slavno na vječni život.

Pomolimo se. Isuse, početniče života, daj da na tvom grobu oživim novim životom, i da obamrvši posvema grijehu, uskrsnem jednoć s tobom na život vječni. Amen.

Oče naš. — Zdravo Marijo. — Slava Ocu.

R. Smiluj nam se, Gospodine.
O Smiluj nam se.

Kada tijelo smrt podnese.
Daj da duši daruje se
Slava raja nebeskog.

Ili: Kada dodju smrtni časi,
Kriste Bože, nek me spasi
Majke tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi,
Dušu onda uzmi ti mi
U nebeski blažen dvor.

Sveta Majko...

Molitva poslije križnoga puta.

Klečeći pred velikim oltarom.

Predobri Isuse! Zahvaljujem ti na milosti, koju si mi udijelio pri ovoj pobožnosti. Primi ovu moju bogoljubnost na slavu svoje muke, na zadovoljštinu za grijehe moje, na utjehu i pomoć dušama u čistilištu! O ne daj, Isuse, da neizmjerna vrijednost tvoje presvete Krvi bude za me izgubljena; nego mi udijeli svoju milost i uvedi me iza ovoga života u vječnu radost. Amen.

Hvaljen budi Isus Krist, raspeti naš Otkupitelj, i njegova pod križem žalosna Majka Marija!

•

Tko skrušeno sam ili s drugima obavi pobožnost križnoga puta, dobije potpuni oprost. Tko iz razumna razloga ne može dovršiti tu pobožnost, dobije kod svake postaje oprost od 10 godina i 10 četrdesetnica. (**Pio XI.** 17.VIII. 1931.)

PJESMA NA ČAST SV. KRIŽA.

(Vexilla Regis prodeunt.)

Barjaci kreću Kraljevi,
Otajstvo Križa sjaji se,
Na kojem život umrije
I smrću ljude oživi.

Kad koplje mu se okrutno
Zabolo šiljkom u srce,
Sa vodom krv protekla je.
Od grijeha nas da očisti.

I ispuni se silna riječ,
Što narodima David je
U svetoj pjesmi doviknu:
„Zavlada Bog sa drveta".

O drva divnog štono sja
U kraljevskome grimizu,
Kom dano bi, da dotiče
Toliko svete udove.

Na blaženim je rukama
Tog svijeta cijenu nosilo.
I Božje tijelo vagnuvši
Sotoni plijen je otelo.

Oj zdravo Križu, nado sva,
U dane muke Gospodnje,*)
Umnoži milost dobrima
I digni krivnju s grešnika.

Naš spase, sveta Trojice,
Nek svaki duh veliča te:
Ti dijeliš Križa plodove,
I vječnu slavu podaj nam. Amen.

---

*) U uskrsno vrijeme kaže se: **Što nosiš slavu uskrsnu,** a poslije, do korizme: **U ovoj slavi pobjednoj.**

℟. To znamenje križa bit će na nebu.
℣. Kad Gospodin dodje suditi.

℟. Pokaži nam, Gospodine, milosrdje svoje.
℣. I daj nam spasenje svoje.

℟. Gospodin s vama.
℣. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, koji si htio dragocjenom krvi jedinorodjenog Sina svojega zastavu životvornoga Križa posvetiti, daj, molimo, da oni, koji taj sveti Križ časte, i tvoju zaštitu svagdje uživaju. Po istom Gospodinu našem Isukrstu, Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

LITANIJE
O MUCI I SMRTI ISUSOVOJ.

(Za privatnu pobožnost).

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože!
Duše Sveti, Bože!
Sveto Trojstvo, jedan Bože!
Isuse, za trideset srebrnjaka prodani,
Isuse, u vrtu do smrti ožalošćeni,

smiluj se nama!

Isuse, u molitvi krvavim znojem obliveni,
Isuse, od Jude himbenim cjelovom izdani,
Isuse, konopcima kao razbojnik svezani,
Isuse, na sud Anin i Kajfin potezani,
Isuse, od sluge teškom zaušnicom udareni,
Isuse, od Kajfe kao psovač okrivljeni,
Isuse, u nebeski obraz popljuvani,
Isuse, pokrivanjem obraza i zaušnicama napadani,
Isuse, od Petra tri puta zatajeni,
Isuse, od Heroda kao ludjak u bijeloj haljini obruženi,
Isuse, Pilatu kao zločinac predani,
Isuse, gorim od Barabe ubojice procijenjeni,
Isuse, preljutim bičevima rastrgani,
Isuse, za pogrdu crvenom haljinom zaodjeveni,
Isuse, trnjem prenemilostivo okrunjeni,
Isuse, od dna pete dovrh glave izranjeni,
Isuse, na pogrdnu smrt nepravedno osudjeni,
Isuse, pod preteškim križem satrveni,
Isuse, kao umiljato janje na krvavu žrtvu povedeni,
Isuse, čavlima na križ pribijeni,
Isuse, medju dva razbojnika na križu uzdignuti,
Isuse, na križu obruženi i opsovani,
Isuse, žučju i octom napojeni,
Isuse, za ljubav našu na križu preminuli,
Isuse, poslije smrti kopljem u prsa ranjeni,
Isuse, s križa u krilo žalosne Majke položeni,

smiluj se nama!

Isuse, od žalosne Majke groznim
suzama oplakani, smiluj se nama!
Isuse, u novi grob sahranjeni, smiluj se nama!
Milostiv budi, oprosti nam, Isuse!
Milostiv budi, usliši nas, Isuse!
Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od nagle i nepripravne smrti,
Oe smrti vječne,
Za pregorku muku i smrt tvoju,
Za pet presvetih rana tvojih,
Za boli prežalosne Majke tvoje,
oslobodi nas, Isuse!
Mi grešnici,
Da se dostojiš vazda živo spominjanje muke i smrti tvoje u našem srcu buditi.
Da se dostojiš pravu pokoru i srećnu smrt milostivo nam podijeliti,
Da se dostojiš u svojoj svetoj milosti nas uzdržati,
Da se dostojiš svim vjernim mrtvim pokoj vječni darovati,
molimo te, usliši nas!
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Isuse.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Isuse.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj nam se, Isuse.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Oče naš. Zdravo Marijo.

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te.
O. Jer si svojim svetim križem svijet otkupio.
R. Gospodine, usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dodje.

Pomolimo se.

Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju svijeta, koji si prolio krv za otpuštenje grijeha, radi one pregorke muke, koju si podnio za nas na križu, ponizno te molimo, smiluj se nama i prinesi za nas Ocu nebeskomu neprocijenjeno dostojanstvo svoje muke i smrti, da srećno preminemo s ovoga svijeta, i dobijemo dio u tvojem otkupljenju navijeke. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

R. Moli za nas, sveta Bogorodice,
O. Sada i na čas smrti naše.

Pomolimo se.

Neka moli za nas dòbrotu tvoju, prosimo, Gospodine, sada i na čas smrti naše blažena Djevica Marija, Majka tvoja, koje presvetu dušu mač boli probode u vrijeme tvoje muke i smrti. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

VI.

Blagdani Gospodinovi i sveta vremèna.

Došašće ili advenat.

Riječ advenat znači došašće ili dolazak Gospodina našega Isukrsta. Četiri nedjelje došašća spominju nas na četiri tisuće godina, u kojima je ljudski rod željno očekivao rodjenje slavnoga Spasitelja ili njegov dolazak na svijet.

Probudi goreću želju, da Isus dodje i u tvoje srce pa da u tebi živi. Vježbaj se u svladavanju samoga sebe. Uskrati si i dopuštene ugodnosti, da uzmogneš na Božić pridonijeti to kao dar novorodjenomu Spasitelju. Čuvaj se pomnjivo svakoga grijeha i umnoži svoje molitve, osobito na čast preblažene Djevice Marije, kao što čini to i sv. Crkva, koja njoj na čast zornicu služi. Koliko se bolje pripraviš na sv. rodjenje Isukrstovo, toliko ćeš veće milosti primiti.

Molitva.

U ovom svetom vremenu, o Bože, nastojat ću biti sabranih misli, da se tihom pobožnosti pripravim na rodjenje Sina tvoga. Dodji, ah dodji, Spasitelju moj, istino vjekovječna, te me rasvijetli i ogrij. Dodji, vječni živote i oživi me! Gorim od želje za tobom, o Presveti, kako su od želje za tobom gorjeli sveti patrijarhe i proroci. Iz svega srca uzdišem zajedno s njima: „Rosite, nebesa; oblaci, daždite Pravednika! Otvori se, zemljo, i rodi nam Spasitelja!" — O Poglavico mira! Daj da dodje k nama kraljevstvo tvoje, kraljevstvo pravde, istine i mira! Što bi bilo od svijeta bez Isusa! Sve je taština osim tebe poznati, tebe ljubiti i u tebi se radovati. Dodji, Gospodine Isuse! Srce moje je pripravno, da te primi. Odaberi si stan u njemu, preslatki Isuse, i ostani vazda sa mnom. Amen.

PJESMA. *)

1. Poslan bi andjel Gabrijel
Od Boga u grad Nazaret;
K jednoj poniznoj Djevici,
Pravoj Božjoj službenici.
2. Dodje u priprostu kućicu,
Nadje Mariju Djevicu,
Kojoj tako govoraše
I tako je pozdravljaše:
3. Zdravo budi, o Marijo!
Čista, ponizna Djevice!
Milosti puna nebeske,
Svrhu punoće andjelske.
4. Gospodin je vazda s tobom,
I pred tobom i za tobom;
Blagoslovljena jesi ti
Medju sveg svijeta ženami.
5. Kad je Djeva razumjela,
Andjelski naklon primila,
Jako se je prestrašila,
U čistom srcu smutila.
6. Mariji reče Gabrijel:
Ne straši se, o Marijo,
Božju si milost dobila,
Koga si žarko ljubila.
7. Sina ćeš evo začeti,
Boga-čovjeka roditi.
Djevstva nećeš izgubiti,
Mati ćeš se nazivati.

*) Ova se pjesma pjeva obično na zornici.

8. Isusom ćeš ga nazvati
Velikim će on postati;
Grešni svijet će otkupiti,
Sav pakao opljeniti.
9. Sinom Božjim će se zvati
I njemu će Otac dati
Na desnoj ruci sjediti,
I u vijeke kraljevati.
10. Marija reče Andjelu,
Po imenu Gabrijelu:
Kako bi to moglo biti,
O sveti Božji Andjele?
11. Jer muža nijesam poznala,
Niti djevstva izgubila
Nego sam ga očuvala,
Bogu sam ga darovala.
12. Poče Andjel govoriti:
Duh Sveti doći će k tebi
I tebe će zasjeniti,
Po komu ćeš i začeti.
13. Evo tvoja rodjakinja,
Elizabeta neplodnica,
U starosti zače sina,
Jer je Božja riječ svemožna.
14. Ponizno reče Djevica:
Gle, Božja sam službenica.
Neka mi bude po tvojoj
Riječi svetoj, o Andjele.
15. Slava tebi, o Isuse!
Koj si rodjen od Djevice,
Slava tebi, o Marijo!
Koja si Isusa rodila. Amen.

Devetnica za Božić.

Antifone za pojedine dane.

16.XII. Ah dodji, Gospodine, početniče i cilju svega; Bože jaki, kralju mira, očekivanje cijeloga svijeta !

17.XII. O Mudrosti, što si izašla iz ustiju Previšnjega i dopireš od kraja do kraja te snažno i nježno sve rasporedjuješ; dodji, da nas naučiš put mudrosti !

18.XII. O Gospodine i Vodjo doma Izraelova, koji si se objavio Mojsiju u ognjenom grmu te si mu dao zakon na Sinaju; dodji, da nas svojom desnicom oslobodiš !

19.XII. O mladico Jesejeva — ti, koji stojiš za znak narodima, nad kojim će zašutjeti usta kraljeva, komu će se pogani moliti: dodji, da nas oslobodiš i nemoj više krzmati !

20.XII. O ključu Davidov i žezlo kuće Izraelove, koji otvaraš pa nitko ne zatvara; zatvaraš pa nitko ne otvara: dodji i izvedi svezanog iz kuće zatvora — onoga koji sjedi u tami i smrtnoj sjeni !

21.XII. O Istoče, sjaju svijetla vječnoga i sunce pravde: dodji i rasvijetli one, koji sjede u tami i smrtnoj sjeni !

22.XII. O Kralju naroda i željo njihova i ugaoni kamene, koji spajaš oboje u jedno: dodji i spasi čovjeka, koga si stvorio iz zemlje !

23.XII. O Emanuele, Kralju i zakonošo naš, iščekivanje naroda i njihov Spasitelju: dodji, da nas spasiš, Gospodine, Bože naš !

24.XII. Sutra će doći Gospodin, vidjet ćemo slavu njegovu i nad nama će kraljevati Spasitelj svijeta.

Poslije antifone može se pjevati pjesma bl. Dj. Marije „Veliča" - v. str. 388.

R. Blizu je već Gospodin.

O. Dodjite, poklonimo se !

Pomolimo se !

Bože, koji nas svake godine razveseljuješ iščekivanjem našega otkupljenja, podaj da jedinorodjenoga tvoga, koga radosno primamo kao Spasitelja, sigurni ugledamo i onda, kad bude došao suditi žive i mrtve — Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvojega, koji s tobom i s Duhom Svetim živi i kraljuje, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

★

Sv. Otac Pijo VIII. podijelio je velike oproste za devetnicu, koja se vrši kao priprava za Božić.

Božić.

Danas svetkuje sv. Crkva blagdan rodjenja Isukrsta. O prečasno otajstvo! Bog leži kao djetešce u jaslima! Riječ je tijelom postala i prebivala je medju nama. Zahvali Bogu na milosti njegova utjelovljenja, koje je početak našemu spasenju. Podji ponizno k Isusu kao i bogoljubni pastiri, pa ga moli, da te blagoslovi. Daruj mu svoje srce. Poštuj i, ako možeš, pomozi osobito u taj dan siromahe, jer je Isus radi nas postao siromah. Pouči takodjer dragu djecu o tom uzvišenom i preradosnom otajstvu. Veseli se u taj dan, ali u Gospodinu.

Molitva.

Novorodjeni Spasitelju svijeta! Sine Previšnjega i brate naš po čovječjoj naravi! Preponizno padam na koljena pred jaslima tvojim, te se tebi, Gospodinu i Bogu svojemu klanjam živom vjerom i gorećom ljubavi, kako su ti se klanjali Marija i Josip, pastiri i mudraci sa istoka. Molim te za tvoju neizmjernu ljubav, koja te je iz vječne slave dovela u čovječansku nevolju, da me pomiluješ i blagosloviš, kako si blagoslovio one, koji su te najprije počastili. Radosno pjevam s andjelima blaženu pjesmu, kojom su oni počastili tvoje premilostivo rodjenje, govoreći: „Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje". Amen.

BOŽIĆNA PJESMA.

1. U sej vrijeme godišta
   Mir se svijetu naviješta:
   Porodjenje Djetića
   Od Djevice Marije.
2. Od prečiste Djevice
   I nebeske kraljice
   Andjelske cesarice
   Svete Djeve Marije.
3. Djeva Sina porodi
   Djavlu silu svu slomi,
   A kršćane oslobodi,
   Sveta Djeva Marija.
4. U jasle ga stavljaše,
   Majka mu se klanjaše,
   Ter ga slatko ljubljaše,
   Sveta Djeva Marija.

5. Andjeli mu služahu,
Novu pjesan pjevahu,
U njeg' milost prošahu,
I u Djevice Marije.
6. U ponoć se Bog rodi,
Nebo i zemlju pohodi;
Bog i čovjek ishodi
Od Djevice Marije.
7. Zvijezda isteče Danica,
Kad porodi Djevica,
Andjelska cesarica,
Sveta Djeva Marija.
8. Svako svijeta stvorenje,
Sada ima smirenje,
Uz Božije rodjenje,
Po Djevici Mariji.
9. Oci u Limbu bijahu,
Kad te glase slušahu,
Od veselja uzigrahu,
Slaveć Djevu Mariju.
10. U tamnosti jer stahu,
A svjetlosti ne imahu,
Božjeg Sina čekahu,
Po Djevici Mariji.
11. Kim obeća Bog dati,
Sina svoga poslati,
Iz tamnila ustati,
Po Djevici Mariji.
12. To željahu imati,
Božjeg Sina gledati,
Ter ga slatko uživati
Svetom Djevom Marijom.

13. Slava Bogu višnjemu,
Gospodinu našemu,
I čovjeku smjernomu
Po Djevici Mariji.
14. Andjel pride nebeski,
I pastirom navijesti
Prevelike radosti,
Po Djevici Mariji.
15. O pastiri, tecite,
Vašeg kralja vidite,
Pravog Boga častite
Svetom Djevom Marijom.
16. Tad pastiri podjoše,
Božjeg Sina nadjoše,
Na koljena padoše,
Pred Djevicom Marijom.
17. Kralj u jaslim ležaše,
Živine ga poznaše,
A suknom ga ovijaše
Sveta Djeva Marija.
18. Krepost kaže nebesku,
U ubošku odjeću,
Izgled dava čovjeku,
Po Djevici Mariji.
19. Po Porodu osmi dan,
Bi Sin Božji obrezan,
Krv on proli onaj dan
Pred Djevicom Marijom.
20. Slava Bogu višnjemu,
Gospodinu našemu,
I čovjeku smjernomu,
Po Djevici Mariji.

21. Od istoka kralja tri *)
Vele dan' su jezdili,
Da bi Boga vidjeli,
Po Djevici Mariji.

22. Zvijezda vodja bijaše.
Ka im pute kazaše,
Gdje Sin Božji rodi se
Od Djevice Marije.

23. Preda nj kada dodjoše,
Zlatne krune skidoše,
Na koljena padoše,
Pred Djevicom Marijom.

24. Zlato preda kralj Gašpar,
A Melkijor mire dar,
Pak tamjana Baltazar,
Pred Djevicom Marijom.

25. Mira kaže čovjeka,
Zlato kralja velika,
Tamjan Boga od vijeka
Svetom Djevom Marijom.

26. Djetić dare kad primi,
Milost kraljem udijeli,
Da bi Boga ljubili,
I Djevicu Mariju.

27. Slava Bogu višnjemu,
Gospodinu našemu,
I čovjeku smjernomu,
Po Djevici Mariji.

*) Kitice od br. 21. do br. 27 mogu se izostaviti na Božić i Novu godinu i pjevati samo na Bogojavljenje (Sv. Tri kralja).

28. O Isuse preslatki,
Vrijeme mirno daj nami,
A dušu nam sahrani
Po Djevici Mariji.

29. Božjeg Sina hvalimo,
Koga porod častimo,
Sveto Trojstvo slavimo
Svetom Djevom Marijom.

30. Isusovo rodjenje
Svijem nam bilo spasenje,
Sine Božji bud' hvaljen
Po sve vijeke vijek'. Amen.

Zadnji dan godine.

Promišljaj danas taštinu svijeta i nestalnost života. Naš život teče i nestaje ga kao sjene i kao dima, koji vjetar raznosi. Ne daj srcu, da se zaljubi u stvari, kojih brzo nestane. Uči se brojiti svoje dane. Spomeni se grijeha, koje si ove godine učinio. Moli Boga, da ti ih oprosti. Zahvali mu na primljenim milostima i dobročinstvima, a osobito na tome, što te nije pravda Božja, kad si u grijesima živio, pozvala na svoj sud kao što mnoge druge, koji su u prošloj godini preminuli.

Molitva.

O Bože, ti si na meni, posve nevrijednom, očitovao svoju čudnovatu dobrotu: oprosti mi po svojoj beskonačnoj ljubavi tako mnoge

grijehe, kojima sam te ove godine uvrijedio, i daj mi milost, da prevelika dobra, koja mi činiš, pravo spoznam i procijenim, pa da uživajući ih bogoljubno zaslužim tvoju ljubav. Amen.

Nova godina.

Danas započinješ novu, a možda i zadnju godinu svoga života. Bog ti je daruje, da se popraviš. Razmišljaj grijehe i pogreške svoje, od kojih se nijesi još poboljšao, pa stvori svete odluke i moli Boga za blagoslov.

Počni ovu novu godinu u ime Isusa. To ime nadjenuše na današnji dan Božanskomu Djetetu.

Ako hoćeš da danas sebi i drugima pravu sreću čestitaš, želi, da bi svi Isusa spoznali, ljubili i po njemu se spasili.

Gle! On je danas na obrezanju prvi put prolio za te svoju dragocjenu krv. Obreži ti svoje srce od opakih nagnuća, da Isus sam živi u njemu.

Molitva.

S tobom, Isuse moj, i u tvoje ime počinjem ovu novu godinu. Daj da mi ona bude godina spasenja! Budi mi, o Isuse, ono, što tvoje preslatko ime znači: pomoćnik, otkupitelj, spasitelj. Budi mi krepost u slabosti, veselje u žalosti, pomoć u trpljenju, spasenje na smrti. Budi moj jedini, moje najveće dobro i moje sve. Zato ponavljam danas zavjet: ako me još

uzdržiš na životu, tebi ću živjeti; ako umrem, tebi ću umrijeti; tvoj sam, Isuse, sada i u vijeke. Amen.

Presveto Ime Isusovo.

(U nedjelju izmedju Nove godine i Bogojavljenja ili dne 2. siječnja.)

Upiši duboko u srce preslavno ime »Isus«. Ono je sveto ime, pred kojim se ima prignuti svako koljeno. Spominji ga vazda pobožno i prizivaj ga u svakoj napasti i potrebi. Otac nebeski će nas uslišati, ako ga pravo molimo u ime Isusa. To je slatko ime: ljubi ga i nosi uvijek u svojem srcu.

Molitva.

Bože, koji si jedinorodjenoga Sina svoga postavio za Spasitelja ljudskom rodu i zapovjedio, da se zove **Isus**, podaj milostivo, da smijemo u nebu uživati gledajući Njega, kojega **sveto ime častimo** na zemlji. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

LITANIJE
O PRESVETOM IMENU ISUSOVU.

(300 dana oprosta jedamput na dan. Lav XIII. 16. I. 1886).

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Isuse, čuj nas.
Isuse, usliši nas.
Oče nebeski, Bože,
Sine, otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
Isuse, Sine Boga živoga,
Isuse, sjajnosti Očeva,
Isuse, jasnoćo svjetlosti vječne,
Isuse, kralju slave,
Isuse, sunce pravde,
Isuse, sine Marije Djevice,
Isuse ljubezni,
Isuse divni,
Isuse, Bože jaki,
Isuse, oče budućega vijeka,
Isuse, andjele velikoga savjeta,
Isuse mogući,
Isuse strpljivi,
Isuse poslušni,
Isuse krotki i ponizni srcem,
Isuse, ljubitelju čistoće,
Isuse, ljubitelju naš,
Isuse, Bože mira,
Isuse, početniče života,
Isuse, uglede kreposti,
Isuse, revnitelju duša,
Isuse, Bože naš,
Isuse, utočište naše,
Isuse, oče ubogih,
Isuse, blago vjernika,
Isuse, dobri pastiru,
Isuse, svjetlosti istinita,

smiluj se nama!

Isuse, mudrosti vječna,
Isuse, dobroto beskrajna,
Isuse, pute i živote naš,
Isuse, radosti andjela,
Isuse, kralju patrijarha,
Isuse, učitelju apostola,
Isuse, naučitelju evandjelista,
Isuse, jakosti mučenika,
Isuse, svijetlo ispovjednika,
Isuse, čistoćo djevica,
Isuse, kruno sviju Svetih,

smiluj se nama!

Milostiv budi: oprosti nam, Isuse!
Milostiv budi: usliši nas, Isuse!
Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od srdžbe svoje,
Od zasjeda vražjih,
Od duha bludnosti,
Od smrti vječne,
Od nemara za nadahnuća tvoja,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja svoga.
Po rodjenju svojem,
Po djetinjstvu svojem,
Po božanstvenom životu svojem,
Po trudovima svojim,
Po smrtnoj borbi i muci svojoj,
Po križu i zapuštenosti svojoj,
Po smrtnoj stisci svojoj,
Po smrti i pokopu svojem,
Po uskrsnuću svojem,
Po uzašašću svojem,
Po ustanovljenju presvetog oltarskog Otajstva,

oslobodi nas, Isuse!

Po radostima svojim, } oslobodi
Po slavi svojoj, } nas Isuse!
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Isuse!
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Isuse!
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama, Isuse!
Isuse, čuj nas,
Isuse, usliši nas.

Pomolimo se.

Gospodine Isuse Kriste, koji si kazao: Ištite, i primit ćete; tražite i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se: daj nam, molimo te, božansku svoju ljubav, da te svim srcem, ustima i djelom ljubimo, i nikada te hvaliti ne prestanemo.

Daj nam, Gospodine, da se tvoga svetoga Imena bojimo i ujedno ga uvijek ljubimo, jer nikada ne prestaješ one ravnati, koje u svojoj ljubavi utvrdjuješ: Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Bogojavljenje.

Ovaj se blagdan zove Javljenje Gospodinovo, jer Crkva svetkuje u ovaj dan tri dogodjaja, kojima se je Isus kao obećani Otkupitelj objavio svijetu. To se je naime dogodilo: kad su mu se poklonili mudraci s

Istoka, kad ga je krstio sv. Ivan Krstitelj na rijeci Jordanu i kad je on u Kani Galilejskoj pretvorio vodu u vino. Probudi tri bogoslovne kreposti i ponovi obećanje, koje si zadao kod sv. krsta. Posveti se Bogu i daruj mu zlato čiste ljubavi, tamjan pobožne molitve, i miomirisnu mast ustrpljivosti u svim svojim tugama i nevoljama.

Molitva.

O Bože, koji si na današnji dan otkrio neznaboščima po zvijezdi, koja ih je vodila, Jedinorodjenoga svoga, podaj milostivo, da mi, koji te već po vjeri spoznasmo, budemo privedeni do gledanja krasote visosti tvoje. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. — Amen.

Sveta Obitelj.

(Nedjelja u osmini Bogojavljenja.)

Blagdan Sv. Obitelji stavlja kršćanskim porodicama pred oči divan primjer i uzor — svetu obitelj: Isusa, Mariju i Josipa. Što više nastoji svijet da razori kršćansku porodicu i one svete veze, koje je povezuju, to će kršćanski očevi, majke i djeca više nastojati, da njihova obitelj bude slična Sv. Obitelji.

Molitva.

Gospodine Isuse Kriste, koji si — podložan Marlji i Josipu — neizrecivim krepostima **posvetio obiteljski život,** daj, da se njihovom pomoću ugledamo u primjer tvoje svete Obitelji i da s njom postignemo vječno zajedništvo. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Sveta korizma.

Sad je vrijeme milosti, sada su dani spasenja! Crkva ti pospe glavu pepelom govoreći: »Spomeni se, čovječe, da si prah, i da ćeš se u prah povratiti!«

Počni dakle činiti pravu pokoru. Umnoži svoje molitve, ovršuj odredjeni post i razmišljaj muku Isusovu. Čuvaj se grijeha; jer je radi grijeha bio Isus propet. Slušaj pomnjivo riječ Božju i pripravljaj se dobro na vazmenu sv. ispovijed i pričest.

Molitva na Čistu srijedu (Pepelnicu).

O Bože! Tko se pred tobom ponizi, steče tvoju milost, i tko za svoje grijehe čini pokoru, umiri tvoju srdžbu: uslišaj naš vapaj te izlij na svoje sluge, koji si daju sada glave posipati pepelom, obilan blagoslov svoje milosti. Napuni

nas duhom skrušenja i pokore, i oprosti nam sve grijehe. Okrijepi, milosrdni Bože, svoje vjernike, da sveti post dostojno počnemo i sebi na spas da ga dovršimo. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva u korizmene dane.

Svemogući, vječni Bože, uzdižući pamet k tebi svetkujemo sada sveti post, da se spasonosno spominjemo i da nasljedujemo onaj sveti post, kojim nam je tvoj Božanski Sin Isukrst dao primjer poniznosti, pa da se postom i molitvom, pokorom i djelima milosrdja dostojno pripravimo na vazmena otajstva. Treba da postim, jer sam sagriješio; a valja mi postiti i zato, da unaprijed ne sagriješim, jer „koji su Kristovi, oni su tijelo svoje propeli sa strastima i požudama" (Gal. 5). Zato tvrdo odlučujem, da ću s tvojom milosti oči i uši, jezik i grlo i sva čuvstva krotiti. Nastojat ću, da u svojem srcu umrtvim svaki pojav oholosti i nenavidnosti, bludnosti i srdžbe, i svako grešno nagnuće. A da tu svetu namjeru lakše postignem, razmišljat ću često o smrti i o vječnosti, o zloći grijeha i o neizmjernoj ljubavi Isusa, koji je zbog naših grijeha umro na križu. Oče nebeski, blagoslovi ove moje svete odluke. Daj mojoj istinitoj volji blaženi uspjeh: po Isukrstu Gospodinu našem. Amen.

Korizmena pjesma.

1. **O Isuse, daj da pjevam**
Muku tvoju, suze lijevam
Gledajuć te nevina,
Za nas grešne mučena.

Pripjev: **Isukrste, svoju muku**
Tisni u srca svome puku;
Po toj muci ti nam daj
Poslije smrti vječni raj!

2. Na Maslinskoj moliš gori,
Tu te smrtna muka mori
I oblijeva krvav znoj,
Isuse, o Bože moj!

Isukrste, svoju muku...

3. Gledam gdje te sucem tuže
A vojnici kruti ruže,
Gdje od ljutih bičeva
Krv se tvoja prolijeva.

Isukrste, svoju muku...

4. Gdje te biju, psuju, kunu,
Stavljaju na glavu krunu,
Krunu oštru trnovu,
Da ti rani glavu svu.

Isukrste, svoju muku...

5. Ah, ti mirno križ svoj nosiš,
Nit se tužiš, niti prosiš,
Dobri pastir duša svih,
Rado trpiš sve rad njih.

Isukrste, svoju muku...

6. I najposlije medju dvima
Raspeše te zločincima,
A ti praštaš dušom svom
Svima svojim zlotvorom.

Isukrste, svoju muku...

7. Skrušenomu sad i meni
Prosti, Kriste Božanstveni,
Kad mi smrtni dodje čas,
Daj mi tada vječni spas!

Isukrste, svoju muku...

Pokornički psalam.

(„MISERERE")

Antifona. **Prosti, Gospodine,* prosti puku svome, da se ne rasrdiš na nas na vijeke.**

1. **Smiluj mi se, Bože,*** po velikom milosrdju svojem.

2. I po prevelikoj dobroti svojoj ***** uništi krivicu moju.

3. Posve me operi od krivice moje ***** i od grijeha mojega očisti mene.

4. Jer ja znam krivicu svoju,* i grijeh je moj vazda preda mnom.

5. Tebi sam jedinomu sagriješio i pred tobom zlo učinio: * pravedan ćeš biti, kad progovoriš, i čist, kada sudiš.

6. Jer gle, rodjen sam u nepravdama, * i u grijesima me je začela majka moja.

7. Gle, ti ljubiš istinu,* sakrivene i tajne stvari mudrosti svoje objavljuješ meni.

8. Poškropi me hisopom, da se očistim, * operi me, da budem bjelji od snijega.

9. Objavi mi radost i veselje,* i kliktat će kosti ponižene.

10. Odvrati lice svoje od grijeha mojih * i sve krivice moje uništi.

11. Srce čisto stvori mi, Bože,* i duh pravi obnovi u meni.

12. Ne odbaci me od sebe * i Svetoga Duha svojega ne uzmi od mene.

13. Daj, da se opet radujem spasenju tvojem,* i okrijepi me duhom spremnim.

14. Učit ću bezbožnike putovima tvojim,* i grešnici će se k tebi obratiti.

15. Izbavi me od krvi prolivene, Bože, Bože spasitelju moj,* i jezik će moj klicati pravednosti tvojoj.

16. Otvori, Gospodine, usne moje, * i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

17. Da voliš žrtvu, zacijelo bih je prinio: * ali se žrtve paljenice tebi ne mile.

18. Žrtva je Bogu duh raskajan,* srca skrušena i ponižena, Bože, ne ćeš prezreti.

19. Blag budi, Gospodine, po dobroti svojoj Sionu,* da se opet podignu zidovi jeruzalemski.

20. Onda ćeš primati žrtve pravedne, prinose i paljenice,* tad će stavljati na oltar tvoj junad kao dar žrtveni.

Slava Ocu...

Ant. **Prosti, Gospodine, prosti puku svome, da se ne rasrdiš na nas na vijeke.**

R. Obrati nas, Bože, Spasitelju naš.

O. I odvrati od nas srdžbu svoju.

Pomolimo se

Bože, kojemu je vlastito smilovati se vazda i oprostiti, primi molbu našu, da nas i sve sluge tvoje, koje stežu verige grijeha, milosrdje tvoje dobrote milostivo odriješi.

Bože, koga grijeh vrijedja, a pokora ublažuje, pogledaj milostivo ponizne molbe puka svojega i odvrati bičeve srdžbe svoje, koje za grijehe svoje zaslužujemo.

Pogledaj, molimo te, Gospodine, ovu svoju obitelj, za koju Gospodin naš Isukrst nije oklijevao predati se u ruke zločincima i podnijeti muku križa. Koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Četverovremena ili kvatre.

Na početku svakoga od četiri godišnja doba — u kvatrenu srijedu, petak i subotu zapovijeda nam sv. Crkva postiti, ne mrsiti i moliti se Bogu, da bismo isprosili od njega pobožne i kreposne svećenike; da mu zahvalimo na svim dobročinstvima i da ga molimo za oproštenje svojih grijeha i za pomilovanje duša u čistilištu.

Molitva,

da nam dade Bog dobrih svećenika.

Isuse, prečisti i neoskvrnjeni Vrhovni Svećeniče! Ti si kazao: „Žetva je velika, a radnika imade malo". I sada se ispunjuju tvoje riječi. Daj, usliši molitvu, štono je od tebe naučismo: „Molite dakle Gospodara žetve, da pošalje radnika u svoju žetvu". Utješi nas i daj našoj biskupiji svećenika po Srcu svojem. Vodi biskupe svoje svete Crkve, da budu polaganjem ruku zaredjivali u svećenike samo one, koji se pokažu vrijednima tog dostojanstva, da tako nitko ne stupi u tvoje svetište, ako ga ti sam nijesi pozvao.

Daj, da svi oni, koji budu zaredjeni, shvate ozbiljno, kako su veliku milost primili polaganjem biskupskih ruku.

Pošalji u svoj vinograd postojane, kreposne i tvojim duhom prožete radnike, koji će pristupati k tebi proniknuti svetom radosti. Pokloni

im trijeznu gorljivost; obogati ih sinovskom ljubavi prema tebi i nježnim osjećajem prema bližnjima; očuvaj njihovo srce neokaljano; daj moć njihovim riječima; vodi ih, da uzmognu neporočno stupati pred licem tvojim i pred pukom tvojim. Odgoji ih, da savjesno dijele tvoja sveta Otajstva. Tvoja slika neka im uvijek lebdi pred očima, da po tvojem izgledu udese svoje djelovanje. Amen.

Cvijetna nedjelja (Uličnica).

Na Cvijetnu nedjelju ili Uličnicu blagoslovi svećenik palme ili masline. Palme nas sjećaju pobjede i slave Isusove, a masline su znak mira, što nam ga je pribavio Isus svojom mukom i smrću.

Kad svećenik obavi blagoslov, polaze on i vjernici, držeći grančice u rukama, na ophod, koji nas sjeća, kako je unišao Isus svečano u Jeruzalem.

Djakon ili svećenik zapjeva:
Podjimo u miru!

Pjevači odgovore:
U ime Kristovo. Amen.

Zatim se pjevaju po izboru ove

antifone i pjesme kod ophoda:

1. Kad se približavaše Gospodin Jeruzalemu, posla dvojicu od učenika svojih veleći: Idite u selo, što je prema vama, i naći ćete mladog oslića privezana, na kome nije sjedio

nitko od ljudi; odriješite ga i dovedite k meni. Ako bi vas tko upitao, recite: Treba Gospodinu. Odriješiše i dovedoše k Isusu i postaviše na nj haljine svoje, a on sjede na njega. Jedni prostirahu haljine svoje po putu, a drugi sterahu granje sa drveća, i koji idjahu za njim, klicahu: Hosana, blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida, Hosana na visini. Smiluj se nama, sine Davidov.

2. Kada začu narod, da Isus dolazi u Jeruzalem, uzeše grane palmine i izidjoše mu ususret, a djeca klicahu govoreći: Ovaj je, koji ima doći na spasenje narodu. Ovaj je spasenje naše i otkupljenje Izraelovo. Koliki je on, kad mu Prijestolja i Gospodstva idu ususret! Nemoj se bojati, kćeri sionska, evo Kralj tvoj ide k tebi sjedeći na mladom osliću, kao što je pisano. Zdravo, Kralju, sazdatelju svijeta, koji si došao da otkupiš nas!

3. Šest dana prije svetkovine vazmene, kada dodje Gospodin u Grad Jeruzalem, izadjoše mu ususret djeca i u rukama nošahu grane palmine i vikahu iza glasa govoreći: Hosana u visini; blagoslovljen, koji si došao u velikom milosrdju: Hosana u visini!

4. Ususret ide mnoštvo s cvijećem i palmama Otkupitelju i pobjednika slavnoga dostojno počašćuje; Sina Božjega ustima slave narodi, i u slavu Kristovu grme kroz oblake glasovi: Hosana!

Kad se vraća ophod, udju dva ili četiri pjevača u crkvu, zatvore vrata, i stojeći licem prema ophodu počnu pjevati: »Slava, čast«, *i pjevaju prva dva retka, a svećenik ih ponovi skupa s drugima izvan crkve. Zatim oni u crkvi pjevaju ostale retke, a oni izvan crkve odgovaraju:* »Slava, čast« *itd.*

Slava, čast i hvala ti, Spasitelju, Kralju, Kriste,
Kom Hosana klicahu mala usta djece čiste.
Odg. Slava, čast...

1. Izraelov Kralj si ti, Davidov o svijetli sine.
Što u ime Gospodnje dolaziš nam pun miline.
Odg. Slava, čast...

2. Zborovi te hvale svi u nebeskim dvorovima.
Smrtan čovjek ujedno, i stvorenja, što ih ima.
Odg. Slava, čast...

3. Puk židovski nekada s palmama je tebe sreto.
S pjesmom, željom, molitvom, dolazimo mi ti, eto.
Odg. Slava, čast...

4. Oni te veličahu još u smrtnom tijelu tvomu,
Mi ti sada pjevamo kao Kralju preslavnomu.
Odg. Slava, čast...

5. Milo njih si primio, i naš poklon primi tako,

Kralju dobar, milostiv, koji ljubiš dobro svako.

Odg. Slava, čast...

Zatim udari subdjakon ili svećenik drškom od križa, što ga nosi, u vrata crkve. Ona se odmah otvore, a ophod ulazi u crkvu pjevajući:

Kada je ono Gospodin ulazio u sveti grad, mališi židovski oglašivahu uskrsnuće života. S granama palminim: „Hosana", vikahu, „u visini"!

Kada je čuo narod, da Isus dolazi u Jeruzalem, izidjoše mu ususret. S granama palminim: „Hosana", vikahu, „u visini"!

Molitva na Veliki četvrtak.

Predobrostivi Isuse, koji si nam, ustanovivši presveti Oltarski sakramenat, ostavio najočitiji dokaz svoje ljubavi i najčvršću uspomenu svoje gorke muke i smrti: daj nam milostivo, da se u zamjenu za tvoju neizmjernu ljubav napunimo duhom zahvalne ljubavi i da dostojno blagujemo svetotajstvo tvoga preslavnoga Tijela. Udijeli nam milost, da nam ta gozba ljubavi ne bude na osudu i pogubu, nego na željno spasenje i na vječnu slavu. Amen.

Veliki petak.

Molitva pred grobom.

Isuse, Spasitelju svijeta ! Tvoje je presveto Tijelo poslije pretrpljene gorke muke i smrti čekalo počivajući u grobu na slavno uskrsnuće. Preponizno ti se klanjam, prostrt pred slavnim grobom presvetoga Tijela tvoga i srdačno ti zahvaljujem za muku i smrt, koju si trpio za naše spasenje: podaj mi, molim te, volju i moć, da tvoj Božanski primjer nasljedujem te sadašnji život tako provodim, da mi ni smrt ni grob ne budu strašni, nego dapače prijatan prijelaz u vječni život. Amen.

Poklon sv. križu.

Evo drvo križa, na kojem je spasenje svijeta visjelo. — Dodjite, poklonimo se. — Božanski Otkupitelju! Danas pristupamo k tvojem križu razmišljajući tvoju muku, gledajući tvoju smrtnu borbu, pa sami sebe pitamo: za koga trpiš, kad nije nikad bilo himbe u tvojim ustima, i kad je samo Božanski Duh u tebi djelovao? Za spasenje grešnoga čovječanstva si se svemu tomu dragovoljno podložio, kako su to o tebi proroci tvoji naviještali, a to si i ti sam potvrdio. Kolikim se pouzdanjem, Isuse moj, smijem sada približiti k prijestolju tvoje milosti! Premda su moji grijesi mnogi i veliki, ipak mi ih opraštaš, ako te skrušeno za to molim. Ti si jaganjac Božji, koji odnimaš grijehe svijeta. Ponizno ti ljubim tvoje ruke, koje su me stvorile, obranile i blagoslovile; ljubim tvoje noge, koje su me, kad sam sagriješio, tako dugo iskale; ljubim tvoja sveta prsa, koja si dao probosti, da vidim tvoje preslatko Srce, puno prežarke ljubavi. Premilostivi Isuse! Daj mi milost, da slavim tvoju muku i smrt, pa da me to uvijek potiče na najčistiju ljubav prema tebi i da me učini dosto j nim blaženih plodova tvoje smrti. Klanjam ti se, Gospodine Isukrste, i slavim te, jer si svojim svetim križem svijet otkupio. Bože moj i Spasitelju moj! Budi milostiv meni grešniku! U tvoje na križ pribijene ruke izručujem svoj duh. Amen.

Prijekori.

R.: Puče moj, što učinih tebi? Ili u čemu ožalostih tebe? Odgovori meni.

R.: Ja te izvedoh iz zemlje Egipta: a ti si pripravio križ Spasitelju svomu.

O.: Sveti Bože! — Sveti jaki! — Sveti neumrli! — Smiluj se nama.

R.: Ja te vodih po pustinji četrdeset godina, i hranih te manom, i uvedoh te u zemlju dobru: a ti si pripravio križ Spasitelju svome.

O.: Sveti Bože!...

R. Što ti još imadoh učiniti, i ne učinih? Ja tebe nasadih kao vinograd svoj prelijepi: a ti meni postade odviše gorak: jer si me žedna octom napojio i kopljem si probo rebro Spasitelju svome.

O.: Sveti Bože!...

R.: Ja radi tebe bičevah Egipat s prvorodjencima njegovim: a ti si mene predao, da me bičuju.

O.: Puče moj...

R.: Ja izvedoh tebe iz Egipta, potopivši Faraona u moru Crvenomu: a ti si mene predao poglavarima svećeničkim.

O.: Puče moj...

R.: Ja pred tobom otvorih more: a ti si otvorio kopljem rebra moja.

O.: Puče moj...

R.: Ja idjah pred tobom u stupu oblaka: a ti si mene poveo u sudnicu Pilatovu.

O.: Puče moj...

R.: Ja hranih tebe manom u pustinji: a ti si mene bio zaušnicama i bičevima.

O.: Puče moj...

R.: Ja napojih tebe vodom spasenja iz stijene: a ti si mene napojio žučju i octom.

O.: Puče moj...

R.: Ja radi tebe potukoh kananejske kraljeve: a ti si tukao trstikom glavu moju.

O.: Puče moj...

R.: Ja dadoh tebi žezlo kraljevsko: a ti si dao glavi mojoj trnovu krunu.

O.: Puče moj...

R.: Ja uzvisih tebe velikom krepošću: a ti si mene objesio na drvu Križa.

O.: Puče moj...

Antifona. Križu se tvome klanjamo, Gospodine: i sveto uskrsnuće tvoje hvalimo i slavimo: jer evo radi ovog je drva došla radost na cio svijet.

Psalam 66. Bio nam milosrdan Bog i blagoslovio nas.

O.: Obasjao nas licem svoiim i smilovao se nama.

Antifona. Križu se tvome klanjamo, Gospodine: i sveto uskrsnuće tvoje hvalimo i slavimo: jer evo radi ovog je drva došla radost na cio svijet.

Crkvena pjesma Sv. Križu.

Lovor vijenac slavnog boja
Slavi pjesmom, jeziče,
I nad Križem, znakom slave,
Poj začinku pobjede:
Koju svojom žrtvom teškom
Spasitelj izvojeva.

Križu sveti, nad sva stabla
Plemenit si samo ti,
S takim lišćem, cvijećem, rastom
Ne daje ga nijedan gaj.

Prvog oca prevarena
Žalujući Stvoritelj,
Kad sa stabla smrtonosnog
Kobno voće okusi:
On sam drvo tad izabra,
Da njim štetu isplati.

Slatko drvo, slatki čavli,
Sladak teret podnose.

Ovo djelo tražio je
Sklad našega spasenja:
Da hitriná stare zmije
Hitrinom se nadbije:
Te nam dodje lijek odanle,
Otkle dušman ujede.

Križu sveti...

Kad nadodje dakle vrijeme,
Da se djelo izvrši,
Poslan bi s Očeva stana
Tvorac svijeta, Božji Sin:
I obličje ljudsko uzev
Rodi se od Djevice.

Slatko drvo...

Plače Dijete položeno
Posred tijesnih jaslica:
Tjelešce mu povojima
Djeva Mati povija
I Božije ruke, noge
Steže tvrdim povezom.

Križu sveti...

Kada prodje triest ljeta
I putu mu dodje kraj,
Spasitelj se željan muke,
Dragovoljno mučit dà,
I ko jagnje na križ dignut
Bi na njemu žrtvovan.

Slatko drvo...

Žučju pojen, gle, već klone.
Čavli, koplje, oštar trn
Probijaju nježno tijelo,
Teče voda, teče krv,
Draga krv, kojom se pere
Zemlja, more, nebo, svijet.

Križu sveti...

Savij grane, stablo vito,
Smekšaj krutost prirodnu,
Da u udim tijela svetog
Grozni nateg popusti:
Bile mekše tvoje grane
Tijelu Kralja nebeskog!

Slatko drvo...

Ti jedino bi dostojno
Svijeta žrtvu nositi,
Bit korabljom, zakloništem
U potopu općenom:
Kad te sveta Krv nakvasi
S Tijela Božjeg Jaganjca.

Križu sveti...

Nek se Trojstvu preblaženom
Vječna slava razlijega,
Ocu, Sinu svedj' jednaka
I Duhu Tješitelju:
Vasiona sva da hvali
Ime Boga Trojednog! Amen.

Slatko drvo...

Pjesmu **„Barjaci kreću kraljevi"** v. na str. 225.

Vazam.

Svetkuj danas radosnu uspomenu pobjedničkoga uskrsnuća Isusova. Slavno i veličanstveno je danas ustao Gospodin iz groba na novi život, kako je sam o sebi prorokovao. Njegovo je proročanstvo ispunjeno; on je uistinu naš Otkupitelj i Sin Božji. Svojom smrću otkupio nas je od grijeha; svojim uskrsnućem potvrdio nas je u blaženom ufanju, da će jednom i naša tjelesa uskrsnuti. Slavi Isusa za sve te milosti i raduj se svetom radosti, da je on nadvladao smrt i grob i pakao. Obavi dobro sv. vazmenu ispovijed, da tako uskrsneš ti od smrti grijeha pa da živiš novim, svetim životom.

Molitva.

Ti si uskrsnuo, Isuse moj! Ah kako je radosna za me ta sveta istina! Ni ja neću na vijeke u grobu biti. Uskrsnut ću i s tobom ću se proslaviti, ako budem u svom životu po tvojem primjeru sve tuge i nevolje dragovoljno trpio i sveto živio. Ti si mi to potvrdio. Ja to tvrdo vjerujem i radujem se u toj vjeri. — Preslavni Isuse! Kako si ti smrt nadvladao pa u novi, neumrli život unišao, tako ću i ja u sebi staroga čovjeka, to jest svoja grešna nagnuća raspeti, i nov bogoljuban život početi. Isuse, slavni pobjedniče smrti i pakla! Daj mi svoju svemožnu milost, da izvršim te svete odluke. Amen.

Vazmena pjesma.

Svetilištu vazmenome * Svi kršćani hvale dajte, * Proslavljenom Grobu k tome* Pjesmu slave zapjevajte!

Jaganjac je otkupio * Ovce svoje krvi dragom, * Grešne s Bogom pomirio * Nevin Isus moćnom snagom.

Smrt i život sukobljeni * Rvahu se na megdanu, * Vodj života usmrćeni, * Da kraljuje, živ ustanu.

O Marijo, reci nama ,* Što s' na putu opazila, * Kad si s tvojim družicama * Grob pohodit zorom bila?

Krista živa sam vidjela * Gdje uskrsnut slavom sjaje * Dva svjedoka — dva andjela, * Platno, ubrus, povezaje.

Ah, uskrsnu... ne mre veće * Blagi Isus, rajska dika, * Zalog vječne moje sreće, * Moja nada svakolika!

Ispred vas u Galileju, * Kako reče, sad će poći,* Gdje ćete ga u veselju * Svi zajedno vidjet moći.

Isukrste! Znamo stavno, * Da s' od mrtvih uskrsnuo; * Pomiluj nas, kad si slavno * Kralj dobitnik osvanuo!

Amen. Aleluja.

Prosni dani.

Tri dana prije Uzašašća Isukrstova je sv. Crkva osobitim načinom posvetila molitvi, da molimo Boga za zaštitu i milost, a navlastito da dade zemlji plodovitost, i da nas očuva od suše i grada, od glada, kuge i drugih zala. U tu svrhu se ide po poljima u svečanim ophodima, na kojima se pjevaju litanije Svih Svetih. Sveta Crkva hoće takodjer, da u te dane probudimo i oživimo u sebi duh prave pokore.

Molitva.

Oče nebeski ! Ti nam daješ kruh svagdašnji: ti otvaraš svoju milostivu ruku i napunjuješ sve svojim blagoslovom. Daj nam dakle, molimo te, blagu rosu, plodonosan dažd i žarko sunce u zgodno vrijeme. Po svojoj ljubežljivoj mudrosti

očuvaj nas milostivo od kuge, glada i rata, od potresa, nevremena i svake nesreće na kopnu i na moru, i odaleči svaku pogibao od naših polja i vinograda, da nas obilnim plodom razvesele. Što nam tvoja darežljivost daruje, od onoga hoćemo zahvalnim srcem i trijezno uživati i milostivo svojoj siromašnoj braći udjeljivati, a tebi pobožnim življenjem svoju zahvalnost pokazivati. Amen.

Uzašašće Jsusovo.

Isus je na nebo uzašao, da ti pripravi mjesto. Kako je lijep raj nebeski! Trudi se, da si ga zaslužiš! Ne zaljubi se u zemaljska dobra nego išti ono, što je na nebesima, gdje Isus sjedi o desnu Boga Oca.

Molitva.

Uzvišeni Pobjedniče grijeha, smrti i pakla! Ja te danas gledam u duhu, kako se slavodobitno uzdižeš u nebo, koje si opet grešnomu čovječanstvu otvorio zaslugom svoje muke i smrti. Na Maslinskoj gori si uzašao na nebesa i unišao u prebivalište vječnoga veselja — na onoj istoj gori, na kojoj si se sa smrti rvao i krvlju znojio. Time me ti, Isuse moj, bistro učiš, da samo put trpljenja, nevolje i križa vodi u nebo. Ti si mi pokazao put, a ja ću te slijediti, i neću ni truda štedjeti ni nevolje se bojati, da dostignem nebesku slavu. Amen.

Pjesma.

1. **O Spase roda ljudskoga,** * Miline puni Isuse, * Ti Stvorče svijeta novoga * I svijetlo svih, što ljube te !

2. Što milosna te nagnalo, * da grijehe naše preuzmeš, * I smrt podneseš nedužan, * Od smrti nas da izbaviš ?

3. U paklen bezdan prodireš, * I skidaš lance sužnjima; * U slavlju kao pobjednik * Uz desnu sjediš Očevu.

4. Dobrota neka gane te, * Da naše krivde popraviš, * I blaženstvom nas nadariš, * Da lice tvoje gledamo.

5. Ti vodj i put si u nebo, * Ti budi živa želja nam; * Ti radost naša kroz suze, * I slatka naša nagrada. Amen.

Blagdan Duhova.

Na današnji dan je Duh Sveti sašao nad apostole, da ih rasvijetli, posveti i okrijepi, da bi sv. evandjelje naviještali pravo svim narodima i da bi utemeljili kraljevstvo Božje na zemlji. Danas je dakle blagdan rodjenja naše sv. Crkve, jer se je na propovijed sv. Petra odmah po dolasku Duha Svetoga sabrala u Jeruzalemu prva kršćanska općina. Zahvali Bogu, što si i ti član sv. Crkve Isusove. Moli se Duhu Svetomu, da te prosvijetli u vjeri, potvrdi u ufanju, i ražeže u ljubavi. Uzbudi u srcu milost, koju si jednom primio u sakramentu sv. potvrde i moli Duha Svetoga, da je dade svim svećenicima i svim vjernicima, a osobito onima, koji se ove godine potvrdjuju ili krizmaju.

Molitva.

Dodji Duše Sveti, napuni mi srce svojim darovima, da bude tebi posvećeno prebivalište i tvoj sveti hram. — Duše istine ! Uči me putu Gospodinovu, kazuj mi njegovu svetu volju. — Duše svjetlosti ! Čuvaj me od svake prevare samoljublja ! — Duše pobožnosti ! Ti sam moli u meni svojim neizgovorivim uzdasima. — Duše jakosti ! Oboružaj me svojom mogućom milosti, da u napasti ne posrnem u grijeh. — Duše posvetitelju ! Očisti me od grijeha i nakiti mi dušu svetom pravdom. — Duše utješitelju ! Utješi me u mukama i nevoljama, i nadari me onim mirom, što ga svijet ne može dati. — Duše bogoljubnosti ! Uzdigni mi pamet i srce sa zemlje k nebu, da stalno i vječno dobro tražim. — Duše ljubavi ! Daj da hoću i da činim svako dobro djelo. Amen.

Pjesma Duhu Svetomu.

1. Dodji, Duše presveti,* Sa neba nas posjeti * zrakom svoje milosti.

2. Dodji, Oče ubogih,* Djelitelju dara svih,* Dodji srca svjetlosti.

3. Tješitelju tako blag,* Ti nebeski goste drag,* Slatki hlade duša svih.

4. Umornima odmore,* U vrućini lahore,* Razgovore žalosnih.

5. Sjaju svijetla blaženog,* Sjaj u srcu puka svog,* Napuni nam dušu svu.

6. Bez Božanstva tvojega * Čovjek je bez ičega,* Tone sav u crnom zlu.

7. Nečiste nas umivaj,* Suha srca zalivaj,* Vidaj rane ranjenih.

8. Mekšaj ćudi kamene.* Ogrij grudi ledene, * Ne daj nama putem zlim.

9. Svim, što vjeru imaju,* Što se u te ufaju,* Sedam svojih dara daj.

10. Daj nam krepost zasužnu,* I smrt lijepu, blaženu,* Daj vjekovit svima raj. Amen. Aleluja. [1]).

R. Pošlji Duha svojega, i postat će.

O. I obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se.

Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj da u istom Duhu, što je pravo, mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu, Gospodinu našem.

O. Amen.

---

1) Sličnu pjesmu **„O dodji Stvorče, Duše Svet"** naći ćeš otraga u „Večernji na Duhove" - str. 405.

Uzdasi k Duhu Svetomu za sedam njegovih darova.

1. Dodji, Duše Sveti, Duše **mudrosti !** Nauči upravljati sva moja djela na slavu Božju i iskati ono, što je nebesko i vjekovito. **Oče naš...**

2. Dodji Duše Sveti, Duše **razuma !** Prosvijetli moj razum, da poznam Božanska otajstva, Oca, Sina i tebe Duha Svetoga, i da ono, što je nebesko, razmišljam na spasenje svoje. **Oče naš...**

3. Dodji, Duše Sveti, Duše **savjeta !** Budi mi u pomoć, da poznam prevare djavolske i da im se uklanjam, i upravljaj me pravim putem k spasenju. **Oče naš...**

4. Dodji, Duše Sveti, Duše **jakosti !** Potkrijepi moje srce, da u borbi sa poteškoćama i protivštinama podlažem naravna nagnuća razumu te da se nepredobiven nikada ne rastavim od Boga svojega. **Oče naš...**

5. Dodji, Duše Sveti, Duše **znanja !** Učini, da znadem, kako imam Bogu služiti, isprazna dobra ovoga svijeta držati za ništetna i služiti se njima samo na slavu Božju i na spasenje svoje duše. **Oče naš...**

6. Dodji, Duše Sveti, Duše **bogoljubnosti!** Probudi srce moje na pravu bogoljubnost i na ljubav Božju, na opsluživanje njegovih zapovijedi i na ostala dobra djela, da Boga

vazda u pravoj pobožnosti ištem i u ljubavi nadjem. **Oče naš...**

7. Dodji, Duše Sveti, Duše **straha Božjega!** Probudi svetim strahom moje tijelo, da se bojim uvrijediti Boga — imajući ga uvijek pred očima — i da bojeći se kao dobar sin ispunim vazda njegovu volju. **Oče naš...**

R. Pošlji Duha svojega, i postat će.

O. I obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se. Bože, kojemu je otvoreno svako srce, kojemu govori svaka volja i kojemu nije sakrivena nikakva tajna, očisti ulijevanjem Svetoga Duha misli srca našega, da možemo ovaj svoj blagoslov dostojno ovršiti i isto tako pribaviti tvojim vjernicima željno spasenje. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

TIJELOVO.

***Isus** je ustanovio otajstvo svojega presvetoga Tijela u Veliki četvrtak, ali kako je Crkva u onaj dan radi uspomene skore smrti Zaručnika svoga u velikoj žalosti, to je prenesla svečanost ustanove presvetoga Tijela u četvrtak po presv. Trojstvu. Zato se Crkva nada, da će vjernici to više nastojati posvetiti taj blagdan uz goreću pobožnost. Vidi sprijeda:* Poklon **presv.** Oltarskom Sakramentu na str. 164.

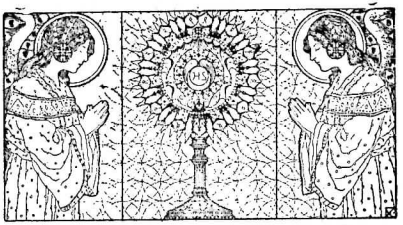

Na tjelovskom ophodu.

KOD PRVOGA OLTARA.

Svećenik: Gospodin s vama.

Puk: I s duhom tvojim.

† Početak svetog Evandjelja po Mateju.
(Mat. 1, 1-16)

Knjiga rodjenja Isusa Krista sina Davidova, sina Abrahamova. Abraham je imao sina Izaka, Izak je imao sina Jakova, Jakov je imao sina Judu i njegovu braću. Juda je imao sina Faresa i Zaru od Tamare, Fares je imao sina Ezrona, Ezron je imao sina Arama, Aram je imao sina Aminadaba, Aminadab je imao sina Nasona, Nason je imao sina Salmona, Salmon je imao sina Boza od Rahabe, Boz je imao sina Obeda od Rute, Obed je imao sina Jeseja, Jesej je imao sina kralja Davida. Kralj David je imao

sina Salamona s Urijinom ženom. Salamon je imao sina Roboama, Roboam je imao sina Abiju, Abija je imao sina Asu, Asa je imao sina Jozafata, Jozafat je imao sina Jorama, Joram je imao sina Oziju, Ozija je imao sina Joatama, Joatam je imao sina Ahaza, Ahaz je imao sina Ezekiju, Ezekija je imao sina Manasiju, Manasija je imao sina Amona, Amon je imao sina Joziju, Jozija je imao sina Jehoniju i njegovu braću u vrijeme seobe u Babilon. A poslije seobe u Babilon Jehonija je imao sina Salatijela, Salatijel je imao sina Zorobabela, Zorobabel je imao sina Abijuda, Abijud je imao sina Elijacima, Elijacim je imao sina Azora, Azor je imao sina Sadoka, Sadok je imao sina Ahima, Ahim je imao sina Elijuda, Elijud je imao sina Eleazara, Eleazar je imao sina Matana, Matan je imao sina Jakova, Jakov je imao sina Josipa, muža Marijina, od koje se rodio Isus, koji se zove Krist.

Zatim se moli

KOD SVIH OLTARA:

Svećenik: Od groma i zla vremena.

Puk: Oslobodi nas, Gospodine!

S. Od biča potresa,

P. Oslobodi nas, Gospodine!

S. Od kuge, glada, rata i od svakoga zla,

P. Oslobodi nas Gospodine!

S. Od nagle i nepripravne smrti,

P. Oslobodi nas, Gospodine!

S. Da se dostojiš plodove zemlji dati i uzdržati,

P. Tebe molimo, usliši nas!

Tu se nadodaje

KOD PRVOG OLTARA:

S. Da se dostojiš poglavicu apostolskoga i sve crkvene redove u svetoj vjeri uzdržati,

P. Tebe molimo, usliši nas!

KOD DRUGOG OLTARA:

S. Da se dostojiš neprijatelje svete Crkve poniziti.

P. Tebe molimo, usliši nas!

S. Da se dostojiš kraljevima i vladarima kršćanskim mir i pravu slogu darovati,

P. Tebe molimo, usliši nas!

KOD TREĆEG OLTARA:

S. Da se dostojiš na pravu nas pokoru privesti,

P. Tebe molimo, usliši nas!

S. Da se dostojiš svemu skupu kršćanskomu mir i jedinstvo udijeliti,

P. Tebe molimo, usliši nas!

KOD ČETVRTOG OLTARA:

S. Da duše naše k nebeskim željama uzdigneš,

P. Tebe molimo, usliši nas!

S. Da se dostojiš nas same u svetoj službi svojoj potkrijepiti i uzdržati,

P. Tebe molimo, usliši nas!

Zatim se nastavlja

KOD SVIH OLTARA:

S. Gospodine usliši molitvu moju!
P. I vapaj moj k tebi neka dodje!
S. Gospodin s vama,
P. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva tijela i krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega.

Toj se molitvi nadodaju još ove molitve:

KOD PRVOG OLTARA:

Bože, koga grijeh vrijedja, a pokora ublažuje: pogledaj milostivo ponizne molbe puka svojega i odvrati bičeve srdžbe svoje, koje za grijehe svoje zaslužujemo.

Svemogući, vječni Bože, smiluj se slugi svojemu Papi našemu **N.**, i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga, da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši. Po Kristu Gospodinu našem

P. Amen.

KOD DRUGOG OLTARA:

Bože, od koga su svete želje, pravi savjeti i pravedna djela: daj slugama svojim onaj mir, koji svijet ne može dati, da i srca naša budu zapovijedima tvojim poslušna, i sadašnja vremena, bez straha od neprijatelja, po tvojoj zaštiti mirna. Po Kristu, Gospodinu našem.

P. Amen.

KOD TREĆEG OLTARA:

Usliši, molimo, Gospodine, molbe onih, koji te ponizno mole, i onima, koji ti se ispovijedaju, oprosti grijehe: da nam zajedno oproštenje i mir dobrostivo udijeliš.

Brani, molimo, Gospodine, ovo mjesto*) od svake protivštine te ga, svim srcem tebi privrženo, čuvaj milostivo od neprijateljskih zasjeda. Po Kristu Gospodinu našem.

P. Amen.

KOD ČETVTOG OLTARA:

Od doma tvojega, molimo, Gospodine, da se odbiju zlobni duhovi i odstupi pakost zračnih oluja.

Bože, koji ne dopuštaš, da itko ufajući se u te odviše trpi, već dobrostivo slušaš prošnje, zahvaljujemo ti, što si primio naše molbe i

---

*) Mjesto „ovo mjesto" (ili „ovaj grad") može se reći takodjer „ovu općinu" ili „ovu župu", „ovu kapelaniju" itd.

želje, i molimo te najpokornije, da budemo vazda zaštićeni od svake protivštine.

Po Kristu, Gospodinu našem.

P. Amen.

Poslije molitava se daje KOD SVAKOG OLTARA

blagoslov.

Nebeskim blagoslovom blagoslovilo, čuvalo i uzdržalo se ovo mjesto i svi, koji prebivaju u njemu, takodjer polja i plodovi zemlje:

U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga. —

P. Amen.

⊛ ⊛

KOD DRUGOG OLTARA

S. Gospodin s vama,

P. I s duhom tvojim.

† **Početak svetoga Evandjelja po Marku.**

(Mr. 1, 1-8).

Početak Evandjelja o Isusu Kristu, Sinu Božjemu. Kao što stoji pisano u proroka Izaije: „Evo, ja šaljem glasnika svojega pred tobom, koji će ti pripraviti put. Glas onoga, što viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove!“ Ivan Krstitelj pojavjo se je u pustinji i propovijedao je krštenje pokore za oproštenje grijeha. Tada je izlazila k njemu sva zemlja Judeja i svi stanovnici Jeruzalema.

Oni su se dali krstiti od njega u Jordanu i pritom su ispovijedali grijehe svoje. Ivan je bio obučen u devinu dlaku i imao je pojas kožnat oko svojih bokova. Hranio se skakavcima i medom divljim. I propovijedao je: „Moćniji od mene ide za mnom. Ja nijesam dostojan kleknuti i odriješiti mu remena na obući. Ja sam vas krstio vodom, on će vas krstiti Duhom Svetim.“

Dalje kao na str. 276-280.

⊛ ⊛

KOD TREĆEG OLTARA

S. Gospodin s vama,

P. I s duhom tvojim.

† Početak svetoga Evandjelja po Luki

(L. 1. 5-17.)

U dane Heroda, Kralja Judeje, živio je neki svećenik po imenu Zaharija, iz svećeničkoga reda Abije. Žena je njegova vukla lozu iz roda Aronova i zvala se Elizabeta. Bili su oboje pravedni pred Bogom i živjeli su besprijekorno u svim zapovijedima i uredbama Gospodnjim. A bili su bez djece, jer je Elizabeta bila nerotkinja i oboje su bili već poodmakli u godinama. Kad je jedamput njegov svećenički red bio na redu i on vršio pred Bogom svetu službu, zapade njega ždrijebom po običaju svećeničkom, da ide u hram Gospodnji i prinese kad. A sav je narod u vrijeme kadjenja stajao napolju i

molio se. Tada mu se ukaza andjeo Gospodnji s desne strane žrtvenika kadionoga. Kad ga vidje Zaharija, uplaši se i strah napade na nj. A andjeo mu reče: „Ne boj se, Zaharija! Molitva je tvoja uslišana: Elizabeta, žena tvoja, rodit će ti sina; nadjeni mu ime Ivan! Imat ćeš radost i veselje, i mnogi će se obradovati njegovu rodjenju. Jer će biti velik pred Gospodinom. Vina i jaka pića ne će piti, i već u utrobi materinoj napunit će se Duha Svetoga. Mnoge od djece Izraelove obratit će Gospodinu, Bogu njihovu. On će doći pred njim u duhu i sili Ilijinoj, da opet obrati srca otaca k djeci, nepokorne da privede k mišljenju pravednika i tako učini Gospodinu narod spreman."

Dalje kao na str. 276-280.

KOD ČETVRTOG OLTARA.

S. Gospodin s vama,
P. I s duhom tvojim.

Početak svetoga Evandjelja po Ivanu.

V. na str. 90. Poslije evandjelja kao na str. 276-280.

Tjelovska pjesma.

(„Pange lingua")

Prvi način:

Svi jezici zapjevajte * Čudu Tijela slavnoga; * Svetoj Krvi hvalu dajte, * Cijeni roda ljudskoga * Koju kralj u smrtnoj boli, * Da otkupi svijet, proli.

Dan bi nama, rodjen nama, * Od prečiste Djevice, * I svojima besjedama * Put pokaza pravice; * Naredbu nam on udijeli. * Divnu, kad se odijeli.

Za večerom skrajne noći * Po zakonu blagova * S braćom svojom, — i kad poći * Htjede, — čudno darova: * Za hranu im dade svima * Sebe rukam svojima.

Riječ put s nama da prebiva, * Riječju kruh put učini. * Krv njegova vino biva, * Jer ga u krv promijeni. * U toj srca je slabosti * Sama vjera radosti.

Sakramentu dakle tomu * Ponizno se klanjajmo, * Novi zakon pram staromu * Izvrsnijim priznajmo * Što ćutilo ne dokuči * To nas vjera nauči.

Roditelju, Rodjenomu * Hvala, slava, poštenje: * A sad od njih nam svakomu * S blagoslovom proštenje; * Hvala vazda i u svemu * Od njih ishodećemu.

Amen.

Drugi (noviji) način:

1. **Usta moja,** uzdižite * K preslavnomu tijelu glas * I krv dragu proslavite, * Što je proli za sve nas * Čedo Majke plemenite, * Ljudskog roda Kralj i Spas.

2. Dan je svima smrtnicima, * Djeva nam ga porodi, * I on prodje sijuć tlima, * Zrnje riječi Božijih, * A na kraju vjernicima * Divan spomen ostavi.

3. Kad je s braćom večerao * Spas na gozbi posljednjoj, * Sav je zakon obdržao * On u hrani vazmenoj * I ko hranu tad je dao * Sama sebe družbi svoj.

4. Gospod zbori, i kruh biva * Svetim tijelom njegovim, * Likom vina krv se skriva, * Okom toga ne vidim, * Ali sama vjera živa * Kazuje bezazlenim.

5. Divnoj dakle Tajni ovoj * Klanjajmo se smjerno mi, * Stari zakon žrtvi novoj * Nek se sada ukloni, * Vjera duši čovjekovoj * Nek spoznanje dopuni.

6. Bogu Ocu, Bogu Sinu * Hvala s pjesmom radosnom, * Slavimo im veličinu, * Častimo ih dušom svom, * K Duhu Svetom nek se vinu * Glasi s dikom jednakom. Amen.

O Spase roda ljudskoga - v. na str. 270.
Tebe Boga hvalimo - v. na str. 157 (i 159).

BLAGDAN KRISTA KRALJA.

(Na zadnju nedjelju listopada.)

Isus Krist je ne samo naš Otkupitelj nego i naš Kralj. Njemu je sve podložno već zato, što je Bog. Ali takodjer kao čovjek imade on gospodstvo nad svim stvarima i nad svakim živim bićem, jer mu je Otac nebeski dao »svu vlast na nebu i na zemlji«. Isus je takodjer kralj naših duša, koje je svojom krvlju otkupio, koje svojim istinama uči, po svojim zapovijedima vodi i koje će svojom vlašću suditi. Pred Isusom Kraljem treba da se svako koljeno prigne. Njega treba da priznadu i po njegovoj volji treba da se ravnaju svi narodi i sve javne i privatne ustanove. Poštuj ga i ti kao svojega vječnoga Kralja. Podvrgni svoju pamet njegovim istinama, svoju volju njegovim zapovijedima, a svoje srce njegovoj ljubavi.

Molitva.

Svemogući vječni Bože, koji si po obljubljenom Sinu svojemu, Kralju vasione, htio sve obnoviti, podijeli milostivo, da se svi narodi, razdijeljeni ranom grijeha, podlože njegovoj preblagoj vlasti, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

(**Posvetnu molitvu,** koja se na današnji dan moli, vidi na str. 175).

VII.

Štovanje Svetih.

—

Štovanje bl. Djevice Marije.

»Evo ti majke!« (Iv. 19, 27).

Tako reče Spasitelj, kad je umirao, v. Ivanu, evandjelistu. Kako smo kod sv. krštenja postali posinjena djeca Božja, to je Majka Božja postala ujedno i naša Majka. Blaženi mi, kad imamo tako dobru i tako mogućnu mater!

Tko ne bi štovao Mariju, kad ju je sam Bog tako odlikovao, da ju je Sinu svojemu za mater odabrao? Majka Božja — to je neizrecivo dostojanstvo. Marija je puna milosti, majka Božja i ujedno djevica; — djevica prije poroda, u porodu i poslije poroda svoga Sinka, bez istočnoga grijeha začeta i bez svakoga grijeha u cijelom životu, blagoslovljena medju ženama; dapače odličnija od svih stvorova, slavnija i uzvišenija od svih andjela — kraljica neba i zemlje.

Tko bi mogao pobrojiti sva čudesa koja je Bog učinio od početka sv. Crkve dosada na molbu bl. Dj. Marije? Dakle, dušo bogoljubna, preporučuj se na osobiti način zagovoru bl. Dj. Marije. Časti je kao svoju milu majku. Pozdravi je svaki dan, kad zvoni na zdravomariju, a osobito je časti u subotu i u blagdane, koji su njoj posvećeni, naročito molitvom, postom i dostojnim primanjem svete pričesti. U prvom redu pak promišljaj lijepe kreposti blažene Bogorodice, i nastoj ih nasljedovati. Skrbi navlastito za svetu čistoću, koja pripada tvomu staležu, jer prečista Djeva ljubi samo čiste duše.

Prikazanje Majci Božjoj.

Oče naš... Zdravo Marijo...

O Gospodjo moja, o majko moja! Ja se sav (**sva**) darivam tebi i da pokažem, kako sam ti odan (**odana**), prikazujem ti danas svoje oči, svoje uši, svoja usta i svoje srce: upravo svega (**svu**) sebe. Kad sam dakle sav tvoj (**sva tvoja**), o dobra majko, čuvaj me i brani kao stvar i svojinu svoju.

(Oprost od 100 dana, ako se izmoli ta molitva iza očenaša i zdravomarije ujutro i uveče; potpun oprost, ako se tako moli kroz čitav mjesec, i to uz obične uvjete.)

Ja sam majka lijepe ljubavi
i svetog ufanja.

Spomeni se.

Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikad čulo, da si ikoga zapustila, koji se k tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem obodren utječem se i ja k tebi, Djevice Djevica, k tebi, Majko, dolazim, pred tobom eto stojim ja grešnik i uzdišem. Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi mojih, nego ih milostivo poslušaj i usliši. Amen.

(300 dana oprosta svaki put; potpun oprost — uz obične uvjete — jedamput u mjesecu, ako se ta molitva svaki dan moli.)

Posveta bl. Dj. Mariji.

(Običajna u Marijinu društvu ili Marijinoj kongregaciji.)

Presveta Djevice i Majko Božja Marijo! Ja **N. N.**, premda sasvim nevrijedan da tebi služim, no ipak uzdajući se u ljubav i divnu blagost tvoju, te potaknut željom, da ti služim, izabirem te danas pred svojim andjelom čuvarom i pred cijelim dvorom nebeskim, za Gospodaricu, Odvjetnicu i Majku svoju te čvrsto odlučujem, da ću odsada uvijek tebi služiti, i, koliko uzmognem, nastojati, da ti svi vjerno služe. Tebe dakle, preljubezna Majko, molim i prosim krvlju Isusa Krista, poradi mene prolivenom, da se udostojiš primiti me zauvijek za svoga slugu, štićenika i dijete. Budi mi u pomoći, o

Majko, u svim djelima mojim, i isprosi mi milost, da takov budem u riječima, djelima i mislima te nikada ne uvrijedim ni tvojih ni presvetoga Sina tvoga očiju. Misli na me i ne ostavi me u čas smrti moje. Amen.

(300 dana oprosta svaki put za članove ili članice Marijina društva.)

Molitva na čast Bezgrešnog Začeća bl. Dj. Marije.

(8. prosinca.)

Zdravo Marijo, milosti puna! Zdravo, o odabrana, koju je Stvoritelj od časa začeća očuvao od svake grešne ljage! Sva si čista, sva si lijepa; nijedne ljage nije na tebi. O prečista Djevice! Dostoj se obratiti svoje milostive oči na mene nevoljnoga grešnika. Ja bijah ne samo u grijehu začet, nego sam još i čistoću, koju sam primio na svetom krštenju, oskvrnuo mnogim grijesima. O Utočište grešnika! Izmoli mi od Boga milost, da sve ljage svoje duše operem dragocjenom Krvi Isusovom i suzama istinita skrušenja te da dobijem opet odjeću odabranih, pa da se u njoj jednom veselo i pouzdano prikažem Bogu. Amen.

Rodjenje Marijino
(„Mala Gospa" ili „Sveta Marija Mala").

(8. rujna.)

O preblažena Djevice, o spasonosno stablo, o posvećeni korjene, kojega je plod u vijeke blagoslovljen! Smiluj se meni i pomozi mi, Kraljice, da mi tvoje rodjenje iz plemena Abrahamova, iz koljena Davidova, isprosi potpuno oproštenje mojih grijeha. Moli za me, najmudrija Djevice, da tvoje rodjenje poput koprene pokrije moja zla djela. O sveta Bogorodice, ljiljane čistoće, spomeni me se kod svojega Sina. Amen.

Uznesenje bl. Dj. Marije
("Velika Gospa" ili "Sv. Marija Velika").

(15. kolovoza.)

Lijepom poput mjeseca zovu te, Marijo, pa i pravo te s njim isporedjuju, jer je on medju svim zvijezdama najsličniji suncu. Tako i ti, najvjernija sliko vječnoga Sunca, sjaš na nebu djevičanskom čistoćom divnije nego tisuće drugih zvijezda, što sjaju oko Božjega prijestolja.

Ti si, o Djevice, tako pritegla na se pogled Gospodnji, da te je uzvisio nad sve andjeoske zborove. Pokaži svijetu svoju blagost, pokaži mu milost, koju si našla kod Boga! Neka i nama, slugama tvojim, koji na današnji svečani

I preradosni dan prizivljemo tvoje slatko ime, udijeli po tebi, premilostiva Kraljice, svoju milost Isus Krist, tvoj Sin, naš Gospodin i Bog, komu bila slava u sve vijeke vjekova. Amen.

PJESMA (I MOLITVA) NA ČAST MAJKE BOŽJE SEDAM ŽALOSTI.

Plač Bl. Dj. Marije.

(„Stabat Mater")

Prvi način:

Puna tuge Majka staše
Uz križ plačuć, dok trpljaše
Sin na križu viseći.

Koje dušu rastuženu,
Svu žalosnu, i smućenu,
Mač preoštri probode.

Koli tužna, ucviljena
Bješe ona preblažena
Mati Sina Jedinog!

Koja gorko tugovaše,
Mila majka, kad gledaše
Muke Sina slavnoga.

Ah, tko ne bi proplakao,
Kad bi majku tu gledao
U tolikoj nevolji.

Ko će suze uzdržati,
Gledeć, kako Krista Mati
Bol sa Sinom podnosi?

Radi grijeha svoga puka
Isusa joj bič i muka
Na nje oči umori.

Vidje slatkog Sina svoga
Zapuštena od svakoga,
Gdje umiruć izdiše.

O ti, Majko, vir ljubavi,
U srce mi bol postavi,
Daj, da s tobom tugujem.

Daj, da ljubim Krista Boga
Sa svim žarom srca svoga,
Ter mu tako ugodim.

Sveta Majko, daj da tvoga
Rane Sina Propetoga
Moje srce ranjuju.

Tvog Jedinca izranjena,
Tako za me izmučena
Bol da s tobom podijelim.

Sa propetim bol da združim
I da s tobom vazda tužim,
Dok je daha u meni.

Blizu križa s tobom biti,
Tvom se plaču pridružiti
Želja mi je najveća.

Nad svim djevam Djevo mila,
Nemila mi već ne bila:
Daj mi s tobom plakati.

Daj da srcem svojim cijelim
Smrt svedj nosim, muku dijelim,
Rane štujem Kristove.

Daj me ranam izraniti,
Daj me križem opojiti,
I krvlju Isusovom.

Da me mine žar pakleni,
Ti priskoči, Djevo, meni
Na dan suda Božjega.

Kriste, daj mi, kad preminem,
Po Majci se da dovinem
Lovor — vijenca pobjede.

Kada tijelo smrt podnese,
Daj, da duši daruje se
Slava raja nebeskog. Amen.

Drugi (noviji) način:

Stala plačuć tužna Mati, — Gledala je, kako pati — Sin joj na križ uzdignut.

Dušom njenom razboljenom, — Rastuženom, ražaljenom — Prolazio mač je ljut.

O koliko ucviljena — Bješe ona uzvišena — Majka Sina jedinog !

Bol bolova sve to Ijući — Blaga Mati gledajući — Muke slavnog Čeda svog.

Koji čovjek ne bi plako — Majku Božju videć tako — U tjeskobi tolikoj ?

Tko protužit neće s Čistom, — Kada vidi gdje za Kristom, — Razdire se srce njoj ?

Zarad grijeha svoga puka — Gleda njega usred muka, — I gdje bičem bijen bi.

Gleda svoga milog Sina - Ostavljenog sred gorčina, — Gdje se s dušom podijeli.

Vrelo milja, slatka Mati, — Bol mi gorku osjećati — Daj, da s Tobom procvilim.

Neka ljubav srca moga — Gori svedj za Krista Boga, — Da mu u svem omilim.

Rane drage, Majko Sveta, — Spasa za me razapeta, — Tisni usred srca mog.

Neka dodju i na mene — Patnje za me podnesene — Sina Tvoga ranjenog.

Daj mi s Tobom suze livat — Raspetoga oplakivat, — Dok na svijetu budem ja.

U Tvom društvu uz križ stati, — S Tobom jade jadovati — Želja mi je jedina.

Kruno djeva, Djevo divna, — Budi meni milostiva, — Daj mi s Tobom dijelit plač.

Daj mi nosit po sve dane — Isusovu smrt i rane — Osjećati muka mač.

Neka rane izrane me, — Neka svega opoje me — Sina Tvoga križ i krv.

Ti na sudu za me zbori, — Djevo sveta da ne mori — Pakleni me vječni crv.

Kad mi dodju smrtni časi, — Kriste Bože, nek me spasi — Majke Tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi, — Dušu onda uzmi Ti mi — U nebeski blažen dvor. Amen.

⊙ ⊙

R. Moli za nas, prežalosna Djevice.
O. Da postanemo dostojni obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Bože, za čije muke je po Simeonovu proročanstvu mač boli prošao preslatkom dušom slavne Djevice i Majke Marije, podaj milostivo, da mi, koji se sjećamo njezinih boli, postignemo blaženi plod muke tvoje.

Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

O. Amen.

Djelo zadovoljštine Bezgrešnom Srcu Marijinu

(Moli se obično kad se obavlja pobožnost pet prvih subota u mjesecu.)

Presveta Djevice i preljubezna Majko Isusova i Majko naša! Puni djetinje ljubavi i sučešća dolazimo k Tebi sa željom, da Te svojom ljubavlju i zahvalnošću utješimo i zadovoljimo Ti za sve uvrede, kojima zaslijepljeni grešnici probadaju Tvoje majčinsko Srce. Oprosti svim bijednim ljudima, a i nama, koji smo takodjer toliko puta vrijedjali Tebe i Božansko Srce Tvoga Sina.

Primi našu zahvalnost, našu vjeru, naše pouzdanje i našu ljubav za sve one, koji su Ti nezahvalni, koji su nevjerni, koji se ne uzdaju u Te i ne ljube Te. Da zadovoljimo za te uvrede i nezahvalnosti, rado primamo iz Božje ruke sve životne poteškoće i žrtve i sve to

prikazujemo Tvom Bezgrešnom Srcu za obraćenje grešnika. Otvori nam svoje predobro Srce, da u njemu nadjemo utočište i spas. Učini, da ne vrijedjamo više dragoga Boga, koji je već previše uvrijedjen. Daj da po zaslugama Tvoga Srca ostanemo vazda vjerni Tvojemu Božanskomu Sinu i da nasljedujemo Tvoje Bezgrešno Srce u čistoći, u poniznosti, u dobroti, u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Bezgrešno Srce Marijino, budi nam utočište sada i na čas naše smrti. Amen.

Posveta prečistom Srcu Marijinu.

O Marijo, mogućna Djevice i Majko Milosrdja, kraljice neba i utočište grešnika! Mi se sasvim posvećujemo tvojemu prečistomu Srcu. Posvećujemo ti sve svoje biće i sav svoj život — sve, što imamo, što ljubimo i što jesmo: naša tjelesa, naša srca i naše duše. Tebi posvećujemo naša ognjišta, naše obitelji i naš zavičaj. Mi hoćemo, da sve, što je u nama i oko nas, pripada tebi i da bude pod tvojim materinskim blagoslovom.

A da bude ta naša posveta doista vrijedna i trajna, obnavljamo danas pred tobom, o Marijo, svoj krsni zavjet i prvopričesna obećanja. Mi se obvezujemo, da ćemo uvijek odvažno priznavati vjerske istine i da ćemo živjeti kao pravi katolici, posve pokorni smjernicama sv. Oca i s njime sjedinjenih biskupa.

Mi se obvezujemo, da ćemo vršiti Božje i crkvene zapovijedi i osobito da ćemo svetkovati blagdane. Nadalje se obvezujemo, da ćemo u svojem kršćanskom životu obavljati, ukoliko nam bude moguće, utješljive nabožnosti, naročito da ćemo se pričešćivati i svaki dan izmoliti sv. krunicu.

Mi ti napokon, o slavna Majko Božja i slatka Majko čovječanstva, obećajemo, da ćemo te svim svojim srcem častiti, eda bismo p kraljevanju tvojeg prečistog Srca ubrzali i učvrstili kraljevstvo tvog prečasnog Sina u dušama našim i svih ljudi, u našem dragom zavičaju i po cijelom svijetu kao što na nebu. Amen.

Krunica bl. Dj. Marije.

Ružice, iz kojih pletu bogoljubni kršćani vijenac miloj Gospi, jesu često ponavljani pozdrav andjeoski, u kojemu se razmišljaju ili iza riječi „ISUS" nadodaju razni zazivi, koji se odnose u otajstvima **radosnim** na Isusovo rodjenje i njegovo djetinjstvo, u otajstvima **žalosnim** na muku, a u otajstvima **slavnim** na uzvišenje Isusa i Marije.

Otajstva se radosna razmatraju od prve nedjelje adventa do početka korizme, žalosna kroz korizmu, a slavna od Uskrsa do adventa ili došašća.

Ako moliš krunicu svaki dan, razmatraj u ponedjeljak i četvrtak radosna, u utorak i petak žalosna, a u nedjelju, srijedu i subotu slavna otajstva.

Moleći krunicu dobivaš mnogo oprosta. Ako je izmoliš pred presv. Oltarskim sakramentom, možeš dobiti potpuni oprost uz uvjet, da se ispovjediš, pričestiš i da moliš na nakanu Sv. Oca Pape.

Krunica se moli na dva načina.

PRVI NAČIN.

Prekriži se, moli Vjerovanje držeći križić krunice, zatim jedan očenaš na veće zrno i tri zdravomarije na tri manja zrna. Onda izmoli kod debljega zrna jedan „Oče naš", iza njega na deset manjih zrna deset zdravomarija i poslije desete „Slava Ocu". Pri tom razmišljaj i iza riječi „Isus" (kod svake „Zdrave Marije") izgovaraj riječi dotičnih otajstava:

Na tri manja zrna:

1. **Koji neka nam umnoži vjeru.**
2. **Koji neka nam utvrdi ufanje.**
3. **Koji neka nam usavrši ljubav.**

Na desetke:

RADOSNA OTAJSTVA:

1. **Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.**
2. **Koga si, Djevice, iduci Elizabeti u pohode nosila.**
3. **Koga si, Djevice, rodila.**

4. Koga si, Djevice, u hramu prikažala.
5. Koga si, Djevice, u hramu našla.

ŽALOSNA OTAJSTVA:

1. Koji se za nas krvlju znojio.
2. Koji je za nas bio bičevan.
3. Koji je za nas bio trnjem okrunjen.
4. Koji je za nas teški križ nosio.
5. Koji je za nas bio propet.

SLAVNA OTAJSTVA:

1. Koji je od mrtvih uskrsnuo.
2. Koji je na nebo uzašao.
3. Koji je Duha Svetoga poslao.
4. Koji je tebe, Djevice na nebo uzeo.
5. Koji je tebe, Djevice, ,na nebu okrunio.

Za pokojne običaje se dodati i šesta desetka:
Koji neka se smiluje vjernim mrtvim.
Ova se desetka svrši uzdahom:
I duše vjernih mrtvih po milosrdju Božjem počivale u miru!

⊛ ⊛

DRUGI NAČIN.

Krunica se može moliti, i u mnogim krajevima se moli, takodjer ovako:
Prekriži se govoreći:
R. Bože, u pomoć mi priteci.
O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

Zatim pročitaj ili reci jednu od niže navedenih rečenica, da znadeš, što ćeš razmišljati u onom otajstvu, dok budeš molio deset zdravomarija. Ako tko moli sam, reći će **„razmišljat ću"** mjesto **„razmišljat ćemo".** Poslije svake takve rečenice izmoli se: **očenaš, deset zdravomarija** i na koncu **slavaocu.**

Radosna otajstva:

1. U prvom radosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je arkandjeo Gabrijel navijestio Mariji, da će začeti po Duhu Svetomu i roditi Sina Božjega.

2. U drugom radosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je blažena Djevica Marija posjetila svoju rodjakinju svetu Elizabetu te je ostala s njom tri mjeseca.

3. U trećem radosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je blažena Djevica Marija rodila Isusa u betlehemskoj špilji te ga je postavila u jasle.

4. U četvrtom radosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je blažena Djevica Marija, četrdeseti dan poslije poroda, prikazala u hramu Ocu nebeskomu svoga Sina, kojega je primio u naručje starac Simeon.

5. U petom radosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je blažena Djevica Marija našla

svoga dvanaestgodišnjeg Sina u hramu medju učiteljima.

Žalosna otajstva.

1. U prvom žalosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako se je Isus u vrtu na Maslinskoj gori molio svomu Ocu nebeskomu te se je znojio krvavim znojem.
2. U drugom žalosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je bio Isus u dvoru Pilatovu privezan za stup i nemilo bičevan.
3. U trećem žalosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je bio Isus okrunjen trnovom krunom.
4. U četvrtom žalosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je Isus, osudjen na smrt, nosio na Kalvariju preteški drveni križ.
5. U petom žalosnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je bio Isus raspet na križ izmedju dva razbojnika — pred očima svoje žalosne majke Marije.

Slavna otajstva.

1. U prvom slavnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je Isus treći dan po smrti slavno uskrsnuo od mrtvih.
2. U drugom slavnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je Isus četrdeset dana poslije svog uskrsnuća uzašao na nebo i sjeo ob desnu svoga nebeskoga Oca.

3. U trećem slavnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je naš Gospodin Isus Krist poslao Duha Svetoga nad apostole u prilici ognjenih jezika.
4. U četvrtom slavnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je bila blažena Djevica Marija uznesena na nebo.
5. U petom slavnom otajstvu razmišljat ćemo, kako je bila blažena Djevica Marija okrunjena kao kraljica neba i zemlje.

Poslije krunice se hvalevrijedno moli molitva **„Zdravo, Kraljice"** — v. na str. 60. ili **„Spomeni se"** — v. na str. 289. ili ova

molitva:

R. Moli za nas, Kraljice presvete krunice !
O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Bože, čiji nam je Jedinorodjenac životom, smrću i uskrsnućem svojim stekao plaću vječnoga života, dopusti, molimo, da spominjući ta otajstva u svetoj krunici blažene Djevice Marije i nasljedujemo, što sadržavaju, i postignemo, što obećavaju. Po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Oni, koji mole poslije krunice **litanije lauretanske,** naći će ih na str. 365.

U mjesecu listopadu moli se poslije krunice ova

molitva svetomu Josipu:

K tebi se, o sveti Josipe, utječemo u svojoj nevolji. (Pošto smo tvoju presvetu zaručnicu za pomoć zamolili, molimo pouzdano i za tvoju pomoć.*) Za ljubav, koja te je sa neoskvrnjenom Djevicom i Bogorodicom vezala; i za očinsku ljubav, kojom si Dijete Isusa grlio: smjerno te molimo, da baštinu, koju je Isus Krist svojom krvlju otkupio, milostivo pogledaš, te našoj nevolji svojom moći u pomoć pritečeš.

O brižni čuvaru božanske obitelji, brani odabrano potomstvo Isusa Krista. Ne daj, predragi oče, da nas okuže zabluda i pokvarenost. Budi nam s neba milostivo u pomoći, o naš jaki zaštitniče, u borbi sa vlašću tmine. Pa kao što si nekad Dijete Isusa iz najveće pogibli života izbavio, tako i sada brani svetu Crkvu Božju od svih zasjeda neprijateljskih, te nas svakoga pojedinoga trajno uzmi pod svoje okrilje, da uzmognemo po tvojem izgledu i tvojom pomoću sveto živjeti, blaženo preminuti i u nebu vječno blaženstvo zadobiti. Amen.

(Jedamput na dan 300 dana oprosta. Kad se javno moli krunica u listopadu, svaki put oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica).

*) Te se riječi u zagradi ispuste, kad se nije molila krunica.

Štovanje svetih andjela

„Pred licem andjela pjevat ću ti...." (Ps. 137)

Medju mnogobrojnim stvorovima Božjim ima i nevidljivih stvorova, koji nemaju tijela, a imadu razum i slobodnu volju i mnoge uzvišene moći. Sv. Pavao ih imenuje: Kerubini, Serafini, Prijestolja, Gospodstva, Mogućstva, Vlasti, Poglavarstva, Arkandjeli i Andjeli. Ima ih nebrojeno mnogo.

Kako su andjeli imali slobodnu volju, to ih je Bog podvrgnuo kušnji. Mnogi se podigoše proti Bogu, i zato ih je Bog za uvijek odbacio. Oni se zovu nečisti duhovi, djavli itd.

Ostali pak, koji ostaše Bogu poslušni, gledaju i uživaju Boga na vijeke u raju, i ovršuju s preveselim posluhom njegovu svetu volju. Oni su andjeli, to jest vjesnici Božji i naši čuvari, kako o vidimo u mnogim pripovijestima svetoga pisma.

Svaki od nas ima svoga andjela čuvara, koji pobudjuje u nama svete misli i želje, za nas se Bogu moli, i brani nas od pogibli duše i tijela. Zazivaj dakle svaki dan svoga sv. andjela čuvara i poslušaj njegova nadahnuća.

Molitva sv. andjelu čuvaru.

Bože moj, ti šalješ dobre i poslušne duhove, da nas brane i vode po putu kreposti. Zato ti dugujem neizmjernu hvalu. A i tebi, sveti moj prijatelju, zahvaljujem na svoj skrbi i ustrpljivosti, koju si dosada za me imao. Ja ću paziti na tvoja nagovaranja i na glas svoje savjesti, a neću se povadjati za grešnim poticajima zlobnog napasnika. Kad mi koje zlo dodje na um, reći ću sam sebi: „Andjeo Božji je uza te, poštuj ga i ne ražali ga nikojim grijehom." Ah, kako ću se onda radovati, kada budem, slušajući tebe, došao k Bogu, stvoritelju i otkupitelju svomu! Srdačno ću ti onda zahvaliti, nebeski moj vodja i čuvaru! Tada pak ćemo Boga svoga zajedno častiti i slaviti u vjekovječnoj ljubavi i u beskrajnom blaženstvu. Amen.

Štovanje Svetih.

Podigni oči k nebu, dušo kršćanska, pa gledaj neizbrojno mnoštvo Svetih iz svakoga naroda jezika, od svake dobi i obojega spola, s krunom neumrle slave na glavi, s pobjedničkom palmom u ruci, jer su na zemlji mnoge tuge i nevolje bogoljubno podnijeli, sveto živjeli ili oštru pokoru činili. Sada pak užívaju za svoj trud obilnu plaću — slavu nebesku!

Uzmi si dakle svece za izgled. Djeluj s milošću Božjom, kako su i oni djelovali, pa ćeš i ti steći istu slavu nebesku. Čitaj zadovoljno živote svetaca, da vidiš, koliko su dobra učinili oni, a kako malo ga činiš ti.

Zazivaj takodjer svece, i preporučuj se njihovoj molitvi kod Boga.

Poštuj takodjer i slike Svetih, i njihove svete moći to jest: njihova sveta tjelesa i druge ostanke (relikvije).

LITANIJE O SVETOM JOSIPU.

(5 god. oprosta jedamput na dan. Pio XI., 21.III.1935).

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski, Bože, smiluj se nama.

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama.
Sveta Marijo,
Sveti Josipe,
Slavni porode Davidov,
Svjetlosti patrijarha,
Zaručniče Bogorodice,
Stidljivi čuvaru Djevice,
Hranitelju Sina Božjega,
Brižni branitelju Kristov,
Glavaru slavne Obitelji,
Josipe pravedni,
Josipe prečisti,
Josipe premudri,
Josipe jaki,
Josipe pokorni,
Josipe vjerni,
Ogledalo strpljivosti,
Ljubitelju siromaštva,
Uzore radnika,
Uresu domaćega života,
Čuvaru djevica,
Potporo obitelji,
Utjeho bijednih,
Ufanje bolesnih,
Zaštitniče umirućih,
Strahu zlih duhova,
Pokrovitelju svete Crkve,
} moli za nas!

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Sveć. Postavio ga je Gospodarom doma svojega.
Puk: I poglavicom svega imanja svojega.

Pomolimo se.

Bože, koji si se neiskazanom providnosti dostojao izabrati blaženoga Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj: daj, molimo, da koga kao pokrovitelja častimo na zemlji, zavrijedimo imati zagovornikom na nebu: Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Molitva sv. Josipu za sv. čistoću.

Čuvaru djevica i oče, sv. Josipe! Tvojoj je vjernoj skrbi bila povjerena sama nevinost, Isus Krist, i Djevica nad djevicama, Marija: po dvostrukom tom predragom zalogu žarko te molim, isprosi mi, da očuvam srce čisto od svake nečistoće i da čistim srcem služim Isusu i Mariji.

Drugu molitvu sv. Josipu imadeš na str. 304.

Molitva sv. Petru apostolu.

Bože, koji si blaženom Petru, apostolu svojem, dao ključeve kraljevstva nebeskoga i udijelio mu vrhovnu pastirsku oblast da svezuje i raz-

rešuje, podaj, da se pomoću njegove prošnje izbavimo od uza naših grijeha: koji živiš i kraljuješ po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitva sv. Pavlu apostolu.

Bože, koji si mnoštvo naroda propovijedanjem blaženoga apostola Pavla poučio, daj nam, molimo te, da osjećamo kod tebe zaštitu onoga, kojega uspomenu štujemo. Po Isukrstu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Antunu

za koju posebnu milost.

Tebi se, o moćni čudotvorče, utječemo — Tebi, u čijim je grudima tako vruće plamtjela vatra ljubavi prema Bogu i siromasima, da si po njoj zavrijedio nositi u naručju djetešce Isusa, koji se je htio roditi u siromaštvu. Tebi se potpunim pouzdanjem obraćamo, da moliš dobroga Spasitelja, neka nam se u ovoj nevolji smiluje. Daj, izmoli nam milost....što ponizno prosimo. Ako nam je izmoliš, Tebi ćemo na čast, o slavni sv. Antune, udijeliti kruh siromasima, koje si na zemlji tako ljubio.

Oče naš...Zdravo Marijo...Slava Ocu...

(Oprost od sto dana. Lav. XIII. 11.V.1897).

Molitva sv. Ćirilu i Metodu.

Slavenski apostoli, biskupi sv. Ćiril i Metod, bili su rodom iz Soluna. Na poziv kneza Rastislava pošla su sveta braća god. 863. u Moravsku, gdje su propovijedali Slavenima kršćansku vjeru. Oni su takodjer preveli sveto Evandjelje na slavenski jezik te su uveli staroslovensko bogoslužje, koje je odobrio papa Hadrijan II. god. 879. Sveti Ćiril je umro u Rimu god. 869., gdje mu je grob u crkvi sv. Klementa, a sv. Metod god 885. kao moravski nadbiskup nakon mnogih progona u Velehradu (u Čehoslovačkoj).

Antif.: U svetosti i pravdi služili su Gospodinu u sve dane svoje: stoga ih je odjećom slave zaodjenuo Gospodin Bog Izraelov.

R. Narodi kazuju mudrost svetaca.

O. A Crkva naviješta hvalu njihovu.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, koji si dao, da slavenski narodi po Tvojim blaženim ispovijedaocima i biskupima Ćirilu i Metodu dodju do spoznanja tvojega imena, podaj, molimo, da prispijemo u društvo onih, kojih blagdan slavimo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva svetoj Tereziji od Maloga Isusa.

O blažena Terezijo od Maloga Isusa! Ti si se na kratkom putu svojega zemaljskoga života učila od Isusova Božanskoga Djetinjstva te si u njemu našla sreću svoje duše. Od njega nijesi tražila ništa drugo nego ljubav i bol, prikazujući Bogu svoje kreposti sve dane svoga života kao najljepše cvijeće. A sada, kad si u blizini Božjega prijestolja, moli za me! Pouči me, kako si bila ti Bogu odana i kako si ga žarko ljubila, da podjem i ja za svojim spasenjem i posvećenjem po toj stazi, koja je tebe tako sigurno i brzo dovela u nebo.

O ti maleni Isusov cvijete, ostavi i meni svojih tajanstvenih ruža po neizrecivim ugodnostima Božjega Djetinjstva. Neka nad svim ljudima lebdi tvoj ljubezni smiješak, koji nas sjeća beskrajne dobrote Božje i vječnoga veselja na nebu, kamo se i ja ufam po tvojem zagovoru doći, da ondje zajedno s tobom pjevam pjesmu o Božjem milosrdju. Amen.

Molitva svecu imenjaku.

O sveti **N.**, prijatelju i službeniče Božji, kojega štujem kao osobitoga zagovornika svoga! Iz svega srca se radujem, što sam, premda nedostojan, nazvan tvojim imenom i što sam tim imenom primio kod svetog krštenja zalog tvoje

zaštite. Ali vrlo mi je žao, što moje ponašanje ne odgovara svetosti tvoga života. O sveti **N.**, pomoćniče moj! Isprosi mi od Boga milost, da svoj život popravim i da svom pomnjom nasljedujem tvoje svete kreposti. Ah, da nijesam nikada pogrdio svojim grijesima slavu tvoga imena! Svojom molbom kod Boga štiti mi dušu i brani mi tijelo, izmoli mi postojanost u dobru i izbavi me od svakoga zla, a osobito budi mi na pomoć u čas moje smrti, da ti uzmognem u slavi nebeskoj zahvaliti na dobročinstvima i zajedno s tobom hvaliti i slaviti predobroga Boga u vijeke vjekova. Amen.

Molitva kojemugod svecu.

Zdravo, o blaženi gradjanine nebeski, sveti **N.**, koji poslije svoga truda uživaš sada pokoj vječni za osobite kreposti, kojima si ugodio Bogu svemogućemu! O da bih i ja one lijepe kreposti..., koje u tebi slavim i štujem, sa svom pomnjom nasljedovao! Okrijepi moju slabost svojom molitvom, i isprosi mi ovu milost..., a naročito oproštenje grijeha i temeljitu odluku, s kojom bih mogao do smrti Bogu služiti u svetosti i pravdi, da me ne nadvlada ni svijet lažljivim dobrima ni tijelo grešnim nasladama ni duh paklenski svojim zasjedama. Isprosi mi više temeljite vjere, kreposti, ufanja i savršene ljubavi, a po smrti pak milost, da se s tobom na vijeke združim, i da postanem dionik slave nebeske. Amen.

Molitva svim Svecima.

Molimo te, Gospodine, brani nas od svih pogibli duše i tijela, i po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice i Bogorodice Marije, blaženog Josipa i blaženih apostola tvojih Petra i Pavla, i svih Svetih, udijeli nam dobrostivo spasenje i mir: da budu sve protivštine i pogreške odstranjene, pa da ti Crkva tvoja služi sigurnom slobodom. Po Isukrstu Gospodinu našem. Amen.

VIII.

Ophodne i druge razne molitve.

Na blagdan sv. Marka i na tri prosna dana prije Uzašašća Gospodnjega.

U te dane polaze vjernici sa svećenikom na ophod (procesiju). Najprije se pjeva u crkvi ova antifona:

Ustani, Gospodine, * pomozi nas i izbavi nas radi imena svoga!

Ps. Bože, ušima svojim slušasmo*, Oci naši pripovjediše nama.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu,
kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

Ustani, Gospodine,* pomozi nas i izbavi nas radi imena svoga.

Zatim se pjevaju :

LITANIJE SVIH SVETIH.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski, Bože, smiluj se nama.
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama.
Sveta Marijo, } moli za nas!
Sveta Bogorodice, } moli za nas!
Sveta Djevo djevica, } moli za nas!
Sveti Mihovile, } moli za nas!
Sveti Gabrijele, } moli za nas!
Sveti Rafaele, } moli za nas!
Svi sveti andjeli i arkandjeli, molite za nas.
Svi sveti redovi blaženih duhova, molite za nas.
Sveti Ivane Krstitelju, moli za nas.
Sveti Josipe, moli za nas.
Svi sveti patrijarsi i proroci, molite za nas.
Sveti Petre, } moli za nas!
Sveti Pavle, } moli za nas!
Sveti Andrija, } moli za nas!
Sveti Jakove, } moli za nas!
Sveti Ivane, } moli za nas!
Sveti Toma, } moli za nas!
Sveti Jakove, } moli za nas!
Sveti Filipe, } moli za nas!
Sveti Bartole, } moli za nas!
Sveti Mateju, } moli za nas!

Sveti Šimune, } moli za nas!
Sveti Tadeju, } moli za nas!
Sveti Matija, } moli za nas!
Sveti Barnaba, } moli za nas!
Sveti Luka, } moli za nas!
Sveti Marko, } moli za nas!
Svi sveti apostoli i evandjelisti, molite za nas.
Svi sveti učenici Gospodnji, molite za nas.
Svi sveti mladenci, molite za nas.
Sveti Stjepane, } moli za nas!
Svet Lovro, } moli za nas!
Sveti Vinko, } moli za nas!
Sveti Fabijane i Sebastijane, } molite za nas!
Sveti Ivane i Pavle, } molite za nas!
Sveti Kuzma i Damjane, } molite za nas!
Sveti Gervazije i Protazije, } molite za nas!
Svi sveti mučenici, } molite za nas!
Sveti Silvestre, } moli za nas!
Sveti Grgure, } moli za nas!
Sveti Ambrozije, } moli za nas!
Sveti Augustine, } moli za nas!
Sveti Jeronime, } moli za nas!
Sveti Martine, } moli za nas!
Sveti Nikola, } moli za nas!
Svi sveti biskupi i ispovjednici, molite za nas.
Svi sveti naučitelji, molite za nas.
Sveti Antune, } moli za nas!
Sveti Benedikte, } moli za nas!
Sveti Bernarde, } moli za nas!
Sveti Dominiče, } moli za nas!
Sveti Franjo, } moli za nas!
Svi sveti svećenici i leviti, molite za nas.
Svi sveti redovnici i pustinjaci, molite za nas.

Sveta Marijo Magdaleno,
Sveta Agato,
Sveta Lucijo,
Sveta Janjo,
Sveta Cecilijo,
Sveta Katarino,
Sveta Anastazijo, } moli za nas!

Sve svete djevice i udovice, molite za nas.
Svi sveci i svetice Božje, zagovarajte nas.
Milostiv budi: oprosti nam, Gospodine.
Milostiv budi: usliši nas, Gospodine.
Od svakoga zla, oslobodi nas, Gospodine.
Od svakoga grijeha,
Od srdžbe svoje,
Od nagle i nepripravne smrti,
Od zasjeda vražjih,
Od srdžbe, mržnje i svake zle volje,
Od duha bludnosti,
Od groma i zla vremena,
Od biča potresa,
Od kuge, glada i rata,
Od smrti vječne,
Po otajstvu svetog utjelovljenja svoga,
Po došašću svojem,
Po rodjenju svojem,
Po krštenju i svetom postu svojem,
Po križu i muci svojoj,
Po smrti i ukopu svojem,
Po svetom uskrsnuću svojem,
Po čudesnom uzašašću svojem,
Po dolasku Duha Svetoga Utješitelja,
U dan sudnji,
Grešnici: tebe molimo, usliši nas! } oslobodi nas, Gospodine!

Da nam oprostiš,
Da nam otpustiš,
Da se dostojiš na pravu nas pokoru privesti,
Da se dostojiš svoju svetu Crkvu ravnati i uzdržati,
Da se dostojiš poglavicu apostolskoga i sve crkvene redove u svetoj vjeri uzdržati,
Da se dostojiš neprijatelje svete Crkve poniziti,
Da se dostojiš kraljima i vladarima kršćanskim mir i pravu slogu darovati,
Da se dostojiš svemu puku kršćanskomu mir i jedinstvo udijeliti,
Da se dostojiš sve, koji lutaju, k crkvenome jedinstvu povratiti i sve nevjernike k svijetlu evandjelja privesti,
Da se dostojiš nas same u svetoj službi svojoj potkrijepiti i uzdržati,
Da duše naše k nebeskim željama uzdigneš,
Da sve dobrotvore naše vječnim dobrima naplatiš,
Da duše naše, braće, rodjaka i dobrotvora naših od vječnoga prokletstva izbaviš,
Da se dostojiš plodove zemlji dati i uzdržati,
Da se dostojiš svim vjernim mrtvima pokoj vječni darovati,
Da se dostojiš uslišiti nas,
Sine Božji, } tebe molimo, usliši nas!

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Oče naš - **moli se tiho do:**

Sveć.: I ne uvedi nas u napast.
Puk: Nego izbavi nas od zla.

Psalam 69.

Bože, u pomoć mi priteci * Gospodine, pohiti da mi pomogneš.

Nek se smetu i postide, * koji traže dušu moju.

Još jednom neka se zasrame, * koji mi hoće zlo.

Odmah neka se zasrame, * koji mi govore: Neka, neka!

Nek se raduju i vesele u tebi svi, koji traže tebe, * i neka vazda govore: „Veličao se Gospodin", koji ljube spasenje tvoje.

A ja sam siromah i ubog, * Bože pomozi mi.

Ti si pomoćnik moj i izbavitelj moj, * Gospodine, ne kasni.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen.

Sveć. Spasi sluge svoje.

Puk. Bože moj, koji se ufaju u te.

Sveć. Budi nam, Gospodine, jaka tvrđa.

Puk. Protiv neprijatelja.

Sveć. Ništa ne uspio neprijatelj protiv nas.

Puk. Ni sin bezakonja ne naudio nama.

Sveć. Gospodine, ne učini nam po grijesima našim.

Puk. I ne vrati nam po krivicama našim.

Sveć. Molimo za Papu našega **N.**

Puk. Gospodin ga sačuvao i poživio i blažena učinio na zemlji, i ne dao ga na volju neprijateljima njegovim.

Sveć. Molimo za dobrotvore naše.

Puk. Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine, poradi imena svojega nagraditi životom vječnim. Amen.

Sveć. Molimo za vjerne mrtve.

Puk. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima.

Sveć. Počivali u miru.

Puk. Amen.

Sveć. Za braću našu nenazočnu.

Puk. Spasi sluge svoje, Bože moj, koji se ufaju u te.

Sveć. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.

Puk. I brani ih sa Siona.

Sveć. Gospodine, usliši molitvu moju.

Puk. I vapaj moj k tebi da dodje.

Sveć. Gospodin s vama.

Puk. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, komu je vlastito smilovati se vazda i oprostiti, primi molbu našu, da nas i sve sluge tvoje, koje stežu verige grijeha, milosrdje tvoje dobrote milostivo odriješi.

Usliši, molimo Gospodine, molbe onih, koji te ponizno mole, i onima, koji ti se ispovijedaju, oprosti grijehe: da nam zajedno oproštenje i mir dobrostivo udijeliš.

Neizrečeno milosrdje svoje, Gospodine, milostivo nam ukaži, da nas zajedno i od grijeha sviju odriješiš, i od kazna, koje za njih zaslužujemo, izbaviš.

Bože, koga grijeh vrijedja, a pokora ublažuje: pogledaj milostivo molbe puka svojega i odvrati bičeve srdžbe svoje, koje za grijehe svoje zaslužujemo.

Svemogući, vječni Bože, smiluj se slugi svojemu Papi našemu **N.**, i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga, da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši.

Bože, od koga su svete želje, pravi savjeti i pravedna djela: daj slugama svojim onaj mir, koji svijet ne može dati, i da srca naša budu zapovijedima tvojim poslušna, i sadašnja vremena, bez straha od neprijatelja, po tvojoj zaštiti mirna.

Užezi ognjem Duha Svetoga srce naše, Gospodine, da tebi čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo.

Bože, stvoritelju i otkupitelju sviju vjernih, dušama službenika i službenica svojih udijeli otpuštenje sviju grijeha, da proštenje, koje su vazda željele, pobožnim molbama postignu.

Djela naša, molimo, Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću prati, da svaka naša molitva i radnja s tobom vazda počinje i početa da se s tobom dovrši.

Svemogući vječni Bože, koji zajedno nad živima gospoduješ i nad mrtvima, i svima se smiluješ, za koje unaprijed znaš, da će vjerom i djelom biti tvoji: tebe ponizno molimo, da oni, za koje odlučismo moliti, i koji ili još sada žive na svijetu, ili su se već preselili u vječnost, po zagovoru sviju svetih tvojih oproštenje svih svojih grijeha milostivo zadobiju. Po Gospodinu našemu Isusu Kristu Sinu tvome, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Sveć. Gospodin s vama.

Puk. I s duhom tvojim.

Sveć. Uslišio nas svemogući i milosrdni Gospodin.

Puk. Amen.

Sveć. I duše vjernih po milosrdju Božjem počivale u miru.

Puk. Amen.

—

MOLITVE ZA KIŠU.

Kad se ide na ophod, mole se litanije Svih Svetih (str. 316), kojima se prema koncu ispred retka „Da se dostojiš plodove zemlje" itd. dvaput doda:

„Da se dostojiš svojim vjernicima prikladnu kišu podijeliti, tebe molimo, usliši nas."

Zatim se nastave i svrše litanije, a onda:

Oče naš...

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

Psalam 146.

Hvalite, Gospodina, jer je dobro pjevati njemu psalme, * nek bude slatka i mila pjesma hvale Bogu našemu.

Gospodin zida Jeruzalem, * okuplja raspršene Izraelce:

Ozdravlja one, koji su skrušena srca, * i zavija rane njihove.

On odredjuje broj zvijezdama * i sve ih zove imenom.

Velik je Gospodin naš, i velika je krepost njegova, * i mudrosti njegovoj nema mjere.

Gospodin uzdiže smjerne, * a grešnike ponizuje do zemlje.

Pjevajte Gospodinu s hvalom, * pjevajte psalme Bogu našemu uz citaru.

On zastire nebo oblacima * i sprema kišu zemlji;

Čini, te raste na gorama trava * i bilje na službu ljudima.

On daje stoci hranu njezinu * i mladim gavranima, koji viču k njemu.

Ne mari za silu konjsku * niti ga privlače cjevànice ljudske.

Mili su Gospodinu oni, koji ga se boje, * i oni, koji se ufaju u milosrdje njegovo.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen.

Kad se dovrši, reku se prošnje:

R. Pokrij, Gospodine, nebo oblacima.

O. I pripravi zemlji kišu.

R. Da raste na gorama trava.

O. I bilje na službu ljudima.

R. Natopi gore s visina svojih.

O. I plodom će se djela tvojih nasititi zemlja.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dodje.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, u kojem živimo, mičemo se i jesmo, podaj nam prikladnu kišu, da uz dovoljnu sadašnju pomoć težimo pouzdanije za vječnim stvarima.

Podaj, molimo, svemogući Bože, da uzdajući se u svojoj nevolji u tvoju dobrostivost budemo tvojom zaštitom obranjeni od svake protivštine.

Daj nam, molimo, Gospodine, spasonosnu kišu i dostoj se politi vodama nebeskim suho lice zemlje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

R. Blagoslovimo Gospodina.

O. Bogu hvala.

R. Uslišio nas svemogući i milosrdni Gospodin.

O. Amen.

R. Duše vjernih po milosrdju Božjem počivale u miru.

O. Amen.

Molitva za lijepo vrijeme (vedrinu).

Bože, koga grijeh vrijedja, a pokora ublažuje: pogledaj milostivo na ponizne molbe puka svoga i odvrati bičeve srdžbe svoje, što ih zaslužujemo za svoje grijehe.

K tebi vapijemo, Gospodine, usliši nas i podaj nam na naše smjerne molbe zračnu vedrinu, da mi, koji smo s pravom bijeni radi grijeha svojih, budemo pretečeni tvojim milosrdjem i osjetimo ti blagost.

Molimo blagost tvoju, svemogući Bože, ustavi kišnu poplavu i dostoj se pokazati nam radost lica svojega. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitva za odvraćanje tuče i zla vrèmena.

Bože, koga grijeh vrijedja, a pokora ublažuje: pogledaj milostivo na ponizne molbe puka svoga i odvrati bičeve srdžbe svoje, što ih zaslužujemo za svoje grijehe.

Od doma tvojega, molimo, Gospodine, da se odbiju zlobni duhovi i odstupi pakost zračnih oluja.

Svemogući, vjekovječni Bože, oprosti prestrašenima, umilostivi se onima, koji ponizno mole; iza štetne vatre iz oblaka i olujne sile neka nam grožnja nepogode postane razlogom, da te hvalimo.

Gospodine Isuse, koji si zapovjedio vjetrovima i moru, te je nastala velika tišina, usliši molitve obitelji svoje i podaj, da se na ovaj znak svetoga križa stiša žestina zla vremena.

Svemogući i milosrdni Bože, koji nas i kažnjavajući ozdravljaš i praštajući uzdržavaš, daj da se mi, koji te smjerno molimo, i razveselimo utješeni žudjenom tišinom i vazda uživamo dar tvoje blagosti. Po Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga. Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitva da se isprosi plod zemlje.

Milosrdni Bože i Oče, koji nam dobrostivo uzdržavaš život! Molimo te za kruh naš svagdanji i za sve, što nam je potrebno za uzdržavanje života. Daj plodnost poljima i vinogradima našim! Pošalji nam u zgodno vrijeme koristan dažd i blago sunce. Stvoritelju i gospodaru neba i zemlje! Ti sve možeš; ti nam možeš svoj blagoslov podijeliti i uskratiti. Zato te molimo: blagoslovi naša polja, i čuvaj ih od neplodnosti, od škodljivih životinja, suše i prevelike moče, od mraza i pogubne tuče. Istina — mi grešnici nijesmo dostojni tvojih

darova, koje nam svaki dan, dapače svaki čas podjeljuješ. Nu, predobrostivi Oče na nebesima, ne pogledaj na zlodjela naša, za koja se od svega srca kajemo, nego budi nam milostiv radi Isusa Sina svoga, koji je za nas na križu umro i dragocjenu krv svoju prolio. Mi se sasvim u tebe uzdamo i obećajemo ti, da ćemo tvoje darove bogoljubno i samo na tvoju slavu uživati, da ćemo biti trijezni i da ćemo se u sreći i nesreći tvojim mudrim naredbama pokoriti. Nikada nećemo zaboraviti, da si ti uvijek naš predobri Otac: kad nam dadeš ili uzmeš, kad nas blagosloviš ili kazniš. Molimo te, milostivi Oče, ne ostavi nas, svoje siromašne i nevoljne sinove! Smiluj nam se i unaprijed nas blagoslovi u svemu, što nam služi za vremenito blagostanje i za vječno spasenje. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva poslije obilne ljetine.

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za obilni blagoslov, kojim nas je tvoja očinska dobrota ljetos nadarila. Daj, da se po tvojoj svetoj namjeri služimo njime na korist svoju i bližnjega svojega i da unaprijed tvoja dobročinstva zaslužimo i primimo: po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za sv. Crkvu.

Svemogući, vječni Bože, koji si objavio slavu svoju svima u Kristu narodima: čuvaj djela mi-

losrdja svoga; da Crkva tvoja rasprostranjena po svemu svijetu, ustraje s temeljitom vjerom u ispovijedanju tvoga Imena. Po Isukrstu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva za sjedinjenje svih kršćana i za obraćenje svih nevjernika.

(Moli se naročito u svjetskoj molitveno osmini od 18. do 25. siječnja.)

Ant. „Da svi jedno budu, kao što ti, Oče, u meni, i ja u tebi; da i oni u nama budu jedno: da vjeruje svijet, da si me ti poslao." **(Iv. 17. 21).**

R. „Ja tebi kažem: Ti si Petar."

Odg. „I na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju."

Molitva.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne obaziri se na grijehe moje, nego na vjeru Crkve svoje, i nju po volji svojoj dostoj se umiriti i ujediniti, koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitva za sv. Oca Papu i za biskupa.

vidi na str. 373 — 374.

Molitva za duhovnoga pastira i ostale misnike.

O Bože, koji si izručio svećenstvu, da naviješta tvoje riječi, da prikazuje svetu misu i da dijeli svete sakramente: podaj svim svećenicima, a osobito našim duhovnim pastirima svoju moćnu milost, da svoju službu vjerno obavljaju, da nam svojom pobožnošću daju dobar izgled pa da tako na vijeke spase i svoje i naše duše. Amen.

OPASKA. Molitvu, da nam dade Bog dobrih svećenika, imaš na str. 254.

Molitva za svoga ispovjednika.

Svemogući vječni Bože, koji si mi dao ispovjednika za vidljiva andjela i vodju na putu spasenja: prosvijetli ga duhom svojim i upravljaj jezikom njegovim, da mi pravo i ljubeznivo pokazuje puteve tvoje pravde. Blagoslovi njegovo bogoljubno nastojanje i daj, da ga pravo poštujem i u njega se sinovljim načinom ufam, a napokon da po tvojoj milosti slavim na vijeke tebe zajedno s njime u diki nebeskoj. Amen.

Molitva djece za svoje roditelje.

O Bože! Ti si mi dao dobre i drage roditelje te hoćeš, da ih poštujem i ljubim, slušam i pomažem. Ti sam udahni mi u srce pravo štovanje, goreću ljubav i radostan posluh pre-

ma njima, da im time naplatim sve muke i skrbi, koje za me podnose. Blagoslovi i nadari ih za sva dobra, koja mi ljubeznivo čine. Daj da dugo i srećno žive na zemlji, i da svakim dobrom obiluju, a napokon da unidju u diku nebesku. Amen.

Molitva roditelja za svoju djecu.

Bože moj ! Očinski (**materinski**) osjećaj kao što i zakon tvoj me opominje, da mi valja uzgajati svoju djecu po naredbama sv. vjere za krepost i za život vječni. Ona su više tvoja nego moja; iz mojih ruku ćeš ih jednom tražiti. „Tko za svoje ne skrbi", veli riječ tvoja „odrekao se je vjere, i gori je od nevjernika" (**I. Tim.** 5, 8). I zaista, što bi mi koristilo, kad bih se skrbio (**skrbila**) samo za njihove tjelesne potrebe i za njihovu vremenitu sreću, a ne za bogoljuban uzgoj i za posvećenje njihove duše ? A da ih dobro i kršćanski uzgojim, potrebna mi je tvoja mogućna pomoć. Prosvijetli me dakle, Bože moj, da bistro spoznam, što mi valja činiti. Daj mi neutrudljivu pripravnost i stalnu revnost, da tu poglavitu dužnost vjerno vršim te da uzmognem jednom reći: Gospodine, od onih, koje si mi izručio, nijesam nijednoga izgubio. — O Marijo, majko presrećna, isprosi mi pomoć u Isusa, svoga sinka, da uzmognem svoju djecu u strahu Božjemu uzgojiti i s njima se jednom opet sastati u nebeskom raju. Amen.

Molitva na rodjendan.

Bože i Svoritelju moj ! Na današnji dan sam po milosti tvojoj prvi put ugledao svijetlo svijeta. Ti si me iz ničega probudio na život, da te poznam i ljubim, da ti služim i time da postanem dostojan ljubiti te i uživati na vijeke u nebeskoj slavi. Hvala ti, o Bože moj! Srdačna ti hvala na tim prevelikim dobročinstvima, koja si mi donekle već podijelio, a donekle pripravio. Hvala ti osobito na prevelikoj milosti, koju si mi odmah, iza kako sam došao na ovaj svijet, udijelio time, što si me svetim krštenjem preporodio za nebo — moju pravu domovinu. Ah kako mi je žao, predobri moj Stvoritelju i Otkupitelju, što nijesam dosada tako velike milosti bolje upotrebio, dapače sam nekoje na svoju sramotu i štetu izgubio. Oprosti mi, Oče premilosrdni, te mrske krivnje. Iz svega se srca za njih kajem. Unaprijed ću tebi, preblagi početniče života moga, biti zahvalan; tebi hoću da se vazda i u svemu pokorim. Amen.

OPASKA. Na **imendan** možeš moliti **molitvu svecu Imenjaku** - vidi na stranici 312.

Molitva bogoljubna mladića.

Predobrostivi Bože! Vladaj me u pogibeljnoj dobi moje mladosti, da živim samo tebi i da bježim od svega, na što ti, Oče preljubeznivi, mrziš. Daj, da se čuvam dangube, laži, igre, pijanstva i svih grijeha, kojima se čovjek

tako lako priući, a od kojih se teško ili možda nikad više ne oduči. Navlastito te molim, Bože moj, očuvaj me od najgore opačine, koja tebe tako uvrijedi, a kršćanina posve pogrdi, za života u sramotu i nevolju, a po smrti u dno pakla strovali, — očuvaj me, molim te, od opačine sramotne bludnosti. Zato ću se, kolikogod uzmognem, čuvati svačega, što se kršćanskom mladiću ne pristoji, ili što bi mi bilo pogibeljno. Ja ću se u pogledu i u govoru, u odijelu i u svem ponašanju vladati pošteno i stidljivo, od zle družbe ću više nego od zmije i kuge bježati. I kad budem sam, spominjat ću se, da me ti vidiš, eda ne učinim ono, što bi me pred tvojim prečistim licem oskvrnulo. Da, ja ću paziti, bježat ću od svake grešne prigode i molit ću se tebi, svemožni, preblagostivi Oče! Ti pak ćeš mene, svoga mlohavoga sina, milostivo vladati, braniti i krijepiti. Za to te molim i to se od tebe ufam. Po Isukrstu Sinu tvojem, Gospodinu našem. Amen.

Molitva bogoljubne djevojke.

Samo krepost je istinita ljepota, a stidljivost je najljepši ures ženskoj glavi. Rumeno lice vene brzo kano cvijet, a lijepo ruho ne pokriva moja pomanjkanja. I ako me hvale i miluju, nijesam zato bolja. Tebi, Bože moj, ugoditi — to neka bude moja najveća skrb. Čisto, nevino i pobožno srce budi mi najdraži ures i sva radost moja. Ali, o Bože moj, ja ti ne bih

mogla omiliti, kad ne bih živjela pristojno i sveto, i kad se ne bih pomnjivo čuvala svega, što se protivi svetoj čistoći. Za tu krepost treba da skrbim vrhu svega. Radi nje moram posebice paziti i moliti. Očuvaj me, o Bože, od svakoga, i najmanjega nečistoga grijeha. Dodji mi na pomoć u vrijeme napasti, da se onda tebe, sveznajući, sveti Oče i pravedni suče, spomenem i da pravo promislim tvoje svete riječi: „Blaženi čista srca, jer će Boga vidjeti.“ Daj, o Bože, da svagda pazim na sva, i na najtanja nagnuća svojega srca; da se u govoru i u pogledu, u odijelu i u svemu ponašanju vladam pristojno i sveto. „U pristojnom odijelu, sa stidom i poštenjem“ daj da se kitim, a „ne pletenom kosom, ni zlatom ni biserom niti skupocjenim haljinama, nego dobrim djelima, kako se pristoji ženama, koje pokazuju pobožnost“ (**I. Tim.** 9-10). Naročito pak te, Gospodine, presveti, molim za milost tvoju, da bih svaki dan rasla u pravoj pobožnosti, kojom ženska nejakost postaje nesavladiva, i da bih neprestano napredovala kao što u godinama tako i u mudrosti i kreposti. Po Isukrstu, Gospodinu našem. Amen.

OPASKA. Molitvu sv. Josipu **za sv. čistoću** imadeš na str. 309.

Molitva muža i žene.

Bože, koji si po uzvišenom i otajstvenom združenju Isukrsta sa svojom Crkvom uzvisio i posvetio zaručničko združenje: pogledaj mi-

lostivo na nas, sluge svoje, i blagoslovi nas i naše življenje svakim nebeskim blagoslovom. Tvoja providnost nas je združila, tvoja pomoć neka nas očuva! Pred oltarom tvojim smo si istinito obećali neokaljanu vjernost i iskrenu ljubav. Kao ljubezni drugovi na teškom putovanju u vječnost podali smo si ruke u svrhu našega nerazrešljivoga združenja sve do same smrti. Podijeli nam svoju mogućnu milost, da svoje svete odluke i zavjete, koje smo tada pred tobom svečano učinili, u svemu natanko ovršujemo, živeći sveto, sa gorećom ljubavi, bogoljubno i marljivo služeći tebi i kršćanski odgajajući svoju djecu. Daj, da tako zaslužimo zadovoljstvo i kršćanski blagoslov, eda ustrpljivo podnosimo svoje pogreške te da živimo mirno i složno jedan drugomu na zadovoljstvo i veselje.

Oče nebeski! Samo s tvojom pomoći možemo medjusobno posvećivati svoje duše, natjecati se u dobru i učiniti, da nam vrijeme života bude po mogućnosti ugodno, tako da se nikada ne vrijedjamo nego da se poštujemo i pomažemo, tješimo i ljubimo, dok nas smrt ne razdvoji.

Blagoslovi, svemogući Bože, i naše gospodarstvo, naše poslove i kruh naš svagdanji, da si ga pribavimo bez onolike i onakove skrbi i muke, kakova bi mogla biti pogibeljna našim dušama. Očuvaj nas od nesreće i od teške nevolje i konačno, kako si odlučio, da ovdje zajedno živimo, tako daj, da poslije smrti slavimo zajedno tvoje ime u raju i da u tebi nadjemo svoje vječno blaženstvo. Amen.

Molitva putnika.

Svemogući Bože, koji si slugu svoga Abrahama po svim putevima njegova života očuvao zdrava; koji si učinio, da su sinovi Izraelovi išli po kopnu posred mora, i koji si Trim mudracima sa istoka pokazivao put po svojoj zvijezdi, budi mi, molim te, Gospodine, na odlasku pomoć, na putu utjeha, u vrućini zasjena, na daždu i zimi pokrivalo, u trudu okrepa, u protivnosti uporište, u opasnosti štap, i u pogibli spasenje: da po tvojem vodstvu dodjem onamo, kamo želim doći, i da se zatim, zaštićen na duši i na tijelu, povratim k svojima, a napokon da unidjem u luku vječnoga blaženstva. Amen.

Molitva mornara.

Divno je more! Ta ono je slika vječnosti! Širi se pred nama kao da nema kraja. Sad je mirno i spokojno, a sad nemirno i uzburkano! Čarobno je i okrutno, ali vazda drago srcu primoraca! Spoznaj, da si uvijek, a osobito, kad povrh bijesnih valova ploviš, u rukama Gospodinovim!

Smiluj se, svemogući vječni Bože, na molbe moje i blagoslovi desnicom svojom mene i sve, koji sa mnom brode, kako si se dostojao blagosloviti korablju Nojevu, kad plovljaše u sveopćem potopu. Podaj mi svoju desnicu, Gospodine Isukrste, kako si je pružio bla-

ženom Petru, kada je hodio po morskim valovima, i pošalji s neba svoga svetoga andjela, da vazda oslobodi i očuva od svake pogube mene, moje drugove i sve, što je na brodu. Odaleči od slugu svojih sve pogibli i svagda nas razveseljuj i tješi žudjenom lukom i tihom plovidbom pa nam podijeli milost, da se poslije dobro dovršenih svih naših posala opet po lijepu vremenu zdravi i veseli k svojima milima i dragima povratimo: koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Molitva mornara u vrijeme oluje.

O Bože! Strašno se očituje tvoje moguć-stvo! Grmljavina je tvoj glas, vjetar i munja su tvoji sluge; oni idu putem, što im ga ti kažeš, i navještaju veličanstvo tvoje.

Pravedni Bože, ako gledaš na naše grijehe, tko će podnesti? Svi smo sagriješili, često smo na razne načine pogrdili tvoje ime i probudili tvoju srdžbu. Zato skrušenim srcem vapijemo k tebi: Oče naš, smiluj se nama, oprosti nam grijehe i opačine, i odvrati od nas ovu strašnu pogibao! Zapovjedi, da prestanu strahoviti gromovi, opasne munje, silni vjetrovi i bijesni valovi te da nastane žudjena tišina na čast i slavu imena tvoga.

Tebi, o Bože, hoćemo unaprijed vjerno služiti i od svakoga grijeha pomnjivo bježati. Pruži nada nas svoju svemoguću desnicu i očuvaj nas i našu imovinu: ali ipak neka se vrši volja tvoja. Tebi se, Gospodine, sasvim

izručujemo! Ako se spasimo, vjerno ćemo te hvaliti i slaviti, a ako li se naša tjelesa pogube, onda budi milostiv dušama našim i primi ih u svoju vječnu slavu. Amen.

OPASKA. Kad se izbaviš od morske oluje ili od bilo koje pogibli, možeš u zahvalu moliti **"Tebe Boga hvalimo"** s ondješnjom molitvom — str. 157.

Molitva vojnika.

Bože i Oče moj! Ti sve mudro vladaš i u ljudskom društvu odlučuješ svakomu čovjeku onaj stalež, u kojem treba da tebi služi, bližnjemu svomu da koristi i neumrlu dušu da si spasi. Premda sam vojnik, ipak je moja sveta dužnost tebi, Bože moj, vjerno služiti, kako su ti mnogi slavni vojnici i vitezovi služili i postali sveti. U vojničkoj haljini kao i u seljačkom ili gradjanskom odijelu imadem istu neumrlu dušu, koju moram spasiti. Vazda i svuda imam istoga previšnjega Gospodara i Vladaoca cijeloga svijeta, Kralja nad kraljevima, Oca i dobročinitelja svih ljudi. Tebe Boga, stvoritelja i otkupitelja svojega, dužan sam častiti i hvaliti, vjerno slušati, pouzdano i iskreno ljubiti.

Kada putujem i kada vježbam, kad sam pod oružjem i kod kojegagod službenog posla, uzdrži mi drago zdravlje i veselo srce. Brani me u svakoj pogibli, a u prvom redu uzdrži me, o Bože i Oče moj, u svojoj ljubavi i milosti. Čuvaj mi srce, da se ne dade zavesti na zlo. Naročito pak me očuvaj od mrske kletve i od

ružne bludnosti, koja šteti zdravlju i životu, a dušu strovaljuje u vječnu propast. Znam, da mnogovrsne pogibli prijete spasenju moje duše i da mi zli primjeri, nehajstvo za kreposno življenje, krive nauke i nevjerstvo mogu lako otrovati srce, ali upravo zato ću se često utjecati k tebi i priklonito te moliti: okrijepi me, da uši i srce zatvorim pred svakim zločestim govorom i grešnim primjerom, i da pomnjivo bježim od svakoga društva, koje bi me moglo navesti na grijeh. Podijeli mi, sveti Bože, svoju mogućnu milost, da tu svoju odluku savjesno ispunim. Ako se uz tvoju pomoć očuvam teškoga grijeha, neću se bojati ni u vrijeme mira ni u ratu, jer i ako umrem, umrijet ću tebi; a ako me uzdržiš na životu, hoću da se povratim doma k svojim dragima pošteno i veselo i da tebi radostan uzdajem hvalu. Svemogući Bože, predobri Oče! Tvoja zaštita i milost neka mi budu na pomoć sada i u čas smrti moje. Amen.

Molitva radnika Isusu radniku.

Gospodine Isuse, premda si Stvoritelj i Gospodar neba i zemlje, znadem da si, u skromnoj nazaretskoj radionici i tijekom svojega apostolskoga djelovanja, veselo prigrlio posao, koji Ti je dodijelio Tvoj Otac nebeski. Daj mi, da i ja, po uzoru Tvojeg radničkog života, naučim ljubiti svagdanji rad, što si ga Ti božanski posvetio. Blagoslovi Isuse, moj trud. Daj da

ga se ne bojim, nego da ga prigrlim i da bih tako suradjivao za obiteljsko i javno blagostanje i činio pokoru za grijehe svoje i svega svijeta, a prije svega i nadasve da bih radom vršio Tvoju svetu i Božansku volju. Amen.

Lijepa molitva za samoga sebe.

O Bože moj! Vjerujem u te, a ti okrijepi moju vjeru; ufam se u te, a ti učvrsti moje ufanje; ljubim te, a ti umnoži moju ljubav; kajem se za sve svoje grijehe, a ti povećaj moje kajanje! Klanjam se tebi, svojemu Stvoritelju i Gospodinu, čeznem za tobom, svojom jedinom i najposljednjom svrhom; zahvaljujem tebi, svojemu vječnom dobročinitelju; zazivljem tebe, svoga previšnjega zaštitnika!

O Bože moj! Dostoj se vladati nada mnom svojom mudrosti, uzdržavati me u radu svojom pravednosti, tješiti me svojim milosrdjem i braniti me svojim svemogućstvom! Prikazujem ti sve svoje misli, riječi i djela, sav svoj trud i sve poteškoće, tugu svoju i sve neugodnosti. Daj, da unaprijed na tebe mislim, o tebi govorim, svako svoje djelo po tvojoj volji upravljam, da sve svoje dužnosti savjesno ovršujem i da tebi za ljubav sve radosno trpim!

Bože moj! Ja hoću sve ono, što ti hoćeš i sve to hoću zato, što ti to hoćeš. Podijeli mi milost, da budem u molitvi pobožan, u jelu i piću trijezan, u svojim poslovima pomnjiv i oprezan, u izvršivanju dobrih odluka neutrudljiv.

Daj, o Bože, da budem istinit i vjeran onima, koji se u me pouzdavaju, i da ne očitujem njihovih tajna; da budem krotak i dobrotvoran prema svim ljudima, pošten u govoru, koristan svojim vladanjem bližnjemu za duševno spasenje i uredan u svem svojem ponašanju! Upravljaj mojim srcem, da vazda razmišlja tvoju dobrotu, da mrzi na svaku pogrešku, na grijeh i opačinu: da ljubi bližnjega, a da ne cijeni kakve svjetovne taštine!

Udijeli mi, o Bože, svoju mogućnu milost, da nadvladam svoje tjelesne požude i bludne pohote; da nadjačam lakomost darežljivošću, srditost krotkošću, lijenost pomnjivom pobožnošću i svetom revnošću za dobro. Daj mi u mojim poduzećima razboritu opreznost, u pogiblima hrabrost, u nesreći i stradanju istinitu strpljivost, a u sreći kršćansku poniznost! Daj mi, o Bože, da budem svojim poglavarima vazda pokoran, svojim podložnicima dobrotvoran, svojim prijateljima vjeran, a svojim neprijateljima veledušan i popustljiv.

Bože moj! Daj mi takodjer bistro spoznati, kako malen je ovaj svijet, a kako velika su tvoja nebesa; kako kratko je vrijeme moga života, a kako duga je vječnost! Učini, da budem jak u borbi proti mrskoj požudi, da pomnjivo molim za tvoju milost, da skrbno vršim tvoje zapovijedi i da stalno nastojim oko vječnoga spasenja!

Daj, o Gospodine, da se skrbno pripravljam na smrt, da se bojim tvoga suda, i da bježim od grijeha; eda izbjegnem mukama paklenim,

te dodjem k tebi u rajsku slavu: po zaslugama Isusa Krista, Gospodina i Spasitelja našega. Amen.

Molitva za srećnu smrt.

Ovu molitvu nastoj izmoliti uvečer prije nego ćeš leći u postelju.

O Isuse, Gospodine dobri Bože, Oče milosrdja! Evo me pred tobom ponižena, skrušena i zbunjena srca! Budi mi na pomoć u vrijeme, kad budem umirao i odlazio sa ovoga svijeta!

Kad ne budem mogao više micati svojih nogu i kad budem tako uvidio, da se je put mojega života približio svršetku, tada — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kada moje drhtave i ukočene ruke ne budu mogle više držati tvoje raspelo i kad ga budem morao proti svojoj volji spustiti na postelju moje boli, tada — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kada se budu moje usne ohladile i zadrhtale, i kad budem njima po zadnji put izustio tvoje sveto ime — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kad se budu moje uši zatvorile za sve ljudske riječi, a otvorile, da čuju glas tvoga suda, kojim ćeš neopozivo odrediti, što će biti sa mnom za svu vječnost, tada — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kada bude moje srce oslabilo od bolesti te se izmučilo u smrtnoj grozi i u borbi za život, tada — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kada se više ne budem mogao služiti svojim sjetilima i kad cijeli svijet iščezne ispred mojih očiju, dok budem uzdisao u smrtnoj borbi i u zadnjim trzajima — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kad bude preko ruba mojih usana odietjela moja duša sa ovoga svijeta te ostavila moje tijelo blijedo, mrzlo i bez života, tada primi uništenje mojega bića kao poklon tvojemu Božanskomu Veličanstvu i onda — smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Kad bude napokon moja duša stupila preda te i kad bude po prvi put ugledala besmrtni sjaj tvojega Veličanstva, tada je nemoj odbaciti od sebe, nego se udostoj primiti me u ljubezno krilo svoga milosrdja, eda ti uzmognem na vijeke pjevati pjesmu zahvalnicu. — Smiluj mi se, o milostivi Isuse!

Molitva za bolesnika.

Isuse, Gospodine i Bože moj! Sluga je tvoj, koga ljubiš, bolestan. Ne daj, da mu bude ova bolest smrtonosna nego da služi tebi na čast, a njemu na duševno spasenje. Podijeli bolesniku ustrpljivost, a svima, koji ga služe, pravu ljubav, da si prigodom te bolesti i on i oni zasluže mnogo za život vječni. Amen.

Molitva za bogoljubne prijatelje.

O Bože, koji darove ljubavi ulijevaš milošću Duha Svetoga u srca svojih vjernika, daj slu-

gama i službenicama svojim, za koje tvoju milost molimo, spasenje duše i tijela, da tebe svom snagom ljube, i što je tebi ugodno, svom pomnjom da izvršuju. Po Isukrstu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva u kojojgod nevolji.

Gospodine ! Ruka tvoja mi je oteščala, ali nimalo se neću protiviti tebi, koji si pravedan u odlukama i pun smilovanja u sudovima svojima. Ja sam sagriješio i želim dragovoljno trpjeti za svoje grijehe. Budi volja tvoja! Daj mi, milostivi Bože, ustrpljivost i jakost u mojim tugama, da ih trpim tebi na čast i svojoj duši na spasenje. Oslobodi me od moje nevolje, ako je tvoja volja. Spomeni se, Gospodine, moje slaboće i budi mi milostiv, da tvoje ime hvalim i tvoje milosrdje na vijeke slavim. Amen.

IX.

Pobožnost za bolesnike i umiruće.

„Ljudima je odredjeno jednom umrijeti, a poslije toga je sud". (Hebr. 9, 27).

Umrijeti nam je svima. Samo jedamput ćemo umrijeti, pa će nam ta jedina smrt odlučiti ili vječno blaženstvo ili vječno poguibljenje. Što bi nam dakle moralo biti život drugo nego neprestana priprava na smrt?

Bdijte, kaže Isus, jer ne znate ni dana ni časa. Zato treba, da se na smrt ne pripravimo tek onda, kad se razbolimo, nego već dok smo zdravi. Treba da bogoljubno živimo, ako hoćemo, da blaženo umremo.

Već dok smo zdravi, treba da svoje vremenite poslove uredimo i da učinimo oporuku, eda uzmognemo u bolesti misliti samo na Boga i skrbiti se za dušu. Kada pak obolimo, treba da primimo bolest tihom poniznosti i ustrpljivo, pripravni na sve. Potrebno je, da se bolesnik u pravo vrijeme okrijepi svetim sakramentima, a za to su dužni skrbiti se i oni, koji bolesnika dvore.

Bolesnik treba da se **ispovjedi, pričesti** i, ako je opasno bolestan, da primi **posljednje pomazanje** („sveto ulje"). Na koncu mu dade svećenik takodjer potpuni oprost („papinski" ili „apostolski" blagoslov).

Prije nego li dodje svećenik, treba **bolesnikovu sobu** očistiti i urediti. Jedan **stol** ili stolić se pokrije bijelim stolnjakom, pa se na nj stave **dvije svijeće** („voštanice") i medju njih križ.

Osim toga se stavi na stol **posudica sa blagoslovljenom vodom i grančicom** (cvijeća ili masline), kojom će svećenik poškropiti bolesnika. Još treba staviti **čašu čiste vode,** u kojoj će svećenik oprati prste, kad pričesti bolesnika, i **tanjurić** sa **6 krugljica pamuka** za brisanje sv. ulja i **malo soli i komadić kruha,** čime će svećenik otrti palac od sv. ulja. Na sredini stola ispred križa nek ostane prazan prostor na stolnjaku, kamo će svećenik položiti sv. Tijelo.

Kad svećenik dodje u kuću, reče: **„Mir ovoj kući!"** Ukućani odgovore: **„I svima, koji prebivaju u njoj!".**

Pošto je bolesnik primio svete sakramente, treba da se samo pobožnim mislima bavi, da se mirno izruči Bogu te potanko posluša liječnika, jer je to Bogu ugodna pokora. Svako

isprazno razgovaranje i premnoge posjete treba odalečiti od bolesnika. Samo pobožni ljudi, a osobito svećenik, neka mu se približe više puta. Bolesniku treba katkada čitati muku Isukrstovu i druge molitve, a osobito su prikladne za njega strelovite molitvice ili kratki bogoljubni uzdasi. Kad se približuje skrajni čas, treba opominjati bolesnika, da većom pomnjom i jačim pouzdanjem pogleda katkada na raspelo, koje mu se dade i u ruke, da ga poljubi; katkada se pokropi blagoslovljenom vodom, moli se pred njim ukratko djelo vjere, ufanja, ljubavi i kajanja. Rodjaci i prijatelji ga mogu ponukati na ustrpljivost i da se pokori volji Božjoj. Kada umire, izgovara se kod njega ime Isusa, Marije i Josipa, pa mu se preporuči duša.

Molitva u vrijeme bolesti.

„Sinko moj, u bolesti ne oklijevaj! Moli se Gospodinu, i on će te ozdraviti!" (Sir. 38, 9).

O Bože spasenja moga! Oče i izbavitelju moj! Ti si moje molitve toliko puta milostivo uslišao, dok sam bio zdrav, pa nećeš odvratiti svoje lice od mene niti sada, kad u teškoj bolesti nemoćne ruke uzdižem k tebi i slabim glasom vapijem: Gospodine, smiluj mi se, i pomozi me!

Bože moj, ti znaš, što trpim i zašto trpim. Nijesam li možda ja sam uzrok svojoj bolesti

po netrijeznosti, razuzdanom životu, ili po nemarnosti za uzdržavanje svojega zdravlja? — Ili me hoćeš možda po tjelesnim bolestima probuditi iz nemarnosti, da ti služim, i ponukati me, da svoju pamet oslobodim od rastresenosti, neuredne želje za taštim nasladama i od prekomjerne skrbi za zemaljska dobra, da se tako zanimam za tebe i za spas svoje duše?

Bio koji mu drago uzrok mojoj bolesti, ipak sam ti dužan zahvaliti, što očinskom ljubavi nastojiš, da me tjelesnim bolima ozdraviš na duši. Ako i oštro kazniš moje tijelo, smiluj se ipak mojoj duši. Podijeli mi ustrpljivost, da primim radosno nevolju iz tvoje ruke i da je krotko podnosim; jer tko nevolju i kaznu rado podnosi, steći će čast; a tko se kazni tvrdoglavo protivi, poginut će bez pomoći. Podaj mi i jakost, da si ne povećam boli nestrpljivošću.

Oživi u meni ufanje u tvoju pomoć, da ćeš me izbaviti od bolesti, ako bi mi zdravlje koristilo spasenju duše. Učini sa mnom kako je tvoja sveta volja. Povrati mi zdravlje, ako spasenju moje duše koristi više nego smrt. Onda ću te hvaliti i slaviti do zadnje kapi života; nastojat ću svagda bogoljubnije živjeti, dužnosti svoga staleža marljivije ispunjavati, i još mnogo dobrih djela učiniti za život vječni.

Ako pak moje ozdravljenje ne bi bilo tebi ugodno, a meni i mojima spasonosno, tada, o Oče nebeski, neka ne bude moja, nego tvoja volja, pa te molim samo za dar blažene smrti. Sasvim se predajem tvojoj volji, koja sve dobro učini. Pripravan sam ponizno i zahvalnim srcem

trpjeti sve, što sam zaslužio, ili što je za me spasonosno, a dragoga Boga i izbavitelja ću se vazda krepko držati. Ništa neka me ne razdruži od ljubavi Božje, koja je u Isusu Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Molitvu za srećnu smrt — vidi na str. 343.

Molitva bolesnika
prije nego primi svete sakramente.

Zahvaljujem ti, milosrdni Bože, što me po ovoj bolesti opominješ na moju umrlost te mi daješ vremena i prigode, da se mirno i dobro pripravim na svoj svršetak. Da one, koji umiru, utješiš, sa sobom pomiriš i za teški put u vječnost okrijepiš, ustanovio si i propisao svete sakramente za bolesnike. Hvala i čast ti budi na toj ustanovi tvoje milostive providnosti. Ja se sada pripravljam, da radosno ovršim tvoju svetu volju i da tvoju milost primim.

Ti, o Bože, znaš najbolje, kako je za spasenje moje duše potrebno, da taj sveti posao dostojno obavim, jer mi nudjaš svoje smilovanje možda zadnji put u životu. Pomozi mi dakle svete sakramente tako dostojno primiti, da po njima zadobijem tvoju milost.

Prosvijetli mi razum, da svoje grijehe pravo spoznam. Gani i omekšaj moje tvrdo srce, da se za sve opačine i nemarnosti svega života svoga istinito pokajem te da se dobro ispovjedim i pričestim pa da tako okrijepljen i pripravljen mirno i s radosnim pouzdanjem dočekam tvoj poziv u vječnost. Amen.

Preporuka duše.

Kad blizu umirućega nema svećenika (a to će se često dogoditi, jer su svećenici sada na rijetko posijani), tada neka obavi preporuku duše jedan izmedju nazočnih, koji je po dobi i ponašanju ugledan, a znade dobro čitati. Neka klekne zajedno sa svima, koji su kod umirućega, i neka moli pomalo, milim i ne prejakim glasom, da ga može bolesnik čuti, a da mu ne bude neugodno.

Najprije se zapali svijeća, svi kleknu, pa se mole ove litanije i molitve (po obredniku):

Litanije za umiruće.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Sveta Marijo,
Svi sveti andjeli i arkandjeli,
Sveti Abele,
Čitavi zbore pravednika,
Sveti Abrahame,
Sveti Ivane Krstitelju,
Sveti Josipe,
Svi sveti patrijarsi i proroci,
Sveti Petre,
Sveti Pavle,
Sveti Andrija,
Sveti Ivane,

moli (ili molite) za njega
(ili za nju)!

Svi sveti apostoli i evandjelisti,
Svi sveti učenici Gospodnji,
Svi sveti mladenci,
Sveti Stjepane,
Sveti Lovro,
Svi sveti mučenici,
Sveti Silvestre,
Sveti Grgure,
Sveti Augustine,
Svi sveti biskupi i ispovjednici
Sveti Benedikte,
Sveti Franjo,
Sveti Kamilo,
Sveti Ivane od Boga,
Svi sveti redovnici i pustinjaci,
Sveta Marijo Magdaleno,
Sveta Lucijo,
Sve svete djevice i udovice,
} moli (*ili* molite) za njega (*ili* za nju)!

Svi sveti i svetice Božje, zagovarajte njega (*ili* nju)!
Milostiv budi, oprosti mu (joj). Gospodine!
Milostiv budi,
Od srdžbe svoje,
Od smrtne pogibelji,
Od zle smrti,
Od muka paklenih,
Od svakoga zla,
Od djavlove vlasti,
Po rodjenju svojem,
Po križu i muci svojoj,
Po smrti i ukopu svojem,
Po slavnom uskrsnuću svojem,
Po čudesnom uzašašću svojem,
} Oslobodi ga (*ili* je) Gospodine!

Po milosti Duha Svetoga Utješitelja,
U dan sudnji,
} Oslobodi ga (ili je) Gospodine!

Grešnici — tebe molimo, usliši nas!
Da mu (joj) oprostiš, tebe molimo, usliši nas!
Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Kada bolesnik umire ili izdiše.

Molitva.

Podji, kršćanska dušo, s ovoga svijeta, u ime Boga Oca svemogućega, koji te je stvorio; u ime Isusa Krista, Sina Boga živoga, koji je za te trpio; u ime Duha Svetoga, koji se je u te izlio; u ime slavne i svete Bogorodice Djevice Marije; u ime bl. Josipa, dičnoga zaručnika te iste Djevice, u ime andjela i arkandjela; u ime Prijestolja i Gospodstava; u ime Poglavarstva i Vlasti, u ime Kerubina i Serafa; u ime patrijarha i proroka; u ime svetih apostola i evandjelista; u ime svetih mučenika i priznavalaca, u ime svetih redovnika i pustinjaka; u ime svetih djevica i svih svetaca i svetica Božjih. Danas ti bilo mjesto u miru i prebivalište na svetomu Sionu. Po istom Kristu, Gospodinu našem.

Odg. Amen.

Molitva.

Bože milosrdni, Bože blagi, Bože, koji po velikoj samilosti svojoj onima, koji čine pokoru, uništuješ grijehe i dijeleći oproštenje otpuštaš dug prošlih opačina, pogledaj milostivo na ovoga službenika svoga N. (**ovu službenicu svoju N.**) i usliši njega (**nju**), koji (**koja**) ti se svim srcem ispovijeda i moli te postojano, da mu (**joj**) oprostiš sve njegove (**njezine**) grijehe. Obnovi u njemu (**njoj**), predobrostivi Oče, što je zemaljskom slabošću iskvareno i što je djavolskom himbom ozlijedjeno, i pridruži ga (**je**) kao otkupljeni ud jedinstvu crkvenoga tijela. Smiluj se, Gospodine, na njegove (**njezine**) uzdisaje, smiluj se na suze, pa jer se ni u što ne uzda, nego u tvoje milosrdje, pusti ga (**je**) k tajni tvojega pomirenja. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Molitva.

Preporučujem te Svemogućemu Bogu, predragi brate (**predraga sestro**), i predajem te onomu, koji te je stvorio, da se, isplativši smrću čovječanski dug, vratiš k svojemu početniku, koji te je načinio od gliba zemaljskoga. Dušu dakle tvoju, što izlazi iz tijela, susreo jasni andjeoski zbor, sucem ti bilo vijeće apostola, došla ti ususret slavodobitna vojska sjajnih mučenika, opkoliła te četa svijetlih priznavalaca

s ljiljanima, primilo te kolo klikćućih djevica, ogrlio te blaženi pokoj u krilu patrijarha. Sveti te Josip, preslatki zaštitnik umirućih, uzdignuo do velike nade, sveta Bogorodica Djevica Marija blago svrnula na te oči svoje, blago i svečano ti se pokazalo lice Isusa Krista, on te stavio zauvijek medju svoje pratioce. Ne znao ti ničega, što straši u tami, što praska u plamenu, što muči u mukama. Uklonio se od tebe strašni sotona sa svojom pratnjom; uzdrhtao, kada ti dodješ u društvu andjela, i pobjegao u užasnu pustoš vječne noći. Ustao Bog, i rasuli se njegovi neprijatelji, i pobjegli od lica njegova, koji mrze na nj. Kao što nestaje dima, i njih nestalo, kao što se vosak topi od ognja, tako izginuli grešnici od lica Božjega, a pravednici se veselili i radovali pred okom Božjim. Smele se dakle i zasramile sve paklene čete, sotonini se sluge ne usudili da ti stanu na put. Izbavio te od muke Krist, koji je za te bio raspet. Izbavio te od vječne smrti Krist, koji se je dostojao za te umrijeti. Krist, Sin Boga živoga, smjestio te u ugodne, vazda zelene krajeve svoga raja, i taj te pravi Pastir priznao za svoju ovcu. On te odriješio od sviju grijeha tvojih i postavio te sebi na desno u baštini odabranika svojih. Gledao (**-la**) ti licem u lice svoga Otkupitelja, boravio (**-la**) vazda uza nj i blaženim očima motrio (**-la**) očitu istinu. Pridružio (**-la**) se dakle četama blaženih i uživao (**-la**) slatko gledanje Boga u vijeke vjekova.

O. Amen.

Molitva.

Milostiva Djevica Bogorodica Marija, blaga tješiteljica žalosnih, preporučila dušu ovoga službenika N. (ove službenice N.) Sinu svome, da se po tom materinskom posredovanju ne boji smrtnih strahota, nego u njezinoj pratnji dodje veseo (-la) u žudjeno prebivalište rajske domovine.

O. Amen.

Molitva.

K Tebi se utječem, sveti Josipe, zaštitniče umirućih, i tebi, kojemu su kod blažene smrti bili čuvari Isus i Marija, po oba ova predraga zaloga, preporučujem žarko dušu ovoga službenika N. (ove službenice N.), što se muči u posljednjoj borbi. Neka se tvojom zaštitom oslobodi od zasjeda djavolskih i od smrti vječne te zasluži doći u vječnu radost. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Ako se bolesnik dulje muči umirajući, može se čitati muka Isusova (na strani 182.) i pokornički psalam 50. (na str. 251.) i psalam 129 **„Iz dubina"** (na str. 108.).

Malo prije nego bolesnik ispusti dušu.

Kada bolesnik već umire, neka oni, koji su kod njega, klečeći pomnjivo i pobožno mole, a bolesnik ili — ako on ne može — koji drugi mjesto njega neka izgovori tri puta ime: **„Isuse"**. Zatim može tko blizu bolesnika izgovoriti, možda i više puta, ove riječi:

U tvoje ruke, Gospodine, predajem duh svoj.

Gospodine Isuse Kriste, primi duh moj.

Sveta Marijo, moli za me.

Marijo, majko milosrdja, ti me od neprijatelja brani i u času smrti primi.

Sveti Josipe, moli za me.

Sveti Josipe, s blaženom Djevicom, svojom Zaručnicom, otvori mi utočište božanskoga milosrdja.

Isuse, Marijo, Josipe, vama darivam srce i dušu svoju.

Isuse, Marijo, Josipe, pomozite mi u posljednjoj borbi.

Isuse, Marijo, Josipe, dajte, da u miru s vama usnem i počinem.

Čim izadje duša iz tijela.

O. Pomozite sveci Božji, ususret izidjite andjeli Gospodnji, * Primite dušu njegovu (**njezinu**), * Ponesite je pred lice Svevišnjega.

R. Primio te Krist, koji te je pozvao,* i u krilo Abrahamovo andjeli te poveli.

O. Primite dušu njegovu, * Ponesite je pred lice Svevišnjega.

R. Pokoj vječni daruj mu (**joj**), Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila mu (**joj**). * Ponesite je pred lice Svevišnjega.

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se.

Oče naš...

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Pokoj vječni daruj mu (**joj**), Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu (**joj**).

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, dušu njegovu (**njezinu**).

R. Počiva-o (la) u miru.

O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dodje.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Tebi Gospodine, preporučujemo dušu službenika tvoga N. (**službenice tvoje N.**), da preminuvši svijetu, tebi živi; ti izbriši dobrostivo po premilosrdnoj blagosti grijehe, što ih je učinio (**-la**) po ljudskoj slabosti. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Opaska. Zatim se dade zvoniti po običaju mjesta, da se vjernici pomole Bogu za pokojnika. Tijelo pokojnikovo uredi se pristojno i postavi se na zgodno mjesto.

X.

Pobožnost za mrtve.

Kod pogreba.

Kada dodje svećenik do mrtvaca, poškropi ga blagoslovljenom vodom i odmah zatim reče uz antifonu

„Ako gledaš"

psalam 129. **Iz dubina...** — v. na str. 108.

Kad se izadje sa mrtvacem iz kuće, govori ili pjeva svećenik:

Ant. **Kliktat će Gospodinu.**

Psalam 50. **Smiluj mi se...** — v. str. 251.

Na koncu psalma kaže se:

Pokoj vječni * daruj mu (joj) **Gospodine.**

I svjetlost vječna * svijetlila mu (joj).

Ant. **Kliktat će Gospodinu kosti ponižene.**

Kad se ulazi u crkvu, pjeva se:

Pomozite sveci Božji, ususret izidjite andjeli Gospodnji, * Primite dušu njegovu (**njezinu**), * Ponesite je pred lice Svevišnjega.

R. Primio te Krist, koji te je pozvao, i u krilo Abrahamovo andjeli te poveli, * Primite dušu njegovu **(njezinu)**, * Ponesite je pred lice Svevišnjega.

R. Pokoj vječni daruj mu **(joj)** Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila mu **(joj)**. * Ponesite je pred lice Svevišnjega.

Ako se za pokojnu osobu ne čita služba za mrtve („oficij") ili misa (ili jedno i drugo), počne svećenik odmah čitati ovu molitvu:

Ne unidji na sud sa slugom svojim, Gospodine, jer se neće opravdati kod tebe nijedan čovjek, ako mu ti ne podaš oproštenje sviju grijeha. Ne stisni dakle, molimo, svojom sudačkom osudom onoga, za kojega te smjerno moli prava vjera kršćanska, već daj da onaj, koji je za života bio obilježen znamenjem svetoga Trojstva, dobije tvoju milost i ukloni se osvetnomu sudu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

O. Amen.

Poslije se čita ili pjeva:

Izbavi me...v. na str. 105 i 106. i na koncu molitva:

Pomolimo se.

Bože, kojemu je vlastito vazda se smilovati i opraštati, smjerno te molimo za dušu službenika tvoga N. **(službenice tvoje N.)**, kojoj si naredio, da danas podje s ovoga svijeta. * Ne predaj je u ruke neprijatelju i ne zaboravi je zauvijek, već reci svetim andjelima, da je

prime i povedu u rajsku domovinu. * Ona se je u te ufala i vjerovala: neka dakle ne podnosi paklenih muka, nego uživa radosti vječne. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Zatim se nosi tijelo na groblje i medjutim se pjeva:

U raj * poveli te andjeli, na dolasku tvojem primili te mučenici, i odveli te u sveti grad Jeruzalem. Zbor andjeoski te primio i ti s Lazarom nekad ubogim pokoj vječni imao **(imala)**.

Putem do groba ili kod groba govori se ili pjeva Zaharijina pjesma:

Ant.: Ja sam.

Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov, * jer je pohodio i otkupio narod svoj!

I podigao nam je jako spasenje * u domu Davida, sluge svojega.

Kao što je obećao ustima svetih * iz davnih dana, proroka svojih,

Da će nas spasiti od neprijatelja naših, * i od ruke sviju, koji mrze na nas,

Da će učiniti milosrdje s ocima našim * i sjetiti se svetoga zavjeta svojega,

Zakletve, kojom se zakleo Abrahamu, ocu našemu, * da će nam dati,

Da mu, izbavljeni iz ruku neprijatelja svojih, * služimo bez straha,

U svetosti i pravdi pred njim, * dok smo živi.

A ti, dijete, zvat ćeš se prorok Svevišnjega, * jer ćeš ići pred licem Gospodnjim, da mu pripraviš putove.

Da objaviš narodu njegovu spasenje * za otpuštenje grijeha njihovih.

Po dubokom milosrdju Boga našega, * po kojemu nas je pohodilo sunce s visine,

Da obasja one, koji sjede u tami i sjeni smrtnoj, * da upravi noge naše na put mira.

Pokoj vječni * daruj mu (joj) Gospodine.

I svjetlost vječna * svijetlila mu (joj).

Ant.: Ja sam uskrsnuće i život; koji vjeruje u me, živjet će, ako i umre; i nijedan, koji živi i vjeruje u me, neće umrijeti dovijeka.

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se. — Oče naš...

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, dušu njegovu (njezinu).

R. Počivao (-la) u miru.

O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dodje.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Iskaži, molimo, Gospodine, svome preminulome slugi (svojoj preminuloj sluškinji) milosrdje, da ne dobije muka kao plaću za svoja djela, kad je želio (željela) vršiti tvoju volju. Kao što ga (ju) je ovdje prava vjera vezala s mnoštvom vjernika, tako neka ga (je) ondje tvoje milosrdje pridruži andjeoskim zborovima. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

R. Pokoj vječni daruj mu (joj), Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu (joj).

R. Počivao (-la) u miru.

O. Amen.

R. Duša njegova (njezina) i duše sviju vjernih preminulih po milosrdju Božjem počivale u miru.

O. Amen.

Na povratku sa groba moli se kao na str. 108 i 109.

Molitve za mrtve.

V. na str. 107 do 110.

Dan od gnjeva...

v. na str. 96. ili 98.

Odrešenje nad odrom.

v. na str. 105.

XI.

Popodnevna javna pobožnost.

—

Kod blagoslova.

Kad se izloži Presveto Otajstvo, zapjeva se obično koja pjesma, n. pr. prvi dio pjesme **Častimo te...** — v. str. 378.

ili prve četiri kitice (ili nekoje od tih) pjesme **„Svi jezici"**, dotično **„Usta moja"** (**„Pange lingua**) — v. na str. 283. ili 284.

ili **„Zdravo, Sveti Sakramente"** - str. 435.

ili **„O hostijo spasonosna"** — str. 435.

Zatim se pjevaju litanije prema prigodi ili blagdanu, a katkada se prije njih izmoli **krunica** — v. str. 299. ili 300.

Litanije o presv. Srcu Isusovu — str. 170.

Litanije o muci i smrti Isusovoj (za privatnu pobožnost) — str. 226.

Litanije o presv. Imenu Isusovu — str. 243.

Litanije o sv. Josipu — str. 307.

Litanije Svih Svetih — str. 316.

U nedjelje i mnoge blagdane pjevaju se obično:

LITANIJE LAURETANSKE BL. DJ. MARIJE. *)

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.

Oče nebeski, Bože, smiluj se nama.
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama.

*) Kad se mole te litanije, dobije se oprost od 300 dana. (Lav. XIII. 2. IV. 1899).

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevica,
Majko Kristova,
Majko Božje milosti,
Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvrnjena,
Majko nepovrijedjena,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko dobroga savjeta,
Majko Svoriteljeva,
Majko Spasiteljeva,
Djevice premudra,
Djevice časna,
Djevice hvale dostojna,
Djevice moguća,
Djevice milostiva,
Djevice vjerna,
Ogledalo pravde,
Prijestolje mudrosti,
Uzroče naše radosti,
Posudo duhovna,
Posudo poštovana,
Posudo uzorna pobožnosti!

moli za nas!

Ružo otajstvena,
Tornju Davidov,
Tornju bjelokosni,
Kućo zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zvijezdo jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište grešnika,
Utjeho žalosnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice andjela,
Kraljice patrijarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice ispovijedalaca,
Kraljice djevica,
Kraljice svih Svetih,
Kraljice bez grijeha istočnoga začeta,
Kraljice svete krunice,
Kraljice mira,

moli za nas!

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Pod tvoju se obranu utječemo, sveta Bogorodice, ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od svih pogibli uvijek oslobodi, Djevice slavna i blagoslovljena, Gospodjo naša, zagovornice naša! Sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči.

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po Andjelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu, Gospodinu našem. — **O.** Amen.

Sveć. Moli za nas, sveti Josipe.

Puk: Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, što svojom slabošću postići ne možemo. Koji živiš i kraljuješ po sve vijeke vjekova. Amen.

Prema različitom vremenu mogu se dodati ove antifone i molitve:

I.

Od Došašća do Božića:

Slavna Majko Spasitelja, rajska vrata milostivna, koja vjerne vodiš k sreći, iznad mora zvijezdo divna!

O pomozi palom svijetu, koji želi ozdravljenje, ti, što rodi Tvorca svoga prirodi na udivljenje.

Čuvši pozdrav Gabrijela donese nam život svima, Djevom zače, Djevom osta: smiluj nam se grešnicima!

R. Andjeo Gospodnji navijestio Mariji.

O. I ona začela po Duhu Svetomu.

Pomolimo se.

Bože, koji si htio, da po andjelovu navještenju Riječ tvoja uzme tijelo u krilu blažene Djevice Marije, daj, molimo te, da mi, koji je držimo doista Bogorodicom, po njezinu zagovoru nadjemo pomoć u tebe. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

II.

Od Božića do Svijećnice.

Slavna Majko... **kao sprijeda** (na str. 369).

R. Po porodjaju si, Djevice, neoskvrnjena ostala.

O. Bogorodice, zagovaraj nas.

Pomolimo se.

Bože, koji si po plodnom djevičanstvu blažene Marije darovao ljudskome rodu dobra vječnoga spasenja, podaj,

molimo te, da osjetimo zagovor one, po kojoj smo zavrijedili primiti početnika života, Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvoga.

O. Amen.

III.

Od Svijećnice do Uskrsa.

Rajska kruno, rajska slavo, andjeoska Gospo, zdravo!

Ti si korijen, ti si vrata, s kojih sinu svjetlost zlata.

Ti si ljiljan djevičanstva, ti si nakit čovječanstva.

Zdravo, puna svih milina, moli za nas svoga Sina!

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Dopusti nama, slugama svojim, molimo, Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdrav-

lju i da se slavnim zagovorom blažene Marije vazda Djevice izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

IV.

Od Uskrsa do subote pred nedjeljom Presv. Trojstva.

Kraljice neba ... **R. O.** i molitva — **kao na str. 27.**

V.

Od nedjelje Presv. Trojstva do Došašća.

Zdravo kraljice, majko milosrdja, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe

svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

Sveć. Moli za nas, sveta Bogorodice.

Puk: Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Svemogući, vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga pripravio tijelo i dušu slavne Djevice Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvojemu: daj, da nas ona, koje se s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadašnjih zala i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Molitva za Sv. Oca Papu.

Svemogući, vječni Bože, smiluj se slugi svojemu papi našemu N., i upravljaj ga po svojoj milosti na put spasenja vječnoga; da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši.

Molitva za biskupa.

Bože, čija dobrota i ljubav nad pukom tvojim bdije i vlada, nadahni duhom mudrosti slugu svoga biskupa našega N., čijoj si nas duhovnoj brizi izručio, da se duhovnim napretkom ovaca umnoži vječna radost pastira. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Molitva za sve potrebe.

Pomolimo se.

Svemogući, vječni Bože, Gospodine Oče nebeski, pogledaj očima neizmjernoga milosrdja svoga na nevolje i potrebe naše. Smiluj se svim pravovjernicima, za koje se je tvoj jedinorodjeni Sin, Gospodin i Otkupitelj naš Isus Krist, dragovoljno predao u ruke grešnicima i prolio svoju dragocjenu krv na križu. Po ovom Gospodinu našem Isusu Kristu odvrati od nas, premilostivi Oče, zaslužene kazne, sadašnje i buduće neprilike, pogibeljne bune, rat, skupoću, bolesti, tužna i nevoljna vremena. Prosvijetli takodjer i okrijepi u svakom dobru duhovne i svjetovne poglavare, da revno izvršuju sve, što može unaprijediti tvoju slavu, naše spasenje, općeniti mir i blagostanje svih kršćana. Bože mira, sjedini nas u vjeri, iskorijeni svako krivovjerstvo i raskolništvo. Obrati nam srca na pravu pokoru i na popravak života. Užezi u nama oganj ljubavi svoje. Daj nam postojano ići za pravednošću, da ti budemo, kao pokorna djeca, u životu i na umoru mili i dragi. Molimo takodjer, kako hoćeš, o Bože, da molimo za prijatelje i neprijatelje svoje, za zdrave i bolesne, za sve žalosne i nevoljne kršćane, za žive i mrtve. Tebi, Gospodine, preporučujemo sav svoj posao i pokoj, sve svoje trude i pute, svoj život i smrt. Dopusti nam, da ovdje uživamo tvoju milost, a ondje da sa svim izabranima u vječnom veselju i blaženstvu tebe hvalimo i slavimo. To nam podijeli Oče nebeski, po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

OPASKA: Miesto te molitve moli se kod blagoslova u kvatrene nedjelje **"Molitva, da nam dade Bog dobrih svećenika"**, tiskana na str. 254 (v. trš. Folium dioec. 1909 str. 158). U nekoiim župama mjesto molitve „za sve potrebe" moli se od 1. svibnja do 30. rujna **„Molitva da se isprosi plod zemlje"** na str. 328.

⊙

Kad se daje blagoslov sa presv. Oltarskim Sakramentom, pjeva se:

Tantum ergo Sacramentum	**Divnoj dakle** Tajni ovoj
Veneremur cernui:	Klanjajmo se smjerno mi,
Et antiquum documentum	Stari zakon žrtvi novoj
Novo cedat ritui:	Nek se sada ukloni,
Praestet fides supplementum	Vjera duši čovjekovoj
Sensuum defectui.	Nek spoznanje dopuni.
Genitori Genitoque	**Bogu Ocu,** Bogu Sinu
Laus et jubilatio,	Hvala s pjesmom radosnom,

Salus, honor, virtus quoque	Slavimo im veličinu,
Sit, et benedictio:	Častimo ih dušom svom,
Procedenti ab utroque	K Duhu Svetom nek se vinu
Compar sit laudatio.	Glasi s dikom jednakom.
Amen.	Amen.

Drugi način:

Sakramentu dakle tomu * Ponizno se klanjajmo: * Novi zakon pram staromu * Izvrsnijim priznajmo. * Što ćutilo ne dokuči * To nas vjera nauči.

Roditelju, Rodjenomu * Hvala, slava, poštenje: * A sad od njih nam svakomu * S blagoslovom proštenje; * Hvala vazda i u svemu * Od njih Ishodećemu. Amen.

V. Panem de coelo praestitisti eis. (Alleluja).	**Sveć. Kruh s neba** dao si njima. (Aleluja).

R. Omne delectamentum in se habentem. (Alleluja).

Puk: Koji svaku slast u sebi ima. (Aleluja).

Oremus.

Pomolimo se.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili, passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva tijela i krvi tvoje; da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

R. Amen.

O. Amen.

Častimo te, živi kruh andjelski.
O pravi Bog, čovjek i kralj nebeski!

Sveti, sveti, sveti;
sveti, vazda sveti
Isus u presvetomu Tijela
svoga otajstvu. } *tri puta*

Ostavit nas nemoj, Isuse Bože moj!
— Isuse, Bože moj! Ostavit nas nemoj!

Pohvale imenu Božjemu kao zadovoljština za psovke i kletve.

Blagoslovljen budi Bog!
Blagoslovljeno njegovo sveto Ime!
Blagoslovljen Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek!
Blagoslovljeno Ime Isusovo!
Blagoslovljeno presveto Srce Isusovo!
Blagoslovljen Isus u presvetom Oltarskom Sakramentu!
Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Djevica Marija!
Blagoslovljeno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće!
Blagoslovljeno ime Marije, Djevice i Majke!

Blagoslovljen sveti Josip, njezin prečisti zaručnik!

Blagoslovljen Bog u svojim andjelima i u svojim svecima! Amen.

(Svaki put oprost od 2 godine).

Budi hvaljeno po sve vrijeme Isusa i Marije slavno ime!

Psalam 116.

Hvalite Gospodina sva plemena * hvalite ga svi narodi.

Jer je silno nad nama milosrdje njegovo: * i istina Gospodnja ostaje dovijeka.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

XII.

Večernje sa psalmima.

Sveta Crkva hoće da slavi Boga takodjer čitanjem ili pjevanjem psalama, koji su zapisani u Sv. Pismu staroga zavjeta, a ispjevao ih je većinom kralj David, od Boga nadahnuti pjesnik. Ovdje imadeš tiskane psalme i ostalo, što se pjeva u mnogim crkvama kod svečane večernje na glavne blagdane. Čitaj sve to takodjer sam s veseljem, jer ćeš u tomu naći divne misli i uzvišenu ljepotu te ćeš od toga imati duhovnu utjehu i korist. Na str. 426. naći ćeš takodjer večernju, koja se čita ili pjeva na korist duša u čistilištu. Radi lakšeg razumijevanja nadodano je kod težih mjesta kratko tumačenje.

Na početku večernje izmoli se najprije tiho **Oče naš..... Zdravo Marijo,** zatim se počne riječima: **Bože u pomoć mi priteci....** itd., kako imadeš na stranici 382.

Onda se pjeva 5 **psalama.** Prije i poslije svakog psalma čita se ili pjeva posebna **antifona** (predpjev). Na koncu svakog psalma nadodaju se riječi **„Slava Ocu..."** itd.

Kod večernje za pokojne mjesto **„Slava Ocu..."** nadodaju se riječi „Pokoj vječni..." itd. (str. 427).

Poslije psalama čita svećenik **„poglavlje"**, zatim se pjeva **pjesma** (himna). Nakon toga se zapjeva **redak** i zatim uz posebnu antifonu **pjesma bl. Djevice Marije: „Veliča"**, koju imaš na koncu večernje u nedjelje na stranici 388.

Napokon čita svećenik **molitvu,** prije koje kaže **„Gospodin s vama"** (odgovor: **„I s duhom tvojim."**). Večernja se svršava riječima **„Blagoslivljajmo Gospodina"** itd. kao na koncu večernje u nedjelje — v. stranicu 389).

Na početku večernje.

Oče naš.... Zdravo Marijo... (moli se tiho)

R. † Bože, u pomoć mi priteci.

O. Gospodine, pohiti mi pomoći.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen. Aleluja.

VEČERNJA U NEDJELJE.

I. Psalam 109.

1. Reče Gospodin Gospodinu mojemu: „Sjedi ob desnu moju,[1]) * dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim!"

2. Gospodin će dati da izadje žezlo tvoje moći sa Siona: * „Vladaj posred neprijatelja tvojih!"

3. S tobom je vlast u dan izlaska tvoga u sjaju svetosti: * prije danice sam te, kano rosu, rodio.

4. Gospodin se zakleo, i neće se pokajati: * „Ti si svećenik dovijeka po redu Malkizedekovu."[2])

5. Ob desnu tvoju Gospodin * satrt će kraljeve u dan gnjeva svojega.[3])

6. Sudit će narodima: nagomilat će lešine; * satrt će knezove na zemlji širokoj.

7. Iz potoka će piti na putu * zato će podignuti glavu.[4])

---

1) Reče Bog Otac Bogu Sinu, koji je bio kao čovjek iz roda kralja Davida. „Sjedi ob desnu moju" znači dijeli vlast sa mnom, ili vladaj sa mnom.

2) Bog Otac govori, da će Bog Sin — Isus biti vječni svećenik.

3) Gospodin, t. j. Bog Sin (Isus), koji je jednak Ocu, sudit će i satrti kraljeve i narode, koji ga ne budu priznali i slušali.

4) Pjesnik pomišlja Isusa u boju proti zlima kao kralja, koji u borbi na brzu ruku ugasi žeđju na potoku, a onda progoni dalje naprijatelja.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, * i u vijeke vjekova. Amen.*)

II. Psalam 110.

1. Od svega srca slavit ću Gospodina * u krugu pravednika i u skupštini.

2. Velika su djela Gospodnja, * treba da ih razmišljaju svi, koji ih ljube.

3. Djelo je njegovo veličanstvo i sjajnost: * i pravednost njegova traje dovijeka.

4. Čudesima je svojim podigao spomenik,* milosrdan i blag je Gospodin.[1])

5. Štovateljima svojim dao je jelo:[1]) * zavjeta svojega vječno će se spominjati.[2])

6. Narodu je svojemu objavio velika djela svoja, * da im dade baštinu naroda.[2])

7. Djela su ruku njegovih vjernost i pravda: * sve su zapovijedi njegove vjerne.

8. Stoje tvrdo za vječna vremena, * dane u istini i pravici.

---

*) Stihovi Slava Ocu... Kako bijaše... ponavljaju se poslije svakog psalma.

1) Spomenik čudesima su blagdani, naročito Vazam, koji je sjećao na čudesa, kad su Izraelci izašli iz Egipta preko Crvenog mora u pustinju, gdje im je za hranu davao manu.

2) Obećanja, da će Izraelce dovesti u obećanu zemlju Palestinu.

9. Otkupljenje posla narodu svojemu: zavjet svoj ustanovi zauvijek; * ime je njegovo sveto i strašno.[1])

10. Početak je mudrosti strah Gospodnji: razborito rade svi, koji ga štuju; * hvala njegova traje dovijeka.

Slava Ocu..

III. Psalam 111.

1. Blago čovjeku, koji se boji Gospodina, * koji od srca ljubi zapovijedi njegove!

2. Moćno će biti u zemlji potomstvo njegovo, * jer će rod pravednika biti blagoslovljen.

3. Imanje i bogatstvo bit će u kući njegovoj; * i pravda će njegova trajati do vijeka.

4. Kao svijetlo u tami sja on pravednicima; * milosrdan je, blag i pravedan.[2])

5. Blago čovjeku, koji je milostiv i daje u zajam, * i poslove svoje uređuje po pravici.

6. On neće posrnuti dovijeka; * u vječnoj uspomeni živi pravednik.

7. Ne će se bojati zla glasa, * srce je njegovo mirno: on se uzda u Gospodina.

8. Srce je njegovo utješeno: on se ne boji, * dok ne ponizi neprijatelje svoje.

9. On dijeli, daje siromasima; pravda će njegova ostati uvijek; * radi bogatstva njegova uzvisivat će se moć njegova.

---

1) Bog je izbavio Izraelce iz egipatskoga sužanjstva te je sklopio s njima u pustinji zavjet.

2) Kada su pravednici od nevolje kao u tami, tada dolazi Božja pomoć kao vidjelo (svijetlo).

10. A bezbožnik će gledati to pun jeda, škripat će zubima i ginuti * želja će bezbožnika propasti.

Slava Ocu..

IV. Psalam 112.

1. Hvalite, djeco, Gospodina. * hvalite ime Gospodnje.

2. Bilo ime Gospodnje blagoslivljano * odsada i dovijeka.

3. Od istoka sunčanoga do zapada * bilo hvaljeno ime Gospodnje.

4. Uzvišen je nad svim narodima Gospodin, * i nad nebesima je slava njegova.

5. Tko je kao Gospodin Bog naš, koji prebiva na visini * te gleda na nebo i na zemlju?

6. On diže ubogoga sa zemlje * i iz blata uzvisuje siromaha.

7. Da ga posadi s poglavicama, * s poglavicama puka svojega.

8. On daje da ona, koja je bila nerotkinja u kući * prebiva kao majka, koja se veseli djeci.[1])

Slava Ocu..

V. Psalam 113.

1. Kad izadje Izrael iz Egipta, * kuća Jakovljeva iz naroda tudjega.[2])

2. Tada postade Juda svetinja njegova, * Izrael oblast njegova.[2])

---

1) Bog daje i nerotkinjama djecu kao svoj blagoslov.

2) Izrael — dom Jakovljev znači izraelski narod, što ga je Bog čudesima izveo iz Egipta i izabrao za svoj narod, za svoju svetinju.

3. More vidje to i pobježe; * Jordan se okrenu natrag.

4. Bregovi poskočiše kao ovnovi, * humci kao mladi janjci.[1])

5. Što je tebi, more, da bježiš * i tebi, Jordane, da se okrećeš natrag?

6. Bregovi, što skačete kao ovnovi, * i humci kao mladi janjci?

7. Pred licem Gospodnjim drhti, zemljo, * pred licem Boga Jakovljeva,

8. Koji pretvori stijenu u jezero, * pećinu u vrelo![2])

9. Ne nama, Gospodine, ne nama, nego imenu svojemu daj slavu,* radi milosti svoje, radi vjernosti svoje!

10. Zašto da govore narodi: * „Gdje je Bog njihov?"

11. Bog je naš u nebu; * učinio je sve, što hoće.

12. A idoli su njihovi srebro i zlato; * djelo ruku čovječjih.[3])

13. Usta imaju, a ne mogu govoriti; * dva oka, a ne mogu vidjeti.

14. Dva uha, a ne mogu čuti * nos, a ne mogu mirisati.

15. Ruke, a ne mogu hvatati; noge, a ne mogu hodati; * ne puštaju glasa iz grla svojega.

---

1) Gora Sinaj se je tresla, kad su pod njom dobili deset Božjih zapovijedi.

2) Kad je Mojsije udario u pustinji štapom po stijeni, protekla je voda.

3) Od 12. do 16. stiha govori se o mrtvim kipovima, koje su pogani štovali kao svoje bogove.

16. Koji ih načiniše, postat će kao oni, * svaki, koji se pouzdao u njih!

17. Kuća Izraelova, uzda se u Gospodina: * on im je pomoćnik i zaštitnik.

18. Kuća Aronova, uzda se u Gospodina: * on im je pomoćnik i zaštitnik.

19. Koji se boje Gospodina, uzdaju se u Gospodina: * on im je pomoćnik i zaštitnik!

20. Gospodin nas se spominje: * on će nas blagosloviti.

21. Blagoslovit će kuću Izraelovu, * blagoslovit će kuću Aronovu.

22. Blagoslovit će one, koji se boje Gospodina, * male i velike.

23. Umnožit će vas Gospodin, * vas i djecu vašu.

24. Neka ste blagoslovljeni od Gospodina, * koji stvori nebo i zemlju!

25. Nebo je nebo Gospodnje, * a zemlju je dao ljudima.

26. Ne slave mrtvi Gospodina, * niti itko, koji silazi u pakao.[1])

27. Ali mi slavimo Gospodina, * i sada i dovijeka.[2])

Pjesma bl. Djevice Marije.

1. **Veliča** * duša moja Gospodina.

2. I raduje se duh moj * u Bogu spasu mojemu.

1) Duše pravednika u starom zavjetu nijesu mogle ići na nebo nego pred pakao (gdje su čekale otkuplienje).

2) Sveti pjesnik moli time Boga, da ga još ne pusti umrijeti, jer ga onda ne bi mogao hvaliti.

3. Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, * jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji.

4. Jer mi čini velike stvari svesilni, * i sveto je ime njegovo.

5. I milosrdje je njegovo od koljena do koljena * onima, koji ga se boje.

6. Pokazuje jakost mišicom svojom, * razasipa one, koji su oholi u mislima srca svojega.

7. Skida s prijestolja silne vladare * i visoko diže ponizne.

8. Napunja gladne dobara * a bogataše otpušta prazne.

9. Štiti Izraela slugu svojega * sjećajući se milosrdja svoga.

10. Kao što je obećao ocima našim, * Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

Slava Ocu.....

Na svršetku večernje:

Red. Gospodin s vama.

Odg. I s duhom tvojim.

R. Blagoslivljajmo Gospodina.

O. Bogu hvala.

R. Duše vjernih mrtvih po milosrdju Božjem počivale u miru!

O. Amen.

VEČERNJA NA BOŽIĆ

(Prva tri psalma kao na večernji u nedjelje)

I.

Antifona. S tobom je vlast * u dan sile tvoje u svetom sjaju: iz utrobe prije danice rodih te.

Psalam 109. - str. 383.
Ant. S tobom je vlast...
(ponavlja se kao odozgo).

II.

Ant. Otkupljenje * posla narodu svojemu: zavjet svoj ustanovi zauvijek.

Psalam 110. - str. 384.
Ant. Otkupljenje...

III.

Ant. Isteklo je * u tami svijetlo onima, koji su pravedni u srcu; milostiv, milosrdan i pravedan je Gospodin.

Psalam 111. - str. 385.
Ant. Isteklo je...

IV.

Ant. U Gospodina * je milosrdje, i obilno je u njega otkupljenje.

Psalam 129. - str. 428.
Na koncu: **Slava Ocu...**
Ant. U Gospodina...

V.

Ant. Od poroda tvojega * postavit ću jednoga na prijestolje tvoje.

Psalam 131.

1. Spomeni se, Gospodine, radi Davida * svih muka njegovih:
2. Kako se zakleo Gospodinu, * zavjetovao se moćnome Bogu Jakovljevu:
3. „Neću unići u šator stana svojega, * niti ću leći na postelju ložnice svoje;
4. Neću dati sna očima svojima, * ni vjedjama svojim drijema,
5. Dok ne nadjem mjesta Gospodinu, * stana moćnome Bogu Jakovljevu"![1])
6. Evo čuli smo o njemu u Efrati * našli smo ga[2]) na poljima Jaarskim.
7. Unidjimo u stan njegov, * poklonimo se podnožju nogu njegovih!
8. Ustani, Gospodine, k počivalištu svojemu[3]), * ti i kovčeg veličanstva tvojega!
9. Svećenici tvoji neka obuku pravednost, * i sveti tvoji neka kliču od radosti.
10. Radi svojega sluge Davida * nemoj odvratiti lica od pomazanika svojega!

---

1) Kralj i pjesnik David kaže, da neće počivati, dok ne nadje mjesto, na kojemu će sagraditi hram Božji.
2) Kovčeg zavjetni, što su ga bili Filistejci ugrabili, a kasnije poslali natrag.
3) Počivalište je hram Božji.

11. Prisegao je Gospodin Davidu * čvrstu prisegu, od koje neće otstupiti:
12. „Od poroda tvojega * postavit ću jednoga na prijestolje tvoje.
13. Ako sinovi tvoji uščuvaju zavjet moj * i zapovijedi, što ću ih naučiti,
14. Onda će i sinovi njihovi dovijeka * sjediti na prijestolu tvojemu."
15. Jer Gospodin je izabrao Sion, * izabrao ga je za sjedište svoje: —
16. „Ovo je uvijeke počivalište moje,* ovdje ću stanovati; to je bila želja moja.
17. Hranu ću njegovu obilno blagosloviti, * siromahe njegove kruhom ću nasititi.
18. Svećenike ću njegove zaodjeti spasenjem; * i sveti će njegovi klicati od radosti.
19. Tu ću učiniti da uzraste moć Davidu, * postavit ću svjetionicu pomazaniku svojemu.
20. Neprijatelje ću njegove pokriti sramotom, * a na njemu će sjati kruna njegova!"
Slava Ocu...

Ant. Od poroda tvojega postavit ću jednoga na prijestolje tvoje.

Poglavlje.

Bog, koji je nekada više puta i na mnogo načina govorio ocima po prorocima, napokon u ove dane progovori nama po Sinu, kojega postavi baštinikom svega, po kojemu stvori i svijet.

Odg. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

1. O Isuse, o Spase naš,
Kog prije svake svjetlosti
Božanstvom sebi jednaka
Nebeski Otac porodi!

2. Ti sjajno svijetlo Očevo,
Ti nado roda ljudskoga,
Čuj molbe što se vijaju
Iz grudi tvojim slugama.

3. O tvorče svijeta, sjeti se,
Da radjajuć se nekada
Ti naše tijelo obuče
U tijelu čiste Djevice.

4. Svjedoči to nam ovaj dan,
Koj' sviće svake godine,
Od Oca da si došao
Otkupitelj nam jedini.

5. Sve zvijezde, zemlja, pučine
I svaki stvor ga pozdravlja,
U novoj pjesmi, kao dan
Kad poče naše spasenje.

6. A i mi, koje umio
Val blažen krvi presvete,
O danu tvojeg rodjenja
Svim srcem hvalu pjevamo.

7. O slava tebi, Isuse,
Od majke Djeve rodjeni,
Sa Ocem Duhom Presvetim
U vjekovječne vjekove. Amen.

R. Objavio je Gospodin, aleluja.
O. Spasenje svoje, aleluja.
Ant. Danas se Krist rodio, danas se Spasitelj pokazao, danas na zemlji pjevaju andjeli, raduju se arkandjeli, danas kliču pravednici govoreći: Slava na visini Bogu, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: „Veliča" — str. 388.

Ant. Danas se Krist...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se!

Podaj, molimo Te, svemogući Bože, da **novo u tijelu rodjenje** Jedinorodjenoga Tvoga **oslobodi nas,** koje staro sužanjstvo drži pod jarmom grijeha. Po istom Gospodinu našemu Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

R. Gospodin s vama... itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA NOVU GODINU.

I.

Ant. O divnog združenja: * Stvoritelj roda ljudskoga, uzevši oživjelo tijelo, dostojao se je roditi se od Djevice; i čovjek začet bez čovjeka podijelio je nama svoje Božanstvo.

Psalam 109. - str. 383.

Ant. O divnog združenja...

II.

Ant. Kad si se čudesno rodio * od Djevice, tada se ispuniše Pisma: sašao si kao dažd na runo, da spasiš ljudski rod; tebe hvalimo, Bože naš.

Psalam 112. - str. 386.

Ant. Kad si se čudesno...

III.

Ant. U grmu neizgorivomu, što ga je vidio Mojsije, * uvidjamo sačuvano tvoje hvalevrijedno djevičanstvo: Bogorodice, moli za nas!

Psalam 121.

1. Radujem se, kad mi govore: * Idemo u dom Gospodnji.
2. Već stoje noge naše * na vratima tvojim, Jeruzaleme!
3. Jeruzaleme, sazidan si kao grad, * u kojem se sve drži skupa.
4. Tamo se penju plemena, plemena Gospodnja * po zakonu Izraelovu, da slave ime Gospodnje,[1])
5. Ondje stoje stolice sudačke, * stolice doma Davidova.
6. Želite mir Jeruzalemu: * Neka budu sigurni, koji te ljube!

1) „Plemena Gospodnja" su plemena izraelska.

7. Neka vlada mir u utvrdama tvojim * i sigurnost u tornjevima tvojim.[1])

8 Radi braće svoje i prijatelja svojih * velim: mir tebi!

9. Radi doma Gospodina Boga našega * želim ti dobro.

Slava Ocu...

Ant. U grmu neizgorivomu...

IV.

Ant. Niknuo je korijen Jesin: * istekla je zvijezda iz Jakova; Djevica je porodila Spasitelja: tebe hvalimo, Bože naš!

Psalam 126.

1. Ako Gospodin ne zida kuće, * uzalud se trude koji je zidaju.

2. Ako Gospodin ne čuva grada, * uzalud bdi, koji ga čuva.

3. Uzalud vam je rano raniti * i ustajati poslije počinka, koji blagujete kruh boli:[2])

4. On tek daje san ljubimcima svojim. * Eto sinovi su baština od Gospodina, potomstvo je njegova nagrada.[3])

5. Što su strijele u ruci jakome, * to su sinovi mladosti.[4])

1) U zadnja tri stiha se govori o utvrdama, o miru i o dobru grada Jeruzalema.

2) Prva tri stiha znače: uzalud se trudimo, ako nam Bog ne da svojega blagoslova

3) Djeca su dar i blagoslov Božji

4) Pjesnik shvaća sinove kao obranu kuće.

6. Blago čovjeku, u koga ih je mnogo: * neće se postidjeti, kad bude odgovarao neprijateljima svojim na vratima.

Slava Ocu...

Ant. Niknuo je korijen...

V.

Ant. Evo nam Marija porodi * Spasitelja, koga vidjevši Ivan zavapi govoreći: Evo Jaganjac Božji, evo onaj, koji diže grijehe svijeta, aleluja!

Psalam 147.

1. Hvali, Jeruzaleme, Gospodina, * hvali Boga svojega, Sione.

2. Jer on utvrdjuje prijevornice vrata tvojih, * blagoslivlja sinove tvoje.

3. Ogradjuje mirom granice tvoje, * hrani te najboljom pšenicom.

4. Šalje besjedu svoju na zemlju, * brzo teče riječ njegova.

5. Daje snijeg kao vunu, * sipa maglu kao pepeo.

6. Baca gràd svoj kao zalogaje, * tko će podnijeti studen njegovu?

7. Šalje riječ svoju i sve se topi, * duva vjetrom svojim i teku vode.

8. Javlja riječ svoju Jakovu, * naredbe i sudove svoje izraelu.

9. Ne čini tako nijednome narodu * i sudova im svojih ne objavljuje.

Slava Ocu...

Ant. Evo nam Marija...

Poglavlje.

Pokaza se milost Spasitelja našega svima ljudima učeći nas, da odričući se bezbožnosti i svjetovnih želja trijezno i pravedno i pobožno živimo na ovome svijetu.

Bogu hvala.

Pjesma (himna): O Isuse... kao na str. 393.

R. Objavio je Gospodin, aleluja.

O. Spasenje svoje, aleluja.

Ant. Veliko * otajstvo nasljedstva: utroba, koja nije znala za muža, postade hramom Božjim: koji je od nje uzeo tijelo, nije se oskvrnuo; svi će narodi doći govoreći: Slava tebi, Gospodine.

Pjesma bl. Dj. Marije: „Veliča" — str. 388.

Ant. Veliko otajstvo...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se!

Bože, koji si po plodnom djevičanstvu blažene Marije darovao ljudskome rodu nagrade vječnoga spasenja, podaj, molimo Te, da osjetimo zagovor one, po kojoj smo zaslužili primiti početnika života, Gospodina našega Isusa Krista Sina Tvoga, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

R. Gospodin s vama... itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA BOGOJAVLJENJE
(SVETA TRI KRALJA).

Svi psalmi kao u nedjelje - str. 383. do 388.

Prije i poslije pojedinih psalama pjevaju se ove **antifone:**

1. Prije danice rodjen, * i prije vjekova, Gospodin Spasitelj naš danas se je svijetu pokazao.

2. Svijetlo tvoje dodje, * Jeruzaleme, i slava te Gospodnja obasja, i narodi će hoditi u svijetlu tvojem, aleluja!

3. Otvorivši blago svoje, * priniješe Mudraci Gospodinu zlato, tamjan i miru, aleluja.

4. Mora i rijeke, * blagoslivljajte Gospodina; pjevajte, izvori, pjesmu Gospodinu, aleluja.

5. Zvijezda ova * bliješti kao plamen i pokazuje Boga, Kralja kraljeva; Mudraci je vidješe i velikome Kralju priniješe darove.

Poglavlje.

Ustani i rasvijetli se, Jeruzaleme, jer dodje svijetlo tvoje i slava te Gospodnja obasja.

O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

1. Što drščeš kruti Irude,
   Od Kralja, koji dolazi ?
   Ne, prijestolja ne otima,
   Tko rajski prijesto dariva.
2. Mudraci zvijezdu gledajuć,
   Za zvijezdom naprijed okreću,
   Sve ištu Svijetlo svjetlošću
   I darom Boga priznaju.
3. U čistu kupelj Jordana
   Sad višnje Janje ulazi,
   Nas peruć, samo nevino,
   Sve grijehe na se uzima.
4. Gle čuda, na riječ njegovu
   U posudama kamenim
   Rumenom voda postaje
   U vino se pretvarajuć.
5. Sva slava tebi, Isuse,
   Što narodima javi se
   I Ocu s Duhom Presvetim
   U vječne vijeke vjekova.

R. Kraljevi Tarzisa i otoci će prikazati darove.

O. Kraljevi će Arabije i Sabe donijeti poklone.

Ant. Trima čudesima * urešen sveti dan slavimo: danas je zvijezda Mudrace privela k jaslama; danas je na piru voda pretvorena u vino; danas je htio Krist da ga Ivan krsti na Jordanu za naše spasenje, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388..

Ant. Trima čudesima...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se !

O Bože, koji... kao na str. 247.

Gospodin s vama... itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA VAZAM.

Svi psalmi kao u nedjelje - str. 383. do 388.

Prije i poslije pojedinih psalama pjevaju se ove antifone:

1. Andjeo Gospodnji * sidje s neba i pristupivši odvali kamen i sjedjaše na njemu, aleluja, aleluja.
2. I gle nastade * potres zemlje velik, jer andjeo Gospodnji sidje s neba, aleluja.
3. A bijaše * lice njegovo kao munja i odijelo njegovo kao snijeg, aleluja, aleluja.
4. Od straha pred njim * uzdrhtaše stražari i postadoše kao mrtvi, aleluja.
5. A odgovarajući andjeo * reče ženama: Nemojte se bojati, jer znam da tražite Isusa, aleluja.

Mjesto poglavlja i pjesme (himne) pjeva se ova uskrsna antifona:

Ovo je dan što ga učini Gospodin, radujmo se i veselimo se u njemu.

Ant. I pogledavši vidješe odvaljen kamen, a bijaše vrlo velik, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. I pogledavši vidješe...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se!

Bože, koji si nam na današnji dan po Jedinorodjenome svojemu, pobjedniku smrti, opet otvorio vrata vječnosti, ispuni svojom moću naše želje, koje nam sam prije udahnjuješ. Po istom Gospodinu našemu Isusu Kristu, Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

Gospodin s vama ... itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA UZAŠAŠĆE.

Prva četiri psalma (109, 110, 111, 112) **kao u nedjelje** str. 383. do str. 386.

Prije i poslije pojedinih psalama pjevaju se ove antifone:

1. Ljudi Galilejci, * što gledate na nebo? Ovaj Isus, koji od vas uzadje na nebo, tako će doći, aleluja.

2. I dok ga oni gledahu * gdje ide na nebo, rekoše, aleluja.

3. Podignutih ruku * blagoslovi ih i dizaše se na nebo, aleluja.

4. Uzvisujte Kralja kraljeva * i pjevajte pjesmu Bogu, aleluja.

5. Na njihove oči * podiže se, i oblak ga uze u nebo, aleluja.

V. Psalam 116.

1. Hvalite Gospodina sva plemena, * hvalite ga svi narodi.

2. Jer je silno nad nama milosrdje njegovo,* i istina Gospodnja ostaje dovijeka.

Slava Ocu...

Ant. Na njihove oči...

Poglavlje.

Prvu sam knjigu napisao, o Teofile, o svemu, što poče Isus činiti i učiti, sve do dana, kad uzadje na nebo, pošto po Duhu Svetomu dade naredbe apostolima, koje odabra.

O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

O Spase roda ljudskoga — kao na str. 270.

R. Gospodin na nebu, aleluja.

O. Pripravio si je sjedište, aleluja.

Ant. O Kralju slave, Gospodine kreposti, koji si kao pobjednik uzašao danas nad sva nebesa, nemoj nas ostaviti sirote, nego pošalji na nas Obećanog od Oca, Duha istine, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: „Veliča" — str. 388.

Ant. O Kralju slave...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Podaj, molimo, svemogući Bože, da mi — koji vjerujemo, da je Jedinorodjeni Tvoj, Otkupitelj naš, na današnji dan **uzašao na nebesa, — i sami duhom u nebesima prebivamo.** Po istom Gospodinu našemu Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodin s vama... — itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA DUHOVE.

Svi psalmi kao u nedjelje — str. 383. do 388.

Prije i poslije pojedinih psalama pjevaju se ove **antifone:**

1. Pošto se je navršilo * pedeset dana, bijahu svi zajedno na istom mjestu, aleluja.
2. Duh Gospodnji * napuni krug zemaljski, aleluja.
3. Napuniše se svi * Duha Svetoga, i stadoše govoriti, aleluja, aleluja.
4. Izvori i sve * što se miče u vodi, pjevajte pjesmu Bogu, aleluja.
5. Govorahu * apostoli različnim jezicima o veličanstvu Božjem, aleluja, aleluja, aleluja.

Poglavlje.

Pošto se je navršilo pedeset dana, bijahu svi učenici zajedno na istom mjestu. I najedamput nasta šum s neba, kao kad puše silan vjetar, i napuni svu kuću, gdje su sjedili.

O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

1. O dodji Stvorče, Duše Svet,
   Pohodi duše vjernika,
   Peteci višnjom milosti
   U grudi, štono stvori ih.
2. Ti nazivaš se Tješitelj,
   Blagodat Boga Svevišnjeg,
   Studenac živi, ljubav, plam
   I pomazanje duhovno.
3. Darova sedam razdaješ,
   Ti prste desne Očeve,
   Od vječnog Oca obećan
   Ti puniš usta besjedom.
4. Zapali svijetlo ù srcu,
   Zadahni dušu ljubavlju,
   U nemoćima tjelesnim
   Potkrepljuj nas bez prestanka.
5. Dušmana od nas otjeraj
   I postojani mir nam daj,
   Ispred nas idi, vodi nas,
   Da svakog zla se klonimo.

6. Daj, Oca da upoznamo
I Krista, Sina njegova,
I u te Duha njihova,
Da vjerujemo sveudilj.

7. Sva slava Ocu vječnomu
I uskrslomu Sinu mu
Sa Tješiteljem Presvetim
Nek bude sad i uvijeke. Amen.

R. Govorahu apostoli različnim jezicima, aleluja.

O. O veličanstvu Božjem, aleluja.

Ant. Danas se je * navršilo pedeset dana, aleluja; danas se je Duh Sveti učenicima pokazao u ognju i dao im darove milosti, posla ih po svemu svijetu, da propovijedaju i da svjedoče: Tko uzvjeruje i bude kršten, spasit će se, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: „Veliča" — str. 388.

Ant. Danas se je navršilo...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, koji si na današnji dan **svjetlošću Duha Svetoga** poučio srca vjernih, daj da u istom Duhu, što je pravo, mislimo i Njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

Gospodin s vama ...itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA TIJELOVO.

I.

Ant. Svećenik u vijeke * Krist Gospodin po redu Melkizedekovu prinese kruh i vino.

Psalam 109. — str. 383.

Ant. Svećenik u vijeke...

II.

Ant. Milostivi Gospodin * hranu daje onima, koji ga se boje, na uspomenu čudesa svojih.

Psalam 110. — str. 384..

Ant. Milostivi Gospodin...

III.

Ant. Čašu spasenja * uzet ću i prinest ću žrtvu hvale.

Psalam 115.

1. Pouzdah se takodjer kada rekoh: * „Veoma sam ražalošćen!" [1])
2. Rekoh u tjeskobi svojoj: * „Svaki je čovjek himben!"
3. Što ću vratiti Gospodinu * za sve, što mi je učinio?
4. Čašu spasenja uzet ću * i ime Gospodnje prizvat ću.

---

1) Kralj David je bio ražalošćen, kad ga je proganjao Saul i kasnije njegov (Davidov) sin Absalom. U tom psalmu zahvaljuje Bogu za oslobodjenje i uopće za sva primljena dobročinstva.

5. Ispunit ću zavjete svoje Gospodinu * pred svim narodom njegovim.
6. Dragocjena je u očima Gospodnjim * smrt pravednika njegovih.
7. Ah Gospodine, ja sam ipak sluga tvoj, sluga tvoj, sin sluškinje tvoje: * raskovao si okove moje.
8. Tebi ću prinesti žrtvu hvale, * i ime ću Gospodnje prizvati.
9. Ispunit ću zavjete svoje Gospodinu * pred svim narodom njegovim.
10. U dvorima kuće Gospodnje * u sredini tvojoj, Jeruzaleme.

Slava Ocu...

Ant. Čašu spasenja uzet ću i prinest ću žrtvu hvale.

IV.

Ant. Kao mladice maslinove * sinovi Crkve neka budu oko stola Gospodnjeg.

Psalam 127.

1. Blago svima, koji se boje Gospodina, * koji idu putevima njegovim.
2. Jer ćeš jesti od truda ruku svojih, * blago tebi i dobro će ti biti.
3. Žena je tvoja kao rodna loza * na zidovima kuće tvoje.
4. Sinovi su tvoji kao mladice maslinove * oko stola tvojega.
5. Evo tako će biti blagoslovljen čovjek, * koji se boji Gospodina.

6. Blagoslovio te Gospodin sa Siona, * da gledaš sreću Jeruzalema u sve dane života svojega.
7. Da gledaš sinove sinova svojih, * mir Izraelu.

Slava Ocu...

Ant. Kao mladice maslinove...

V.

Ant. Koji čini * da na granicama Crkve vlada mir, obiljem pšenice siti nas Gospodin.

Psalam 147. — str. 397.

Ant. Koji čini...

Poglavlje.

Braćo! Ja primih od Gospodina, što vam i predadoh, da Gospodin Isus, one noći, u kojoj bijaše izdan, uze kruh i zahvalivši razlomi i reče: „Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje, koje će se za vas predati — ovo činite na moju uspomenu!"

O. Bogu hvala!

Pjesma (himna).

Usta moja... — str. 284. (ili Svi jezici... — str. 283.)

R. Kruh s neba podao si njima, aleluja.

O. Koji svaku slast u sebi ima, aleluja.

Ant. O sveta gozbo, * na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen muke njegove, duša

se napunja milosti i daje nam se zalog buduće slave, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. O sveta gozbo...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio **uspomenu muke svoje,** podaj nam, molimo, tako častiti **sveta otajstva tijela i krvi tvoje,** da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja Tvojega. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

Gospodin s vama... itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA BLAGDAN KRISTA KRALJA.

Prva četiri psalma (109, 110, 111, 112) kao u nedjelje — str. 383. do 386.

Peti psalam 116 — str. 403.

Prije i poslije pojedinih psalama pjevaju se ove **antifone:**

1. Zvat će se mirotvorac: * i prijestolje njegovo trajat će u vijeke.

2. Kraljevstvo Njegovo: * kraljevstvo je vječno i svi kraljevi služit će i pokoravat će se Njemu.

3. Evo, Muž: Istok * ime Njegovo: sjedit će i gospodovati, i navijestit će mir narodima.

4. Gospodin sudac naš, * Gospodin zakonoša naš: Gospodin Kralj naš, On će nas spasiti.

5. Evo, dadoh Te * na svjetlost naroda, da budeš spas moj do kraja zemlje.

Poglavlje.

Braćo! Zahvaljujmo Bogu Ocu, koji nas je učinio dostojnima da budemo subaštinici svetih u svijetlu. On nas je izbavio od vlasti tmine i premjestio u kraljevstvo ljubeznoga Sina svojega.

O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

1. TI Kriste, Kralj si vjekova,
   Ti vladar sviju naroda,
   Ti sudac si jedincati
   Svih umova i srdaca.

2. Svijet opaki dovikuje:
   „Mi nećemo da vlada Krist!"
   A mi ti evo kličemo:
   „Ti višnji Kralj si sviju nas!"

3. O Kriste, mira vladaru,
   Pokori srca buntovna,
   U jedno stado skupi sve,
   Od tebe što odlutaše.

4. Ta zato ruke šireći,
Sa križa visiš krvavog
I probijeno sulicom
U plamu Srce otkrivaš.
5. Ta zato kruha, vina lik
Na žrtveniku krije te,
I s probodenih grudi ti
Spas djeci tvojoj izvire.
6. Glavari svih te naroda
Pred svijetom javno častili,
Poštivala te škola, sud,
Priznavao zakon, umjetnost.
7. Znak blistao se kraljevski,
Što smjerno ti je posvećen:
Podloži blagom žezlu svom
Domovinu i svaki dom.
8. Sva slava tebi, Isuse,
Što vlašću svijeta upravljaš,
I Ocu s Duhom preblagim
U vječne vijeke vjekova. Amen.

R. Umnožit će se vlast Njegova.
O. I miru neće biti kraja.

Ant. Ima na haljini * i na bedru svome napisano: Kralj kraljeva i Gospodar gospodara. Njemu slava i vlast u vijeke vjekova.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. Ima na haljini...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože... v. na str. 285.
Gospodin s vama...itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA BLAGDAN UZNESENJA BL. DJ. MARIJE.

(15. kolovoza).

Na taj blagdan, kao što i na sve ostale blagdane Majke Božje, čitaju se (ili pjevaju) psalmi kao na Novu godinu (str. 395.), naime:

I. Psalam 109 — str. 383.
II. Psalam 112 — str. 386.
III. Psalam 121 — str. 395.
IV. Psalam 126 — str. 396.
V. Psalam 147 — str. 397.

Prije i poslije pojedinih psalama čitaju se ove **antifone**:

1. Uznesena je Marija na nebo: * raduju se Andjeli, hvaleći blagoslivljaju Gospodina.
2. Marija je Djevica uznesena * do nebeskih odaja, u kojima sjedi Kralj kraljeva na zvjezdanom prijestolju.
3. K mirisu * pomasti tvojih trčimo: djevojčice ljube te mnogo.
4. Blagoslovljena * ti kćeri od Gospodina, jer smo po tebi postali dionici ploda života.
5. Lijepa si * i krasna, kćeri Jeruzalemska, strašna kao u bojni red svrstana četa.

Poglavlje.

Posvuda sam tražila gdje bih se nastanila, pa odabrah nasljedstvo Gospodnje za svoje

prebivalište. Tada mi zapovjedi Stvoritelj svega, onaj, koji me je stvorio, stade u šatoru mojemu.

O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

1. Zdravo, Zvijezdo mora,
   Majko Božja nježna,
   Vazda djevičanska,
   Rajska vrata, zdravo !
2. Ti, što začu pozdrav
   S usta Gabrijela,
   Mirom nas ukrijepi,
   Mijenjaj ime Evi.
3. S krivca lance skini,
   Slijepu daj da vidi,
   Tjeraj naše jade,
   Sve isprosi dare.
4. Majkom se pokaži,
   Molbe nam prikaži
   Onom, rad nas što je
   Posto dijete tvoje.
5. Djevo osobita,
   Smjerna ko ni jedna,
   Grijehu ti nas otmi,
   Smjerne, čiste tvori.
6. Daj nam sveto življet,
   Sigurno putovat,
   Uz Isusa vijekom
   Radovat se s tobom.

7. Slava Bogu Ocu,
   Višnjem Kristu dika
   Ko i Duhu Svetom,
   Isti poklon trima. Amen.

R. Uzvišena je sveta Bogorodica.

O. U nebeska kraljevstva nad kore andjeoske.

Ant. Danas je * Djevica Marija ušla u nebo: radujte se, jer s Kristom kraljuje u vijeke.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. Danas je Djevica...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Pomolimo se ! Slugama svojim, molimo, Gospodine, grijehe oprosti, da se mi, koji nismo vrsni da Ti svojim djelima ugodimo, spasimo zagovorom Roditeljice Sina Tvoga, Gospodina našega, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

Gospodin s vama..itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA BLAGDAN BEZGREŠNOG ZAČEĆA BL. DJ. MARIJE.

(8. prosinca).

Psalmi *kao na blagdan Uznesenja bl. Dj. Marije (ili na Novu godinu)* — v. str. 395.

Prije i poslije pojedinih psalama čitaju se (ili pjevaju) ove **antifone:**

1. Sva si lijepa, * o Marijo, i grijeha istočnoga nema u tebi.
2. Odijelo je tvoje * bijelo kao snijeg, lice je tvoje kao sunce.
3. Ti si slava Jeruzalema, * ti radost Izraela, ti dika našega naroda.
4. Blagoslovljena si ti, * Djevice Marijo, od Gospodina Boga Višnjega nad svim ženama na zemlji.
5. Pritegni nas, * Djevice neoskvrnjena; za tobom ćemo trčati u mirisu pomasti tvojih.

Poglavlje.

Gospodin me je imao u početku putova svojih, prije negoli je što učinio od početka. Oduvijek sam odredjena, i od davnina prije postanka zemlje. Još ne bješe bezdana, a ja bijah već začeta.

O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

Zdravo, Zvijezdo mora...kao na str. 414.

R. Danas je Bezgrešno Začeće svete Marije Djevice.

O. Koja je djevičanskom nogom satrla glavu zmije.

Ant. Danas izidje * mladica iz korijena Jesejeva; danas je bez ikakve ljage grijeha bila začeta Marija; danas je ona satrla glavu stare zmije, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. Danas izidje...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, koji si neoskvrnjenim Začećem Djevice Marije pripravio dostojno prebivalište Sinu svome i predvidjevši smrt svoga Sina oslobodio je svake ljage, daj, molimo te, da i mi po njezinom zagovoru očišćeni dodjemo k tebi. Po istom Gospodimu našem Isusu Kristu Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

Gospodin s vama ...itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA BLAGDAN SV. APOSTOLA PETRA I PAVLA.

(Psalmi i antifone ove večernje pjevaju se takodjer kod večernja ostalih apostola.)

I.

Ant. Gospodin se zakleo * i neće se pokajati: „Ti si svećenik dovijeka".

Psalam 109. - str. 383.

Ant. Gospodin se zakleo...

II.

Ant. Smjestit će ga * Gospodin s poglavicama.

Psalam 112. - str. 386.

Ant. Smjestit će ga...

III.

Ant. Raskovao si, Gospodine, * okove moje: tebi ću prinesti žrtvu hvale.

Psalam 115. — str. 407.

Ant. Raskovao si...

IV.

Ant. Sada idjahu i plakahu, * sijući sjeme svoje.

Psalam 125.

1. Kada je ono Gospodin vodio natrag zarobljenike Sionske, * tada nam je bilo, kao da smo sanjali.[1])

2. Tada su usta naša bila puna smijanja, * i jezik naš pun kliktanja.

3. Tada se je reklo po narodima: * „Gospodin učini veliko djelo na njima."

4. Gospodin učini veliko djelo na nama: * zato smo postali veseli!

5. Okreni, Gospodine, sudbinu našu, * kao potoke u južnoj zemlji.

6. Koji siju sa suzama, * oni će žeti s kliktanjem.

1) Kad se je po Božjem milosrdju dogodilo, da su se Izraelci vratili u svoju domovinu iz ropstva babilonskoga.

7. Sada idu i plaču, * noseći sjeme da siju:

8. Ali kada dodju, doći će s kliktanjem * noseći snopove svoje.

Slava Ocu...

Ant. Sada idjahu...

V.

Ant. Utvrdjena je * vlast njihova, i štovanja su vrijedni prijatelji tvoji, Bože.

Psalam 138.

1. Gospodine, ti me istražuješ i poznaš, * ti me poznaš kad sjedim i kad ustajem.[1])

2. Ti razumiješ već izdaleka, što mislim; ti vidiš, kada hodam i kada počivam, * i na sve putove moje ti paziš.

3. Kad još nema riječi na jeziku mojemu: * evo, Gospodine, ti je već točno poznaš.

4. Straga i sprijeda ti me okružuješ, * i stavljaš na me ruku svoju.

5. Odveć je čudno za me takvo znanje, * odveć visoko: ja ga ne shvaćam.

6. Kamo da se udaljim od duha tvojega * i kamo da utečem od lica tvojega?

7. Ako se uzdignem gore k nebu, ti si ondje; * ako legnem dolje u podzemlje, tu si.

8. Ako uzmem sebi i krila zore, * i ako se nastanim na kraju mora:

9. I tamo će me voditi ruka tvoja, * prihvatit će me desnica tvoja.

1) Kada počivam i kada idem na posao.

10. Ako rečem: „Barem tmina će me zastrijeti, * i noć će me okružiti kao svijetlo":
11. I tmina neće biti za te tamna, noć će biti svijetla kao dan: * tmina je za te kano svijetlo.
12. Jer ti si stvorio bubrege moje, * satkao me u krilu matere moje.
13. Hvalim te, što sam tako divno stvoren, * što su čudesna djela tvoja.
14. I moju dušu poznaš savršeno, * postanje moje nije bilo sakriveno od tebe,
15. Kada u tajnosti postajah, * kada bijah tkan u dubinama zemaljskim.
16. Oči tvoje vidješe djela moja, u tvojoj su knjizi sva zabilježena: * dani su bili odredjeni, prije nego li je bio i jedan od njih.
17. Ali za mene, o Bože, kako su teške pomisli tvoje, * kako im je silan broj!
18. Ako ih prebrojim, više ih je nego pijeska; * dodjem li do konca, još sam uvijek s tobom. —
19. O da hoćeš, Bože, ubiti bezbožnika, * krvoloci neka odstupe od mene!
20. Jer oni se lukavo bune proti tebi, * himbeno se hvastaju neprijatelji tvoji.
21. Zar ne mrzim na one, koji na te mrze, Gospodine, * zar ne prezirem one, koji ustaju na te?
22. Jest, smrtnom mržnjom mrzim na njih; * oni su moji vlastiti neprijatelji.
23. Istraži me, Bože, i upoznaj srce moje; * ispitaj me i upoznaj pomisli moje.

24. I vidi, jesam li na zlu putu, * i povedi me starim putem.
Slava Ocu...
Ant. Utvrdjena je...

Poglavlje.

Kralj Herod podiže ruke da muči neke od Crkve. I pogubi Jakova, brata Ivanova mačem, a vidjevši, da je to milo Židovima, nastavi da uhvati i Petra.
O. Bogu hvala.

Pjesma (himna).

1. Krasote puno rajsko svijetlo vječito
Natopilo je sjajem sreće zlatni dan,
Što poglavice apostolske vjenčava
I grešnicima prolaz s neba otvara.

2. Nebeski vratar i s njim svijeta učitelj,
Ti oci Rima, suci sviju naroda,
U vijeću rajskom sjede s lovor-vijencima,
Na križu prvi, mačem drugi pobijedi.

3. O blažen Rime, štono te posvetila
Vladara ovih dvaju krvca preslavna:
U grimizu se njezinu rumeneći
Ljepote svijeta svega sam nadilaziš.

4. Nek bude slava vječna s čašću, štovanjem
I s radosnom pjesmom Trojstvu Presvetom,
Što u jedinstvu svakim stvorom upravlja
Po svem kolikom nizu vječnih vjekova.
Amen.

R. Navjestiše djela Božja.
O. I čine njegove razumješe.

Ant. Danas Šimun Petar uzadje na drvo križa, aleluja; danas ključar kraljevstva veseo preseli se ka Kristu; danas Pavao apostol, svijetlo svijeta, prignuvši glavu bi okrunjen mučeništvom za ime Kristovo, aleluja.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. Danas Šimun Petar...

R. Gospodin s vama. — **O.** I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Bože, koji si današnji dan posvetio mučeništvom svojih apostola **Petra** i **Pavla**, daj Crkvi svojoj da u svemu slijedi zapovijedi onih po kojima je primila početak vjerovanja. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

O. Amen.

Gospodin s vama... itd. kao na str. 389.

VEČERNJA NA BLAGDAN SVIH SVETIH.

Prva četiri psalma kao u nedjelje — str. 383. do 386.: psalam 109., 110., 111., 112.

Peti psalam: 115. — str. 407.

Prije i poslije pojedinih psalama čitaju se ove **antifone:**

1. Vidjeh mnoštvo veliko, koje nije mogao nitko izbrojiti, od svih naroda, gdje stoje pred prijestoljem.

2. I svi Andjeli stajahu okolo prijestolja i padoše pred prijestoljem na lica svoja i pokloniše se Bogu.

3. Otkupio si nas, Gospodine Bože, u Krvi tvojoj od svakoga plemena i jezika i puka i naroda, i učinio si nas Bogu našemu kraljevstvo.

4. Blagoslivljajte Gospodina svi odabrani njegovi: provodite dane u radosti i hvalite njega.

5. Pjesma svim Svetima njegovim: sinovima Izraelovim, narodu, koji se približuje njemu: ovo je slava svim Svetima njegovim.

Poglavlje.

Gle! Ja Ivan vidjeh drugog andjela, gdje ulazi od istoka sunčanoga, koji je imao pečat Boga živoga; i povika glasom velikim na četiri andjela, kojima bijaše dano, da naškode zemlji i moru, govoreći: „Ne škodite zemlji ni moru ni drveću, dok ne zapečatimo sluge Boga našega na čelima njihovim."

O. Bogu hvala!

Pjesma (himna).

Oprosti, Kriste, slugama,
Za koje Oca preblagog
Nas štiteć moli Djevica
Kod Prijestolja ti milosnog.

I vi, o čete blažene
Andjelskih devet zborova,
Zla odagnajte minula
I sadanja i buduća.
O apostoli, proroci,
Pred Sucem vi nas pravednim
Zagovarajte, molite,
Da smiluje se skrušenim.
Vi, mučenici rumeni,
Vi, u odijelu prebijelom
Priznavaoci, zovite
Iz progonstva nas u naš dom.
Ti, čisto kolo djevica
i zbore, časni, odazvan
Iz pustinje u zvjezdan kraj,
Uvedite nas u svoj stan.
Vi nevjeru odaljite,
Zametite joj kod nas trag,
Da svojim stadom jedinim
Jedincat vlada Pastir blag.
Sva slava Ocu vječnomu
I slavnom Sinu jedinom
Sa Tješiteljem Presvetim
Nek vječnošću se glasi svom. Amen.

R. Uzradovat će se Sveti u slavi.
O. Veselit će se u mjestima svojim.

Ant. O kako je slavno kraljevstvo, u kome se s Kristom vesele svi Sveti: zaodjeveni bijelim odjećama slijede Jaganjca kamogod podje.

Pjesma bl. Dj. Marije: **„Veliča"** — str. 388.

Ant. O kako je slavno...

R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Svemogući vjekovječni Bože, koji si nam dao da slavimo **jednom svetkovinom zasluge svih Svetih Tvojih**; molimo da nam radi umnoženih zagovornika podijeliš željeno obilje smilovanja svoga. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

o. Amen.
R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.
R. Blagoslivljajmo Gospodina.
O. Bogu hvala.

Poslije tih riječi počinje se **večernja za mrtve.**

VEČERNJA ZA MRTVE.

Antifona. Omiljet ću Gospodinu * u zemlji živih.

Psalam 114.

1. Milo mi je, što Gospodin sluša * glas molitve moje.
2. Što prigiba k meni uho svoje, * zato ga sve dane svoje prizivam.
3. Kad me opkole boli smrtne, * zadese me pogibli paklene.
4. Naidjem na nevolju i bol, * tad prizivam ime Gospodnje.
5. O Gospodine, izbavi dušu moju, — milosrdan je Gospodin i pravedan * i Bog je naš milostiv.
6. Čuva malene Gospodin, * bio sam ponižen i on me izbavi.
7. Vrati se, dušo moja, u mir svoj, * jer ti je Gospodin učinio dobro.
8. On je izbavio dušu moju od smrti, — oči moje od suza, * noge moje od pada.

9. Omiljet ću Gospodinu * u zemlji živih[1]).

Pokoj vječni * daruj im Gospodine.

I svjetlost vječna * svijetlila njima.

Ant. Omiljet ću Gospodinu u zemlji živih.

Ant. Jao meni, Gospodine, * jer se boravak moj otegao.

Psalam 119.

1. U svojoj tjeskobi vapijem Gospodinu, * i on me sluša.
2. Gospodine, izbavi dušu moju od usana bezbožnih * i od jezika lukavog.
3. Što će ti dati ili što će ti dodati, * jeziče lukavi?[2])
4. Oštre strijele ratničke * sa živim ugljevljem, što ništi[3]).
5. Jao meni, jer se boravak moj otegao; — stanujem medju stanovnicima cedarskim, * dugo prebiva u tudjini duša moja.
6. Medju onima, koji mrze na mir, ja sam miroljubiv, * kad im progovorim, navaljuju na me ni za što.

Pokoj vječni * daruj im Gospodine.

I svjetlost vječna * svijetlila njima.

Ant. Jao meni, Gospodine, jer se boravak moj otegao.

Ant. Gospodin te čuvao * od svih zala, čuvao dušu tvoju Gospodin.

---

1) Živit ću pobožno (Bogu ugodno) medju ljudima.
2) Taj stih znači: Kakvu kaznu bi imao dobiti klevetnik zbog svojih kleveta.
3) Kazna za klevetnika bit će boli, koje će peći kao žeravica.

Psalam 120.

1. Podižem oči svoje prema gorama, * odakle mi dolazi pomoć.
2. Pomoć je meni od Gospodina, * koji je stvorio nebo i zemlju.
3. Neće dati da posrne noga tvoja, * ne drijema čuvar tvoj.
4. Gle — ne drijema i ne spava * čuvar Izraelov.
5. Gospodin je čuvar tvoj, Gospodin je zaštita tvoja, * on ti je s desne strane.
6. Danju te ne ubija sunce, * ni mjesec noću.
7. Gospodin te čuvao od svih zala, * sačuvao dušu tvoju Gospodin.
8. Gospodin čuvao ulazak tvoj i izlazak tvoj * odsad i dovijeka.

Pokoj vječni * daruj im Gospodine.
I svjetlost vječna * svijetlila njima.

Ant. Gospodin te čuvao od svih zala, čuvao dušu tvoju Gospodin.

Ant. Ako gledaš * na bezakonja Gospodine, Gospodine tko će opstati?

Psalam 129.

1. Iz dubine vapijem k tebi, Gospodine, * Gospodine usliši glas moj.
2. Nek slušaju uši tvoje * glas molitve moje.
3. Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, * Gospodine, tko će opstati?

4. No u tebe je oproštenje,* i radi zakona tvoga čekam tebe, Gospodine.
5. Čeka duša moja riječ njegovu, * ufa se duša moja u Gospodina.
6. Od straže jutarnje sve do noći * neka se ufa Izrael u Gospodina.
7. Jer je u Gospodina milosrdje * i obilno je u njega otkupljenje.
8. I on će otkupiti Izraela, * od sviju bezakonja njegovih.

Pokoj vječni * daruj im Gospodine,
I svjetlost vječna * svijetlila njima.

Ant. Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, Gospodine tko će opstati?

Ant. Ne prezri, * Gospodine, djela ruku svojih.

Psalam 137.

1. Hvalim te, Gospodine, od svega srca svojega, * jer si čuo riječi usta mojih.
2. Pred andjelima pjevam tebi, * klanjam se pred svetim hramom tvojim i hvalim ime tvoje.
3. Radi milosrdja tvojega i istine tvoje, * jer si nada sve uzveličao sveto ime svoje.
4. U koji te dan prizovem, * usliši me i ojači dušu moju.
5. Neka te hvale, Gospodine, svi kraljevi zemaljski, * jer su čuli sve riječi usta tvojih,
6. i neka pjevaju na putevima Gospodnjim, * jer je velika slava Gospodnja.
7. Jer je uzvišen Gospodin i vidi, što je nisko * i što je visoko izdaleka poznaje.

8. Kad sam posred nevolje, oživljuješ me, — pružaš ruku protiv srdžbe neprijatelja mojih, * i spasava me desnica tvoja.

9. Gospodin će svršiti što čini za mene, — Gospodine, milosrdje je tvoje dovijeka, * ne prezri djela ruku svojih.

Pokoj vječni * daruj im Gospodine,
I svjetlost vječna * svijetlila njima.

Ant. Ne prezri Gospodine, djela ruku svojih.

R. Čuh glas s neba, gdje mi govori.
O. Blago mrtvima, koji u Gospodinu umiru.

Ant. Sve, * što daje meni Otac, k meni će doći, i onoga, koji dolazi k meni, neću istjerati napolje.

Pjesma bl. Dj. Marije **„Veliča"** — str. 388.

Ant. Sve, što daje... *(kao odozgo).*

Sada se mole ili pjevaju klečeći ove

molitve :

Oče naš... *(moli se tiho).*
R. I ne uvedi nas u napast.
O. Nego izbavi nas od zla.

Psalam 145.

Pred Dušnim danom ili u dan smrti ili pogreba kojeg pokojnika se taj psalam ispusti.

1. Hvali, dušo moja, Gospodina; — hvalit ću Gospodina za života svojega, * psalme ću pjevati Bogu svojemu, dok me bude.

2. Nemojte se oslanjati na knezove, * na sinove ljudske, u kojih nema spasenja.

3. Izidje duh iz njih i oni se vraćaju u zemlju svoju, * u onaj dan propadaju sve namisli njihove.

4. Blago onomu, kojemu je Bog Jakovljev pomoćnik, — kojemu je ufanje u Gospodinu Bogu njegovu, * koji je stvorio nebo i zemlju, more i sve, što je u njima.

5. Koji čuva istinu uvijeke, čini pravdu onima, što trpe nepravdu, * daje hranu gladnima.

6. Gospodin odrešuje sapete, * Gospodin prosvjetljuje slijepe.

7. Gospodin podiže oborene, * Gospodin ljubi pravedne.

8. Gospodin čuva došljake, — pomaže sirotu i udovicu, * a ruši putove grešničke.

9. Kraljuje Gospodin uvijeke, Bog tvoj, Sione, * od koljena do koljena.

Pokoj vječni * daruj im Gospodine.
I svjetlost vječna * svijetlila njima.

R. Od vrata paklenih.
O. Izbavi, Gospodine, dušu njegovu (**duše njihove**).

R. Počivao (**-la, -li, -le**) u miru.
O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dodje.

R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Čita se molitva: **za sve pokojne** (n. pr. na Dušni dan) **str.** 94.

ili **za kojega pokojnika ili pokojnicu** — str. 94.

ili **za pokojnu braću, rodjake i dobrotvore** — str. 110.

ili **za pokojnog oca i (ili) majku** — str. 110.

Iza molitve se kaže:

R. Pokoj vječni daruj im, Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila njima.

R. Počivali u miru.

O. Amen.

Odrešenje nad odrom — v. na str. 105.

Hvalite andjeli Gospodinovi Gospodina!

XIII.

Pjesme.

1. MISNE PJESME.

Pristup. Sa nebesa sad će doći. — Veličantvo, Isus Bog, — Pozdravimo smjerno njega — Iz dubine srca svog! — S riječma svetim misničkima — On će sići k nama svima — Na žrtvenik sveti svoj.

Slava. Slava Bogu na visini — Zapjevajmo složno svi. — A svim ljud'ma na nizini — Podaj mir svoj, Bože ti! — Tebe, Oče, vijek priznavat, — Tebi hvalu, čast podavat — Daj, da želi svaki nas!

Evandjelje. Hvala Tebi, višnji Bože, — Za tvoj nauk presveti; — Daj, da svaki od nas može — Po njem vijekom živjeti! — Svakom, ko po njemu živi — Ti ćeš, Oče milostivi, — Vječnu slavu podati.

Vjerovanje. Bože, tvoja riječ nek bude, — Koja redom stvori sve: — Nebo, zemlju, plod i ljude, — Što nas svaki vjeruje; — Nauk taj donese nama — Sin tvoj vječni, mudrost sama — S Tobom, Duhom pravi Bog.

Prikazivanje. Primi Bože, prikazanje, — Što po ruku misničkih — Žrtvujemo za priznanje, — Da nas ljubiš očinski. — Oče sveti, žrtvu ovu — Pretvori u Isusovu — Krv i tijelo presveto!

Svet. Svet, svet, svet, pun jesi slave, — Vječni Bože Sabaot — Od ljubavi prave k nama — Dao si nam tu radost: — Da Te Boga poznajemo — Tebi slavu pridajemo — Na visini hosana!

Poslije podizanja. Spasitelju, vjerujemo, — Da si sišo na oltar; — Štujemo u prahu Tebe, — Sakriveni sveti dar, — Stvari sviju stvoritelja, — Čistih duša ljubitelja, — Nedokučna skrovnosti!

Jaganjče. O jaganjče božanstveni — Za grijehe svijeta propeti, — Ti Isuse, premileni, — Nas otkupi, posveti. — Ah, smiluj se nama svima, — Kriste, jadnim grešnicima — I udijeli pokoj svoj!

Pričest. O Isuse, tvoje tijelo — Primit želim vrlo rad, — Da se s Tobom ujedinim — I okrijepim dušu sad; — Ali toga nijesam vrijedan, — Da u grijehu dok sam bijedan. — K meni grešnom dodješ ti.

2. Zdravo, sveti Sakramente.

Zdravo, sveti Sakramente,
Slatka tajno vjere svete!
Tebi um naš klanja sad se,
Dive ti se rajske čete.

Ti nas krijepi sa oltara,
Kruše živi, svakog dana.
Daj nam kušat slasti tajne,
Što ih rajska daje hrana.

3. O hostijo spasonosna!

O hostijo spasonosna,
Što otvaraš nam širom raj,
Sred rvanja sudbonosna,
Ti jačaj nas i očuvaj!

Gospodinu Trojedinom
Nek bude slava vječita,
Koj' život vječni puku svom
U rajskom domu neka da!
Amen.

4. Presv. Tijelu i Krvi Isusovoj.

1. **Zdravo, Tijelo Isusovo,** * na oltaru posvećeno! — Zdravo, Tijelo Isusovo, * od Djevice porodjeno!

2. Zdravo, Tijelo Isusovo, * za nas na križ pribijeno! — Zdravo, Tijelo Isusovo, * mrtvo u grob sahranjeno!

3. Zdravo, Tijelo Isusovo, * vele slavno uskrišeno! — Zdravo Tijelo Isusovo, * na nebesa uzneseno!

4. Zdravo, Tijelo Isusovo, * nam za hranu podijeljeno! — Zdravo, Tijelo Isusovo, * po svem svijetu proslavljeno!

5. Zdrav', Isuse uzvišeni, * za nas mnogo poniženi! — Tvoje sveto upućenje * nek nam bude za spasenje.

6. Za preslavne tvoje rane * ti pomozi sve kršćane! — I za sveto Tijelo tvoje * daj nam dio slave svoje!

7. Ti si vrutak od milosti, * slatki Isuse, ti nam prosti! — Sine Božji, nam se smiluj, * sve grešnike ti pomiluj!

8. Tebi hvala, tebi dika, * tebi slava u vijek' vijeka! — Amen.

***

1. **Zdravo Krvi Isusova,** * na oltaru posvećena! — Zdravo Krvi Isusova, * za nas grešne prolivena!

2. Zdravo Krvi noge lijeve, * ti operi duše krive! — Zdravo Krvi desne noge, * pokrij naše grijehe mnoge!

3. Zdravo Krvi lijeve ruke, * izbavi nas vječne muke! — Zdravo Krvi ruke desne, * milosti nam daj nebesne!

4. Zdravo Krvi svetih grudi, * na pokoru nas pobudi! — Zdravo Krvi svega Tijela, *što na zemlji sva se slila.

5. Naših grijeha za proštenje, * svega svijeta za spasenje, — zdravo Krvi, zdravo Tijelo, * sve nam po Vam dobro bilo!

6. Krotak jezik, pamet zdrava, * čisto srce, djela prava. — Milost ljudem na nizini, * Bogu slava na visini! — Amen.

5. Dobromu Pastiru.

1. Spasitelju, dobri Isukrste!
   Ti si dobar pastir stada svog,
   Ti nad njime lebdiš, bdiješ, paziš,
   Da ga ništa ne zadesi zlog.

2. I ja hoću biti ovca tvoja,
   Vjerno ići za tobom ću svud;
   Glas ću slušat premili tvoj vazda,
   Nit od tebe ja ću ići kud.

3. Zapovijedi tvoje svete Crkve
   Vršiti ću od sveg srca rad:
   Volim trpjet sve zlo na tom svijetu,
   No uvrijedit grijehom tebe kad.

4. Isukrste, moj pastiru dobri,
Koj' se brineš i za mene vijek,
Čuvaj, pazi, vodi, ravnaj mene,
Dok nastupi vječnosti mi tijek.

5. Pa kad jednom bude Božja volja,
Da sa drugim zamijenim taj svijet —
Daj, da k svetim u raj tada dodjem,
S njima budem po sve vijeke svet!

6. Ja se kajem.

1. Ja se kajem, Bože mili,
od svakoga grijeha svoga,
moje srce gorko cvili,
jer uvrijedih tebe Boga.

2. Milosrdje tvoje veće
nego moje sve krivine;
tvoja milost pustit neće
skrušen grešnik da pogine.

3. Ljubim tebe, dobri Bože,
iz dubine srca svoga,
što već moja duša može,
i već nego seb' istoga.

4. Ja sam spravan svekoliko
pre izgubit' i umrijeti,
nego tebe, rajska diko,
unaprijedak uvrijediti.

5. Grijehe svoje i prikore
namjesniku tvom otkrit ću,
i ke god mi da pokore
bogoljubno izvršit ću.

6. Smiluj mi se, Oče sveti,
po velikoj tvoj milosti!
O Isuse moj propeti,
teške moje grijehe prosti!

7. Za tobom mi vene duša.

1. Za tobom mi vene duša,
Spasitelju moj!
Daj da tebe sretna kuša,
daj joj pokoj svoj!
Dodji, dodji, Spasitelju moj,
Stan ne prezri srca moga,
budi pokoj moj!

2. Žiće moje neka bude
slično žiću tvom,
Volja tvoja kaže tude
stazu cilju mom.
Dodji, dodji, Spasitelju moj,
Stan ne prezri srca moga,
budi pokoj moj!

3. Dodji, dodji, željo moja!
Tebe žudim ja!
Samo ljubav sveta tvoja
pokoj dati zna.
Dodji, dodji, Spasitelju moj,
Stan ne prezri srca moga,
budi pokoj moj!

8. Narodi nam se.

1. Narodi nam se kralj nebeski
Od Marije čiste Djevice.
Na tom mladom ljetu veselimo se,
Mladoga kralja mi molimo.
2. Po njemu slijedi sveti Stjepan,
Prvi mučenik Gospoda Boga,
3. Sveti Ivan preljubljeni
Med apostoli preodabrani.
4. Malu dječicu pomoriše
Za ime Božje kao ovčice.
5. Toma biskup, skupa mučenik,
Tomino ime to je blaženo.
6. Silvestar papa k njim se pridruži,
Koga na nebesih okruniše.
7. Obrezovanje što se govori,
Nam za spasenje imenuje se.
8. Sveta tri kralja dare nose:
Tamjan i zlato, plemenitu mast.
9. O mi svi Božji kršćenici,
Mladomu kralju dare nosimo.
10. Hvaljeno budi sveto Trojstvo,
Hvalu svi dajmo Gospodu Bogu,
11. Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje,
Na tom mladom ljetu svega obilja.

9. Pjevajmo braćo kršćani!

1. Pjevajmo, braćo kršćani, * Pjevajmo pjesmu veselu * Isusu, Sinu Božjemu, * Svojem milom Spasitelju!

O slavno vrelo ljubavi ! * Isuse, spase premili * O Srce, naše ufanje, * Izvore svake milosti !

2. Tko želi biti utješen * U svojim tugam', nevoljam', * K Isusu neka pristupi, * k njegovu Srcu presvetom.

O slavno...

3. Slušajte, kako milostiv * Nevoljne k sebi dozivlje: * Dodjite k meni žalosni, * Dodjite da vas utješim.

O slavno...

4. O Srce, svetih veselje * Ufanje naše najveće; * Rane nam grijeha ozdravi, * A srce novo usadi.

O slavno...

5. Isuse, slatka ljubavi! * Tko ganu Tebe nevina, * Da Tvoje Srce presveto * Sulica kruta probode?

O slavno...

6. Ljubav te tvoja potaknu * Podnijeti ranu žestoku, * Da Adam novi povrati, * Što stari grijehom izgubi.

O slavno...

7. Nemojmo dakle grijesima * Isusu Srce vrijedjati! * Iskreno svi mi nastojmo * Ljubav za ljubav vratiti.

O slavno...

8. U Srcu blagom, Isuse, * Ti nas sahrani do jednog, * Da ovdje milost obilnu, * Slavu imamo na nebu.

O slavno...

9. Budi poklon, čast i hvala * Isusu, Sinu Božjemu, * S Ocem i Duhom Presvetim * Trojstvu preslavnom u vijeke!

(Opetuje se).

10. U slavu svetog Srca!

1. U slavu svetog Srca * nek jekne pjesme glas * I nebu i zemlji javi, * tko ljubi, brani nas!

Nek hvaljeno i slavno, * u svaki bude čas, * To divno sveto Srce, * u kom je jedin spas.

2. O Srce probodeno, * Ti nosiš znamen drag, * To ljubavi je tvoje, * i mojih grijeha trag.

Nek hvaljeno...

3. O Srce Isusovo * čuj želje srca mog. * Daj meni stanak * u sredi Srca svog.

Nek hvaljeno...

4. U rani tvoga Srca * tu tražim pokoj moj. * Ili sretan ili bijedan, * ja kličem zemlji svoj.

Nek hvaljeno...

5. I kad ugasne oko, * kad zadnji mine boj, * O Srce Isusovo, * o daj da budem tvoj.

Nek hvaljeno...

11. Slatko Srce Isusovo!

1. Slatko Srce Isusovo,
Molba naših slušaj glas!
Prosimo te samo ovo,
Da pogledaš milo nas.

Pripjev (iza svake kitice):

Radosno pjesme pjevajmo svete
Isusu dobrom u nebu gor',
Neka nebeske čuju nas čete,
Neka nam rajski pomogne dvor.

2. Otkrij žarko Srce nama,
Da nas dirne njegov trak,
Krijepi život s tvoga plama,
Da ne bude tako mlak.

3. Kome tvoja milost kane,
Kome žarki daješ dar,
Onom srce ognjem plane,
Jer ga sveti grije žar.

4. Pogledaj nas stoga milo,
Svoju ljubav ti nam daj,
Da bi i nam lako bilo
Po njoj k tebi doć u raj.

12. Do nebesa.

1. Do nebesa nek se ori
Naših grudi gromki glas;
Neka jeknu rajski dvori,
Nek nas čuje Isus Spas.

Pripjev (iza svake kitice):

Isukrste, Srcu tvom
S nama naš se kune dom;
Dušom, tijelom vijek sam tvoj,
Za krst časni bijuć boj!

2. Čujte, puci, širom svijeta,
Oci naši, čujte sad!
Čujte, sluge pakla kleta,
Kako Hrvat kliče mlad:
Isukrste...

3. Stijeg kršćana Srce Krista;
Tu nam rudi sreća spas;
Tu sloboda zlatna blista;
Tu se ori silni glas:
Isukrste...

4. Predji naši kano lavi
Za krst časni biše boj.
Tko je sinak ovoj slavi,
Kristu vjeran vijekom poj:
Isukrste...

5. Kralju slave silni, blagi:
Blagoslovi zavjet taj!
Blagoslovi rod nam dragi,
U svomu Srcu stan mu daj!
Isukrste...

13. Hoćemo Boga!

(Medjunarodna katolička himna).

1. Hoćemo Boga, Djevice sveta,
O slušaj, Majko, vjere nam glas!
Naša se molba diže i sreta
Na svome putu tebe, svoj spas!

O Majko, blagoslovi
Žive nam vjere jek;
Hoćemo Boga za Oca svoga
Hoćemo Boga za kralja vjek!

2. Hoćemo Boga! Dušmani brojni
Protiva Bogu podižu bijes;
I protiv Krista u red su bojni
Stali i pale idolu krijes!
O Majko...

3. Hoćemo Boga u svoje škole,
Nek blista Križa presveti trak;
Hoćemo djecu, koja se mole,
Kršćansku kuću, kršćanski brak!
O Majko...

4. Hoćemo mladež iskrenu smjelu,
Nek djevu resi ljiljana čar;
Hoćemo Boga pri svomu djelu,
Hoćemo žive muževnosti žar!
O Majko...

5. Hoćemo Boga tamo, gdje sude;
Neka nam zakon prodahne On;
Gdje je vjenčanje, neka ga bude,
I kada zadnji zazvoni zvon!
O Majko...

6. Hoćemo Boga i Crkvu svetu,
Nek satre vraga istine glas;
Nek jedna vlada po cijelom svijetu,
Jedino po njoj vječni je spas.
O Majko...

7. Hoćemo Boga, kada se zmije
Podigne izrod lažan i ljut;
Katolik dušom, srcem se bije,
Kada mu papa kazuje put.
O Majko...

8. Hoćemo, da nas presvetog Hljeba
Okrijepi često nebeska slast!
Isusu Kristu pričesnom treba
Da se kod ljudi pribavi čast.
O Majko...

9. Hoćemo Boga, zavjere stare
Presadi, Majko, na sveto tlo;
Hoćemo, Boga, Tvoje oltare,
Djevice Sveta, Bog hoće to !!
O Majko...

14. Zdravo, Djevo!

1. Zdravo Djevo, svih milosti puna,
Vječnog sunca ogrnu te sjaj;
Oko čela zvjezdana ti kruna,
Ispod nogu stenje pakla zmaj!

Rajska Djevo, Kraljice Hrvata,
Naša Majko, naša zoro zlata,
Odanih ti srca primi dar,
Primi čiste ljubavi nam žar!

2. Blažena si, jerbo sva si čista,
Zmijin dah ne okuži ti grud!
Zvijezda sreće i nama da blista,
Noći grijeha mrak rasprši hud!
Rajska Djevo itd.

15. O najsvetija.

1. O najsvetija, o najmilija,
Slatka Djevo Marijo!
Majko ljubljena, neoskvrnjena,
Moli, moli ti za nas!

2. Tvoje kreposti, tvoje milosti.
Slast su naša, Marijo!
Štogod trebamo, tobom primamo,
Moli, moli ti za nas!

3. U svim potrebam', u svim nezgodam',
Tješi nas, o Marijo!
Svih nas oprosti teških žalosti,
Moli, moli ti za nas !

4. Čista Djevice, moćna Kraljice,
Miluj nas, o Marijo!
Tužne krijepi nas, bolne liječi nas,
Moli, moli ti za nas!

5. Tvojom molitvom i odvjetništvom
Pomozi nam, Marijo!
Naša sladosti, naša radosti,
Moli, moli ti za nas!

16. Lijepa si, lijepa!

1. Lijepa si lijepa, ružo Marijo,
   Tebe vijek časti rajska družina,
   Andjeli lijepo pjevaju,
   Tebi čast vijekom davaju.
2. Pogledaj na nas, miléna mati,
   Svrni k sirotam pogled svoj zlati,
   Usliši nas, o Majčice,
   Ne odbij svoje dječice.
3. Ti si nam zvijezda jedina nada
   Posred zemaljskih tuga i jada,
   Koji se tebi utječe,
   Utjehu slatku naći će.
4. Ti si nam vrutak milja i sreće
   Koji te zove, propasti neće,
   Koji te ljubi, ti ćeš mu
   Pripravit slavu nebesku.
5. Presjajna zvijezdo, svijetli nam, svijetli,
   Ti nam daj sretno u raj dospjeti:
   Tad ćemo vijekom s andjeli,
   Majčice, tebe častit mi.

17. Marijo, o mili glas.

1. Marijo, o mili glas,
   Slatko ime za sve nas — Marijo!
   Ime tvoje kad čujem,
   U srcu se radujem — Marijo!
   O Marijo! Tebe vazda
   Želim smjerno hvaliti
   I pred svakim slaviti — Marijo!

2. Od sunca si svjetlija,
   A od zvijezda sjajnija — Marijo!
   Ponizno te hvalimo,
   Od sveg srca slavimo — Marijo!
   O Marijo! jer po tebi
   Milost nama daje se,
   Od Tvog Sinka šalje se — Marijo!
3. O nebeska ružice,
   Andjeoska kraljice! — Marijo!
   Utočište grešnika
   I pomoć nevoljnika, — Marijo!
   O Marijo, rajska vrata!
   Moli Sinka ti za nas
   Sada i na smrtni čas! — Marijo!

18. Djevice nevina.

1. Djevice nevina, Majčice blaga,
   pogledaj ovaj nevoljni svijet,
   koj' Te zaziva, Majčice draga,
   i moli za Tvoj zagovor svet.
2. Ah, ne ogluši se, usliši, Djevo,
   ponizne molbe, smjerni nam glas;
   zaštiti bijedne grešnike evo,
   što pomoć ištu u ovaj čas!
3. Ljubljena Djevice, Ti srećo naša,
   gdje put je pravi, vodi nas vijek,
   molba nek sveta Tvoja donaša
   blagoslov svima, bolnima lijek.
4. Prečista Djevice, Isusa moli,
   da nas po smrti primi u raj,
   da nam za patnje suzne te doli
   u carstvu svome utiša vaj.

19. Sred te se...

(Pjesma lurdskih hodočasnika).

Sred te se pećine
Marija javi,
Iz rajske visine
Tu je pozdravi,

Zdravo, zdravo,
Zdravo, Marijo!
Zdravo, zdravo, Marijo!

Djevojče moleće
Hitru uz Gavu,
Tuj gleda stojeće
Majčice slavu.
Zdravo...

Svi puci te vijesti
Brzo dočuju,
S udaljenih mjesti
K Lurdu putuju.
Zdravo...

Marija joj ime
Bezgrešno pravi,
Bernarda ga svima
Radosno javi.
Zdravo...

Vjetarac milosti
Hrid tu posvoji
Čudesa predosti
Špilja ta broji.
Zdravo...

Glas Majčin poziva:
Pridite, sinci!
Hrid Lurdska odziva:
Tu su ljubimci.
Zdravo...

Kršćani sad evo
K tebi pritiču,
Bez poroka, Djevo,
Gromko Ti kliču:
Zdravo...

Molitvu nam smjernu
Ti prezret nemoj,
Med djecu tvu vjernu
Nas, Majko, ubroj.
Zdravo...

XIV.

Dodatak.

1. Odgovaranje sv. mise.

a) LATINSKI.

Pristup. [1])

Svećenik. In nomine Patris † et Filii, et Spiritus Sankti. Amen. Introibo ad altare Dei.

Poslužnik. Ad Deum kvi letifikat juventutem meam.

U mrtvačkoj misi izostavlja se sve od riječi **Judika me...** do **Adjutorium.**

Sv. Judika me Deus et discerne kausam meam, de gente non sankta: ab homine inikvo et doloso erue me.

P. Kvia tu es Deus fortitudo mea: kvare me repulisti, et kvare tristis incedo, dum affligit me inimikus?

1) U hrvatskom jeziku na str. 62.

Sv. Emitte lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me dedukserunt et adukserunt in montem sanktum tuum, et in tabernakula tua.

P. Introibo ad altare Dei: ad Deum, **qui letifikat juventutem meam.**

Sv. Konfitebor tibi in citara, Deus, Deus meus; kvare tristis es anima mea, et kvare konturbas me?

P. Spera in Deo, kvoniam adhuc konfitebor ili: salutare vultus mei, et Deus meus.

Sv. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sankto.

P. Sikut erat in principio, et nunc, et semper, et in sekula sekulorum. Amen.

Sv. Introibo ad altare Dei.

P. Ad Deum, qui letifikat juventutem meam.

Sv. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

P. Kvi fecit celum et terram.

Sv. Konfiteor Deo...

P. Mizereatur tui omnipotens Deus, et dimisis pekatis tuis perdukat te ad vitam eternam.

Sv. Amen.

P. Konfiteor Deo omnipotenti, beate Marie semper Virgini, beato Mihaeli Arhangelo, beato Joani Baptiste, sanktis apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanktis, et tibi, Pater, kvia pekavi nimis kogitacione, verbo et opere: mea kulpa, mea kulpa, mea maxima kulpa. Ideo prekor beatam Mariam semper Virginem, beatum Mihaelem Arhangelum, beatum Joanem Baptistam, sanktos apostolos

Petrum et Paulum, omnes Sanktos, et te, pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Sv. Mizereatur vestri omnipotens Deus, et, dimisis pekatis vestris, perdukat vos ad vitam eternam.

P. Amen.

Sv. Indulgenciam, absolucionem et remisionem pekatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et miserikors Dominus.

P. Amen.

Sv. Deus tu konversus vivifikabis nos.

P. Et plebs tua letabitur in te.

Sv. Ostende nobis, Domine, miserikordiam tuam.

P. Et salutare tuum da nobis.

Sv. Domine, eksaudi oracionem meam.

P. Et klamor meus ad te veniat.

Sv. Dominus vobiskum.

P. Et kum spiritu tuo.

Po pristupu: — **Sv.** Kirie eleison.
P. Kirie eleison. — **Sv.** Kirie eleison.
P. Kriste eleison. — **Sv.** Kriste eleison.
P. Kriste eleison. — **Sv.** Kirie eleison.
P. Kirie eleison. — **Sv.** Kirie eleison.

Gloria (Slava) *)

Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam

*) U hrv. jeziku na str. 67.

tuam. Domine Deus Rex coelestis. Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus, Jesu Christe. Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.

Sv. Dominus vobiskum.
P. Et kum spiritu tuo.

Po štenju: **P.** Deo gracias.

Evandjelje.

Sv. Dominus vobiskum.
P. Et kum spiritu tuo.

Sv. Sekvencia sankti Evangelii — secundum...
P. Gloria tibi, Domine.

Na koncu evandjelja: **P.** Laus, tibi, Kriste.

Credo (Vjerovanje). *)

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem. Factorem coeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine. Deum verum de Deo

*) U hrv. jeziku na str. 72.

vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de coelis. **Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est.** Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus, et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in coelum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria, judicare vivos et mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum et vivificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

S. Dominus vobiskum.
P. Et kum spiritu tuo.

Prikazanje.

Sv. Orates fratres.

P. Suscipiat Dominus sakrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem kvokve nostram totiuskve eklesie sue sankte.

⊛ ⊛

Slavospjev (prefacija).

Sv. Per omnia sekula sekulorum.
P. Amen.
Sv. Dominus vobiskum.
P. Et kum spiritu tuo.
Sv. Sursum korda.
P. Habemus ad Dominum.
Sv. Gracias agamus Domino Deo nostro.
P. Dignum et justum est.

Sv. Per omnia sekula sekulorum.
P. Amen.

Pater noster (Oče naš)...

Sv. Et ne nos indukas in tentacionem.
P. Sed libera nos a malo.

Sv. Per omnia sekula sekulorum.
P. Amen.
Sv. Pax Domini sit semper vobiskum.
P. Et cum spiritu tuo.

Pričest.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis! — Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis! — Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem!

Po pričesti:

Sv. Dominus vobiskum.
P. Et kum spiritu tuo.
Sv. Per omnia sekula sekulorum.
P. Amen.
Sv. Dominus vobiskum.
P. Et kum spiritu tuo.
Sv. Ite, misa est (**ili**: Benedikamus Domino)!
P. Deo gracias.

U misi za pokojne: **Sv.** Rekvieskant in pace.
P. Amen.

Od Vazma do Malog Vazma:
Sv. Ite, missa est, Aleluja! Aleluja!
P. Deo gracias, Aleluja! Aleluja!

Blagoslov:

Sv. Benedikat vos omnipotens Deus, Pater † et Filius et Spiritus Sanktus.
P. Amen.

Zadnje evandjelje.

Sv. Initium sankti evangelii sekundum Joannem.
P. Gloria tibi, Domine.
Na koncu evandjelja:
P. Deo gratias.

Molitve poslije tihe sv. mise:
vidi na stranici 60.

b) STAROSLAVENSKI.

Svećenik: V ime Oca, † i Sina, i Duha Svetago

Poslužnik: Amen.

Sv. Vnidu k oltarju Božiju.

P. K Bogu veseleštumu junost moju.

Sv. Sudi mi, Bože, i rasudi prju moju ot jezika ne prepodobna: ot človeka nepravedna, i lastiva izbavi me.

P. Jako ti jesi, Bože, krepost moja; vskuju otrinu me, i vskuju setuje hoždu, jegda stužajet me vrag.

Sv. Pošlji svet tvoj, i istinu tvoju: ta me nastavista i vavedosta v goru svetuju tvoju, i v selenija tvoja.

P. I vnidu k oltarju Božiju; k Bogu veseleštumu junost moju.

Sv. Ispovem se tebe v gusleh, Bože, Bože moj: vskuju priskrbna jesi, duše moja, i vskuju smuštaješi me.

P. Upvaj na Boga, jako jošte ispovem se jemu, spasenije licu mojemu, i Bog moj.

Sv. Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetomu.

P. Jakože be iskoni, i ninje, i vsegda, i va veki vekov. Amen.

Sv. Vnidu k oltarju Božiju.

P. K Bogu veseleštumu junost moju.

Sv. Pomoć naša v ime Gospoda.

P. Stvoršago nebo i zemlju.

Na misi za mrtve izostavlja se na početku od riječi: **Sudi** itd. do riječi; **Pomoć naša** itd.

Sv. Ispovedaju se Bogu vsemoguštumu itd.

Moli isto kao i poslužnik zamijenivši riječ **„tebe oče"**, i **„tebe oče"** sa **„vam bratije"** i **„vas bratije"**.

P. Pomiluj te vsemogi Bog i otpustiv grehi tvoje, privedi te v život večni.

Sv. Amen.

P. Ispovedaju se Bogu vsemoguštumu, blaženej Mariji vsegda Deve, blaženumu Mihovilu Arhandjelu, blaženumu Ivanu Krstitelju, svetima apostoloma Petru i Pavlu, vsem Svetim, i tebe oče: jako sgreših zelo pomišlenijem, slovom i delom: moj greh, moj greh, moj preveliki greh. Temže molju: blaženuju Mariju vsegda Devu, blaženago Mihovila Arhandjela, blaženago Ivana Krstitelja, svetaja apostola Petra i Pavla, vse Svetije, i tebe oče, moliti se za me ka Gospodevi Bogu našemu.

Sv. Pomiluj vas vsemogi Bog i, otpustiv grehi vaše, privedi vas v život večni.

P. Amen.

Sv. Proštenije, otrešenije i otpuštenije greh naših, da podast nam vsemogi i milosrdi Gospod.

P. Amen.

Sv. Bože, ti obrašt se oživiši ni.

P. I ljudije tvoji vazveselet se o tebe.

Sv. Javi nam, Gospodi, milost tvoju.
P. I spasenije tvoje daždˇ nam.
Sv. Gospodi, usliši molitvu moju.
P. I vapaj moj k tebe da pridet.
Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.

Iza Pristupa u sredini oltara:
govori:

Sv. Gospodi pomiluj. - **P.** Gospodi pomiluj.
Sv. Gospodi pomiluj. - **P.**Hriste pomiluj.
Sv. Hriste pomiluj. - **P.** Hriste pomiluj.
Sv. Gospodi pomiluj. - **P.** Gospodi pomiluj.
Sv. Gospodi pomiluj.

Slava.

Slava va višnjih Bogu. I na zemlji mir človekom blagovoljenija. Hvalim te. Blagoslovljajem te. Klanjajem ti se. Slavoslovim te. Hvali vzdajem tebe velikije radi slave tvojeje. Gospodi Bože, Cesarju nebeski, Bože oče vsemogi. Gospodi Sine jedinorodni, Isuse Hriste. Gospodi Bože, Aganjče Boži, Sine Otač. Vzemljej grehi mira, pomiluj nas. Vzemljej grehi mira, primi molenija naša. Sedaj o desnuju Oca, pomiluj nas. Jako ti jedin svet. Ti jedin Gospod. Ti jedin Višnji, Isuse Hriste. Sa Svetim Duhom v slave Boga Oca. Amen.

Na misi za mrtve i na nekim još drugima ne govori se Slava.

Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.
Poslije molitava se odgovara:
Amen,
a iza Poslanice:
Bogu hvali.

Na Evandjelje kaže:

Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.
Sv. Posledovanije svetago Jevandjelija ot...
P. Slava tebe, Gospodi.
Na koncu Evandjelja veli puk:
P. Slava tebe Hriste.

Vjerovanje.

Vjeruju v jedinago Boga, Oca vsemogu-štago, tvorca neba i zemlji, vidimim vsem i nevidimim. I v jedinago Gospoda Isusa Hrista, Sina Božija jedinorodnago. I ot Oca roždenago prežde vseh vek. Boga ot Boga, svet ot sveta, Boga istinna ot Boga istinnago. Roždena ne stvorena, jedinosuštna Ocu: imže vsa biše. Iže nas radi človek, i našego radi spasenija snide s nebes. I vaplti se ot Duha Sveta iz Marije Devi: i vačloveči se. Raspet že za ni pri Pontijscem Pilate, mučen i pogreben bist. I vaskrese v treti dan po Pisaniju. I vzide na nebo: sedit o desnuju Oca. I paki imat priti sa slavoju sudit živim i mrtvim: jegože cesarstviju ne

budet konca. I v Duha Svetago, Gospoda i životvoreštago, ot Oca i Sina ishodeštago. Ocem že i Sinom kupno poklanjajema, i saslavima; iže glagoljal jest Proroki. I v jedinu svetuju katoličansku i apostolsku Crkav. Ispovedaju jedino krštenije v otpuštenije grehov. I čaju vaskresenija mrtvih. I života buduštago veka. Amen.

Vjerovanje ne govori se svaki dan, nego kad je odredjeno.

Okrenuv se k puku reče:

Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.

Po Prikazanju.

Sv. Molite bratije.
P. Primi Gospod žrtvu ot ruku tvojeju va hvalu, i slavu imena svojego, va polzu takožde našu, i vseje Crkve svetije svojeje.

Na slavospjev veli:

Sv. Va vse veki vekov.
P. Amen.
Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.
Sv. Gore srdca.
P. Imam ka Gospodevi.
Sv. Hvali vzdadim Gospodevi Bogu našemu.
P. Dostojno i pravedno jest.

Poslije Podizanja:

Sv. Va vse veki vekov.
P. Amen.
Sv. Oče naš... i ne vavedi nas v napast.
P. No izbavi nas ot neprijazni.

Iza toga:

Sv. Va vse veki vekov.
P. Amen.
Sv. Mir Gospoden budi svegda s vami.
P. I s duhom tvojim.

Pričestivši se kaže:

Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.

Na koncu svake molitve reče:

P. Amen.

Na koncu sv. Mise reče:

Sv. Gospod s vami.
P. I s duhom tvojim.
Sv. Idete, Misa jest, (**ili**) Blagoslovim Gospoda.
P. Bogu hvali.

U uskrnoj osmini dodaje se:

Alleluja, Alleluja.

Na mrtvačkoj Misi reče:

Sv. Dá počijut v mire.
P. Amen.

Na Blagoslov veli:

Sv. Blagoslovi vas vsemogi Bog, Otac, i Sin, i Duh Sveti.

P. Amen.

Sv. Gospod s vami.

P. I s duhom tvojim.

Sv. Začelo (*ili* Posledovanije) svetago Jevandjelija ot...

P. Slava tebe, Gospodi.

Na koncu zadnjeg Evandjelja reče:

P. Bogu hvali.

⊛ ⊛

2. PJESME I PSALMI U LATINSKOM JEZIKU.

Zahvalnica Bogu: „Te Deum".*)

(Hymnus Ss. Ambrosii et Augustini.)

Te Deum laudamus: * te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem * omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, * tibi Coeli, et universae Potestates:

Tibi Cherubim et Seraphim * incessabili voce proclamant:

Sanctus, * Sanctus, * Sanctus * Dominus Deus Sabaoth.

*) V. hrv. „Tebe Boga hvalimo" na str. 157.

Pleni sunt coeli et terra * majestatis gloriae tuae.

Te gloriosus * Apostolorum chorus,

Te prophetarum * laudabilis numerus,

Te Martyrum candidatus * laudat exercitus.

Te per orbem terrarum * sancta confitetur Ecclesia.

Patrem * immensae majestatis;

Venerandum tuum verum, * et unicum Filium;

Sanctum quoque * Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae, * Christe.

Tu Patris * sempiternus es Filius.

Tu, ad liberandum suscepturus hominem, * non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, * aperuisti credentibus regna coelorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, * in gloria Patris.

Judex crederis * esse venturus.

(Ovdje se klekne).

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum Sanctis tuis * in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, * et benedic haereditati tuae.

Et rege eos, * et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies * benedicimus te;

Et laudamus nomen tuum in saeculum * et in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto * sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, * miserere nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos,* quemadmodum speravimus in te.

In te, Domine, speravi: * non confundar in aeternum.

V. Benedicamus Patrem, et Filium, cum Sancto Spiritu.

R. Laudemus, et superexaltemus eum in saecula.

V. Benedictus es, Domine, in firmamento coeli.

R. Et laudabilis et gloriosus, et superexaltatus in saecula.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Zatim čita svećenik molitve, koje imaš u hrvatskom jeziku na str. 159.

Psalam 50. "Miserere". *)

Miserere mei, Deus, * secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea; * et a peccato meo munda me.

*) V. u hrvatskom jeziku pokornički psalam „Smiluj mi se" na str. 251.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis et vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et laetitiam: * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam a peccatis meis, * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus, * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exsultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine, labia mea aperies; * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum et humiliatum, Deus non despicies.

Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae, oblationes et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Psalam 129. „De profundis". *)

1. De profundis clamavi ad te Domine: * Domine, exaudi vocem meam:

2. Fiant aures tuae intendentes, * in vocem deprecationis meae.

3. Si iniquitates observaveris, Domine; * Domine, quis sustinebit?

4. Quia apud te propitiatio est; * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

5. Sustinuit anima mea in verbo ejus, * speravit anima mea in Domino.

6. A custodia matutina usque ad noctem: * speret Israel in Domino.

7. Quia apud Dominum misericordia: * et copiosa apud eum redemptio.

8. Et ipse redimet Israel, * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Requiem aeternam * dona eis, Domine.

Et lux perpetua * luceat eis.

*) U hrv. jeziku **„Iz dubina"** v. n. str. 108.

Pjesma Zaharijeva: Benedictus. *)

Benedictus Dominus Deus Israel: * quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suae.

Et erexit cornu salutis nobis: * in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os Sanctorum: * qui a saeculo sunt, Prophetarum ejus:

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: * et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrum: * daturum se nobis.

Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati: * serviamus illi.

In sanctitate et justitia coram ipso; * omnibus diebus nostris.

Et tu, puer, propheta Altissimi vocaberis: * praeibis enim ante faciem Domini parare vias eius.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiae Dei nostri: * in quibus visitavit nos, oriens ex alto.

Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

*) U hrv. jeziku **„Blagoslovljen"** v. nastr. 361.

Pjesma bl. Djevice Marije: „Magnificat". *)

1. Magnificat * anima mea, Dominum.

2. Et exsultavit spiritus meus * in Deo salutari meo.

3. Quia respexit humilitatem ancillae suae: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

4. Quia fecit mihi magna qui potens est: * et sanctum nomen ejus.

5. Et misericordia ejus a progenie in progenies * timentibus eum.

6. Fecit potentiam in brachio suo: * dispersit superbos mente cordis sui.

7. Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

8. Esurientes implevit bonis: * et divites dimisit inanes.

9. Suscepit Israel puerum suum, * recordatus misericordiae suae.

10. Sicut locutus est ad patres nostros, * Abraham, et semini eius in saecula.

Gloria Patri...

*) U hrv. jeziku **„Veliča"** v. na str. 388.

3. SV. MISA ZA POKOJNE.

Introitus.

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

Te decet hymnus, Deus, in Sion, et tibi reddetur votum in Jerusalem: exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet.

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

Kyrie eleison... — v. na str. 453.

Graduale.

Requiem aeternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis. — In memoria aeterna erit justus: ab auditione mala non timebit.

Absolve, Domine, animas omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum. — Et gratia tua illis succurrente, mereantur evadere judicium ultionis. — Et lucis aeternae beatitudine perfrui.

Dies irae! *)

1. Dies irae, dies illa
Solvet saeculum in favilla:
Teste David cum Sibylla.
2. Quantus tremor est futurus,
Quando judex est venturus,
Cuncta stricte discussurus!
3. Tuba mirum spargens sonum,
Per sepulchra regionum,
Coget omnes ante thronum.
4. Mors stupebit et natura,
Cum resurget creatura,
Judicanti responsura.
5. Liber scriptus proferetur,
In quo totum continetur,
Unde mundus judicetur.
6. Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet, apparebit,
Nil inultum remanebit.
7. Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus?
Cum vix justus sit securus.
8. Rex tremendae majestatis,
Qui salvandos salvas gratis,
Salva me fons pietatis.
9. Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuae viae,
Ne me perdas illa die.

*) Ovu pjesmu („Dan od gnjeva") imaš u hrvatskom jeziku na str. 96. i 98.

10. Quaerens me, sedisti lassus,
Redemisti, Crucem passus:
Tantus labor non sit cassus.
11. Juste Judex ultionis,
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.
12. Ingemisco tamquam reus:
Culpa rubet vultus meus:
Supplicanti parce, Deus.
13. Qui Mariam absolvisti,
Et latronem exaudisti,
Mihi quoque spem dedisti.
14. Preces meae non sunt dignae:
Sed tu bonus fac benigne,
Ne perenni cremer igne.
15. Inter oves locum praesta,
Et ab haedis me sequestra,
Statuens in parte dextra.
16. Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.
17. Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis,
Gere curam mei finis.
18. Lacrimosa dies illa,
Qua resurget ex favilla,
Judicandus homo reus:
19. Huic ergo parce Deus:
Pie Jesu, Domine,
Dona eis requiem. — Amen.

Dominus vobiscum... *itd. v. na str.* 454.

Offertorium.

Domine Jesu Christe, Rex gloriae, libera animas omnium fidelium defunctorum de poenis inferni, et de profundo lacu: libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscurum: sed signifer sanctus Michael repraesentet eas in lucem sanctam: Quam olim Abrahae promisisti, et semini ejus.

Hostias, et preces tibi, Domine, laudis offerimus: tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam facimus: fac eas, Domine, de morte transire ad vitam: Quam olim Abrahae promisisti, et semini ejus.

Per omnia saecula saeculorum...*itd. v. na str.* 456.

Sanctus.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth! — Pleni sunt coeli et terra gloria tua! — Hosanna in excelsis!

Benedictus.

Benedictus qui venit in nomine Domini — Hosanna in excelsis !

Et ne nos inducas in tentationem...*itd. v. na str.* 456.

Agnus Dei.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem sempiternam.

Communio.

Lux aeterna luceat eis, Domine, * Cum Sanctis tuis in aeternum: quia pius es.

Requiem aeternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis. Cum sanctis tuis in aeternum: quia pius es.

Sv. Requiescant in pace.

Odg. Amen.

4. Odrešenje nad odrom*.

Libera me, Domine, de morte aeterna, in die illa tremenda: * Quando coeli movendi sunt et terra: *

Dum veneris judicare saeculum per ignem.

R. Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio venerit atque ventura ira.

Quando coeli movendi sunt et terra.

R. Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae, dies magna et amara valde.

*) U hrv. jeziku v. na str. 105.

Dum veneris judicare saeculum per Ignem.
R. Requiem aeternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis.
Libera me... (ponavlja se do R. Tremens)

Kyrie, eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Pater noster...
R. Et ne nos inducas in tentationem.
O. Sed libera nos a malo.
R. A porta inferi.
O. Erue, Domine, animam eius.
R. Requiescat in pace.
O. Amen.
R. Domine, exaudi orationem meam.
O. Et clamor meus ad te veniat.
R. Dominus vobiscum.
O. Et cum spiritu tuo.

Zatim čita svećenik molitvu, poslije koje se nadoda:

O. Amen.
R. Requiem aeternam dona ei, Domine.
O. Et lux perpetua luceat ei.
R. Requiescat in pace.
O. Amen.

Kazalo

Stranica:

Predgovor 5
Predgovor k XV. izdanju 11
O molitvi (nauk) 13
Molitva za dar bogoljubnosti 15

I. SVAGDANJE POBOŽNOSTI

Jutarnja bogoljubnost (nauk) 19
Prva jutarnja molitva 20
Druga jutarnja molitva 23
Pozdrav andjeoski (nauk) 25
Andjeo Gospodnji 25
Kraljice neba 27
Uzdizanje pameti preko dneva (nauk) .. 28
Pobožni uzdasi 29
Molitva prije djela 30
Molitva poslije dovršena djela 31
U petak na spomen i čast muke i smrti Isusove 31
Kad zvoni za onoga, koji umire ili je već umro 31
Molitve prije i poslije jela (nauk) 32
Molitva prije jela 32
Molitva poslije jela 33
Večernja bogoljubnost (nauk) 33
Prva večernja molitva 35
Druga večernja molitva 39
Večernji pohod Isusu (pjesma) 40

II. MOLITVE KOD SLUŽBE BOŽJE

Stranica:

Sveta misa (nauk) 41
1. Misne molitve sa razmišljanjem muke i smrti Isusove 45
Molitve poslije tihe svete mise 60
2. Misne molitve, kako ih govori svećenik 62
3. Molitve kod svete mise za pokojne, kako ih govori svećenik 92
Odrešenje nad odrom 105
Molitva za sve vjerne mrtve 107
Molitva za sve pokojne 94, 101, 104
,, za kojeg pokojnika ili pokojnicu 94, 101, 104
,, za pokojnu braću, rodjake i dobrotvore 110
,, za pokojnog oca i majku 110

III. MOLITVE KOD KRŠĆANSKOG NAUKA

O kršćanskom nauku 111
Molitve i obraznice, koje treba znati napamet 112
Znak križa 112
Oče naš 112
Zdravo Marijo 112
Slava Ocu 113

Stranica:

Andjeo Gospodnji 25
Kraljice neba 27

Vjerovanje 113
Šest glavnih istina svete vjere 114
Četiri posljednje stvari 114
Sedam svetih sakramenata 114
Sedam darova Duha Svetoga 114
Deset zapovijedi Božjih 114
Pet zapovijedi crkvenih 115
Dvije zapovijedi naravi 115

Sedam glavnih grijeha 116
Devet tudjih grijeha 116
Četiri grijeha, koji u nebo vapiju 116
Šest grijeha proti Duhu Svetomu 116

Petoro, potrebno za dobru ispovijed ... 117
Molitve, koje se mole u ispovijedaonici .....124 - 127
Djelo kajanja .....117 i 127
Općenita ispovijed 118
Troje, potrebno za dostojnu sv. pričest . 118

Djelo vjere 118
Djelo ufanja 119
Djelo ljubavi 119

Osam blaženstava 119
Najizvrsnija dobra djela 120
Sedam tjelesnih djela milosrdja 120
Sedam duhovnih djela milosrdja 120

Tri avandjeoska savjeta 120
Kršćanski pozdrav 120

IV. BOGOLJUBNOST ZA SV. ISPOVIJED I PRIČEST

Stranica:

Nauk o sv. sakramentu pokore 121
Ispitivanje savjesti 127
Molitve prije ispovijedi 131
Molitve poslije ispovijedi 138
O oprostu 140
O sv. pričesti (nauk) 142
Molitve prije sv. pričesti 144
Molitve poslije sv. pričesti 151
Dušo Kristova 154
Molitva, kojom se dobiva oprost 155

V. POKLON PRESVETOMU TROJSTVU

Nauk o Presvetom Trojstvu 156
Tebe Boga hvalimo 157
Zahvalnica 159
Obnova krsnoga zavjeta 160
Poklon Presvetomu oltarskomu sakramentu (nauk) 164
Molitva Presvetomu oltarskomu sakramentu 166
Pobožnost k Presvetom Srcu Isusovu (nauk) 169
Molitva Božanskomu Srcu Isusovu 170
Litanije o Presvetom Srcu Isusovu ... 170

Stranica:

Pomirna molitva na čast presv. Srca Isusova 173
Posvetna molitva presvetomu Scru 174
Posveta obitelji presv. Srcu 176
Apostolstvo molitve 179
Zlatna krunica 180
Pobožnost na čast muke i smrti Isusove (nauk) 181
Muka Gospodina našega Isukrsta po Mateju 182
Križni put 194
Pjesma na čas sv. Križa 225
Litanije o muci i smrti Isusovoj 226

VI. BLAGDANI GOSPODINOVI I SVETA VREMENA

Došašće ili advenat (nauk) 230
Došašće ili advenat: molitva 231
Poslan bi andjel Gabrijel 232
Devetnica za Božić 234
Božić: nauk i molitva .....236 - 237
Božićna pjesma: U sej vrijeme godišta 237
Zadnji dan godine. nauk i molitva 241
Nova godina - nauk i molitva 242
Presveto Ime Isusovo: nauk i molitva ... 243
Litanije o presvetom Imenu Isusovu . 243
Bogojavljenje: nauk i molitva .....246 - 247
Sveta obitelj: nauk i molitva .....247 - 248
Sveta korizma: nauk 248

Stranica:

Molitva na Čistu srijedu (Pepelnicu) ... 248
Molitva u korizmene dane 249
Korizmena pjesma: O Isuse daj da pjevam 250
Pokornički psalam: Smiluj mi se .. 251
Četverovremena ili kvatre - nauk 254
Molitva, da nam Bog dade dobrih svećenika 254
Cvijetna nedjelja (Uličnica): pjesma na ophodu 255
Molitva na Veliki četvrtak 258
Veliki petak: molitva pred grobom 259
,, poklom svetomu križu.... 260
,, **prijekori (Puče moj)** ... 261
Crkvena pjesma svetom Križu (Lovor vijenac) 263
Vazam: nauk, i molitva .....266 - 267
Vazmena pjesma (Svetilištu Vazmenome) 267
Prosni dani: nauk i molitva 268
Uzašašće Isusovo: nauk i molitva 269
Pjesma: O spase roda ljudskoga 270
Blagdan Duhova: nauk i molitva..270 - 271
Pjesma Duhu Svetomu: Dodji, Duše presveti 271
Uzdasi k Duhu Svetomu za sedam njegovih darova 273
Tjelovo: nauk 274
Na tjelovskom ophodu 275
Tjelovska pjesma: Svi jezici (Pange lingua) 283
Tjelovska pjesma: **Usta moja (Pange lingua)** 284
Blagdan Isusa kralja: nauk i molitva 285

Stranica:

VII. ŠTOVANJE SVETIH

Štovanje Bl. Djevice Marije: nauk 286
Prikazanje Majci Božjoj 287
Spomeni se 288
Posveta bl. Djevici Mariji 288
Molitva na čas Bezgrešnog Začeća bl. Dj. Marije 290
Rodjenje Marijino 291
Uznesenje bl. Dj. Marije 291
Pjesma (i molitva) na čast Majke Božje sedam žalosti: Puna tuge 292
Stala plačuć 294
Djelo zadovolštine Bezgrešnom Srcu Marijinu 296
Posveta prečistom Srcu Marijinu 297
Krunica bl. Dj. Marije: Prvi način... 299
Krunica bl. Dj. Marije: Drugi način.. 300
Molitva sv. Josipu..... 304
Štovanje Svetih Andjela: nauk 305
Molitva Svetom Andjelu čuvaru 306
Štovanje Svetih - nauk 307
Litanije o sv. Josipu 307
Molitva sv. Josipu za svetu čistoću 309
,, sv. Petru apostolu 309
,, sv. Pavlu apostolu 310
,, sv. Antunu (za koju posebnu milost) 310
,, **sv. Ćirilu i Metodu: nauk i molitva** 311
,, sv. Terezi od Maloga Isusa 312

Stranica:

Molitva Svecu imenjaku 312
„ kojemugod svecu 313
„ svim svecima 314

VIII. OPHODNE I DRUGE RAZNE MOLITVE

Na blagdan sv. Marka i na tri prosna dana 315

Litanije Svih Svetih 316
Psalam 69: Bože, u pomoć mi priteci .. 320
Molitve za kišu 324
Molitva za lijepo vrijeme (vedrinu) 327
„ za odvraćanje tuče i zla vremena 327
„ da se isprosi plod zemlje 328
„ poslije obilne ljetine 329
„ za sv. Crkvu 329
„ za sjedinjenje svih kršćana i za obraćenje svih nevjernika 330
„ za sv. Oca papu i za biskupa .. 330
„ za duhovnoga pastira i ostale misnike 331
„ za svoga ispovjednika 331
„ djece za svoje roditelje 331
„ roditelja za svoju djecu 332
„ na rodjendan 333
„ bogoljubna mladića 333
„ bogoljubne djevojke 334
„ muža i žene 335
„ putnika 337

Stranica:

Molitva mornara 337
„ mornara u vrijeme oluje 338
„ vojnika 339
„ radnika Isusu radniku 340
„ lijepa molitva za samoga sebe .. 341
Molitva za srećnu smrt 343
Molitva za bolesnika 344
„ za bogoljubne prijatelje 344
„ u kojojgod nevolji 345

IX. POBOŽNOST ZA BOLESNIKE I UMIRUĆE

Pobožnost za bolesnike i umiruće - nauk 346
Molitva u vrijeme bolesti 348
„ bolesnika prije nego primi svete sakramente 350
Preporuka duše - nauk 351
Litanije za umiruće 351
Kad bolesnik umire ili izdiše 353
Malo prije nego bolesnik ispusti dušu .. 356
Čim izdadje duša iz tijela 357

X. POBOŽNOST ZA MRTVE

Kod pogreba 359
Zaharijina pjesma: Blagoslovljen (Benedictus) 361
Molitve za mrtve 363

XI. POPODNEVNA JAVNA POBOŽNOST

Stranica:

Kod blagoslova 364
Litanije Lauretanske bl. Dj. Marije . 365
Antifone Majke Božje .....369 - 372
Molitva za sv. Oca papu 373
,, za biskupa 374
,, za sve potrebe 374
Divnoj dakle (Tantum ergo) 376
Sakramentu dakle tomu 377
Častimo Te 378
Pohvale Imenu Božjemu kao zadovoljština za psovke i kletve (Blagoslovljen budi Bog) 379
Budi hvaljeno 380
Psalam 116: Hvalite Gospodina sva plemena 380

XII. VEČERNJE SA PSALMIMA

Nauk 381
Na početku večernje 382
Večernja u nedjelje 383
Na svršetku večernje 389
Večernja na Božić 390
Večernja na Novu godinu 394
Večernja na Bogojavljenje (Sveta tri kralja) 399
Večernja na Vazam 401
,, **na Uzašašće** 402

Stranica:

Večernja na Duhove 404
,, **na Tijelovo** 407
,, na blagdan Krista Kralja 410
,, **na blagdan Uznesenja bl. Dj Marije** 413
,, na blagdan Bezgrešnog Začeća bl. dj. Marije 415
,, na blagdan svetih apostola Petra i Pavla 417
,, **na blagdan Svih Svetih** ... 422
,, **za mrtve** 426

XIII. PJESME

(Abecednim redom)

Barjaci kreću kraljevi 225
Blagoslovljen (,,Benedictus") 361
Budi hvaljeno 380
Častimo Te 378
Čist da si, krsni zavjete 163
Dan od gnjeva 96
Divnoj dakle 376
Djevice nevina 449
Dobromu pastiru 437
Dodji, Duše presveti 271
Do nebesa 444
Hoćemo Boga 445
Ja se kajem 438
Krasote puno 421
Lijepa si, lijepa 448
Lovor vijenac 263

Stranica:

Marijo, o mili glas 448
Misne pjesme 433
Narodi nam se 440
O dodji Stvorče, Duše Svet 405
O hostijo spasonosna 435
O Isuse daj da pjevam 250
O Isuse, o spase naš 393
O najsvetija 447
Oprosti, Kriste, slugama 423
O spase roda ljudskoga 270
Pjevajmo braćo krsćani 440
Poslan bi andjel Gabrijel 232
Presvetom Tijelu i Krvi Isusovoj 436
Puče moj 261
Puna tuge 292
Sakramentu dakle tomu 377
Sa nebesa sad će doći 433
Slatko Srce Isusovo 443
Slava Ti (pjeva se na Uličnicu) 255
Spasitelju dobri Isukrste 437
Sred te se pećine 450
Stala plačuć 294
Strašni sud 98
Svetilištu Vazmenome 267
Svi jezici 283
Što dršćeš kruti Irude 400
Tebe Boga hvalimo ..... 157 i 159
Tiha noć 40
Ti Kriste, Kralj si vjekova 411
U sej vrime godišta 237
U slavu svetog Srca 442

Stranica:

Usta moja 284
Veliča duša moja 388
Zahvalnica 159
Zdravo Djevo 446
Zdravo, Krvi Isusova 436
Zdravo Sveti Sakramente 435
Zdravo, Tijelo Isusovo 436
Zdravo Zvijezdo mora 414
Za Tobom mi vene duša 439

PSALMI

Psalam 50 **„Smiluj mi se" („Miserere")** 251
„ 69 „Bože, u pomoć mi priteci" 320
„ 109 „Reče Gospodin Gospodinu mojemu" 383
Psalam 110 „Od svega srca slavit ću" 384
„ 111 „Blago čovjeku, koji se boji Gospodina" 385
„ 112 „Hvalite, djeco Gospodina" .. 386
„ 113 „Kad izadje Izrael iz Egipta" 386
„ 114 „Milo mi je, što Gospodin sluša" 426
„ 115 „Pouzdah se takodjer kada rekoh" 407
„ 116 „Hvalite Gospodina sva plemena" .....380 ili 403
„ 119 „U svojoj tjeskobi vapijem Gospodinu" 427

Stranica:

Psalam 120 „Podižem oči svoje prema gorama" 428
„ 121 „Radujem se, kad mi govore" 395
„ 125 „Kada je ono Gospodin vodio natrag zarobljenike Sionske" 418
„ 126 „Ako Gospodin ne zida kuće" 396
„ 127 „Blago svima, koji se boje Gospodina" 408
„ 129 **„Iz dubine vapijem k tebi Gospodine"** 428
(„De profundis") 468
„ 131 „Spomeni se, Gospodine, radi Davida" 391
„ 137 „Hvalim te, Gospodine, od svega srca svojega" 429
„ 138 „Gospodine, ti me istražuješ i poznaš" 419
„ 145 „Hvali, dušo moja, Gospodina" 430
„ 146 „Hvalite Gospodina, jer je dobro" 324
„ 147 Hvali Jeruzaleme Gospodina" 397
„ 50 „Smiluj mi se" 251
„Miserere" 466
Zaharijina pjesma: Blagoslovljen („Benedictus") 361
Pjesma bl. Djevice Marije: Veliča („Magnificat") 388

Stranica:

LITANIJE

Litanije Lauretanske bl. Dj. Marije .. 365
„ **Svih Svetih** 316
„ **o presv. Srcu Isusovu** 170
„ o presv. Imenu Isusovu 243
„ o muci i smrti Isusovoj 226
„ o svetom Josipu 307
„ za umiruće 351

XIV. DODATAK

Odgovaranje sv. mise: latinski 452
Odgovaranje sv. mise: staroslavenski 458
Te Deum 464
Psalam 50. „Miserere" 466
„ 129 **„De profundis"** 468
Pjesma Zaharijeva „Benedictus." 469
Pjesma bl. Dj. Marije „Magnificat" . 470
Sv. misa za pokojne 471
Dies irae 472
Odrešenje nad odrom „Libera me, Domine" 475